

UNIVERZITA JANA AMOSE KOMENSKÉHO PRAHA

MAGISTERSKÉ KOMBINOVANÉ STUDIUM

2013–2015

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Dagmar Haltufová

Udržitelný rozvoj cestovního ruchu v příhraničí

Šumavy – oblasti Modrava

Praha 2015

Vedoucí diplomové práce:

Prof. PhDr. Václav Horčíčka, Ph.D.

JAN AMOS KOMENSKY UNIVERSITY PRAGUE

MASTER PART TIME STUDIES

2013–2015

DIPLOMA THESIS

Dagmar Haltufová

**Sustainable development of tourism in the border area of
Šumava – Modrava**

Prague 2015

The Diploma Thesis Work Supervisor:

Prof. PhDr. Václav Horčíčka, Ph.D.

Prohlášení

Prohlašuji, že předložená diplomová práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracovala samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem při zpracování čerpala, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použitých zdrojů.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v univerzitní knihovně.

V Praze dne 3. 6. 2015

Dagmar Haltufová

Poděkování

Děkuji panu Prof. PhDr. Václavu Horčíčkovi, Ph.D., za odborné vedení, podnětné rady a pomoc při zpracování této diplomové práce. Děkuji též za vstřícnou spolupráci všem respondentům.

Anotace

Hlavním cílem práce je komparace odpovědí z řízených rozhovorů s devíti respondenty, vybraných ze znalců Šumavy (starostů obcí, bývalých či současných pracovníků Správy Národního parku Šumava, funkcionářů KČT, poskytovatelů turistických služeb a místních obyvatel). Otázky se týkají vztahů cestovního ruchu, ochrany přírody a kulturního dědictví. Dalším cílem předložené diplomové práce je určení kvalifikovaného odhadu návštěvnosti regionu Modrava v příhraničí Šumavy a také analýza zdejšího turistického ruchu spojená s návrhy na využití turistického potenciálu ve stanovené destinaci. K určení kvalifikovaného odhadu návštěvnosti v našem případě slouží vymezení letní a zimní turistické sezony, šetření ubytovacích, parkovacích kapacit a také kapacit hromadné dopravy. K tomu bylo třeba vymezit řešené zájmové území – oblast Modrava. Práce nejprve rozebírá pojem udržitelný rozvoj cestovního ruchu a seznamuje se základními údaji o Národním parku Šumava.

Klíčová slova

Cestovní ruch; Modrava; Národní park Šumava; řízené rozhovory; ubytování, parkování a doprava na Šumavě; udržitelný rozvoj cestovního ruchu.

Annotation

The main purpose of this theses is comparison of interviews of nine respondents, chosen from Šumava experts (mayors, former or today's Šumava National Park Management employees, top members of KČT, tourism service providers and local inhabitants). The questions are about relationship between tourism, nature protection and cultural heritage. Other purpose of this theses is preparing qualified estimation of the visitation in Modrava region in Šumava and also analyses of local tourism together with suggestions for utilization of the tourism potential in the given destination. To be able to prepare qualified estimation of visitation in our case, it is needed to define summer and winter touristic season, investigate the accommodation and parking capacity and also public transport capacity. It was needed to define the focused territory – Modrava area to achieve this. This theses is analysing the term “sustainable development of tourism” and essential data about the Šumava National Park at the beginning.

Key words

Accommodation, parking and traffic in Šumava; Interviews; Modrava; Sustainable development of tourism; Šumava National Park; Tourism.

OBSAH

ÚVOD	9
1 LITERÁRNÍ REŠERŠE.....	12
1.1 Udržitelný rozvoj cestovního ruchu	13
1.2 Národní park Šumava	19
2 VYMEZENÍ ZÁJMOVÉHO ÚZEMÍ.....	22
3 KVALIFIKOVANÝ ODHAD NÁVŠTĚVNOSTI OBLASTI MODRAVA V NP ŠUMAVA	24
3.1 Určení letní a zimní turistické sezóny	24
3.2 Ubytovací kapacity v oblasti Modrava.....	25
3.3 Parkovací kapacity v oblasti Modrava.....	27
3.4 Dopravní kapacity hromadné (autobusové) dopravy v oblasti Modrava.....	30
3.5 Výpočet kvalifikovaného odhadu návštěvnosti oblasti Modrava v NP Šumava	32
4 POROVNÁNÍ ODPOVĚDÍ JEDNOTLIVÝCH RESPONDENTŮ.....	36
4.1 Otázky na téma „Udržitelný rozvoj cestovního ruchu v příhraničí Šumavy – oblasti Modrava“	37
4.2 Otázka 1	40
4.3 Otázka 10.....	52
4.4 Otázka 11	56
4.5 Otázka 26.....	59
4.6 Otázka 28.....	63
4.7 Otázka 29.....	68
4.8 Otázka 31.....	71
4.9 Syntéza odpovědí.....	76

5 SWOT ANALÝZA	80
ZÁVĚR	84
SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	87
SEZNAM OBRÁZKŮ A TABULEK	95
SEZNAM PŘÍLOH.....	97

ÚVOD

„Zadumanost a tajemnost je základním rysem šumavské krajiny po staletí a prozatím jí nic z této tváře nebylo. Právě tajemnost a krása nás okouzila a kvůli ní se sem tak rádi znovu vracíme.“¹

Územní rozsah zájmové lokality Modrava byl stanoven a vybrán pro svoje strategické umístění z hlediska cestovního ruchu a zároveň i ochrany přírody. Zaujímá menší, přesto však významnou centrální část Šumavy – jádro národního parku, tedy nejhodnotnější území. Z geomorfologického hlediska se jedná o podcelek Šumavských plání.

Příhraniční část Šumavy byla po několik desetiletí vysídlenou oblastí. Do některých zaniklých obcí se postupně vrací život v podobě letních pastvin, opravených hřbitovů či nových rekreačních objektů. Dříve místní obyvatelé živila práce v lese, zemědělství, drobná řemeslná výroba, později i práce v armádě. V současnosti je hlavním cílem udržitelného rozvoje Šumavy zajistit takovou ochranu přírodního bohatství, aby nedocházelo k nenávratnému poškození nevyváženým turistickým ruchem.

Modravsko je mediálně známá oblast díky střetům mezi ochránci přírody, správou národního parku, obcemi a dalšími aktéry. Konflikty vypukly před několika lety zejména skrze kalamitu napadení smrkových porostů kůrovcem. Další velmi diskutované téma je prostupnost krajiny, například stále neotevřený turistický hraniční přechod Modrý sloup kvůli ochraně ohroženého tetřeva hlušce. Jednou ze šancí k řešení stávající situace by mohla být již delší dobu očekávaná novela zákona o ochraně přírody a krajiny, která se bude týkat taktéž Národního parku Šumava.

Jedním z cílů práce, z hlediska udržitelnosti turistického ruchu v této lokalitě, je určit kvalifikovaný odhad návštěvnosti oblasti Modrava na základě vlastního šetření ubytovacích, parkovacích a dopravních kapacit (veřejné autobusové dopravy). Vycházeno bude zejména z hlavních turistických sezon – letní a zimní.

---

¹ Z úvodních slov Ing. Karla Pokorného ke knize – KINTZL, Emil. Zmizelý kousek Šumavy: aneb Komu za to „dík“. Kašperské Hory: Karel Pokorný, 2004. ISBN 80-239-4182-8.

Celý region Šumavy ve vztahu k dopravní situaci byl řešen naposledy v r. 1993 v Dopravním generelu Šumavy. Na základě šetření bylo dále zjištěno, že výzkumů ohledně návštěvnosti destinace Modravsko proběhlo do současné doby málo. Socioekonomickými průzkumy v centrální části Národního parku Šumava se zabýval v letech 1997–2010 tým v čele s RNDr. Martinem Čihařem, CSc. Poté od roku 2010 probíhalo šetření agenturou CzechTourism, jednalo se však o komplexní oblast Šumava. Dochází také ke sčítání počtu návštěvníků pracovníky Správy Národního parku Šumava, pouze však na hojně navštěvovaných místech, avšak stejný návštěvník může navštívit více sledovaných míst za jeden den. Počty návštěvníků mohou být také nově určovány pomocí mobilní sítě společnosti T-Mobile, zde je však naráženo na omezení, že se zde vyskytují oblasti, které nemají pokrytí pomocí mobilních sítí. Nově provádí dvouletou studii, týkající se mj. rekreace v centrální oblasti Šumavy, tým Ing. Jana Melichara, PhD., z Centra pro otázky životního prostředí z Univerzity Karlovy v Praze. Vyhodnocení jednotlivých způsobů sledování a dat z výběrových šetření bude ukončeno v prosinci roku 2015. K průběžným výsledkům této studie je přihlédnuto i v této diplomové práci. Můžeme však říci, do současné doby stále ve vědeckých kruzích panují nejasnosti, jak určit počty návštěvníků, s jakými se příroda a okolní prostředí dokáže vyrovnat v různých místech. K tomuto problému je třeba přistupovat komplexním způsobem, o což se bude snažit i tato práce.

Předběžným zjišťováním bylo dále shledáno, že nahlášené statistické údaje ubytovacích kapacit pro jednotlivé obce v databázi Českého statistického úřadu nejsou dostatečné a přesné. Rovněž obecní úřady postrádají ve většině případů komplexní a přehledné seznamy ubytovacích zařízení v obcích a celkovou lůžkovou kapacitu. V plánu je tedy sestavit vlastní seznamy s příslušnými počty lůžek dle vlastního šetření. Počty návštěvníků by přirozeně měly být v rovnováze s možnostmi atraktivních turistických cílů.

Nyní je cestovní ruch hybatelem rozvoje dané destinace, může však na druhé straně postupně zničit přírodní potenciál, kvůli kterému sem návštěvníci přijíždějí. Téma je shledáváno jako zásadní, jelikož kvalitní životní prostředí Šumavy, zejména jeho centrální část, má ještě šanci vyvíjet se udržitelným způsobem, pokud ekonomické a sociální prostředí bude v rovnováze s touto přírodní složkou. Současný rozvíjející se

cestovní ruch v oblasti může dopomoci regionu být životaschopný po hospodářské stránce, ale to může být jen dočasný stav, pokud se zde neudrží hodnotná, tajemná i klidná krajina, tedy zejména to, kvůli čemu sem turisté přijíždějí. Tato práce proto bude pomocí seznamu připravených otázek a následných odpovědí sledovat různé aspekty udržitelného turismu, jak jsou v dané lokalitě a prostřednictvím jakých forem naplňovány ze strany Správy Národního parku Šumava, obcí, soukromých subjektů a dalších aktérů.

Očekávaný přínos práce je shledáván v hlavním sledovaném cíli – nashromáždění pestrých a komplexních pohledů na problematiku udržitelného cestovního ruchu ve zvolené lokalitě. Výsledné výstupy a návrhy by mohly sloužit jako podklad pro zamyšlení a další plánovací činnost zástupců státní správy a samosprávy, organizátorů cestovního ruchu a dalších. Po vyhodnocení rozhovorů bude stanoveno kvalitativní hodnocení situace v podobě SWOT analýzy pro udržitelný rozvoj turistického ruchu na Modravsku.

Práce je založená na znalosti příslušného regionu, studiu odborné literatury a zejména na komparaci hloubkových rozhovorů s 9 různými odborníky, znalci dané oblasti Modravska.

1 LITERÁRNÍ REŠERŠE

Cestovní ruch, který se v současnosti hodně rychlým tempem rozvíjí a je dokonce chápán jako nejmodernější i nejperspektivnější odvětví průmyslu, je spojen ale také s negativními vlivy na životní prostředí. Při odpočinkových aktivitách však hraje důležitou roli přírodní prostředí. Narušením prostředí může docházet ke snižování jeho regenerační schopnosti, což způsobuje dále efekt „turistické pasti“, neboli „ničení turismu turismem“.²

Turismus, který je masově provozovaný (hromadný cestovní ruch), můžeme nazvat též „tvrdým“ cestovním ruchem. Je krátkodobě orientovaný, cílem je hromadná návštěvnost a rychlá návratnost investic. Má exogenní rozvoj. Naopak pro individuálně provozovaný cestovní ruch se používá též výraz „měkký“ cestovní ruch. Cílem je individuální návštěvnost destinace, aktivity jsou dlouhodobě zaměřené. Tento druh cestovního ruchu zastupuje endogenní rozvoj.³

Mezi specifické formy cestovního ruchu lze zařadit *zelený cestovní ruch*. Cílem je zejména poznání přírody. Zelený cestovní ruch se odehrává ve volné krajině, ale i v řídké osídlených lokalitách. Jedná se právě o šetrnější přístup k využívaným destinacím. Snahou je uchovat kulturní i historické bohatství a zejména životní prostředí pro budoucí generace.⁴ Tendence v tomto přístupu k cestovnímu ruchu mohou být „světle zelené“ a „tmavě zelené“. Rozlišení spočívá v tom, do jaké hloubky se přistupuje k dané problematice.⁵

---

² MUSIL, Martin, Kateřina DUŠÁKOVÁ, Martin LUŠTICKÝ a Jan VORÁČEK. *Potenciál a zatížení oblasti cestovním ruchem v souvislosti s ochranou životního prostředí: oponentní výzkumná zpráva pro veřejnou správu a další zainteresované subjekty* [online]. Jindřichův Hradec: Vysoká škola ekonomická, Fakulta managementu Vysoké školy ekonomické, 2008, s. 8. [cit. 2015-05-03]. ISBN 978-80-245-1430-7. Dostupné z:

http://www.fm.vse.cz/km/wpcontent/uploads/2012/03/IG4507_Oponovana_vyzkumna_zprava_web.pdf

³ PÁSKOVÁ, Martina. *Udržitelnost rozvoje cestovního ruchu*. Hradec Králové: Gaudeamus, 2008, s. 72. ISBN 978-80-7041-658-7.

⁴ SYSEL, Jiří a Josef ZURYNEK. *Management cestovní kanceláře a cestovní agentury*. Praha: UJAK, 2009, s. 85. ISBN 978-80-86723-78-5.

⁵ HARRIS, Rob, ed., GRIFFIN, Tony, ed. and WILLIAMS, Peter, ed. *Sustainable tourism: a global perspective*. London: Routledge, 2012, p. 13. ISBN 978-0-750-68946-5.

1.1 Udržitelný rozvoj cestovního ruchu

Komplexním přístupem dnešní doby pro realizaci cesty k budoucnosti je koncepce dlouhodobě (trvale) udržitelného rozvoje (vývoje, života) lidské společnosti.⁶ V české literatuře je sice uváděno sousloví trvale udržitelný, ale výstižnějším přívlastkem je dlouhodobě udržitelný. Myšlenku trvalosti (nezničitelnosti) v dynamickém světě těžko můžeme přijmout.⁷ Komise OSN pro životní prostředí a rozvoj uvádí definici udržitelného rozvoje z roku 1987 v tomto znění: „Udržitelný rozvoj je takový rozvoj, který zajistí potřeby současných generací, aniž by bylo ohroženo splnění potřeb generací příštích, a aniž by se to dělo na úkor jiných národů.“⁸

Potřebnost dlouhodobě udržitelného rozvoje společnosti byla shledávána a formulována zejména od 60. let 20. století. Zásadní zlom v chápání nastal na počátku 90. let 20. století.⁹ Koncepce udržitelného rozvoje byla poprvé formulovaná na Konferenci OSN o životním prostředí a rozvoji (Summitu Země). Výsledkem byla deklarace (Charta Země). Konference se konala v Rio de Janeiru od 3. do 14. 6. 1992. Nejdůležitějším dokumentem z této konference je Agenda 21. Byl to první celosvětový plán pro přenesení trvale udržitelného rozvoje do praxe.¹⁰ V následujícím roce (1993) byl potom ustanoven Výbor OSN pro trvale udržitelný rozvoj.¹¹ Na konferenci Summit Země navázala v roce 2000 konference o udržitelném rozvoji konaná v New Yorku – Summit tisíciletí. Řídící principy trvale udržitelného rozvoje evropského kontinentu je publikace, která byla vydaná v roce 2000 Evropskou konferencí ministrů zodpovědných za územní plánování při Radě Evropy. Následujícího roku se pořádala konference v Göteborgu, byl zde projednáván Návrh akčního plánu ochrany prostředí a Strategie udržitelného rozvoje EU. V roce 2002 se konala konference OSN

---

⁶ ZELENKA, Josef. *Ekologie a environmentalistika*. Hradec Králové: Gaudeamus, 2007, s. 151. ISBN 978-80-7041-645-7.

⁷ ZELENKA, Josef. *Ekologie a environmentalistika*. Hradec Králové: Gaudeamus, 2007, s. 153. ISBN 978-80-7041-645-7.

⁸ Ministerstvo životního prostředí. *Udržitelný rozvoj*. [online]. [cit. 2015-02-16]. Dostupné z: http://www.mzp.cz/cz/udrzitelny_rozvoj

⁹ ZELENKA, Josef. *Marketing cestovního ruchu*. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského, 2010, s. 200. ISBN 978-80-86723-95-2.

¹⁰ ZELENKA, Josef. *Ekologie a environmentalistika*. Hradec Králové: Gaudeamus, 2007, s. 156. ISBN 978-80-7041-645-7.

¹¹ Ministerstvo pro místní rozvoj. *Cestovní ruch a udržitelný rozvoj* [online]. Praha, 2007, s. 16. [cit. 2015-05-03]. Dostupné z:

http://www.mmr.cz/getmedia/b973337b-cccc-42a3-9d19-2b23356dcff2/GetFile15_1.pdf

v jihoafrickém Johannesburgu. Zde byl zhodnocen desetiletý vývoj uplatňování principů udržitelného rozvoje.¹²

Pojem trvale udržitelný rozvoj je v naší zemi zakotven v zákoně o životním prostředí z 15. 12. 1991 (č. 17/1992 Sb.) Zákon v § 6 definuje trvale udržitelný rozvoj takto: „Trvale udržitelný rozvoj společnosti je takový rozvoj, který současným i budoucím generacím zachovává možnost uspokojovat jejich základní životní potřeby a přitom nesnižuje rozmanitost přírody a zachovává přirozené funkce ekosystémů.“¹³ V roce 2004 byla v naší zemi schválena první Strategie udržitelného rozvoje, aktuálně platný dokument Strategický rámec udržitelného rozvoje České republiky pochází z roku 2010.¹⁴

Udržitelný cestovní ruch vede k dlouhodobé prosperitě určité oblasti.¹⁵ Zahrnuje koncepci plánování, rozvoje a samotného provozování i uskutečňování cestovního ruchu s cílem chránit, zachovat a případně i zlepšit životní a sociální prostředí. Dlouhodobě udržitelný rozvoj neznamena zřeknutí se rozvoje, ale jeho jiné priority a směřování. Může i pomoci řešit prohlubující se sociální problémy (velké sociální rozdíly, nezaměstnanost, zajištění základních životních potřeb, monopolizaci či negativní působení globalizace společnosti).¹⁶ V současné době je třeba, aby subjekty působící v oblasti cestovního ruchu vytvářely konkurenceschopné produkty, to znamená, aby byly připraveny inovovat a kreativně tvořit v rámci udržitelného rozvoje.¹⁷ Často se však zapomíná provázat ho i s dalšími odvětvími, aby byl v určité lokalitě úspěšný.¹⁸ Důležité je neustále hledat

---

¹² Ministerstvo pro místní rozvoj. *Cestovní ruch a udržitelný rozvoj* [online]. Praha, 2007, s. 17. [cit. 2015-05-03]. Dostupné z:

http://www.mmr.cz/getmedia/b973337b-cccc-42a3-9d19-2b23356dcff2/GetFile15_1.pdf

¹³ Ministerstvo životního prostředí. *Udržitelný rozvoj*. [online]. [cit. 2015-02-16]. Dostupné z: http://www.mzp.cz/cz/udrzitelny_rozvoj

¹⁴ Ministerstvo životního prostředí. *Udržitelný rozvoj*. [online]. [cit. 2015-02-16]. Dostupné z: http://www.mzp.cz/cz/udrzitelny_rozvoj

¹⁵ CzechTourism. *Udržitelný cestovní ruch*. [online]. © 2008 – 2015 [cit. 2015-04-24]. Dostupné z: <http://www.eden-czechtourism.cz/udrzitelny-cestovni-ruch/>

¹⁶ ZELENKA, Josef. *Ekologie a environmentalistika*. Hradec Králové: Gaudeamus, 2007, s. 160. ISBN 978-80-7041-645-7.

¹⁷ TITTELBACHOVÁ, Šárka. *Turismus a veřejná správa*. Praha: Grada Publishing, 2011, s. 35. ISBN 978-80-247-3842-0.

¹⁸ ŠŤASTNÁ, Petra. *Únosnost a limity území*. [online]. [cit. 2015-05-03]. Dostupné z: www.csop.cz/svic/uploads/03_unosnost.ppt

vyváženost mezi různými hledisky rozvoje určitého území, mezi zájmy různých aktérů a mezi různými pohledy na danou problematiku v různém čase.¹⁹

Udržitelný cestovní ruch se snaží o propojení i zabezpečení potřeb účastníků cestovního ruchu, zároveň je však kladen důraz na dlouhodobou prosperitu a rozvoj určité destinace. Používá se též výraz *zodpovědné cestování* (responsible tourism). Toto cestování má mít co nejmenší negativní dopad na určité území po stránce environmentální, sociální i ekonomické.²⁰ Udržitelný rozvoj cestovního ruchu je v podrobnějším členění založen na vyváženosti až 5 pilířů:²¹

1) **ekonomickém rozměru** – udržitelném hospodářském rozvoji a rostoucích příjmech obyvatel (nákup místního zboží a služeb od místních poskytovatelů, aby co nejvíce financí zůstalo v místě, kde se cestovní ruch odehrává²²), turisté, chovající se trvale udržitelným a odpovědným způsobem, mohou představovat pro organizace, působící v oblasti cestovního ruchu, potencionálně lukrativní trh, subjekty cestovního ruchu mohou těmto „správným turistům“ nabízet produkty s myšlenkou, že jejich koupí se zachovají správně²³,

2) **sociálním rozměru** – potřebě důstojného života, zdraví, vzdělání, sociální spravedlnosti a rozvoji lidské osobnosti (ne nežádoucí sociální změny a otřesy v místních komunitách²⁴),

3) **environmentálním rozměru** – ochraně přírody, krajiny, života a životního prostředí (investice a aktivity v cestovním ruchu byly s minimálním vlivem na

---

¹⁹ PÁSKOVÁ, Martina a Josef ZELENKA, Udržitelnost cestovního ruchu ve vztahu k ochraně přírody a krajiny. In: Zelenka Josef a Karel MLS. *Dobrá praxe v udržitelnosti cestovního ruchu: sborník 1. ročníku konference Dobrá praxe v udržitelnosti cestovního ruchu*. Hradec Králové: Gaudeamus, 2009, s. 60. ISBN 978-80-7041-923-6.

²⁰ SLABÁ, Marie. Nové trendy v cestovním ruchu a marketingu cestovního ruchu. In: RUX, Jaromír a Jiří ŠÍP. *Aktuální problémy cestovního ruchu: nové trendy a technologie v cestovním ruchu: sborník z mezinárodní konference*. Jihlava: Vysoká škola polytechnická Jihlava, 2012, s. 231. ISBN 978-80-87035-56-6.

²¹ HAMARNEH, Iveta. *Mezinárodní cestovní ruch: vybrané kapitoly*. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského Praha, 2014, s. 108. ISBN 978-80-7452-040-2.

²² RYGLOVÁ, Kateřina, Michal BURIAN a Ida VAJČNEROVÁ. *Cestovní ruch – podnikatelské principy a příležitosti v praxi*. Praha: Grada Publishing, 2011, s. 146. ISBN 978-80-247-4039-3.

²³ HORNER, Susan a John SWARBROOKE. *Cestovní ruch, ubytování a stravování, využití volného času*. Praha: Grada Publishing, 2003, s. 67. ISBN 80-247-0202-9.

²⁴ RYGLOVÁ, Kateřina, Michal BURIAN a Ida VAJČNEROVÁ. *Cestovní ruch – podnikatelské principy a příležitosti v praxi*. Praha: Grada Publishing, 2011, s. 147. ISBN 978-80-247-4039-3.

biologickou rozmanitost v dané lokalitě²⁵), k tomu patří ochrana ekosystémů, rostlinných a živočišných druhů a respektování životního stylu místních obyvatel²⁶, jedním krajním přístupem ochrany přírody je „hlubinná ekologie“ – neboli změna myšlení lidí, druhým je „mělká ekologie“ – důraz je kladen na využití moderních technologií, jedná se o zvyšování efektivity výroby, miniaturizaci, efektivitu ve využívání energie, využívání alternativních zdrojů energie apod.²⁷

4) **etickém rozměru** – chování lidí podle zákonů a pravidel slušného chování a neohrožování práv příštích generací,

5) **institucionálním rozměru** – zajištění institucí a jejich aktivit, které směřují k udržitelnosti.

Můžeme si shrnout, že trvale udržitelný cestovní ruch je životaschopný, zároveň však minimalizuje svoje dopady na životní prostředí, je přínosný pro návštěvníky a zároveň pro hostitelskou komunitu.²⁸

Na stanovování limitů únosné kapacity určitého území, zatíženého rozvojem cestovního ruchu, je v současnosti nahlíženo komplexním a vyváženým přístupem. Přesto se maximální zátěž území stanovuje velmi obtížně.

1) Fyzicky únosná kapacita²⁹

Nejčastěji se sleduje fyzicky únosná kapacita území. Tato kapacita je určena zpravidla maximálním počtem uživatelů, které může pojmout nárazově určité území či objekt, přičemž ještě nedochází k jeho fyzickému poškození nebo dokonce destrukci. Hodnoty této únosné kapacity lze dobře stanovit pro uzavřené objekty či ohraničená

---

²⁵ RYGLOVÁ, Kateřina, Michal BURIAN a Ida VAJČNEROVÁ. *Cestovní ruch – podnikatelské principy a příležitosti v praxi*. Praha: Grada Publishing, 2011, s. 147. ISBN 978-80-247-4039-3.

²⁶ ŠÍPEK, Jiří a Jiří ŠTÝRSKÝ. *Kapitoly z geopsychologie : (psychologicko-sociologické souvislosti cestování, turistiky a rekreace)*. Hradec Králové: Gaudeamus, 2007, s. 20. ISBN 978-80-7041-813-0.

²⁷ ZELENKA, Josef. *Ekologie a environmentalistika*. Hradec Králové: Gaudeamus, 2007, s. 151–152. ISBN 978-80-7041-645-7.

²⁸ HORNER, Susan a John SWARBROOKE. *Cestovní ruch, ubytování a stravování, využití volného času*. Praha: Grada Publishing, 2003, s. 398. ISBN 80-247-0202-9.

²⁹ PÁSKOVÁ, Martina. *Udržitelnost rozvoje cestovního ruchu*. Hradec Králové: Gaudeamus, 2008, s. 136-137. ISBN 978-80-7041-658-7.

prostranství, ke složitějšímu stanovování dochází v případě otevřených prostranství. Jde o ukazatel orientačního charakteru, ostatní složky únosné kapacity destinace jsou směrodatnější.³⁰

2) Ekonomicky únosná kapacita³¹

Pomocí optimalizační abstraktní rovnice se určuje dlouhodobě udržitelný kompromis mezi ekonomickým přínosem cestovního ruchu a udržení kvality životního prostředí destinace (socio-kulturního a přírodního prostředí, tedy neobnovitelných, tzv. primárních zdrojů cestovního ruchu). Biologická rozmanitost je jedním ze základních předpokladů pro estetický zážitek návštěvníka.³² Snížením atraktivity území dochází poté ke snížení poptávky po něm.

3) Ekologicky únosná kapacita³³

Tento pojem znamená maximální úroveň turistické zátěže, se kterou se destinace vyrovná bez trvalých následků na životním prostředí. Je sledována hustota výskytu turistů, ta je poměřována s celkovým počtem dní strávených na území za rok s rozlohou území. Výsledná hodnota je pak přepočítávána na jeden den. Environmentální indikátory jsou měřítko kvantitativního a kvalitativního stavu biosféry (kyselost dešťů, znečištění vody, ovzduší).³⁴

Lidé ve svém volném čase při rekreaci, cestování či jednodenních výletech vyhledávají různé typy krajín. Ty potom zase vědomě či podvědomě motivují turisty k opakovaným návštěvám. Kulturní krajinu České republiky tvoří různě se prolínající přírodní i antropogenní prvky, jejichž podoba vznikala po staletí různou interakcí člověka, fauny, flóry a přírodních sil.³⁵

---

³⁰ PÁSKOVÁ, Martina a Josef ZELENKA. *Výkladový slovník cestovního ruchu*. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj, 2002, s. 92. ISBN 80-239-0152-4.

³¹ PÁSKOVÁ, Martina. *Udržitelnost rozvoje cestovního ruchu*. Hradec Králové: Gaudeamus, 2008, s. 137. ISBN 978-80-7041-658-7.

³² PÁSKOVÁ, Martina a Josef ZELENKA. *Výkladový slovník cestovního ruchu*. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj, 2002, s. 35. ISBN 80-239-0152-4.

³³ PÁSKOVÁ, Martina. *Udržitelnost rozvoje cestovního ruchu*. Hradec Králové: Gaudeamus, 2008, s. 138-139. ISBN 978-80-7041-658-7.

³⁴ PÁSKOVÁ, Martina a Josef ZELENKA. *Výkladový slovník cestovního ruchu*. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj, 2002, s. 77. ISBN 80-239-0152-4.

³⁵ ZELENKA, Josef et al. *Percepce krajiny a genius loci*. Hradec Králové: Gaudeamus, 2008, s. 22. ISBN 978-80-7041-191-9.

Mezi nejčastější důvody negativního hodnocení scenérií Šumavy dle výzkumu patří civilizační stopy, zejména ty, které narušují harmonii přírodního prostředí. Pozitivněji je vnímáno lidmi upravené prostředí, které dosáhlo harmonie s přírodou či vnitřní harmonie (je zasazeno citlivě nebo jeho části jsou zhotoveny z přírodních materiálů).³⁶

4) Institucionálně únosná kapacita³⁷

Tato složka únosné kapacity destinace stanovuje maximální mez rozvoje cestovního ruchu, při které není překračována institucionální či administrativní připravenost destinace. Zahrnuje např. spolupráci místní samosprávy se státní správou, spolupráci veřejného sektoru se soukromým, spolkovou a neziskovou organizovanost, úroveň dotační politiky, standardizaci a certifikaci, výši osvětové činnosti, spolupráci se zahraničními partnery, etiku a kvalifikaci úředníků či kvalitu regulačních mechanismů.

5) Socio-kulturně únosná kapacita³⁸

Jedná se o akceptovatelnou úroveň návštěvnosti destinace, při které nedochází ke snižování kvality života místních obyvatel nebo možnosti bezproblémového výkonu jejich životních potřeb. Při překročení hranice dochází k narušení místního životního stylu, postupné ztrátě kulturní identity a změně v tradiční hodnotové hierarchii obyvatel. Dochází pak k proměně lokality v „turistické ghetto“. Krystalizuje se také tzv. „pozitivní ghetto“, které tvoří lépe situovaní návštěvníci a malé procento z něj tvoří místní obyvatelé, jenž profitují z těchto návštěvníků.³⁹

---

³⁶ ZELENKA, Josef et al. *Percepce krajiny a genius loci*. Hradec Králové: Gaudeamus, 2008, s. 40. ISBN 978-80-7041-191-9.

³⁷ PÁSKOVÁ, Martina. *Udržitelnost rozvoje cestovního ruchu*. Hradec Králové: Gaudeamus, 2008, s. 139. ISBN 978-80-7041-658-7.

³⁸ PÁSKOVÁ, Martina. *Udržitelnost rozvoje cestovního ruchu*. Hradec Králové: Gaudeamus, 2008, s. 139. ISBN 978-80-7041-658-7.

³⁹ PÁSKOVÁ, Martina a Josef ZELENKA. *Výkladový slovník cestovního ruchu*. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj, 2002, s. 272. ISBN 80-239-0152-4.

6) Psychologicky únosná kapacita⁴⁰

Někdy je používán též pojem percepční kapacita.⁴¹ Při empiricky stanovené maximální hranici rozvoje cestovního ruchu se vyskytují první projevy nechtěného vývoje z hlediska spokojenosti návštěvníka. Lidé již vnímají přelidněnost území. Proto je důležité budovat žádoucí formy cestovního ruchu. Pro sledování území z hlediska socio-kulturní a psychologicky únosné kapacity území se využívají dotazníková šetření a standardizovaná pozorování chování návštěvníků i místních obyvatel, řízené rozhovory s místními klíčovými osobnostmi v podnikání v oblasti cestovního ruchu a také zjišťování pomocí mentálních map.

1.2 Národní park Šumava

Národní park (NP) Šumava má rozlohu 68 064 ha.⁴² Šumava je největším národním parkem v ČR.⁴³ Mezi hlavní právní normy, kterými se řídí Národní park Šumava, patří zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny (z 19. února 1992). Vyhlášen byl 20. března 1991 nařízením vlády ČR č. 163/1991 Sb. Chráněná krajinná oblast (CHKO) Šumava byla vyhlášena již 27. prosince 1963 výnosem Ministerstva školství a kultury č. 53855/63, novelizováno bylo výnosem Ministerstva kultury ČSR č. 5954 ze dne 17. března 1975.⁴⁴ CHKO Šumava má rozlohu 99 624 ha a tvoří ochranné pásmo národního parku.⁴⁵ V jeho nejvýše položených partiích se zachovaly málo dotčené části přírody, je zde chráněn charakteristický vzhled krajiny, žije zde řada živočichů i planě rostoucích rostlin. CHKO Šumava s jejím jádrem Národní park Šumava byly díky svému vzácnému ekosystému zařazeny mezi biosférické rezervace UNESCO.⁴⁶ Mezi jeho

---

⁴⁰ PÁSKOVÁ, Martina. *Udržitelnost rozvoje cestovního ruchu*. Hradec Králové: Gaudeamus, 2008, s. 140. ISBN 978-80-7041-658-7.

⁴¹ PÁSKOVÁ, Martina a Josef ZELENKA. *Výkladový slovník cestovního ruchu*. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj, 2002, s. 239. ISBN 80-239-0152-4.

⁴² NÁRODNÍ PARK ŠUMAVA. *Základní údaje*. [online]. © 2008-2014 [cit. 2014-02-26]. Dostupné z: <http://www.npsumava.cz/cz/1261/sekce/zakladni-udaje/>

⁴³ VYSTOUPIL, Jiří a Martin ŠAUER et al. *Geografie cestovního ruchu České republiky*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2011, s. 203. ISBN 978-80-7380-340-7.

⁴⁴ NÁRODNÍ PARK ŠUMAVA. *Seznam nejdůležitějších právních norem*. [online]. © 2008-2014 [cit. 2014-02-26]. Dostupné z: <http://www.npsumava.cz/cz/1033/432/clanek/>

⁴⁵ NÁRODNÍ PARK ŠUMAVA. *Základní údaje*. [online]. © 2008-2014 [cit. 2014-02-26]. Dostupné z: <http://www.npsumava.cz/cz/1261/sekce/zakladni-udaje/>

⁴⁶ VYSTOUPIL, Jiří a Martin ŠAUER et al. *Geografie cestovního ruchu České republiky*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2011, s. 203. ISBN 978-80-7380-340-7.

nejhodnotnější místa patří rašeliniště, ledovcová jezera, zbytky pralesových porostů. Šumava tvoří jedno pohoří (rozdělené státní hranicí) spolu s rakouským Mühlviertelem, Bavorským lesem a Královským hvozdem. Na naší straně tvoří rozsáhlé podhůří, kdežto na bavorské straně dochází k rychlému přechodu do údolí.⁴⁷ Horský ráz krajiny a zdejší neporušená příroda (hluboké lesy, údolí, horské louky, bystřiny, jezera, slatě a luhy) vytvářejí ideální podmínky pro cestovní ruch v každém ročním období.⁴⁸

Česká republika je členem Evropské unie, má tedy povinnost řídit se jejími závaznými dokumenty, tedy i směrnicí EU Rady 1999/22/ES (Natura 2000).⁴⁹ Pojem *Natura 2000* znamená soustavu chráněných území evropského významu. Původně bylo plánováno, že vytvoření této soustavy bude dokončeno v roce 2000, proto tedy název Natura 2000. Tato území mají nejcennější přírodní stanoviště a vyskytují se na nich významné druhy rostlin a živočichů. Cílem je uchovat přírodní prostředí a také umožnit přežití vzácných druhů rostlin a živočichů, které již vymizely na různých místech v Evropě.

Oblast Šumavy je zahrnuta do této soustavy z důvodu ochrany rysa ostrovida, vranky obecné, vydry říční, netopýra velkého, vrápence malého, perlorodky říční, mihule potoční, střevlíka Ménetriesova či rostliny hořečka českého. Též jsou zde chráněna rašeliniště, horské smrkové lesy, bučiny, ale i louky, které jsou cenným přírodním stanovištěm.⁵⁰

Finanční prostředky z Evropské unie i z rozpočtu ČR jsou směřovány k šetrnému využívání krajiny, a to v oblasti zemědělství, lesnictví či aktivit spojených s turistickým ruchem.⁵¹

---

⁴⁷ Z úvodu ke knize: ERHART, Josef a Marie ERHARTOVÁ. *Šumava: fotografie z let 1959–2009*. České Budějovice: Josef Erhart, 2009. ISBN 978-80-254-4438-2.

⁴⁸ HAMARNEH, Iveta. *Geografie cestovního ruchu Česka*. Praha: Vysoká škola obchodní v Praze, 2010, s. 45. ISBN 978-80-86841-27-4.

⁴⁹ TITTELBACHOVÁ, Šárka. *Turismus a veřejná správa*. Praha: Grada Publishing, 2011, s. 80. ISBN 978-80-247-3842-0.

⁵⁰ NÁRODNÍ PARK ŠUMAVA. *Lokalita - Šumava*. [online]. © 2008-2014 [cit. 2014-02-26]. Dostupné z: <http://www.npsumava.cz/cz/1312/sekce/lokalita-sumava/>

⁵¹ NÁRODNÍ PARK ŠUMAVA. *Natura - 2000*. [online]. © 2008-2014 [cit. 2014-02-26]. Dostupné z: <http://www.npsumava.cz/cz/1310/sekce/natura-2000/>

Obrázek 1: Hořec šumavský (*Gentiana pannonica*) ve Filipově Huti

Zdroj: Vlastní fotoarchiv

2 VYMEZENÍ ZÁJMOVÉHO ÚZEMÍ

Námi stanovená oblast je na severo-východě vymezena hranicí Národního parku Šumava – mezi obcí Borová Lada a bývalou osadou Skelnou (Glasserwald). Na západě silnicí mezi bývalou osadou Skelná a obcí Prášily a cestou mezi Prášily a hraničním přechodem Gsenget. Na jiho-západě a jihu ohraničuje území státní hranice se Spolkovou republikou Německo a na jiho-východě říčka Malá Vltava, které se též říká Vltavský potok.

Podrobně můžeme hranici zájmového území postupně vymezit těmito místy: státní hranice s Německem, místo kde opouští Červený potok Čechy (rozcestí červené turistické značky, hraniční kámen 10/4) – severní směr rozvodí Labe – Dunaj – Buková slat' – Malá Vltava (Vltavský potok) – po proudu Malé Vltavy – soutok s Teplou Vltavou – severní směr hranice NP Šumava, Borová Lada – směr sever, po hranici NP Šumava – Šindlov – rozcestí pod Zvěřínem - rozcestí U Starých Hutí – silnice v sedle Přílby – Zlatá studna – Losenické údolí – Popelná – Na Pahorku – pila Červená – po silnici údolím Losenice – Rejštejn – Klášterský mlýn – Radkovský les – bývalá osada Velký Babylon – bývalá osada Malý Babylon – Dobrá Voda – opouštíme hranici NP Šumava, po silnici Rovina – bývalá osada Skelná (Glasserwald) – křižovatka silnic Skelná – po silnici Prášily – po Vintířově stezce bývalá Horní Ždánidla – hraniční přechod Gsenget – po státní hranici s Německem na JV Jelení potok – Roklanský les – Blatný vrch – Modrý sloup – Luzný (Lusen) – vrcholy Velká a Malá Mokrůvka – státní hranice u pramene Vltavy (Reschbach) – rozcestí Sedmiskalí – hraniční přechod Bučina – údolí potoka Čertova voda (Teufelsbach) – soutok Čertovy vody (Teufelsbach) a Červeného potoka – proti proudu Červeného potoka rozcestí turistické červené značky Červený potok (hraniční kámen 10/4).

Vymezenou oblastí prochází hranice mezi dvěma kraji. Většina vymezené oblasti se nachází v Plzeňském kraji, přibližně $\frac{3}{4}$ plochy na severozápadě vymezené oblasti. V Plzeňském kraji leží katastrální území obcí Prášily, Hartmanice, Srní, Rejštejn, Modrava a Horská Kvilda. Přibližně jedna čtvrtina plochy vymezené oblasti Modrava přináleží do Jihočeského kraje a zasahují do ní katastrální území obce Kvildy, Nicova, Nových Hutí a Borové Lady.

Mapa oblasti byla rozdělena na část Modravsko sever a Modravsko jih a je zobrazena v Příloze A – Mapy.

3 KVALIFIKOVANÝ ODHAD NÁVŠTĚVNOSTI OBLASTI MODRAVA V NP ŠUMAVA

Při odhadu počtu denních návštěvníků vymezené oblasti bylo vycházeno z úvahy, že návštěvníky oblasti lze rozdělit do tří skupin:

- návštěvníci, kteří jsou v oblasti ubytovaní;
- návštěvníci, kteří nejsou v oblasti ubytovaní a dojedou do oblasti vlastním vozidlem (jednodenní návštěvníci a návštěvníci ubytovaní mimo vymezenou oblast, kteří do oblasti Modrava přijedou vlastním automobilem);
- návštěvníci, kteří nejsou v oblasti ubytovaní a dojedou do oblasti hromadnou (autobusovou) dopravou.

3.1 Určení letní a zimní turistické sezóny

Z rozhovoru s panem Ing. Antonínem Schubertem, starostou obce Modrava, vyplynulo, že v poslední několika letech fungují na Modravě tři turistické sezony.⁵² Tradiční letní turistická sezona, jejíž maximum návštěvníků přijíždí v období letních prázdnin, kdy je obsazenost ubytovacích kapacit v rozmezí 90 – 100 %.

Zimní lyžařská sezona začíná po půlce prosince a končí v půlce března. Tato lyžařská sezona je závislá na množství sněhové pokrývky a její začátek i konec je velmi proměnlivý. Je to způsobeno tím, že sjezdové lyžování s uměle zasněžovanými svahy je ve vymezené oblasti téměř nulové. Téměř všichni zimní návštěvníci této oblasti Šumavy využívají přírodní sněhovou pokrývku. Z pohovorů a informací z recepcí jednotlivých hotelů vyplynulo, že u jednotlivých ubytovacích zařízení není shodný začátek a konec zimní sezony. Na základě statistických údajů a údajů z turistického informačního centra Modrava a hotelu Vydra v Srní byla pro výpočet kvalifikovaného odhadu návštěvnosti oblasti Modrava stanovena zimní sezona na období od 15. 12. do 15. 3.

---

⁵² Řízený rozhovor s Ing. Antonínem SCHUBERTEM, starostou Obce Modrava a předsedou Svazu obcí NP Šumava. Modrava 4. 8. 2014

Tabulka 1: Počet dní zimního období 15. 12. 2014 – 15. 3. 2015

Počet dní zimního období 15. 12. – 15. 3. 2015	
Ne + svátky	17
So	13
Pracovní dny	61
Celkem	91

Zdroj: Kalendář na rok 2015

Podle vyjádření starosty Ing. Antonína Schuberta třetí turistická sezona nabývá významu v posledních letech i díky teplému podzimnímu počasí, tzv. babímu létu, plynule navazuje na letní sezonu a přijíždí v ní senioři s předškolními dětmi. Její ukončení závisí na průběhu počasí, protože tito návštěvníci si z důvodu volné ubytovací kapacity v tomto podzimním období nemusejí ubytování rezervovat. Tato kapacitně i časově značně proměnlivá část sezony nebyla uvažovaná jako samostatná sezona, ale byla prodloužena letní sezona až do 30. 9.

Pro další výpočty je používána letní turistická sezona v trvání od 1. 6. do 30. 9. Tomu odpovídá i zahrnutá hromadná veřejná autobusová doprava.

Tabulka 2: Počet dní letního období 1. 6. – 30. 9. 2014

Počet dní letního období 1. 6. – 30. 9. 2014	
Ne + svátky	18
So	17
Pracovní dny	87
Celkem	122

Zdroj: Kalendář na rok 2014

3.2 Ubytovací kapacity v oblasti Modrava

Pro určení počtu ubytovaných návštěvníků a pro výpočet počtu pobytových dní byl ve vymezené oblasti proveden průzkum ubytovacích kapacit, které byly rozděleny do tabulek pro deset měst a obcí: Borová Lada, Hartmanice, Horská Kvilda, Kvilda, Modrava, Nicov, Nové Hutě, Prášily, Rejštejn a Srní. Podklady pro počty lůžek

v jednotlivých penzionech, hotelích, autokempech a tábořištích byly získány z podkladů obecních úřadů, z údajů ČSÚ, z internetu, vlastním průzkumem – osobním jednáním s recepčními, majiteli a správci ubytovacích kapacit a též telefonicky a emailovou korespondencí. Na základě tohoto průzkumu a korespondence se počet lůžek (ubytovací kapacity) v zimní a letní sezóně liší. Některé penziony jsou v zimní sezóně mimo provoz. Návštěvníci, kteří se ubytovávají v letní sezóně ve stanech ve velkých autokempech v Rejštejnu – Klášterském mlýně, v Antýglu, v Zahrádkách u Borových Lad apod., se v zimní sezóně nevyskytují. Pokud někteří návštěvníci přespí v zimní sezóně ve stanech na nouzových nocovištích (Bučina, Modrava a Poledník), lze je zanedbat. Data z tohoto vlastního průzkumu ubytovacích kapacit v jednotlivých obcích jsou i s podrobnostmi uvedeny v Tabulkách 7 až 16 v Příloze B. Níže je uvedena sumarizační Tabulka 3 s celkovým počtem ubytovacích kapacit pro letní a zimní období. Podle vyjádření pracovnice informačního centra na Modravě jsou ubytovací kapacity v době letních prázdnin, tj. v měsících červenec a srpen, využity z 90 %.

Tabulka 3 – Počty ubytovacích lůžek v jednotlivých obcích

OBEC	POČET LŮŽEK	
	V LÉTĚ	V ZIMĚ
Borová Lada	456	441
Hartmanice	82	82
Horská Kvilda	275	275
Kvilda	1065	1050
Modrava	658	650
Nicov	96	96
Nové Hutě	90	90
Prášily	391	336
Rejštejn	558	202
Srní	2373	1373
Celkem	6044	4595

Zdroj: Tabulky 7 – 16 v Příloze B

Některé obce ve výše uvedené tabulce zasahují svými katastrálními územími mimo oblast národního parku. Ubytovací zařízení, která leží vně hranic národního parku, nebyla zjišťována a nejsou v tabulce uvedena. Výjimku tvoří ubytovací zařízení, ležící v těsné blízkosti NP Šumava, například na opačné straně silnice nebo do vzdálenosti 200 m od silnice, po které je vedena hranice NP.

3.3 Parkovací kapacity v oblasti Modrava

Návštěvníci, kteří jsou ubytovaní mimo vymezenou oblast a přijíždí do oblasti vlastním motorovým vozidlem, musí své vozidlo zaparkovat. Vlastním průzkumem a z informačních letáků byl zjišťován výskyt všech parkovišť, která byla rozdělena do tří typů:

- centrální parkoviště v obcích, Tabulka 17 v Příloze B,
- parkoviště „Zaparkuj a jdi dál“, Tabulka 18 v Příloze B,
- parkoviště u hotelů a penzionů, Tabulka 19 v Příloze B.

Prvním typem parkovišť jsou centrální parkoviště v obcích a zároveň jsou to parkoviště s největší parkovací kapacitou. Jsou provozovaná obecními úřady nebo soukromými subjekty, které tyto parkovací plochy mají od obecních úřadů pronajaté. V některých obcích, například v Kvildě, je těchto centrálních parkovišť více. Některá parkoviště tohoto typu jsou placená, některá jsou zdarma. Větší počet centrálních parkovišť v obcích je placených. Tato centrální parkoviště v obcích jsou provozovaná celoročně a v zimním období je z nich odstraňován sníh.

Druhým typem parkovišť s názvem „Zaparkuj a jdi dál“ jsou parkoviště budovaná a provozovaná Správou Národního parku Šumava.⁵³ V této práci jsou dále označovaná jako Parkoviště Z&D. Nacházejí se v blízkosti turisticky atraktivních cílů nebo u důležitých východišť turistických značených cest. Parkovací kapacity těchto parkovišť „Zaparkuj a jdi dál“ jsou menší než parkoviště v obcích. Jednotlivá Parkoviště Z&D nepřevyšují parkovací kapacitu padesáti aut. Nejčastěji mají kapacitu kolem 10 aut. Tato Parkoviště Z&D jsou zdarma a jsou provozována po celý rok, též v zimním období. Základní omezení u nich však je, že se nesmějí používat v nočních hodinách od 21. hodiny večerní do 6. hodiny ranní. Nejsou tedy určena pro noční přespání v kempingových přívěsech ani pro trvalé parkování automobilů vícedenních návštěvníků. Jsou přísně určena pro jednodenní návštěvníky Národního parku Šumava a pro parkování automobilů ubytovaných v ubytovacích kapacitách uvnitř Národního parku, kteří uskutečňují

---

⁵³ Správa NP a CHKO Šumava. *Zaparkuj a jdi dál*. Vimperk: Správa NP a CHKO Šumava, 2010. Informační leták

jednodenní výlet. Příklad označení parkoviště „Zaparkuj a jdi dál“ je na následujících obrázcích.

Obrázek. 2: Příklad informační tabule u parkoviště „Zaparkuj a jdi dál“ Pod Vysokým hřbetem

Zdroj: Vlastní fotoarchiv

Obrázek 3: Parkoviště „Zaparkuj a jdi dál“ pro návštěvníky Chalupské slati

Zdroj: Vlastní fotoarchiv

Parkovišť Z&D je ve vymezené oblasti Modrava nyní 15 (léto 2014), a protože se osvědčila, NP Šumava připravuje další.

K tomuto druhému typu parkovišť Z&D byl přiřazen další typ parkovišť – odstavné plochy a parkovací pruhy u silnic, tzv. parkovací zálivy, kdy je silnice mimo obec rozšířena, aby zde mohla parkovat auta. Tyto odstavné plochy nejsou v zimním období udržované, není z nich odstraňován sníh, a proto nejsou pro výpočty počtu návštěvníků v zimním období využity.

Třetím typem parkovišť jsou parkoviště u hotelů a penzionů. Tento typ parkovišť je určen pro menší počet aut, ale jejich počet je vícenásobně vyšší než předcházející dva typy parkovišť. Průzkum tohoto typu parkovišť sloužil pouze jako doplňková informace ke kontrole počtu ubytovaných osob a počtu pokojů v jednotlivých ubytovacích zařízeních. K výpočtu kvalifikovaného odhadu návštěvnosti oblasti Modrava není použit.

Důvodem je skutečnost, že návštěvníci ubytovaní ve vymezené oblasti se v denní době mohou přesunout svým osobním automobilem na další dva typy parkovišť, tj. na centrální parkoviště v obcích a na parkoviště „Zaparkuj a jdi dál“. Parkovací místa uvolněná přes den těmito ubytovanými návštěvníky nahradí návštěvníci, kteří do oblasti přijíždějí jako jednodenní návštěvníci vlastním motorovým vozidlem. Tito jednodenní návštěvníci, pokud zaparkovali své vozidlo zdarma u penzionů a hotelů, neobsadí již místo na centrálních parkovištích v obcích nebo na parkovištích „Zaparkuj a jdi dál“.

Tabulka 4: Souhrnný počet parkovacích míst

Typ parkoviště	Počet parkovacích míst v letním období	Počet parkovacích míst v zimním období
Centrální parkoviště v obcích	926	926
Parkoviště „Z&D“ a odstavné plochy	661	434
Celkem parkovacích míst	1587	1360
Počet osob	3571	3060

Zdroj: SBP Consult. *Průzkum a analýza obsazenosti individuální automobilové dopravy – 2005 a 2006.* [online]. [cit. 2015-03-07]. Dostupné z: <http://www.sbp.cz/dokumenty/Abstrakta/ObsazenostIAD.pdf>

Tabulky 17 a 18 v Příloze B

V tabulce 4 je uveden počet parkovacích míst pro centrální parkoviště v obcích a parkoviště „Zaparkuj a jdi dál“, která jsou dále využívána pro výpočet kvalifikovaného odhadu návštěvnosti oblasti Modrava v NP Šumava. Zdrojem pro Tabulku 4 jsou Tabulky 17 a 18, uvedené v Příloze B. Parkovací místo využívá jeden osobní automobil. Obsazenost osobních automobilů o víkendech a dovolených je v průměru 2,25 osoby na jeden automobil.⁵⁴ Tento údaj je využíván v Tabulce 4 pro výpočet počtu osob využívajících parkovací místa a dále v Tabulce 5 a 6 na straně 33.

3.4 Dopravní kapacity hromadné (autobusové) dopravy v oblasti Modrava

Do vymezené oblasti Modrava není zavedena žádná železnice, jediným hromadným dopravním prostředkem je autobusová doprava. NP Šumava i vybraná oblast Modrava zasahuje do území dvou krajů – Plzeňského kraje a Jihočeského kraje. Hranice mezi těmito kraji v NP Šumava není přímá a probíhá přibližně přes říčku Losenici, Obří hrad – Churáňov – Tetřevskou slat’ – Černou horu – státní hranici. Pravidelné autobusové linky provozovaly do vybrané oblasti v létě 2014 tři dopravní společnosti. Jsou to ČSAD autobusy Plzeň a.s., RDS bus, s.r.o. a ČSAD Jihotrans a.s. Autobusové linky jsou rozděleny do dvou projektů. Prvním jsou Zelené autobusy, provozované všemi třemi uvedenými společnostmi, a druhým projektem je Cyklotrans, provozovaný společností ČSAD Jihotrans a.s.⁵⁵

V pondělí 4. 8. 2014 byl proveden osobní průzkum kapacitních dopravních možností na Modravě. Toho dne dopoledne bylo slunečné počasí i polojasno. V poledne přišla bouřka. Krátkým rozhovorem s řidiči autobusů, s odjezdem v 8:45 a 10:35 směr z Modravy do Kvildy, bylo zjištěno, že v období letních prázdnin a za předpovědi pěkného počasí jsou oba spoje o víkendu pro cyklisty plně vytížené, ve všední den a za příznivého počasí asi na 80 %. První autobus s odjezdem v 8:45 hodin z Modravy do Kvildy měl krytý přívěs pro 18 kol. Autobusový spoj ze Železné Rudy v 9:15 hodin přes Prášily, Srní a Modravu (10:35) do Kvildy táhnul nekrytý přívěs pro 25 kol. Oba spoje

⁵⁴ SBP Consult. *Průzkum a analýza obsazenosti individuální automobilové dopravy – 2005 a 2006.* [online]. [cit. 2015-03-07]. Dostupné z: <http://www.sbp.cz/dokumenty/Abstrakta/ObsazenostIAD.pdf>

⁵⁵ *Cyklotrans* [online]. [cit. 2015-05-12]. Dostupné z: <http://www.cyklotrans.cz/>

používají autobusy s 46 místy k sezení a 30 místy ke stání. O víkendech v době letních prázdnin a při dobré předpovědi počasí jsou obsazeny zhruba z 95 %, tj. místa k sezení jsou plně obsazená a k stání jsou přibráni další cestující. Ve všední dny a při dobré předpovědi počasí je autobus kapacitně obsazen na 80 %. Při deštivém počasí je vytíženost značně proměnlivá. V tomto případě klesá až ke 30 %. Autobusové spoje zvlášť za letní a zimní období jsou uvedené v Tabulkách 20 a 21 v Příloze B. Všechny mají počáteční stanici mimo oblast Modrava a slouží pro přepravu návštěvníků ubytovaných mimo národní park do oblasti Modrava a zároveň slouží i pro přepravu návštěvníků uvnitř národního parku. Oddělení těchto návštěvníků, používajících stejné autobusové linky, je velmi obtížné. V této práci nebyli tedy tito návštěvníci rozděleni. Jistý pokus o určení počtu jednodenních návštěvníků přijíždějících do oblasti Modrava autobusy je zohledněn v koeficientu k_a uvedeném v Tabulkách 5 a 6 na straně 33.

Zelené autobusy⁵⁶

Projekt Zelené autobusy zasahuje do vybrané oblasti pěti autobusovými linkami, z toho čtyři mohou přivážet turisty do oblasti Modrava, jedna autobusová linka slouží pouze pro přepravu uvnitř NP Šumava. Je to linka označovaná jako modrá (po trase Horská Kvilda – Kvilda – Bučina) a slouží pouze pro přepravu návštěvníků ubytovaných v oblasti Modrava nebo dopravených do oblasti jiným způsobem. Tato linka nebyla zahrnuta do dopravní kapacity, tj. mezi autobusy přivážející návštěvníky do oblasti Modrava.

Cyklotrans (cyklotrans.cz)⁵⁷

Tento dopravní systém pro cykloturisty provozuje ČSAD Jihotrans a.s. do vybrané oblasti, konkrétně do Kvildy, provozuje tři autobusové linky. Jsou to modrá, červená a šedá. Modrá trasa: České Budějovice – Prachatice - Vimperk – Kvilda; červená trasa: České Budějovice – Český Krumlov – Volary – Kvilda; šedá trasa: České Budějovice – Prachatice - Volary – Kvilda. Pouze šedá linka je v provozu v pracovní dny v době letních prázdnin (v r. 2014 od 28. 6. – 31. 8.).

---

⁵⁶ Správa NP a CHKO Šumava. *Zelené autobusy v Národním parku Šumava*. Vimperk: Správa NP a CHKO Šumava, 2014. Informační leták

⁵⁷ *Cyklotrans* [online]. [cit. 2015-05-12]. Dostupné z: <http://www.cyklotrans.cz/>

Od 14. 12. 2014 platí nové jízdní řády, podle kterých v zimním období zajíždí do oblasti Modrava šest autobusových dopravců. Jejich seznam včetně všech autobusových spojů je uveden v Tabulce 21 v Příloze B.

3.5 Výpočet kvalifikovaného odhadu návštěvnosti oblasti Modrava v NP Šumava

Jak je uvedeno na začátku této kapitoly, návštěvníci vybrané oblasti byli rozděleni do tří kategorií. První kategorie tvoří návštěvníci vícedenní, kteří jsou v oblasti Modrava ubytovaní. Do druhé kategorie patří jednodenní návštěvníci, kteří přijíždějí vlastním vozidlem, osobním automobilem. Do třetí kategorie jsou zařazeni jednodenní návštěvníci, kteří přijíždějí veřejnou dopravou.

Koeficient ubytovací kapacity k_u byl odhadnut na 0,9 (90 %). Stěžejní pro stanovení tohoto koeficientu byl rozhovor s panem Ing. Antonínem Schubertem a vlastní průzkum – informace z infocentra na Modravě a z dalších recepcí ubytovacích kapacit. Všichni oslovení shodně tvrdili, že v době prázdnin (i zimních) a dobrého počasí, popřípadě dobrých sněhových podmínek, jsou ubytovací kapacity vytíženy na 100 %. Směrem k okraji letní a zimní sezóny vytíženost ubytovacích kapacit klesá.

Koeficient vytížení parkovišť neboli parkovací koeficient k_p byl odhadnut na 30 %. Vycházeno bylo z vlastního průzkumu – z rozhovorů se správci parkovišť a také z vlastního měření parkovišť. Nejvytíženější je Parkoviště Z&P Svinná Lada u Chalupské slati. V době letních prázdnin a při slunečném počasí bylo toto parkoviště přetížené, má maximální kapacitu 20 osobních aut, ale parkují na něm i autobusy. Je velmi obtížné na něm zaparkovat v době turistické špičky. Další velmi vytížené parkoviště je centrální parkoviště na Kvildě u hotelu Pohoda. V době turistické špičky je zaplněno na 100 % a turisté využívají i rozestavěné parkoviště Kvilda – centrum II. Za středně vytížená parkoviště lze považovat centrální velké parkoviště na Modravě, ve špičce zde parkovalo 43 aut, tj. vytížení na 36 %, nebo parkoviště na Antýglu, vytížené na 38 %. Naopak některá Parkoviště Z&D byla téměř prázdná, avšak všechna nebyla navštívena v době špičky.

Koeficient vytížení autobusové dopravy k_a je velmi diskutabilní. Stejně jako ostatní koeficienty je závislý na počasí. Na druhou stranu autobusy (uvedené v tabulkách v příloze) slouží jak pro dopravu turistů do vybrané oblasti Modrava, tak pro přepravu ubytovaných turistů v národním parku pro jednodenní výlety. Právě tito druzí uživatelé veřejné hromadné dopravy na území národního parku jsou v této statistice již započítáni jako ubytovaní turisté. To je důvod, proč koeficient vytížení autobusu k_a , sloužící pro dopravu jednodenních turistů do vymezené oblasti Modrava, je relativně nízký a pohybuje se kolem hodnoty 0,4, tj. 40 %. Vlastní vytížení autobusů pro přepravu turistů uvnitř parku je zbylých 50 %. Tento údaj byl zjišťován při příjezdu autobusů ze Železné Rudy a ze Sušice do Prášil. V následující tabulce je proveden výpočet celkového počtu pobytových dní.

Tabulka 5: Výpočet pobytových dní v oblasti Modrava

Turisté	Vzorec pro výpočet	Vypočtené hodnoty	Zaokrouhleno	Jednotka
Ubytování	$U=(l_l.d_l+l_z.d_z).k_u$	1 039 961,7	1 039 962	pobytové dny
Parkující	$P=(p_l.d_l+p_z.d_z).o.k_p$	214 227,5	214 227	pobytové dny
Veřejná doprava	$V=(a_l.76+a_z.76).k_a$	147 288,0	147 288	pobytové dny
Celkem	-	-	1 401 477	pobytové dny

Zdroj: Tabulka 6

Tabulka 6: Význam proměnných a jejich hodnot ve Vzorcí pro výpočet z Tabulky 5

Proměnná	Zkratka	Hodnota	Jednotka	Poznámka
Počet lůžek v létě	l_l	6044	ks	
Počet lůžek v zimě	l_z	4595	ks	
Počet parkovacích míst v létě	p_l	1587	ks	
Počet parkovacích míst v zimě	p_z	1360	ks	
Obsazenost osobního automobilu	o	2,25	lidí	
Počet dní letního období	d_l	122	dní	
Počet dní zimního období	d_z	91	dní	
Počet autobusových spojů za léto	a_l	3095	autobusů	
Počet autobusových spojů za zimu	a_z	1750	autobusů	
Ubytovací koeficient	k_u	0,9	-	90%
Parkovací koeficient	k_p	0,3	-	30%
Koeficient vytížení autobusu	k_a	0,4	-	40%
Maximální kapacita autobusu	-	76	lidí	46 k sezení + 30 ke stání

Zdroj: Tabulky 1 – 21 s výjimkou Tabulky 19

Ze zdrojových Tabulek 5 a 6, které byly zpracovány v tabulkovém editoru MS Excel, lze teoreticky vypočítat maximální počet pobytových dní, na které je oblast Modrava přizpůsobena ubytovací a dopravní kapacitou. Pro výpočet maximálního počtu pobytových dní byl do zdrojových tabulek dosazena výše všech tří koeficientů k_u , k_p a k_a rovno jedné. Tato hodnota činí 2.238 tisíc pobytových dní za rok (přes dva miliony). V uvedeném kvalifikovaném odhadu nejsou uvedeni turisté přicházející do vybrané oblasti pěšky, ať již přes peší hraniční přechody nebo po turistických cestách. Významná většina turistů přijíždí do oblasti vlastním autem a neopustí své auto do větší vzdálenosti než 5 km od auta. Tento poznatek vyjádřil jak dr. Stráský, tak byl vyzorován při vlastním pobytu v národním parku. Akční rádius 5 km od auta se mírně zvyšuje u cykloturistů, kteří zajíždějí až zhruba 20 km od auta, popřípadě od cyklobusové dopravy.

Shrneme si nyní výpočet sledované návštěvnosti oblasti Modrava. Uvažovali jsme celkový **počet pobytových dní 1.401 tisíc** (více než 1,4 milionu) za rok, z toho na ubytované hosty připadá 1.040 tisíc pobytových dní při vytiženosti 90 % v obou uvažovaných sezonách (letní, zimní), na jednodenní turisty, přijíždějící vlastním automobilem připadá 214 tisíc pobytových dní při průměrné vytiženosti parkovišť 30 %.

Na jednodenní turisty, přijíždějící veřejnou dopravou – autobusy, připadá 147 tisíc pobytových dní při vytiženosti autobusů turisty ubytovaných mimo oblast Modrava 40 %. Autobusy jsou vytižené samozřejmě více – až na 90 %, ale i turisty ubytovaných v oblasti Modrava.

Vezmeme-li hodnotu vytiženosti 100 % všech tří kategorií turistů (ubytovaných, jednodenních dopravujících se vlastním automobilem a jednodenních dopravujících se autobusy), dostaneme maximální reálnou kapacitu počtu pobytových dní, tedy **2.238 tisíc pobytových dní**. Do výpočetní statistiky nejsou započítáni jednodenní turisté, přejíždějící hranici oblasti na kole nebo přecházející hranici oblasti pěšky – tito turisté jsou zanedbáni.

Reálnou kapacitou maximálního počtu pobytových dní je míněno, že existuje teoretická možnost vyššího počtu maximálního počtu pobytových dní. Uvedeme si příklad – kdyby 100 % turistů přijelo i mimo dvě hlavní sezony nebo by jedním

automobilem přijíždělo do oblasti 4–5 osob (je uvažováno, že jeden osobní automobil je vytížen jen 2,25 osobami).

4 POROVNÁNÍ ODPOVĚDÍ JEDNOTLIVÝCH RESPONDENTŮ

V úvodní části této kapitoly je uvedeno 31 otázek, které byly položeny jednotlivým respondentům. Následuje porovnání odpovědí jednotlivých respondentů a jejich vyjádření na otázky, které jim byly položeny při osobním setkání. Pro tento účel byly vybrány klíčové otázky, neboť celkový seznam otázek je široký a otázky i odpovědi se vzájemně prolínají. Účelem řízených rozhovorů bylo zejména dozvědět se co nejvíce podrobných informací, pochopit souvislosti a vyvodit z nich správné závěry.

Připravené otázky byly položeny následujícím respondentům.

- **MVDr. Jaromír Bláha**, vedoucí a zakladatel programu Lesy v Hnutí DUHA, veterinář, Český Brod,
- **Emil Kintzl**, znalec Šumavy a dlouholetý činovník KČT, bývalý učitel, Kašperské Hory,
- **Ing. Jaroslav Neužil**, vodácký a turistický průvodce, lektor, člen Rady NP Šumava, majitel cestovní agentury, Prachatice,
- **Libor Pospíšil**, starosta obce Prášíly, člen Rady NP Šumava, hajný, Prášíly,
- **Ing. Vladimír Silovský**, projektový manažer Regionální rozvojové agentury Šumava a koordinátor Biosférické rezervace Šumava, předseda správní rady Společnosti pro obnovu synagogy ve Čkyni, Čkyně,
- **PhDr. Jan Stráský**, bývalý ředitel NP Šumava a předseda KČT, bývalý předseda vlády, bývalý ředitel Krajského úřadu Jihočeského kraje, člen Rady NP Šumava, Prachatice,
- **Ing. Antonín Schubert**, starosta obce Modrava a předseda Svazu obcí NP Šumava, člen Rady NP Šumava, Modrava,
- **Mgr. Josef Štemberk**, metodik marketingu Správy NP a CHKO Šumava, koordinátor Biosférické rezervace Šumava, Vimperk,
- **Václav Vostradovský**, starosta obce Kvilda, člen představenstva Euroregionu Šumava, člen řídicího výboru Mikroregionu Šumava – západ, člen Rady NP Šumava, Kvilda.

4.1 Otázky na téma „Udržitelný rozvoj cestovního ruchu v příhraničí Šumavy – oblasti Modrava“

- 1) Vyzdvihněte prosím nejzásadnější problémy bránící trvale udržitelnému rozvoji cestovního ruchu v Národním parku Šumava (v ekonomické, sociální i environmentální oblasti).
- 2) Jakým způsobem je zde pravidelně sledován a vyhodnocován stav složek životního prostředí (čistota ovzduší, čistota povrchové a podzemní vody, kontaminace půdy...)?
- 3) Naplňují zdejší návštěvníci svoji společenskou odpovědnost k přírodnímu a kulturnímu dědictví?
- 4) Je vhodné umístit další odpočívadla (mezi nová nápaditá odpočívadla patří Pokoj v krajině na soutoku Roklanského a Modravského potoka) i ostatní zázemí pro turisty (odpadkové koše a podobně) při naučných stezkách?
- 5) Vadí turistům a místním obyvatelům nepestrost zdejších lesů (smrkové monokultury)?
- 6) V I. zóně národního parku se stromy napadené kůrovcem nekácejí přímo, ale napadené stromy se odkorní (odkůrují) nastojato a odkorněné kmeny se nechají stát a napadená kůra se spálí nebo odveze. Dovedl byste odhadnout, o kolik let se prodlouží životnost tohoto lesa při včasné zásahu tímto způsobem? Existuje vědecký odhad? Jak se postupovalo ve II. zóně národního parku v oblasti Ptačího potoka? Zde se napadené stromy kácejí, nebo se postupuje jako v I. zóně?
- 7) Můžete zhodnotit tlak podnikatelské sféry na budování nové infrastruktury (dalších ubytovacích kapacit, lanovek, vleků, sjezdovek...) v oblasti Modrava?
- 8) Jak se daří v národním parku budovat environmentální osvětu na straně poptávky (návštěvníků, turistů), nabídky (pracovníků parku, soukromých poskytovatelů služeb) i představitelů veřejné správy?

- 9) Kdo jsou návštěvníci tohoto území (domácí x zahraniční, věkové kategorie...) a jaká je návštěvnost v jednotlivých ročních obdobích?
- 10) Zabývalo se vedení NP Šumava výzkumem, s jakým počtem turistů (návštěvníků) se dovede příroda vypořádat? Tento počet jistě závisí jednak na délce vegetačního období a tedy na nadmořské výšce, ale i meziročních výkyvech teplot, proto je počet návštěvníků Šumavy potřeba v tomto výzkumu sledovat dlouhodobě – např. v období deseti let.
- 11) Vyjádřete svoji představu o řešení nerovnoměrně rozloženého turismu v čase a prostoru pro příslušnou lokalitu.
- 12) V současné době existují v národním parku například tyto poplatky: poplatky za průvodce, poplatky za splouvání vodních toků. Shledáváte potřebu zavést v národním parku nějaké další poplatky za využívání zdrojů?
- 13) Nebylo by lépe velkoplošnou příhraniční oblast patřící do I. zóny národního parku rozšířit například až do vzdálenosti patnácti až dvaceti km od státní hranice a zároveň vyčlenit z ní intravilány měst či vesnic (Modrava, Kvilda, Filipova Huť apod.)? Příklady nacházíme jak v sousedním Bavorsku, tak v Krkonoších.
- 14) Je lépe turisty v hlavních sezonách ubytovávat přímo v národním parku a zvýšit tu ubytovací kapacitu, nebo je ubytovávat ve vzdálenosti patnácti až dvaceti km od národního parku a do parku je vozit veřejnou dopravou (například ekobusy)?
- 15) Do oblasti Modravy není zavedena žádná železnice vyjma bývalé obce Nového Údolí, kde je osobní železniční doprava stále aktivní. Když se oprostíme od finančních nákladů, doporučoval byste z hlediska ochrany přírody do oblasti Modravy zavést elektrifikovanou železniční osobní dopravu?
- 16) Uveďte prosím příklady meziresortní, mezioborové a veřejno-soukromé spolupráce v oblasti Modravska.
- 17) Shledáváte výrazný přínos v přeshraniční spolupráci národního parku?

- 18) Probíhají nějaká školení pracovníků turistických informačních center, aby dokázali vhodně reprezentovat příslušnou destinaci?
- 19) Můžete sdělit celkový počet zaměstnanců Národního parku Šumava a terénních pracovníků oblasti Modrava?
- 20) Jsou splňovány vytyčené cíle projektu národního parku na školení průvodců (profesionální průvodce, místní průvodce, vodácký průvodce a průvodce divočinou)?
- 21) Osvědčuje se program národního parku „Zaparkuj a jdi dál“?
- 22) Jak je dále rozvíjena aktivita pozorování volně žijících živočichů (či volně rostoucích rostlin)?
- 23) Vyprofilovávají se zde některé současné turistické trendy či poptávka turistů po aktivitách na Šumavě?
- 24) Jakou měrou je v oblasti Modrava podporováno pro svůj nižší environmentální dopad běžecké lyžování oproti sjezdovému lyžování?
- 25) Jakým způsobem jsou podporovány a rozvíjeny sportovní a rekreační aktivity jako například: cykloturistika, hipoturistika, vodní turistika, geocaching...
- 26) Jsou nouzová nocoviště v letní sezoně plně využívána?
- 27) Jmenujte prosím lokální příklady udržování tradičního životního stylu místních obyvatel.
- 28) Můžete uvést příklady ekologicky šetrných výrobků a služeb (případně jejich ekocertifikaci) pocházejících z lokality Modravy?
- 29) Máte vizi nových šetrných produktů v oblasti cestovního ruchu vhodných pro danou lokalitu?
- 30) Jak byste zhodnotil současnou propagaci destinace Modravsko? Můžou mimo tištěných materiálů výrazně pomoci také aktivity ve formě krátkých filmových

dokumentů – kupříkladu video Zmizelá Šumava (jako průvodce zde vystupuje místní znalec Emil Kintzl)?

- 31) Významný potenciál pro zvýšení atraktivnosti návštěvnosti této oblasti zajisté skrývají zaniklé obce a bývalé vojenské prostory. Co podniknout pro významnější využití tohoto potenciálu?

4.2 Otázka 1

Otázka 1) Vyzdvihněte prosím nejzásadnější problémy bránící trvale udržitelnému rozvoji cestovního ruchu v Národním parku Šumava (v ekonomické, sociální i environmentální oblasti).

Bláha:

Zástupce Hnutí DUHA MVDr. Jaromír Bláha zdůraznil obrovský potenciál této destinace (centrální oblasti Šumavy), který ve střední i západní Evropě nikde jinde není a může z toho oblast Modravská těžit, je tam však *střet zájmů* (rozvoj turistického ruchu X ochrana přírody) v oblastech, kde je divoká příroda. Určité oblasti jsou přetížené (Březník, Povydří, prameny Vltavy), je tam konflikt s tetřevem hlušcem a dalšími předměty ochrany lesa (stromový porost, rašeliniště), je tedy potřeba přístupnou oblast zvětšit, aby divočinu viděli turisté i v dalších místech, kde však nebude konflikt s chráněnými fenomény. Jezdí sem kvůli přírodě rádo velké množství lidí, ale může se stát, že nakonec to, kvůli čemu tam jezdí, zničí. Tento problém řeší i další národní parky ve světě.

V oblasti jsou také problémy s *rizikem zástavby*, je tam velký tlak stavět, přitom však není naplněna stávající ubytovací kapacita.

Je zde též *malá pestrost aktivit*, zejména při delším pobytu, je snaha tyto aktivity (umělé atraktivita) soustředit do obcí uvnitř parku.

Šumava je rozložena do dvou krajů (Jihočeského a Plzeňského), každý ten kraj řeší územní rozvoj zvlášť, *chybí strategický dokument rozvoje cestovního ruchu pro celou oblast národního parku* (i té oblasti, která národní park obklopuje – biosférické

rezervace), jak se to řeší v zahraničí. Činnosti se tříští, každá obec se to snaží řešit sama, chybí ten nadhled na problémy a činnostmi. Mělo by to navíc být provázáno s Bavorskem.

Dalším z problémů je *slabý marketing*. Oblast Šumavy by mohla být mnohem silněji viditelné téma v cestovních kancelářích, u operátorů turistickému ruchu, chybí někdo, kdo by se tomu věnoval pro celou oblast Šumavy. Existují sice cestovní kanceláře, které vozí lidi na Šumavu, ale ty si marketing dělají samy, každé ubytovací zařízení si jej dělá samo. Chybí zaštitění šumavského regionu jako celku.

Jeho zkušenost zde je taková, že na Šumavě se vyskytuje problém s nepohostinností, mnohá zařízení jsou předražená, nabízejí nekvalitní pokrmy, neochota ubytovat na jednu noc, nevstřícnost personálu. Dá se to vše shrnout, že zde často *cena neodpovídá kvalitě*.

Kintzl:

Znalec Šumavy, pan Emil Kintzl z Kašperských Hor, shledává zásadní problém v tom, že NP Šumava má každé 2 roky nového ředitele a je *NP je hrou našich politických orgánů*. Místní lidé mají minimální možnost mluvit do toho, co se zde děje, možnost by měli mít i místní lidé (ti tu však žijí za každého počasí, ať turismus má zelenou nebo třeba stagnuje).

Neužil:

Majitel cestovní agentury z Prachatic a zástupce ekoturismu, Ing. Jaroslav Neužil, zdůraznil, že u nás zatím převládá ekonomické hledisko – *rychlé a velké zbohatnutí*, ale v naší zemi se musíme *naučit pracovat ve službách* – musíme zákazníkům vytvořit uživatelsky příjemné prostředí, tzn. vysokou osobní angažovanost, potom možno očekávat postupný nárůst návštěvníků, který nám to ekonomicky vynahradí, nepořádat nárazové drahé akce, ale budovat si postupný nárůst klientely. Je třeba *zákazníky naučit rozpoznat kvalitu*.

V okrese Prachatic se vyskytuje zhruba 30 cestovních kanceláří a agentur – 29 z toho počtu se živí prodejem zájezdů do Španělska, Chorvatska, Itálie, *málokdo udržuje příjezdovou turistiku* na Šumavu, když sem přijedou turisté se zahraničním autobusem, tak mají svého průvodce, přitom je mírný, ale trvalý nárůst zájmu o aktivní turistiku (kdo

si chce vyrovnat stresy a hektičnost dnešního života). *Češi neradi platí za průvodce*, pomalu se však situace zlepšuje, potenciálem jsou také průvodci divočinou – je to atrakce, lidé ji využívají, protože nikdo jiný by jim ty informace nesdělil.

Je důležité se vyhnout se místům, která jsou přelidněná v určitých časových obdobích, například hospoda na Březníku situaci v lokalitě Modravý ještě zhoršila – nárůst turistů tam, kde už jich bylo hodně koncentrováno před tím (proudy pěších s kočárky, se psy, bezohlední cyklisté), musí být rozložené. *V plánování se bránit přelidnění*, z ekonomického hlediska je to dočasně dobře, ale z environmentálního a sociálního hlediska je to chyba.

Někteří místní lidé nejsou přizpůsobení měnit zaměstnání, neumějí se stěhovat za práci, je třeba, aby se *přeorientovali na práci ve službách*.

Pro starosty je základním problémem *prostupnost území*, aby se jím smělo projet, pro pěší je také důležitá co nejvíce průchodná krajina.

Je známé *zoufalé mezikrajské dopravní spojení*, kraje dotují jen svoje území (lidé se nedostanou většinu roku například z Modravý na Kvildu, přitom však je přímé autobusové spojení z Kvildy do Prahy nebo Modravý do Prahy).

Vedení NP Šumava přistoupilo v minulosti ke společenské objednávce, byly to *populistické a nárazové nápady* – například Hraničnick, Smrčinu přeřadit z I. do III. stavební zóny. Cílem organizátorů CR by měla být myšlenka, že člověk je v parku cizí živel, nesmí tam dominovat, jinak oblasti přestanou být tak atraktivní a jedinečné.

Pospíšil:

Starosta Prášil, pan Libor Pospíšil, vyzoroval, že většina lidí chápe v současnosti výraz rozvoj jako pohyb po spirále nahoru (až do vrcholu zlomu). Lidé chtějí *materiálně, územně stále více shromažďovat*, spíše by to však měl být vývoj ve všech směry, může to být duchovní a myšlenkový rozměr⁵⁸, spíše nic nechtít – to je to nejvíce, co člověk může mít, pojem trvale udržitelný rozvoj je tedy trochu protimluv.

---

⁵⁸ Enviroportál. *Indikátory: indikátory TUR*. [online]. [cit. 2015-05-06]. Dostupné z: <http://www1.enviroportal.sk/indikatory/schema.php?schema=33>

Byl vybudován *mediálně pokřivený portál problémů i mezilidských vztahů* o NP Šumava, fenomén Šumavy je vyšponovaný do extrému, způsobuje velký díl problémů, které tu jsou, ale všichni ten fakt berou jako samozřejmost, přitom jinde se vyskytují i větší problémy. Otázkou je, proč to vzniklo?

Problémy nastartovala *kůrovcová kalamita*, extrém byl hmatatelný v podobě mrtvých lesů, s tou situací se vyrovnat, to chce hodně přemýšlet (přijmout, že to tak má být nebo to alespoň nenegovat a respektovat), po kalamitě může přijít obrat k lepšímu, což je již možné pozorovat.

Šumava *nebyla osídlena kvalitní náhražkou* po odsunu Němců, poctivost, obecná slušnost nemá pro lidi žádnou hodnotu, vztah k majetku si nevytvořili (k něčemu, co jejich předkové obhospodařovali), přežívají jen na základě osobních profitů, nezajímá je příroda. Dříve tu byly vojenské lesy a statky, lidé se nemuseli o nic příliš starat, rukama udělali to, co měli, stali jakoby malými dětmi, chtěli by, aby se ta doba vrátila, netouží po svobodě a spoustě nejistot.

V Prášilech je nastavena *cesta tvrdé komerce*, hrubý, movitý podnikatel lidí mentálně ovládá – jdou povinně volit (nevadí jim, že pozemky byly ukradené obci, zfalšované doklady, peníze, za které pracují, jsou špinavé peníze, lidem to vyhovuje, méně přemýšliví lidé se mohli uplatnit – mají funkci či práci (v drahých apartmánech). Jsou zde *velké mezilidské problémy*, začala vystupovat závist, jsou zlí na sebe, tito lidé nedokážou přemýšlet, vzdělávat se, nejsou schopni vnímat, nikam necestují, nečtou, nezajímají se, nemají živou mentální hladinu, je to tzv. „zastagnované“.

Schubert:

Starosta Modravy, Ing. Antonín Schubert, se vyjádřil, že od roku 1938 do dnešní doby je vývoj a rozvoj Šumavy řízen státními zájmy, došlo k praktické *likvidaci socioekonomických vazeb*, kterou dokonalo znárodnění v roce 1948 a následné budování železné opony. Zanikla česko-bavorská spolupráce, zaniklo tradiční vlastnictví, zemědělské hospodaření, drobná řemeslná výroba, ale i malé šumavské továrny, téměř zanikl i do té doby dobře se rozvíjející turismus. Vysídlením Šumava ztratila tradiční obyvatele a dosídlenci nebyli schopni přirozeně navázat na kulturně historický vývoj.

Od roku 1991 (vyhlášení NP) na Šumavě *chybí důvěryhodná a smysluplná koncepce* (co, proč, kde, kdo a jak bude na Šumavě konat), aby byla v tomto národním parku naplněna politika udržitelného rozvoje, všechno bylo ponecháno tzv. neviditelné ruce trhu.

Ing. Schubert zastává názor, že *omezování vstupu do cenných oblastí brzdí turistický rozvoj*. Zároveň ta divoká příroda je určitým hybatelem toho turistického ruchu. Lidé tam jezdí kvůli tomu, aby viděli divokou přírodu. Čtyřicetiletý boj za otevření turistické stezky Luzenským údolím přes Modrý sloup je dokladem, že jsou na Šumavě uplatňovány nepřirozené a tím pádem udržitelně nefunkční modely.

Obce mají své územní plány, které jsou jasnými a nedílnými pravidly udržitelného rozvoje, ale *územní plány nejsou ze strany orgánů ochrany přírody respektovány*.

Naprostá většina příhraničních obcí trpí stárnutím obyvatelstva, čili značným *úbytkem ekonomicky aktivního obyvatelstva*, výsledkem je, že je pracovní síly zde nedostatek a lidé sem za prací dojíždějí.

V minulé době vyžadovalo toto území *jiné profesní zaměření* v porovnání s dnešními kvalifikačními požadavky, ale toto zaměření se změnilo až generační změnou – dvě desítky let není dostatečná doba, kdy se může z dřevorubce stát například číšník, recepční či pracovník turistického informačního centra.

Pracovní příležitosti vyvolávají přirozenou potřebu na budování bytového fondu, překážkou je to, že *stát odmítá na bytovou výstavbu převést pozemky* v souladu se zákonem, ale původně to byly pozemky obyvatel, kteří tady odsud byli vystěhováni, nejednalo se tedy o státní pozemky, kdyby to bylo jinde mimo národní park, tak by tyto pozemky byly už dávno převedeny do vlastnictví obcí.

Konflikt s ekologickými aktivisty – seznamují politiky a veřejnost tím, že šumavské obce chtějí zastavět šumavskou přírodu údajně developerskými stavbami.

Zajímavý je poznatek, že pokud by byla ekonomika založena pouze na turistice, nešlo by o diverzifikovanou ekonomiku a jako taková by se mohla časem potýkat se závažnými problémy udržitelnosti, je třeba *diverzifikovat zdejší ekonomiku* drobným

zemědělským hospodařením, místními zemědělskými produkty s vysokým ekologickým potenciálem, drobnou řemeslnou výrobou a podobně.

Silovský:

Ing. Vladimír Silovský z Regionální rozvojové agentury Šumava předložil poznatek, že se zde nevyskytují podstatné technické problémy (dobrá infrastruktura). Je však zapotřebí lepší vzájemné komunikace všech subjektů, které zde jsou, pořád se ještě jedná o krásné území, ale jsou tu *dlouhodobě nemocné vztahy* – nemluví zde skoro nikdo s nikým, je to tzv. zákopová válka, není opravdová snaha se dohodnout, ale kdo koho přetlačí.

Území tohoto NP bychom mohli přirovnat k „nechtěnému dítěti“ mezi dvěma kraji (Jihočeský a Plzeňský). *Problémy po stránce územně-plánovací* (řešení dopravní obslužnosti, zimní údržba apod.

Respondent pracoval 15 let ve správě NP, jako významný problém shledával *negativismus v rozhodování státní správy* – buď povolím, nebo zakážu, ale neřeknu, jak věc vyřešit, aby se dospělo k nějakému řešení, často šlo o prezentaci subjektů, ale o samotný objekt nešlo. Smyslem existence parku není byznys (viz kauza Březník – vložila se do toho projektu spousta peněz, aby se zařízení následně projalo známým z Modravy při nevyřešeném odpadovém hospodářství), plno dobrých věcí bylo devalvováno.

Nejdůležitější je *zachování čisté přírody*, kvůli ní sem lidé přijíždějí, všechny ostatní atraktivity mohou být kdekoliv jinde (například v Klánovicích u Prahy).

Suchý les nemusí vyvolávat v člověku negativní pocity, tzv. mrtvý les vlastně není mrtvý, od toho jsou národní parky, aby tam přirozené procesy probíhaly, důležité je navodit pocit dobrodružství, aby to lidi zajímalo, když je *určitý obraz podán negativně*, tak je většinou také *negativně vnímán*. Ing. Silovský podotkl při odpovědích na otázky č. 8 a 17, že ideje správ národních parků u nás a v Bavorsku jsou odlišné. V Bavorském

národním parku je již od roku 1970 hlavním mottem myšlenka: Natur sein lassen. Přírodu nechat přírodě, neboli nechat přírodě šanci pro vlastní vývoj.⁵⁹

Není zde podhodnocená ekonomika, Šumava je na tom velmi dobře. Sice zde existuje *určitá strukturální nezaměstnanost* (lidí, kteří pracovali celý život v lese), ale většina obyvatel je zaměstnaná již dávno v oblasti služeb, v národním parku se generuje velké množství pracovních míst a lidé sem dojíždějí například ze Sušice.

Problémem je, že lidé zde nemají motivaci se učit a jsou *jazykově nevybavení*, vytrácí se zde tolik potřebný německý jazyk.

S tím souvisí problematika, že je *podíl turistů ze zahraničí zde jen 5 %* na rozdíl od ostatních našich národních parků. Pominul boom radostného poznávání. Hosta zde se snažíme *okrást nebo si ho nevšímáme*, přitom bychom měli být připraveni splnit mu jeho přání, on sem již znovu přijet nemusí.

Vyrůstá také *konkurence Novohradské hory*, které mají obdobné přírodní podmínky, ale nabízejí zároveň také klid. Šumava má zatím vysokou návštěvnost, avšak na ní se podílejí významnou měrou jednodenní návštěvníci.

Šumava je pro průměrnou rodinu drahá destinace, často se zde *rezignuje na kvalitu* – můžu chtít po někom jenom více peněz, ale musím mu za to nabídnout špičkovou kvalitu.

Stráský:

PhDr. Jan Stráský, dřívější ředitel Národního parku Šumava, shledává jako nedostatek to, že zde jsou *velká území, která nemají telefonní pokrytí*, je pak problém přivolat si horskou službu. Dále jsou zde *řídce rozseta stravovací a ubytovací zařízení* (mimo horská střediska). Dá se tedy říci, že Šumava jako celek je nedostatečně zabydlená obecně pro cestovní ruch.

---

⁵⁹ ABEND, Bernhard a Anja SCHLIEBITZ. Bayerischer Wald. Ostfildern: Baedeker, 2010, s. 202. ISBN 978-3-8297-1185-2.

Chybějí další doplňkové služby, chybí atraktivita a program pro návštěvníky na dny, kdy je nepříznivé počasí. Uznává však, že někdo na to má jiný názor. Jde o to najít správnou míru – představy turistů a obyvatel v 21. století.

Jedním z problémů je i to, že na Šumavě *ubývá obyvatel*, Šumava byla sice zalidněna, ale za jiným pracovním účelem (ne práce v oblasti cestovního ruchu).

Penziony se ruší nebo nedostavují. Neklesá zde počet návštěvníků, ale *klesá počet návštěvníků, kteří zde chtějí zůstat přes noc*. Převažují jednodenní návštěvníci, kteří si odjedou určitý počet kilometrů na kole a večer se vrátí domů.

Důležitým počinem by bylo *obnovit vodní nádrže*, kdyby Šumava začala hořet.

Pokud se v národním parku nebude zasahovat a nebudou se odstraňovat náletové dřeviny, tak Šumava bude zarůstat, přitom však i vědci uznávají kvalitu bezlesých krajinných úseků zde. Dr. Stráský shledává tedy *myšlenku bezzásahovosti jako nesmyslnou*.

Štemberk:

Mgr. Josef Štemberk, metodik marketingu Správy NP a CHKO Šumava vidí jako nejzásadnější problém *nevzdělanost*. Neví se přesně, co znamená pojem udržitelný rozvoj, někdo přejde k teorii, že čím se vydělává více peněz, tím je lépe.

Druhým problémem je naše *mladá demokratická společnost*. Podnikatelé chtějí rychlé zbohatnutí, to není ta pravá udržitelnost.

Nakonec můžeme konstatovat, že *současná ochrana přírody nemá přesně definovanou udržitelnost*. Spíše než trvale udržitelný rozvoj se hodí sousloví udržitelný rozvoj.

Vostradovský:

Starosta Kvildy, pan Václav Vostradovský vidí problém spíše v lidech – *neochota ke spolupráci*.

Hodnocení:

Když si porovnáme myšlenky oslovených respondentů, tak můžeme dojít k závěru, že v lokalitě Modravsko je hlavním problémem nekomunikace jednotlivých aktérů mezi sebou a neochota ke spolupráci, chybí snaha se dohodnout na společné koncepci, strategii. Chybí též zaštitění celé oblasti Šumavy ze strany státu v oblasti práva či marketingu. Orgány státní správy buď jednoduše zakazují, nebo povolují, ale neukazují řešení nějaké problematiky. Dá se říci, že nízká úroveň partnerství je skutečnou bariérou, která brání rozvoji udržitelného cestovního ruchu i v jiných regionech České republiky.⁶⁰

Tento problém vztahový zde před několika lety způsobila kůrovcová kalamita (r. 2008–2012⁶¹). Lidé si většinou neuvědomují, že na Šumavě došlo až k přílišné medializaci této kalamity a problémů s ní spojených. Hlavní vlna napadení smrků kůrovcem sice pominula, dochází k postupné obnově, ale Modravsko se z toho ještě nevzpamatovalo. Jestliže byl obraz Šumavy podán jako oblast suchých lesů, tak je také tak lidmi z vnějšku vnímán. Oblasti jinde v republice se potýkají třeba s většími problémy, ale není o nich tolik slyšet v médiích. Lidé zde jsou znechuceni z konfliktu protichůdných stran, uvítali by již nějaké konečné řešení. Medializace špatných vztahů v lokalitě může navíc odrazovat potencionální návštěvníky od delšího pobytu zde.

Tato oblast je dále proslulá střetem zájmů mezi ochránci přírody, orgány státní správy a soukromými subjekty kvůli ochraně poslední evropské lokality výskytu tetřeva hlušce. Názory na způsob ochrany tohoto ohroženého druhu se různí. Kvůli tomu nebyla stále otevřena turistická stezka Luzenským údolím přes hraniční přechod Modrý sloup na bavorskou stranu. Tento přechod byl vybudovaný již Karlem IV, využíval se až do konce 2. světové války, poté využívání přechodu (pro obraně hranic před nepřitelem ze západu) skončilo. Od r. 1989 do současnosti kvůli soudním sporům nebyl otevřen (pouze v roce

---

⁶⁰ BRODSKÝ, Karel et al. *Školení a vzdělávání pracovníků v cestovním ruchu: maximalizace potenciálu chráněných krajinných oblastí a národních parků v cestovním ruchu* [online]. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj, 2006. [cit. 2015-04-27]. Dostupné z: <http://www.mmr.cz/getmedia/d05fdc33-7921-42ac-9f88-275926c20be4/GetFile39.pdf?ext=.pdf>

⁶¹ NÁRODNÍ PARK ŠUMAVA. *Kůrovcová kalamita na Šumavě skončila*. [online]. © 2008-2015 [online]. [cit. 2015-05-07]. Dostupné z: <http://www.npsumava.cz/cz/1444/9006/clanek/kurovcova-kalamita-na-sumave-skoncila/>

2009 otevřen na krátkou zkušební dobu)⁶², což zhoršuje prostupnost tohoto území. Někteří zastávají názor, že se tou neprůchodností území brzdí turistický rozvoj. I ekologicky nasměrovaní respondenti jsou si vědomi toho, že je třeba rozšířit území, kam turisté mohou vstoupit, aby došlo k většímu rozprostření turismu a nebyly určité lokality přetěžované (například Březník, prameny Vltavy, Povydrří). Přesto může dojít k tomu, že lidé zničí to, kvůli čemu sem jezdí, tedy jedinečné přírodní území.

Mnozí respondenti vyslovili myšlenku, že na Šumavě problémy vznikly již dříve – díky trojímu vysídlení – v roce 1938 vysídlení českého obyvatelstva, po roce 1945 vysídlení německé menšiny a nakonec po roce 1948 vysídlení z důvodu budování pohraniční zóny (po zabrání Sudet – 160 000 Čechů před válkou muselo do vnitrozemí; 3,5 milionů Němců z Čech, Moravy a Slovenska po válce /velký odsun/; 1950–1952 pohraniční pásmo na západě – odsunuti všichni, kromě zbytků Němců – jak ti, co zůstali, tak i noví osídlenci), poté cílená snaha dosídlit určité části území nepůvodními obyvateli z vnitrozemí, dále Slováky, Rumuny, Bulhary, Maďary, Romy, lidmi ze Zakarpatské Ukrajiny atd., kteří neměli k tomuto místu vztah, rabovali zde a ničili majetky druhých, byla mezi nimi řevnivost.⁶³ Došlo tak k likvidaci socioekonomických vazeb a kulturních hodnot (ukončeny různé vztahy, také česko-bavorská spolupráce, zanikly tradice, zvyklosti, řemesla, výroba i dobře se rozvíjející turismus; po roce 1948 ničeny vesnice, osady, kostely, hřbitovy a ostatní sakrální památky).⁶⁴ Mezilidské vztahy a sdílené hodnoty od minulé změny politického režimu se ještě nestihly obnovit do původního stavu. Dle starosty Prášil, pana Libora Pospíšila, si zde tito (stále ještě) novoosídlenci často závidí, jsou na sebe zlí, přežívají na základě osobních profitů, mají nižší hladinu vnímání a nemají též hlubší zájem o ochranu přírody.

Velkou chybou je časté střídání osob na postu ředitele Národního parku Šumava. To dané destinaci určitě nepřispívá k dobrému jménu. Chybí celkové zaštitění a výrazná propagace oblasti – jednotná strategie pro celou oblast Šumavy. Nejednotnost má na

---

⁶² Kudy z nudy. *Přechod Modrý sloup na Šumavě – místo ochrany vzácného tetřeva*. [online]. © 2013 [cit. 2015-05-07]. Dostupné z: <http://www.kudyznudy.cz/Aktivita-a-akce/Aktivita/Prechod-Modry-sloup-na-Sumave---misto-ochrany-vzac.aspx>

⁶³ Řízený rozhovor s Ing. Jaroslavem NEUŽILEM, majitelem cestovní agentury v Prachaticích, vodáckým průvodcem a lektorem. Prachatice 5. 8. 2014.

⁶⁴ ŠumavaInfo. *Historie*. [online]. © 2015 [cit. 2015-05-07]. Dostupné z: <http://www.sumavainfo.cz/Historie>

svědomí i to, že národní park se nachází na území dvou krajů – Jihočeského a Plzeňského. Jestliže oba kraje spolu příliš nespolupracují, vznikají díky tomu například problémy v neprovázanosti a nenávaznosti spojů v hromadné dopravě (kraje dotují jen svoje území), problémy se zimní údržbou komunikací. Přitom posílení hromadné dopravy by mělo velký význam pro udržitelný rozvoj, zejména se to týká ekologického hlediska.

Do současné doby se stále čeká na novelu zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny. Respondenti se shodují, že současný stav, kdy první zóna NP Šumava (13 % rozlohy území NP) je rozdrobena do 135 ostrůvků, je nevyhovující stav (rozloha je platná od roku 1995). Při stanovení zonace bylo předpokládáno, že zdejší ostrůvky I. zóny se postupně propojí v souvislé celky. Rozšíření a propojování bylo připraveno již v roce 2005.⁶⁵ Hledá se kompromis mezi požadavky udržitelného turismu, ochranou přírody a zájmy obcí. Příslušná část navrhované revoluční novely zákona opouští dosavadní zonaci (nově mají být ustanoveny 4 zóny) a zahrnuje zcela novou cestu ke vzniku „pralesa“ bez zásahu člověka. Používá k tomu princip takzvaných klidových území, který však může být také nebezpečný. Dle vyjádření dr. Bláhy může oslabit ochranu I. zóny (nově bude možné vstoupit do některých částí I. zóny bez omezení), ale nad druhou stranu také umožňuje rozšiřování klidových území bez dostatečného mandátu obcí, které by do problematiky chtěly mluvit více. PhDr. Jan Stráský konstatoval, že Svaz obcí NP Šumavy nemá v současné době žádné informace o vypořádání připomínek jednotlivých ministerstev a ani o vypořádání vlastních námitek k návrhu Ministerstva životního prostředí před jeho předložením k internímu připomínkovému řízení členů vlády. Svaz obcí NP Šumava z toho vyvozuje, že o zákon (zahrnující obecně všechny současné i budoucí NP) bude veden boj až v další fázi (po předložení parlamentu).⁶⁶ S tím souvisí i konstatování p. Emila Kintzla, že je situace vývoje tvorby nového zákona nepřehledná a o Šumavě by měli mít možnost rozhodovat více místní lidé, kteří jsou znalí zdejší situace.

---

⁶⁵ VACEK, Stanislav a Vilém PODRÁZSKÝ. *Stav, vývoj a management lesních ekosystémů v průběhu existence NP Šumava*. Kostelec nad Černými Lesy: Lesnická práce, 2008, s. 30. ISBN 978-80-87154-32-8.

⁶⁶ Aktuální informace poskytl PhDr. Jan Stráský prostřednictvím e-mailové korespondence dne 4. 5. 2015.

Nejednotně se respondenti vyjádřili ohledně problematiky rizika zástavby v dané lokalitě. Obce nepoukázaly na tlaky ohledně velkých rizikových stavebních projektů, ale na problém nenaplněnosti již stávajících ubytovacích kapacit v období mimosezonním. Ing. Schubert vyzdvihl problém převodu státních pozemků na obecní, aby se zde mohla rozšířit ubytovací kapacita pro místní obyvatele. Ekologičtější zaměřené osoby poukázaly na konkrétní plánované projekty většího rozsahu zde (například lyžařský areál na Kvildě).

Několikrát byl vyjádřen také názor, že oblast je postižena stárnutím obyvatelstva a úbytkem pracovní síly. Zaměstnanci sem dojíždějí z jiných oblastí. Je to však způsobeno i tím, že mnozí místní nemají potřebu se učit něco nového (například cizí jazyky – především němčinu), nechtějí riskovat, chtějí svoje dřívější jistoty, schází zde pak tedy kvalifikovaná pracovní síla. Projekty na přeshraniční spolupráci zde fungují ve velmi omezené míře.⁶⁷

MVDr. Jaromír Bláha i Ing. Jaroslav Neužil vyzdvihli problém naučit se správně pracovat v oblasti služeb v cestovním ruchu a nepohostinnosti místních lidí – restaurační a ubytovací zařízení zde jsou často předražená, cena neodpovídá poskytované kvalitě (jsou nabízeny nekvalitní pokrmy, nechota ubytovat zákazníka na jednu noc, nevstřícnost personálu). Udržitelný rozvoj nespočívá v rychlém zbohatnutí, ale postupném a kvalitním budování. Je třeba být vysoce osobně angažovaný, snažit se hostu vyjít vstříc, aby se sem opakovaně vracel i na další pobyty. Zahraniční turisté mají zde problém, že se je personál snaží okrást či si jich nevšímá, mají však přirozeně možnosti návštěv jiných zahraničních destinací, boom prvotního okouzlení naší zemí již pominul, jejich podíl zde je zhruba 5 %, tady je tedy velký prostor ke zlepšení přístupu k zákazníkovi.

Častou připomínkou byla chybějící a pestřejší nabídka doplňkových služeb a aktivit v čase, kdy je zde nepříznivé počasí. V deštivém období zde potom vydrží jen skalní turisté. Nemusí to být zrovna atraktivita typu bazén, sauna, kino..., které jsou finančně náročné, ale aktivity jiného druhu a nacházející se mimo samotné obce. I toto může být

---

⁶⁷ Řízený rozhovor s Ing. Antonínem SCHUBERTEM, starostou obce Modrava a předsedou Svazu obcí NP Šumava. Modrava 4. 8. 2014.

důvod, proč je zde vysoký počet jednodenních turistů, což je ovšem trend celorepublikový (zkracování doby pobytů).

Oslovení často zmínili to, že některé lokality jsou v určitých časových obdobích přetížené – například Březník (situaci počtu návštěvníků zhoršila nově opravená restaurace), prameny Vltavy nebo Povydří. Situaci zhoršuje i to, že jsou vybudované téměř výhradně společné cesty pro pěší a cyklisty a případně další zúčastněné. Od Ing. Silovského zazněla výrazná myšlenka, že Šumava byla obětovaná cyklistům. To však bylo způsobeno kromě hojných asfaltových komunikací (budovány pro potřeby armády v období minulého politického režimu, poznámka autorky) také řídkým rozmístěním ubytovacích a stravovacích zařízení mimo samotné obce (pro pěší přechody dlouhé vzdálenosti). Z konfliktu mezi cyklisty a pěšími může vyplynout i to, že se pěší mohou začít pomalu přesouvat do jiných, klidnějších destinací, například do blízkých Novohradských hor, které nabízejí srovnatelné přírodní podmínky, ale zároveň větší klid. Ne každý hledá pro čas odpočinku území, kde má k dispozici veškerý komfort, ale na druhou stranu se zde setkává s velkým množstvím lidí.

V závěru můžeme konstatovat, že trvalá udržitelnost je sice už dnes poměrně známý pojem, ale každý si ho vykládá trochu jiným způsobem, čehož může být příčinou (dle názoru Mgr. Štemberka) i naše zatím mladá demokratická společnost. Mantinely nejsou stanoveny, ani v ochraně přírody nejsou jasně definovaná měřítká a vztahy, tak mnozí lidé vidí pod tímto pojmem nárůst ekonomických statků, rozvoj infrastruktury v destinaci, ale druzí ho chápou naopak jako rozvoj v environmentální či duševní a duchovní oblasti, který společnost a také území posouvá ve vývoji pozitivním směrem.

4.3 Otázka 10

Otázka 10) Zabývalo se vedení NP Šumava výzkumem, s jakým počtem turistů (návštěvníků) se dovede příroda vypořádat? Tento počet jistě závisí jednak na délce vegetačního období a tedy na nadmořské výšce, ale i meziročních výkyvech teplot, proto je počet návštěvníků Šumavy potřeba v tomto výzkumu sledovat dlouhodobě – např. v období deseti let.

Bláha:

MVDr. Jaromír Bláha sdělil, že chybí výzkumy ohledně počtu turistů, se kterými se dovede příroda vypořádat. Tedy *chybí stanovení limitů návštěvnosti pro jednotlivé oblasti*.

Není možné, aby stovky lidí denně procházely územími, kde hnízdí tetřev hlušec, kde jsou hnízdiště sokola stěhovavého nebo se tam vyskytují vydry říční. Stejně tak se jedná o podmáčené eko-systémy – například rašeliniště. Za jedinečný ve střední Evropě je považován systém náhorních vrchovišť Šumavských plání.⁶⁸

Kinzl:

Pan Emil Kintzl je opačného názoru, konstatoval, že není třeba příliš se vyhýbat místům, kde se vyskytuje tetřev hlušec (dříve v těch místech pracovali lesní dělníci a vojáci. Důležité je, aby političtí představitelé dodržovali svoje sliby a konečně se *otevřel hraniční přechod Modrý sloup*.

Neužil:

Na Šumavu přijede dle Ing. Neužila 1,5 milionů návštěvníků za rok (včetně jednodenních, ti se však špatně sčítají). Starostové obcí však *nemají přesné přehledy*, kolik mají lůžek v obci a *jak jsou lůžka obsazená*, dle parkovišť vychází obsazenost tak z 80 procent.

Správa NPŠ by měla sledovat poškození často navštěvovaných míst. Výzkum je důležitý, měla by ho mít na starost vědecké zastoupení národního parku.

Pospíšil:

Pan Libor Pospíšil vyhodnotil, že extrémní výkyvy návštěvnosti závisí ne na skutečném počasí v ten den, ale *jaké počasí turisté na ten den očekávají* dle předpovědi počasí. Má zkušenost, že je dobré zažít zde i deštivé či mlhavé počasí, většina lidí však dnes chce mít vše pouze pozitivně laděné (zážitky, počasí atd.).

---

⁶⁸ ALBRECHT, Josef et. al.. *Chráněná území ČR: Českobudějovicko, svazek VIII*. Praha: Agentura ochrany přírody a krajiny ČR a EkoCentrum Brno, 2003, s. 602. ISBN 80-86064-65-4.

Schubert:

Ing. Schubert, starosta Modravy si není vědom toho, že by zde takový výzkum probíhal.

Silovský:

Pracovník Regionální rozvojové agentury Šumava, Ing. Silovský, sdělil, že ani ve vědeckých kruzích *není jasno v tom, jak stanovit únosnost území*. Na Šumavě je v některých místech už možná socioekonomická únosnost dosažená (velký počet pěších i cykloturistů na společných komunikacích). Vědecké oddělení Správy NP Šumava provádí biologický výzkum, ale není schopno objektivně určit vliv člověka na přírodu.

RNDr. Martin Čihař, CSc., a Mgr. Viktor Třebický sledovali do roku 2007 návštěvnost a prováděli socioekonomické průzkumy 10 let po sobě na stejných místech v centrální oblasti Šumavy. Také ještě Ing. Jan Těšitel, CSc., z Jihočeské univerzity. Nyní probíhá nová studie DHV. Šumavou jako celkem se ve vztahu k dopravním řešením důsledně někdo zabýval naposledy v r. 1993 v Dopravním generelu Šumavy. Správa parku sčítá návštěvníky pomocí vlastních strážců v místech vysoké koncentrace lidí, např. na Poledníku či u Plešného jezera.

Ohledně počtu návštěvníků je třeba vysvětlit, že je *rozdíl mezi počtem návštěvníků a pobytovými dny, které zde stráví* (v průměru je to 3,5 dne na jeden pobyt). Standardně se uvádí, že počet návštěvníků Šumavy je 2 miliony, ale má to být 2 miliony pobytových dní. Když je zima bez sněhu, tak přijíždějí jednodenní návštěvníci velmi zřídka a ubytovaných hostů je nakonec cca 50 %.

Stráský:

PhDr. Jan Stráský shodně konstatoval, že v na Šumavě *správa národního parku sleduje počet návštěvníků na frekventovaných místech*. Důležité je ale rozlišit, kolik lidí Šumavu pouze navštíví a kolik zde stráví více dní. Park nyní zkoumá počet lidí, kteří sem přijedou autobusy, ti tvoří hlavní nápor. Ani vědci nechtějí říci, jaká je únosnost této krajiny podle počtu návštěvníků.

Dnes je zde hlavní rozpor mezi pěšími turisty a cykloturisty, je důležité nezmenšovat tedy cestní síť.

Štemberk:

Mgr. Štemberk ze správy národního parku sdělil, že projekt na únosnost území zatím neřešili. Na hranici únosnosti jsou však místa: prameny Vltavy či Povydří. Některým návštěvníkům vadí hustá návštěvnost.

Vostradovský:

Pan Vostradovský, starosta Kvildy, se k této otázce nevyjádřil.

Hodnocení:

V České republice stoupá zájem o data o počtu návštěvníků v jednotlivých rekreačních oblastech. Mezi poslední monitorinky na určitých lokalitách Šumavy patří osobní šetření týmem RNDr. Martinem Čihařem, CSc., v letech 1997–2010 v centrální části Národního parku Šumava, poté od roku 2010 šetření širšího území na Šumavě agenturou CzechTourism nebo také sčítání počtu návštěvníků na exponovaných místech pracovníky NP a CHKO Šumava. Centrum pro otázky životního prostředí z Univerzity Karlovy v Praze realizuje v současnosti dvouletý projekt, týkající se rekreace v centrální oblasti Šumavy. V roce 2014 byl uskutečněn monitoring a výběrová šetření. Plánuje se zobrazení pohybu návštěvníků v oblasti pomocí map a také vytvoření metodiky ohledně technik monitoringu. Vyhodnocení jednotlivých způsobů sledování turismu a dat z výběrových šetření bude ukončeno v prosinci roku 2015. Nově se také realizuje monitorování pohybu návštěvníků pomocí mobilních telefonů společností T-Mobile.⁶⁹ Můžeme však konstatovat, že doposud bylo realizováno málo studií orientovaných na výzkum návštěvnosti na Šumavě.⁷⁰

---

⁶⁹ TTG Czech republic. *Big data: Pomohou cestovnímu ruchu na Šumavě?* [online]. [cit. 2015-05-15]. Dostupné z: <http://www.ttg.cz/big-data-pomohou-cestovnimu-ruchu-na-sumave/>

⁷⁰ MELICHAR, Jan. *Využití cenového mechanismu pro regulaci turismu a financování péče o zvláště chráněná území ČR: odborná zpráva o postupu prací a dosažených výsledcích za rok 2014*. Praha: Univerzita Karlova v Praze: Centrum pro otázky životního prostředí, 2014.

4.4 Otázka 11

Otázka 11) Vyjádřete svoji představu o řešení nerovnoměrně rozloženého turismu v čase a prostoru pro příslušnou lokalitu.

Bláha:

Dr. Bláha navrhuje *zvětšit oblast přístupnou turistům* o taková místa, kde nedojde ke konfliktu s přírodními fenomény.

Kintzl:

Pan Emil Kintzl konstatoval, že davy lidí jsou v místech, kde mají možnost být ubytovaní nebo tam naleznou dobré služby (centra typu Kvilda, Prášily atd.).

Objevují se dočasně *davy lidí tam, kde je něco nového* – otevření hranice po pádu komunismu. K tomu také dojde, až se nově otevře přechod Modrý sloup.

Neužil:

Pan Ing. Neužil má představu, že by se měla, kde je to možné, *oddělit pěší turistika od cykloturistiky*. Asfaltové komunikace buď ponechat cyklistům, nebo revitalizovat (rozkopat asfalt, drobí se a na obnovu nemá nikdo peníze), tam pak zakázat vjezd cyklistům.

Dále je třeba vytvořit pro návštěvníky pestřejší nabídku atraktivit. Velká možnost se nabízí i v zimě – dotáhnout do konce *dostupnost území pro sněžnice*, průvodcům by se tak prodloužila sezona.

Pospíšil:

Starosta Prášil, pan Libor Pospíšil, poukázal na příklad sousedního Bavorského národního parku, kde infrastrukturou návštěvnických zařízení dokáží eliminovat vliv na přírodu, že ani miliony návštěvníků tam nevadí. Dokáží tam totiž vytvořit pro ně zajímavé zážitky, i když není příznivé počasí. Počet návštěvníků nemusí vždy znamenat zkázu, záleží na tom, jak se s nimi pracuje, *jak jsou rozděleny stezky, stezky v korunách stromů, obůrky, pro děti střediska environmentální výchovy* (děti si v nich osahají kůže, dřeva,

kameny...). 80 % turistů pak zůstane u parkovišť u těchto atraktivit a například na Luzný se už potom chce málokomu, jde tam pak jen 20 % lidí.

Schubert:

Ing. Antonín Schubert shledává problém také v *nabídce, která zajistí, že návštěvnost daných lokalit nebude masová*, ale rozloží se v prostoru (šanci spatřuje též v otevření přechodu na Modrý sloup). Prožitkem nemůže být přeplněné parkoviště a silnice na Čeňkově Pile, na Antýglu a na Rokytě a davy lidí krácející k Čeňkově Pile. Jistě jsou další lokality, kam by ti lidé se rádi podívali, ale protože tam nemohou, tak jdou masově tam, kam mohou. Dalších míst nabízí správci parku velmi málo. Přitom však pěší turista by měl být logicky pro správu parku ten nejdůležitější turista.

Silovský:

Ing. Silovský vidí jako řešení rozumnou cenovou politiku, to znamená *na jaře a na podzim přilákat příjmově slabší cílové skupiny*. Je výhodnější, než zavřít a propustit personál, tak dát raději slevu. Naskýtá se šance tímto oslovit cílové skupiny, které nepříjedu v létě (to se týká hlavně seniorů). Je také možné nabídnout Šumavu jako druhý rekreační pobyt v roce (jeden pobyt v létě, druhý potom na podzim), ale na druhé straně času má dnes většina lidí málo. Na ozdravné pobyty školy dnes peníze většinou nemají.

Správa národního parku dle Ing. Silovského nemá logicky zájem, aby tam lidé přijížděli ještě navíc v mimosezóně, to závisí zcela na podnikatelích, aby vymysleli zajímavý program. Nepřítahovat zákazníky stereotypně jen na ubytování a jídlo (jakkoli je to důležité), ale také na večerní čas *objednat přednášku místního odborníka* (například ornitologa). Přes léto vytváří programy správa parku a příroda sama vytvoří program, lidé si přivezou s sebou také kola apod., ale v mimosezóně se musejí podnikatelé více snažit, aby oslovili zákazníky.

Stráský:

PhDr. Jan Stráský vidí jako hlavní problém na Šumavě spor o přístup do rakouského lyžařského areálu Hochficht na společné česko-rakouské hoře Smrčina. Tento areál využívají tisíce lyžařů z Čech, které sem v zimě denně svázejí autobusy, organizované

majiteli ubytovacích kapacit na české straně Šumavy, jedná se o desítky kilometrů po nekvalitní úzké komunikaci, ale přitom vedené velmi kvalitním životním prostředím. Problém zpřístupnění se týká také přístupu do vedlejšího – tj. běžeckého areálu, který bezprostředně přiléhá ke sjezdovému areálu Hochficht. To je dle něj jediný mediálně velmi frekventovaný problém nerovnoměrného rozložení turistů zde. Na to bylo reagováno akcí tím, že se nabízí dnes na české straně Šumavy *šest set kilometrů upravených lyžařských stop* pro běžkaře, to však neuspokojuje přirozeně sjezdaře.

Štemberk:

Dle vyjádření Mgr. Štemberka se správa parku snaží o *rozptýlení návštěvníků i na další značené cesty, méně známá místa, avšak stejně atraktivní* – budují se nové naučné stezky (bylo například odkryto Soumarské rašeliniště – dříve v tom místě návštěvnost 100 osob, dnes do 20 000 osob ročně).

Mohou to být i *atraktivita kulturního (či duchovního) charakteru* – například obnova kapličky na Paštích (celkem už třetí kapličky). Dá se konstatovat, že tento zapomenutý kraj se stal nyní odhalovaný.

Vostradovský:

Dle starosty Kvildy, pana Václava Vostradovského, *záleží na volnočasových aktivitách navíc*. Většina aktivit je venkovního charakteru – v létě kola, v zimě lyže, pokud je špatné počasí, tak připadá v úvahu klasický turismus – pěší. Lidé často vědí, že Šumava je začátkem prázdnin většinou deštivá, takže prvních 14 dnů v červenci je trochu volnějších, naopak jsou některá období – například konec září, začátek října, kdy jsou inverze, tak toho využívají znalci Šumavy.

Situaci by zřejmě změnilo to, kdyby byly nějaké *další aktivity pod střechou* (například wellness nebo cokoli dalšího). Je však možné, že toto by naopak některé lidi odpudilo. V letech, kdy se tady začal rozvíjet více turistický ruch, tak skalní návštěvníci Kvildy přešli na ubytovací možnosti spíše do lokalit v podhůří, sem potom přijedou uskutečnit výlet.

Je nezpochybnitelné, že *pobyty se zkracují (celkový trend v České republice)*, je jedno, jestli je to ta hlavní sezona nebo mimosezona.

Hodnocení:

V odpovědích na tuto otázku se respondenti shodují zejména v tom, že je třeba nabídnout návštěvníkům další volnočasové aktivity. Ne jen ty venkovní, ale i ty vnitřní v případě nepříznivého počasí. Jednak řešení spočívá ve zvýšení počtu takových atraktivit a potom také v promyšleném rozmístění v prostoru dané lokality. Příkladem může být Bavorský národní park, kde je pestrá nabídka stezek, obor, středisek environmentální výchovy apod. Výsledkem může být prodloužení doby průměrného pobytu zde a rovnoměrnější rozprostření návštěvníků po celé lokalitě.

Rizikové může být zvýšení atraktivit „umělého“ charakteru (bazény, wellness centra apod.). Jejich provoz je však finančně náročný a také to naopak může některé návštěvníky odradit. Rekreatují se potom raději v klidnějších podhorských lokalitách či někde jinde (Novohradské hory).

Osvědčují se také obnovené atraktivity kulturního charakteru (opravené kapličky, hřbitovy, základy domů atd.).

Je důležité rozšíření prostupnosti území o další značené cesty (pro pěší turistiku, hipoturistiku, sněžnice atd.). Mnohými je slibně očekáváno otevření hraničního přechodu Modrý sloup.

Někteří respondenti vyzdvihli zvětšující se konflikt pěších a cykloturistů. Řešením může být oddělení stezek pro pěší a cyklisty, aby počet pěších na Šumavě neklesal.

Pro přilákání zákazníků na období mimosezony mohou sloužit zlevněné pobyty pro příjmově slabší zákazníky a další zajímavé přidané aktivity po dobu pobytu. Jsou to zejména přednášky s odborníky a vycházky s průvodci.

4.5 Otázka 26

Otázka 26) Jsou nouzová nocoviště v letní sezoně plně využívána?

Bláha:

Respondent konstatoval, že využívána jsou a že je to dobrý projekt.

Kintzl:

Pan Kintzl poznamenal, že občas lidé spí i mimo nocležiště.

Neužil:

Dle Ing. Neužila nocoviště dostačují poptávce, jelikož turistů, kteří realizují přechody Šumavy, je už málo.

Souhlasí s nimi, jsou naplánována v rozumných etapách pěšího přechodu, jen nouzový kemp hned vedle Modravy měl být situován spíše dál od obce, jako tip uvedl bývalou hájovnu Rybárna (cca 2,5 km od Modravy u Roklanského potoka).

Pospíšil:

Pan starosta Prášil zhodnotil, že tato aktivita má úspěch. Kdo má zájem, tak si může Šumavu projít stranou od lidí a od vesnic.

Schubert:

Ing. Schubert opět shledává, že nouzová nocoviště jsou dobrý projektem, je jich dle něj dokonce málo.

Jsou využívána zejména mimo hlavní sezony, tedy na jaře a na podzim, kdy na Šumavu přijíždějí lidé s trampským duchem. V létě spíše lidé bivakují volně, uprostřed přírody.

Silovský:

Ing. Silovský vidí, že nocoviště jsou dobrým nápadem, jen je zbytečné je ohrazovat apod. Uvědomuje si však důvod této restrikce – Češi nejsou příliš vychovaní.

Stráský:

Dr. Stráský považuje nocoviště na šesti místech za geniální nápad, považuje ho za jeden z nejlepších počinů Národního parku Šumava. Správa parku udržuje na těchto vymezených prostorech pořádek (svoz odpadků apod.). Překvapuje ho, že jsou hodně využívána i v zimním období.

Nocoviště však slouží turistům, kteří tvoří jedno promile cestovního ruchu na Šumavě. Tento typ cestovního ruchu však neuživí 2000 obyvatel národního parku.

Má shodný názor s Ing. Neužilem, že umístění nocležiště blízko Modravy nebylo zvoleno optimálně. Je blízko obce a navíc je zneužíváno návštěvníky, kteří nejdou horský přechod, ale chtějí ho využít jako bezplatný kemp.

Štemberk:

Mgr. Štemberk, pracovník Správy Národního parku Šumava, sdělil, že jsou více využívána, když je v létě stabilní počasí, přesto se dá říci, že jsou využívána naplno. Dle evidence je na nich realizováno 1200–2000 přenocování za rok.

Vostradovský:

Starosta Kvildy, pan Václav Vostradovský, dostává dotazy od turistů, kteří mají v plánu jít hřebenovou túru a chtějí si nechat týden auto na parkovišti v Kvildě a po týdnu se vracejí nazpět autobusem. Zhodnotil, že nocoviště jsou opravdu dobrou záležitostí.

Hodnocení:

Nouzová nocoviště slouží jako jednoduché zázemí pro turisty, kteří jdou přechod Šumavy – zejména po červeně značené turistické trase (od Nové Pece po Železnou Rudu), která vede poblíž státní hranice. Tyto vymezené prostory (v celé oblasti Šumavy jich je 7) slouží k legálnímu přespání na jednu noc, neboli „Přenocuj a jdi dál“. Není zde možné

rozdělávat oheň, svoje odpadky by si měli návštěvníci odnést s sebou, v blízkosti bývá občas zdroj pitné vody a jsou zde i mobilní WC.⁷¹

Obrázek 4: Informační tabule nouzového nocoviště Bučina

Zdroj: Vlastní fotoarchiv

⁷¹ NÁRODNÍ PARK ŠUMAVA. *Nouzová nocoviště*. [online]. © 2008-2015 [cit. 2015-05-12]. Dostupné z: <http://www.npsumava.cz/cz/1336/sekce/nouzova-nocoviste/>

Respondenti se shodli na tom, že nocoviště jsou dobrým nápadem a mají úspěch. Jejich počet a kapacita jsou prozatím dostačující – 1200–2000 přenocování za rok (dle Ing. Schuberta by jich mohlo být však více) – skalních turistů, kteří jdou dlouhé pochody na více dní, je dnes už málo. Využívána jsou celoročně, ale v létě turisté často přenocovávají volně v přírodě. Dva respondenti měli stejný názor, že poloha nocoviště přímo u obce Modrava nebyla zvolena optimálně. Dr. Stráský si je vědom prospěšnosti budování těchto nocležišť z důvodu budování udržitelného cestovního ruchu, ale zároveň konstatoval, že tito turisté tvoří zanedbatelné množství z celkového počtu návštěvníků parku. Přinášejí zároveň malý ekonomický profit místním obyvatelům.

Na základě osobních zkušeností můžeme konstatovat, že na nich pro neznalé návštěvníky **chybí informace o zdrojích pitné vody** – kde a v jaké vzdálenosti se nacházejí a zda je třeba si vodu také přenést na místo dalšího přenocování. V námi stanovené lokalitě Modravsko se nacházejí 3 nouzová nocoviště, na každém je situace odlišná – Bučina (pramen 300 m od nocoviště), Modrava (vodu možno zakoupit v obchodě v obci) a Poledník (tam je nutné vodu přinést s sebou).

4.6 Otázka 28

***Otázka 28)** Můžete uvést příklady ekologicky šetrných výrobků a služeb (případně jejich ekocertifikaci) pocházejících z lokality Modravy?*

V oblasti centrální Šumavy můžeme nalézt pouze několik příkladů ekologicky šetrných výrobků a služeb, což je dle starosty Kvildy, pana Vostradovského, škoda, protože lidé je vyhledávají a dalo by se na tom stavět. Respondenti jsou si vědomi toho, že řemesla vymizela ze Šumavy při odsunech spolu s lidmi, nedošlo prakticky k obnovení drobné řemeslné výroby, pokud s tím někdo začíná a nevloží do práce svoji osobnost, tak už to není ono. Ing. Silovský konstatoval, že uvnitř národního parku nalezneme produkci převážně komerčního charakteru. Je zde i málo zemědělců, kteří by nabízeli vlastní bioprodukty (je pohodlnější vše zakoupit v supermarketu). I když někdo vlastní certifikaci, tak to ještě nemusí znamenat, že sám opravdu žije udržitelným způsobem života. Takoví lidé se nacházejí spíše vně národního parku.

Obrázek 5: Ruční výrobek s certifikátem originální produkt z výstavy v Srní (3. 8. 2014)

Zdroj: Vlastní fotoarchiv

V osadě Dobrá Voda u Hartmanic žije *umělecká sklářka – paní Vladěna Tesařová*. Vyrobita pro zapomenutý, poničený a následně obnovený kostel sv. Vintíře v Dobré Vodě unikátní nazelenalý skleněný oltář a Křížovou cestu. (Obrázek 6)

Obrázek 6: Dobrá Voda, interiér kostela sv. Vintíře

Zdroj: vlastní fotoarchiv

Paní Vladěna Tesařová se též se podílela na úpravě místa u Hauswaldské kaple nedaleko od obce Srní (Obrázek 7). Voda z léčivého pramene na legendárním poutním místě stéká na konci dřevěného žlábků do skleněných dlaní (symbol rukou Panny Marie Lourdské).⁷²

Používaný materiál této umělkyně navazuje na slavnou tradici sklářství v tomto kraji. O Hauswaldské kapli, jejíž první stavba pochází z roku 1820, se ve své povídce Prázdniny na Šumavě zmiňuje i nejznámější šumavský spisovatel Karel Klostermann (1848 – 1923). Poslední třetí stavba Hauswaldské kaple byla odstřelena v roce 1957.

Obrázek 7: Pramen u Hauswaldské kaple – rodina na cyklistickém výletu

Zdroj: vlastní fotoarchiv

Na Modravsku působil dříve výrazný fenomén této lokality, řezbář pan Karel Tittl z Horské Kvildy, ten však nyní žije v podhůří, ve Velharticích. Zabývá se například výrobou křížů, betlémů, sošek figurek šumavských strašidel nebo zdejší dřívější

⁷² Novinky. *Šumava si hýčká evropský unikát*. [online]. [cit. 2015-05-08]. Dostupné z: <http://www.novinky.cz/cestovani/350179-sumava-si-hycka-evropsky-unikat.html>

šumavské rarity – tzv. umrlčích prken (jejich replik pro Národní muzeum v Praze).⁷³ Do počátku 20. století bylo zvykem v centrální oblasti Šumavy ukládat mrtvé na umrlčí prkna. Po pohřebním obřadu příbuzní prkno ozdobili (pokud byla zima, zůstal nebožtík ležet na svém prkně na komoře až do jara) a zarazili ho poblíž statku, kde dotyčná osoba předtím žila nebo poblíž cesty, na okraji lesa či u kaple nebo kříže. Někdy prkna sloužila dokonce jako orientační tabule – nápisy na nich uváděly jméno blízkého dvorce či jiného místa. Z české části Šumavy tato prkna povětšinou vymizela.⁷⁴ V naší lokalitě můžeme spatřit například tři prkna u kostela v Kvildě.

Mezi tradiční šumavské výrobky můžeme zařadit též *ručně vyráběného a malovaného dřevěného ptáčka* (hýla obecného, stehlíka obecného, sýkoru koňadru atd.), který se prodává v moderním *interaktivním návštěvnickém centru Dřevák v Modravě* (vyrábí ho p. Pavel Korčák, postavil v Modravě také kapličku⁷⁵). Návštěvnické centrum dřevařství nabízí moderní interaktivní expozici, kde se turisté mohou seznámit vlastníma rukama se dřevem a jeho zpracováním (např. sestavit dřevěnou budku či barevně pomalovat ptáčka). Lidé zde mohou prozkoumat technické a technologické postupy zpracování dřeva, a to i včetně jejich populárně vědeckého vysvětlení. K dispozici k bádání je zde také moderní technika, PC a software. Například ze vzorku dřeva je možné s pomocí počítače zjistit jeho stáří.⁷⁶ Netradiční expozice je zajímavá nejen pro děti, ale i jejich rodiče. Rodiny tady mohou příjemnou a poučnou formou strávit v rámci výletu či o dovolené několik hodin i v nepříznivém počasí – je to tedy počin, který má napomoci snižovat sezónnost v dané destinaci. Toto centrum nabízí i ubytování v podkroví.

V rámci služeb je na území Modravsko certifikováno pouze několik zařízení. Systém značení šumavských ekologicky šetrných výrobků a služeb má zde značku ŠUMAVA originální produkt. V seznamu *certifikovaných ubytovacích a restauračních služeb* je zařazena v oblasti Modravsko známá Turnerova chata v Povydří, poté po jednom zařízení

---

⁷³ Karel TITTL [online]. [cit. 2015-05-07]. Dostupné z: <http://www.rezbarstvitittl.unas.cz/firma.htm>

⁷⁴ MAZNÝ, Petr, Pavel FENCL, František NYKLES a Tomáš BERNHARDT. *100 zajímavostí ze Staré Šumavy*. Plzeň: Starý most, 2010. ISBN 978-80-87338-07-0.

⁷⁵ Řízený rozhovor s Ing. Antonínem SCHUBERTEM, starostou Obce Modrava a předsedou Svazu obcí NP Šumava. Modrava 4. 8. 2014.

⁷⁶ Modrava. *Infocentrum*. [online]. [cit. 2015-05-08]. Dostupné z: <http://www.ncd.sumavanet.cz/drevak/default.asp>

ve Filipově Huti, Srní, Kvildě, v Novém Světě u Borových Lad, Horské Kvildě a Dobré Vodě.⁷⁷

Mezi certifikované výrobky výše zmiňované certifikované značky můžeme zařadit pokrmy jako zmrzlinu s lesním ovocem, zavařeninu z lesního ovoce, hřibovou polévku, stehýnka z divokých kachen a sušené balené houby, dále sirky (ručně balené, poslední ze sirkárny v Sušici), které nabízí *Turnerova chata v Rejštejně*. Mediálně známá je *Blanka Milfaitová*, která nabízí certifikovanou *marmeládu, dorty a zákusky v Slunečné kavárně v Srní*. Do oblasti Modravská patří v této kategorii i originální *pletené výrobky* (pohádkové postavičky) *paní Ivany Scheinostové z Farmy Svojshe*.⁷⁸

Za ekologicky šetrnou službu se dle starosty Modravý dá považovat i *úprava lyžařské stopy*. Dokud nebyly stopy strojově upravované, tak se z Filipovy Huti na Horskou Kvildu jezdilo zhruba sedmi různými cestami, dnes se jede jen jednou stopou. Proto se snaží Ing. Schubert přesvědčit Ministerstvo životního prostředí i správu národního parku, že strojově upravovaná trasa v národním parku je ekologickou službou.

Mezi ekologicky šetrnou službu patří i hromadná ekologická doprava, *projekt Zelené autobusy*, které zde jezdí od konce června do konce srpna. Spolufinancují je Správa NP a CHKO Šumava, Plzeňský a Jihočeský kraj, města a obce Mikroregionu Šumava západ i Mikroregionu Horní Vltava-Boubínsko.⁷⁹

Hodnocení:

V seznamu ŠUMAVA originální produkt můžeme nalézt několik certifikovaných produktů z centrální oblasti Šumavy – Modravská (produkty či výrobky z Turnerovy chaty, výrobky uměleckého řezbáře Karla Tittla). Karel Tittl (*1954) žil a dlouho tvořil v Horské Kvildě a před několika lety se odstěhoval do Velhartic.

---

⁷⁷ ŠUMAVA originální produkt [online]. *Certifikované služby*. © 2010-2014 [cit. 2015-05-07]. Dostupné z: <http://www.regionalni-znacky.cz/sumava/cs/certifikovane-produkty/?k=sluzby>

⁷⁸ ŠUMAVA originální produkt [online]. *Certifikované výrobky*. © 2010-2014 [cit. 2015-05-07]. Dostupné z: <http://www.regionalni-znacky.cz/sumava/cs/certifikovane-produkty/?k=produkty>

⁷⁹ NÁRODNÍ PARK ŠUMAVA. *Zelené autobusy* 2014. [online]. © 2008-2015 [cit. 2015-05-12]. Dostupné z: <http://www.npsumava.cz/cz/1194/sekce/autobusem/>

Rovněž několik certifikovaných služeb, ale všechny se týkají ubytovacích služeb. V počtu čtyř certifikovaných zážitků nenajdeme bohužel ani jeden z naší sledované oblasti. Oblast významně rozvíjejí ve smyslu udržitelného rozvoje i další výše uvedené příklady, avšak celkově můžeme konstatovat, že daný region má v tomto rezervy. Drobná řemeslná výroba je soustředěna spíše v podhůří Šumavy, vně Biosférické rezervace Šumava. Mezi certifikované zážitky bychom mohli zařadit průvodcovské služby, jak poznamenal Ing. Neužil.

Obrázek 8: Originální produkt Šumavy – Betlém řezbáře Karla Tittla

Zdroj: Vlastní fotoarchiv

4.7 Otázka 29

Otázka 29) Máte vizi nových šetrných produktů v oblasti cestovního ruchu vhodných pro danou lokalitu?

Bláha:

MVDr. Jaromír Bláha vidí velký potenciál v produktech místní výroby. Má ověřeno od zemědělce, že mléko od krávy a od kozy se prodá všechno. Obrovský úspěch má dle něj například *pekárna* na Kvildě, otevírají tam i *místní pivovar*. Starosta Modravy při rozhovoru vzpomenu také na Pivovar Lyr v Modravě, že je to je moderní produkt cestovního ruchu, který sem lidi přitahuje.

Na infostánku u pramene Vltavy se lidé členů Hnutí DUHA ptají často na nějaká *razítka, známky a další podobné věci*.

Je si vědom, že *zážitkových stezek* mělo být víc, jedna stezka byla zavřená u pramene Vltavy.

Neužil:

Ing. Neužil vyslovil již při odpovědi na otázku č. 14 vizi, týkající se *hromadné autobusové dopravy*, že autobus ze Železné Rudy (nyní ze Špičáku) by začínal nebo zajížděl na nádraží do Alžbětína (zde je dopravní uzel – přijíždějí sem vlaky z Německa v hodinovém taktu + někteří němečtí zákazníci tam auto odstaví a jedou se zavazadlem na Kvildu. Autobus končí v lese pod Boubínem, měl by však jet ještě 7–8 km k nádraží ve Volarech, odkud jede vlak. Pak by byla plynulá celoroční doprava ze Železné Rudy až po Lipno a Český Krumlov, turisté z Kvildy by mohli uskutečnit jednodenní výlet veřejnou dopravou až do Českého Krumlova (4–5 hod volného času by zde měli).

Respondent má představu, že by se do oblasti služeb v cestovním ruchu zde mělo zapojit více místních lidí, i *průvodcovské služby* jsou šetrný produkt (nabízejí know-how, mohly by být dokonce certifikovány), mělo by také dojít k *rozšíření nabídky výletů*.

Hajný či dřevorubec je pro organizátory cestovního ruchu pramenem znalostí o tom lese a prostředí, hajný může *vzít návštěvnický na místa, kudy chodili pašeráci* nebo kudy *šla solná stezka* (když budou podle návrhu zákona průchozí i I. zóny a budou nově klidová území).

Výborným nápadem je i to, že když se bude kácet ve 2. zóně, tak *dřevorubec* může *ukázat* skupině 15 diváků *svoji práci* – kácení, zpracování, odkornění stromu. To by

doplnil přednáškou o přírodě, může to být klidně 2. hodinová show (přirozeně musí být proškolený a dodržovat bezpečnost práce).

Vostradovský:

Na území Kvildy stály budovy na 2 hektarech budovy pohraniční stráže – pan starosta Vostradovský má vizi, že by tam vznikly plochy, kde by někdo z místních lidí mohl *chovat krávy či ovce a ukazoval by postup zpracování živočišných produktů* turistům.

Hodnocení:

Při hodnocení hlavních problémů, bránících trvale udržitelnému rozvoji cestovního ruchu na Modravsku, jsme si ukázali, že díky vysídlení původního obyvatelstva zde zanikly tradice, zvyklosti, řemesla, výroba a také byl kvůli střeženému hraničnímu a zakázanému pásmu výrazně omezen turismus.

Na někdejší fungující model se nyní těžce navazuje. Mnozí aktéři si uvědomují důležitost diverzifikace současné zdejší ekonomiky drobným zemědělským hospodařením, místními zemědělskými produkty, drobnou řemeslnou výrobou a podobně, ale zatím zde výrazně převažují ubytovací a pohostinské služby. Možná se jeví tento způsob podnikání jednodušším. Tento model však můžeme shledat neudržitelným. Od některých respondentů zazněly myšlenky, že stávající ubytovací kapacity jsou v mimosezonním období téměř neobsazeny, že nemá cenu stavět další. Je tedy možné, že trh je již nasycen. Ale častou připomínkou byla chybějící a pestřejší nabídka doplňkových služeb a aktivit – hlavně při nepříznivém počasí, aby se zde turisté zdrželi více pobytových dní. K naplnění této mezery v nabídce by mohly sloužit různé přednášky či předváděcí akce různých odborníků, také další interaktivní centra, kde je možné pobýt například půl dne, také je nedostačující množství krátkých zážitkových stezek.

4.8 Otázka 31

Otázka 31) Významný potenciál pro zvýšení atraktivnosti návštěvnosti této oblasti zajisté skrývají zaniklé obce a bývalé vojenské prostory. Co podniknout pro významnější využití tohoto potenciálu?

Významným a specifickým potenciálem pro turistický ruch na Šumavě jsou vysídlené a zaniklé obce v bývalém pohraničním pásmu. Na celé Šumavě zaniklo po roce 1945 (úplně nebo z převážné části) 443 vesnic či osad a také mnoho dalších samot. Na území Jihočeského kraje se zánik týkal počtu 356 obcí, osad a 2054 významnějších samot, to představovalo 77 % obcí a 90 % samot. Přitom řada těchto sídel měla dlouhou historii a zanikly zde i cenné historické stavby, obecní či rodové kroniky apod.⁸⁰ Některá sídla byla založena již ve 13. stol. (dobrovolná kolonizace v pohraničí). Například v Kašperských Horách se těžilo zlato, vyrábělo se zde sklo, těžilo se dřevo a oblast prosperovala 600 let.⁸¹ Tento historický a kulturní potenciál během minulého století pomalu upadal v zapomenutí, bývalé obce nyní připomínají zarůstající zříceniny, stručné informační tabule, staré fotografie. Ve vojenském výcvikovém prostoru zůstaly jen obce a budovy, které armáda uznala za potřebné (bývalý vojenský újezd Dobrá Voda u Hartmanic; 1 chalupa na křižovatce v Glasserwaldu – bývalá hospoda, poté správa budov; Prášily – zde byla ubytovaná pohraniční stráž, důstojníci a lesní dělníci; potom dále Hůrka – zde sídlilo velitelství vojenského prostoru a rota vojáků, která se starala o pořádek na střelnicích a aby komunikace byly v pořádku). Ostatní bylo zničeno, padlo jako vojenské cíle. Vojáci se nezastavili ani před hřbitovy, kapličkami či křížky. Odstřelovaly se dokonce kostely (na celé horní Šumavě zůstaly kostely pouze v Srní a na Kvildě⁸²). V těch místech se nyní obnovují některé památky, kostely, kapličky, křížové cesty, základy domů (základy kostelů v Prášilech, na Hůrce...). Jsou to impulsy jednotlivců nebo klubů. Tito iniciátoři se potýkají s velkými administrativními problémy (stavebním povolením, problémy ve vojenských prostorech, kde hrozí nevybuchlá munice), jsou však pro věc zapálení a dotáhnou projekt často do konce. Mimo jiné slouží

---

⁸⁰ NEUMANN, Jiří. *Šumavské střípky: zajímavosti o lidech, přírodě a řemeslech*. Líbeznice: Víkend, 2014, s. 186. ISBN 978-80-7433-077-3.

⁸¹ Řízený rozhovor s Ing. Jaroslavem NEUŽILEM, majitelem cestovní agentury v Prachaticích, vodáckým průvodcem a lektorem. Prachatice 5. 8. 2014.

⁸² Řízený rozhovor s Ing. Vladimírem SILOVSKÝM, projektovým manažerem Regionální rozvojové agentury Šumava a koordinátorem Biosférické rezervace Šumava. Čkyně 5. 8. 2014.

tato místa pak jako orientační body, které turisty přitahují.⁸³ Rozstřílené hřbitovy obnovují hlavně potomci bývalých obyvatel, kteří tam byli pohřbeni.⁸⁴

Se zajímavým projektem přichází Obec Kvilda a Národní park Šumava společně s výzkumníky z Karlovy univerzity (Katedry aplikované geoinformatiky a kartografie, vedoucí projektu Mgr. Přemysl Štych, Ph.D.). Připravují projekt na zmapování zaniklých obcí (osad) na Šumavě – jejich předválečnou podobu. Tvůrci projektu modelují ve 3D podobě bývalé zaniklé obce po druhé světové válce – podle dochovaných fotografií, katastrálních map a leteckých snímků by podoba krajiny vznikla zpětně (virtuálně). Za 70 let však došlo k výraznějšímu proměnění krajiny, proto vytvoření animované mapy jedné oblasti trvá zhruba 10 měsíců. Původní obce v pohraničním pásmu Šumavy byly v 50. letech totiž výrazně zmenšeny nebo přímo zrušeny. Tomuto projektu pomáhají zajisté i svědectví lidí, kteří byli odsud odsunuti. V oblasti Modravská zůstalo pár původních Němců, nyní spíše potomků: Egon Urmann v Lenoře nebo rod Honnesů na Horské Kvildě, to byli lidé, kteří zde museli po válce zůstat. Odsun na Šumavě po válce nebyl stoprocentní – 60 000 odborných pracovníků zůstalo (skláři, dřevorubci, pracovníci v tiskárnách ve Vimperku) – lidé, kteří řemeslo ovládali nejlépe.⁸⁵

Při virtuální prohlídce zaniklých obcí by se nám otevřela virtuální původní fotografie, objevila by se též informace o tom, kdo tam žil. Do těchto míst v terénu je naplánováno umístit informační panely – návštěvník by viděl na panelu záběr na starou fotografii, mohl by se po těch místech jakoby procházet. Dalším dobrým nápadem je, aby informační panel byl postaven tak, aby když se návštěvník podívá do prostoru, mohl by vidět původní a současný stav, pohled na současnou krajinu by se shodoval s tím místem, které bylo foceno kdysi. Z centrální Šumavy je naplánována zatím rekonstrukce Kvildy, Bučiny, Knížecích Plání nebo Chaloupek. Plánováno je zřízení nové expozice s 3D formátovými fotografiemi na místě bývalé roty v Kvildě, kde bude k vidění původní

---

⁸³ Řízený rozhovor s Emilem KINTZLEM, znalcem Šumavy a dlouholetým činovníkem KČT. Kašperské Hory 7. 8. 2014.

⁸⁴ Řízený rozhovor s MVDr. Jaromírem BLÁHOU, zástupcem ekologické organizace Hnutí DUHA. Český Brod 1. 8. 2014.

⁸⁵ Řízený rozhovor s Ing. Jaroslavem NEUŽILEM, majitelem cestovní agentury v Prachaticích, vodáckým průvodcem a lektorem. Prachatice 5. 8. 2014.

podoba obce Kvilda. Před druhou světovou válkou v ní žilo desetkrát více obyvatel, než zde dnes žije (nyní 160 obyvatel).^{86 87}

Správa Národního parku Šumava také v roce 2014 realizovala instalaci třiceti informačních tabulí z pevného kovového materiálu. Jsou ve tvaru pultíku, na kterém je v plastické podobě zobrazeno rozevřené rodinné fotoalbum. Snímky pro tyto tabule byly pořízeny od sběratelů a od Muzea Fotoateliéru Seidel v Českém Krumlově. Fotografie jsou doplněny texty o historii místa v češtině a němčině. Autorem projektu Historická alba je Mgr. Josef Štemberk z oddělení marketingu Správy NP Šumava. Tabule jsou dosazeny do skutečných míst, odkud byly fotografie pořízeny. Projekt za 600.000 Kč představuje taková místa, jako jsou Knížecí Pláně, Stodůlky, Paště či někdejší stavby na břehu Plešného jezera. Jsou instalovány od bývalého Zhůří u Železné Rudy po bývalou Zadní Zvonkovou u Lipna. Po celé Šumavě je zhruba stovka míst, kde stály desítky domů, ve kterých žily stovky lidí. Dle ředitele NP Šumava Pavla Hubeného se návštěvníkům tak připomíná také pomíjivost lidského života a lidské práce. Na Šumavě je množství lidí, kteří sbírají fotografie, jinou dokumentaci o minulosti obyvatel. Někteří zase procházejí terénem se starými mapami a snaží se nalézt všechna místa, o kterých se dočetli. Tito lidé určitě tento projekt uvítají.⁸⁸ Turisty často zajímá historie určitého místa, potvrzuje to například dr. Bláha, který má osobní zkušenosti s návštěvníky na vysídlených Knížecích pláních. Zatím platí však stále rozhodnutí, že nikde nesmí dojít k žádnému přímému obnovení stavení, pouze je možné například umístění křížku.⁸⁹

Můžeme si v této souvislosti položit i filosofickou otázku Ing. Schuberta. Co se má v těchto místech lidem vlastně ukazovat? Ten zmar vysídlení, kterým tyto oblasti v minulosti prošly, anebo síla přírody, která umí v průběhu času zahladit veškeré stopy po lidském žití? Je názoru, že správci Národního parku Šumava se primárně zaměřují pouze na konzervativní ochranu přírody, ale na kulturně historický kontext snad záměrně

---

⁸⁶ Česká televize: ČT 24. *Zaniklé šumavské obce bude možné znovu projít díky 3D modelu*. [online]. 29. 12. 2013 [cit. 2015-04-05]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/regiony/256302-zanikle-sumavske-obce-bude-mozne-znovu-projit-diky-3d-modelu/>

⁸⁷ Řízený rozhovor s Václavem VOSTRADOVSKÝM, starostou Obce Kvilda. Kvilda 6. 8. 2014.

⁸⁸ Ekolist. *Místa zaniklých obcí na Šumavě představí série 30 tabulí*. [online]. 30. 10. 2014 [cit. 2015-04-05]. Dostupné z:

<http://ekolist.cz/cz/zpravodajstvi/zpravy/serie-30-tabuli-provazi-na-sumave-po-mistech-zaniklych-obci>

⁸⁹ Řízený rozhovor s PhDr. Janem STRÁSKÝM, bývalým ředitelem NP Šumava a předsedou KČT. Prachatice 5. 8. 2014 + emailová korespondence z června a července 2014 a května 2015.

zapomínají, avšak šumavská historie nemá svůj počátek až v období založení národního parku. Připomenul, že Šumava už není tím romanticko-tajemným územím protkaným pašeráckými a obchodními stezkami. Bývalé vojenské výcvikové prostory jsou území s velkou pyrotechnickou zátěží (územím s neurčitým množstvím nevybuchlé munice). Dle sdělení předsedy Mikroregionu Šumava – západ se jeho členové snažili prosadit projekt – Stezka po zaniklých sklárnách – projekt by propojil stezkou místa, kde sklárny stály (jak na české, tak i na bavorské straně), nikde však na něj nesehnali podporu.⁹⁰

Dle starosty Prášil, pana Libora Pospíšila, je důležité pouze vyrýsovat vzpomínku na určité místo, aby měli lidé představu, jak zde život probíhal, víc není nutné rozvíjet, aby to místo lidé neznehodnotili, nevyčerpali nabalováním umělých atraktivit a služeb (zmizí mystičnost). Tzv. vykradení míst by přirovnal k prostituci Šumavy (příkladem Povydří), je důležité odsud vyloučit lidi, kteří si jen odškrtnou, že tam byli a nic si neodnesou, neocení tu mystičnost, je třeba jít spíše za zážitky.⁹¹

Na dané lokalitě Modravská můžeme nalézt také různé pomníčky, křížky a podobné památky. Je pozoruhodné, že nejsou nyní zdevastované, jak se s tím setkáváme jinde ve vnitrozemí České republiky, naopak jsou udržované. O všechny pomníčky, které byly bezprizorní, se postarala Správa národního parku Šumava. Rotary klub Písek obnovil po Šumavě velké množství božích muk. V roce 1992 byla například rodinou Pastnerů, která pocházela z Bučiny, vystavěna replika původní kapličky. Bývá tam společná dvojjazyčná mše, někdy se zde sejdou dva knězi, kněz z Česka a kněz z Německa.⁹² Památky, které se nacházejí na soukromém pozemku, by se měl postarat vlastník pozemku. Většina křížků však byla odsunutých německých občanů, ty nechala opravit státní správa.⁹³

Hodnocení:

V závěru můžeme souhlasit se slovy dr. Stráského, že česká Šumava je území, kde chodíme po hrobech svých předků. Měli bychom si tedy té krajiny vážít, udržovat a opravovat zaniklá lidská sídla. Často však taková místa objevíme obtížně – pouze podle

---

⁹⁰ Řízený rozhovor s Ing. Antonínem SCHUBERTEM, starostou Obce Modrava a předsedou Svazu obcí NP Šumava. Modrava 4. 8. 2014.

⁹¹ Řízený rozhovor s Liborem POSPÍŠILEM, starostou Obce Prášily. Prášily 8. 8. 2014.

⁹² Řízený rozhovor s Václavem VOSTRADOVSKÝM, starostou Obce Kvilda. Kvilda 6. 8. 2014.

⁹³ Řízený rozhovor s Ing. Vladimírem SILOVSKÝM, projektovým manažerem Regionální rozvojové agentury Šumava a koordinátorem Biosférické rezervace Šumava. Čkyně 5. 8. 2014.

starých ovocných stromů či ještě podle zarostlých ruin bývalých domů.⁹⁴ Zaniklá zdejší lidská sídla bychom měli udržovat nejen z nostalgických, ale i racionálních důvodů. Mají vzdělávací funkci (historický a kulturní odkaz), jsou místem poučení i pro mladší generace, slouží ale také turistům, dle výše uvedeného vyjádření p. Emila Kintzla, jako orientační body.

Díky mapování zaniklých obcí a projektování do 3D formátu (vyrýsování vzpomínky na to místo) získají lidé představu, jak život zde před vysídlením probíhal. Projekt se stojany v terénu bude pro tzv. podzimní návštěvníky naprostý fenomén, získají pocit, že je třeba dohledat i další zmapovaná místa.

Příležitostí k rozvoji udržitelného turismu na šumavském území by však dále mohlo být **zmapování různých typů zdejších pomníčků a křížků**. Podobně jako je tomu v Jizerských horách, kde se zejména od 70. let minulého století rozvíjí záliba v hledání těchto památek – hlavně díky knihám přírodovědce Miloslava Nevrlého. Na internetu fungují několikrát stránky, kde jsou jizerské pomníčky seřazeny podle názvu i podle typů jednotlivých tragických událostí, ke kterým na oněch místech došlo (smrt pašeráků, svážečů dřeva, vojáků...). Případně je pak možno na internetových stránkách umístit i navigační mapku.⁹⁵ To by mohl být druh zdejší zážitkové turistiky, kdy hledači zažívají pocit dobrodružství i tajemna.

Respondenti se v rozhovorech zmiňovali velmi sporadicky o osudech bývalých vojenských prostorů. Mnohé návštěvníky však tato území zajímají. Některé sloužily za minulého politického režimu jako střelecká cvičiště, od nevybuchlé munice nevyčištěné prostory jsou nyní obehnány cedulemi – Pozor nevybuchlá munice – nebezpečí ohrožení života. Jak poznamenal během rozhovoru Ing. Schubert, jedná se o území s neurčitým množstvím nevybuchlé munice. Jsou to velké areály v okolí Prášil, bývalého vojenského újezdu Dobrá Voda a bývalé obce Stodůlky. Plochy převzaly do správy obce, úklid munice však je finančně velmi náročný a navíc může výrazně uškodit přírodě. Jsou to nyní zachovalá přírodní území díky tomu, že tam plno let byl zakázaný vstup a také se

---

⁹⁴ Řízený rozhovor s PhDr. Janem STRÁSKÝM, bývalým ředitelem NP Šumava a předsedou KČT. Prachatice 5. 8. 2014 + emailová korespondence z června a července 2014 a května 2015.

⁹⁵ STOKLASA, Josef. *Pomníčky Jizerské hory*. [online]. [cit. 2015-05-09]. Dostupné z: <http://www.stovi.info/pomnicky/>

tam nehosponařilo.⁹⁶ Tato území využívají zatím přes zákaz pouze hledači vojenských pokladů. Některé bývalé vojenské plochy se podařilo částečně využít – například parkoviště Slunečná u Prášil (místo bývalé tankové střelnice). V Bučině u Kvildy poblíž bývalé hranice se SRN u hotelu Alpská vyhlídka byla postavena ukázka bývalé železné opony (na místě zaniklé obce Bučina). Jsou však mnohá místa, která na využití pro účely turistického ruchu teprve čekají. Například pozemek bývalé roty v Kvildě, jak poznamenal pan starosta Vostradovský. Mohla by se vybudovat například stezka **Po stopách pohraničních rot na Šumavě**. Na jednotlivých místech by mohly stát alespoň informační cedule s fotografiemi, aby se turisté mohli dozvědět, jaká zaniklá obec tam stála nebo jak byly objekty poté využívány armádou. Pokud budou uzákoněna nově klidová území, tak by bylo možné vybudovat dále například také stezky: **Po stopách solné stezky na Šumavě** nebo **Po stopách pašeráctví na Šumavě**. Dle nápadu Ing. Neuzila by mohli návštěvníky zde provázet hajní nebo dřevorubci, kteří jsou velkým zdrojem informací o tomto kraji.

4.9 Syntéza odpovědí

Z hodnocení předchozích odpovědí vyplývá, že Správa národního parku Šumava plní dobře obsahově jedno ze svých základních poslání – zprostředkovává lidem krásu, sílu, ale i křehkost zdejší přírody. Také sleduje a vyhodnocuje stav složek životního prostředí, jen je třeba, aby výsledky byly více popularizované. Návštěvníci národního parku mohou spatřit fenomény, které nespátří v intenzivně využívaných krajinách. Rozvoj turistického ruchu v této oblasti na jedné straně napomáhá objevovat jedinečné přírodní hodnoty, na straně druhé však může díky němu docházet k postupnému i nechtěnému ničení těchto hodnot (zejména ze strany přebujelé výstavby či neekologické formy dopravy). Účel ochrany přírody ze strany národního parku je ten, aby nedošlo ke zničení toho, kvůli čemu sem turisté jezdí. Hybatelem turistického ruchu je tu zejména divoká příroda. Ta se zde zachovala díky vysídlení a následně územím, které sloužily pouze potřebám armády. Na druhé straně však došlo díky vysídlení původního

---

⁹⁶ IDNES: Budějovice a jižní Čechy. *V šumavských lesích leží tisíce kusů nevybuchlé munice, ukázal průzkum*. [online]. 17. 1. 2014 [cit. 2015-05-12]. Dostupné z: http://budejovice.idnes.cz/nevybuchla-munice-na-sumave-dp5-/budejovice-zpravy.aspx?c=A140117_153324_budejovice-zpravy_khr

obyvatelstva k přerušení kulturního vývoje ve zdejší kraji. Nynější návrat života do této oblasti Modravsko by neměl znamenat bezmyšlenkovitý tlak na přírodu – nejcennější devizy. Proto je třeba různými formami seznamovat návštěvníky s hodnotami těchto míst. K tomu slouží například zdejší průvodci divočinou nebo průvodci cestovního ruchu – svojí kvalitní prezentací pomáhají budovat pozitivní vztah k těmto místům. Cílem tedy je, aby lidé viděli předměty ochrany přírody a byli seznámeni s tím, proč je mají chránit. Zde jsou ještě velké rezervy, turisté si na tyto aktivity pomalu zvykají a uvítali by širší nabídku vycházek a dobrodružných výletů, chybí soukromí poskytovatelé těchto služeb. Může to být příležitost zaměstnání i pro hajné či dřevorubce, kteří jsou se zdejšími prostředím dlouhodobě sžití.

S touto problematikou souvisí i prostupnost území. Očekává se v brzké době novela zákona o ochraně přírody a krajiny, kdy by bylo možné vstupovat i do míst, kde je nyní I. zóna. Mnozí také netrpělivě očekávají znovuotevření stezky Luzenským údolím. Těž chybí ze strany správy národního parku ochota vybudovat hipostezky, chybějí trasy pro sněžnice či skialpinistické lyžování.

Výrazně schází jednotný strategický dokument, koncept územního rozvoje, který by řešil po marketingové stránce celou oblast Šumavy (ne zvlášť Jihočeský a Plzeňský kraj). Kvůli rozdělování financí mezi jednotlivé kraje chybí též provázanost hromadné dopravy (zejména autobusové), která by dopomohla také k budování udržitelného cestovního ruchu. Parkoviště správy NP „Zaparkuj a jdi dál“ by mohla být využita také jako autobusové zastávky.

Při projektování chybí spolupráce mezi obcemi, podnikateli, správou parku a dalšími subjekty, je problém nalézt společnou řeč. Návštěvnost rozhodně nezvýšil spor mezi ochránci přírody a dalšími subjekty ohledně postupu při kůrovcové kalamitě v I. zóně NP a následně špatnou propagandou – suché a „mrtvé“ lesy. Je zapotřebí zvolit opačnou strategii – možnost vidět jedinečné, specifické území. Důležitá je jednotná propagace. Při postupu ochrany přírody nenachází Národní park Šumava shodnou myšlenku s Bavorským národním parkem – tam je motto: Přírodu nechat přírodě. Na naší straně chybí jednotná a výrazná myšlenka, která by sjednotila všechny subjekty, které mají za cíl chránit to, proč sem lidé jezdí a zároveň rozvíjet turistický potenciál. Je třeba

přiznat, že nenarušená příroda je deviza, kvůli které sem návštěvníci budou nadále přijíždět.

Velký zájem ze stran návštěvníků je o aktivity pozorování volně žijících živočichů, osvědčil se sovinec v Borové Ladě. Buduje se výběh s vlky v Srní, v Kvildě bude možné spatřit jeleny. V Bavorském národním parku je však možnost vidět více druhů zvířat pohromadě v jednom výběhu. Proti politice našeho národního parku někteří vznášejí námitky, že se díky 7 místům s výběhy vytvářejí nové automobilové cíle.

Je třeba se více zaměřit na příjezdovou turistiku na Šumavu ze strany zahraniční i české klientely. Cílem by mělo být udržet stávající zákazníky nabídkou něčeho nového a přilákat též zákazníky nové. Toho lze dosáhnout i pomocí zvyšování kvality služeb. Je zapotřebí se přizpůsobovat požadavkům trhu, ale zároveň přicházet s novými a neotřelými nápady. Poptávka je zde velká po produktech místní výroby, ale není příliš uspokojena. Jako úspěšné projekty se jeví například nové pivovary v Modravě, Kvildě, pekárna v Kvildě.

Oblast neutilizují jednodenní návštěvníci, kteří jsou tvořeni zejména cyklisty, ti mohou pomalu vytlačovat odsud pěší turisty, kteří touží po klidu. Potenciál rozvoje trhu oblasti Modravy je velký, v některých směrech nevyužitý. Návštěvníky láká zdejší příroda, ale zatím se těžko vyrovnávají s nepřízní počasí, pokud trvá delší dobu. K tomu, aby si oblast turisty zde udržela delší dobu, se nemusejí budovat atraktivita (zejména ne v centru národního parku), které můžeme nalézt a využít kdekoliv jinde v naší zemi – bazény, wellness centra apod. Ukazuje se, že i budování dalších hotelů a restauračních zařízení už není i z ekonomického hlediska přínosné pro zdejší oblast. Pro všechny věkové i sociální skupiny se zde výborně osvědčují interaktivní návštěvnická centra – příkladem je Návštěvnické centrum dřevařství v Modravě nebo moderní Informační středisko Kvilda, které vybudovala Správa národního parku Šumava. Očekává se i pozitivní ohlas na nový projekt Správy NPŠ na nově vybudovanou stezku po zaniklých obcích. V oblasti by mohlo být zrealizováno více zážitkových stezek. Návštěvníci vítají budování zázemí pro turisty, většinou nevdají ani neotřelé projekty (příkladem odpočívadlo Pokoj v krajině na soutoku Roklanského a Modravského potoka). Pro udržitelný rozvoj zde je důležité stavět ne jenom na kvalitě ubytování a stravování, ale také na duševním rozměru, kvalitě zážitků. Všichni respondenti se shodli na výborné myšlence vybudování nouzových

nocovišť pro pěší turisty, kteří jdou přechod Šumavy. I když tento druh turistiky je velmi ohrožený, většina lidí dnes touží po bezproblémovém a ne příliš namáhavém trávení svojí dovolené.

Jako nedostatečně využitý se jeví kulturní a historický potenciál zdejšího kraje. Začínají se sice obnovovat bývalé kostely, kaple, hřbitovy a další památky církevního charakteru. Chybí stále ještě zmapování různých křížků a pomníčků. Je však třeba přemýšlet, jak využít pozemky či bývalé budovy, které sloužily dříve pro potřeby armády. Zde by mohly být zbudovány naučné stezky nebo by to mohla být místa, kde by se mohli usídlit zemědělci či lidé, kteří by zde provozovali drobnou řemeslnou výrobu. Zatím je zde téměř zcela nevyužitý starověký a středověký historický potenciál – například objevené pravidelné osídlení z mladší doby kamenné nebo rýžoviště zlata z doby Karolínské na Modravě či středověká obchodní cesta vedoucí k Luznému. I nad těmito místy je třeba přemýšlet – potenciál pro vybudování naučných stezek.

Z rozhovorů vyplynulo, že chybí výraznější výzkumy a následné závěry, s jakým počtem turistů se zdejší oblast dokáže vyrovnat. Pro celkový rozvoj oblasti Šumava je důležité ne jenom budovat (až zahlcovat) centra národního parku, ale myslet i na rozvoj podhůří. K tomu slouží projekt biosférické rezervace. V okrajových oblastech je větší prostor pro hospodářské využití krajiny, udržel se tam více tradiční a autentický životní styl obyvatel, je tam větší nabídka ekologicky šetrných výrobků a služeb. Je možno bez větších problémů budovat zázemí pro koně a také je v podhůří k dispozici volná krajina pro realizaci hipoturistiky.

5 SWOT ANALÝZA

Tato SWOT analýza obsahuje silné a slabé stránky, příležitosti a hrozby lokality Modravská. Ty byly shromážděny na základě 9 uskutečněných řízených s odborníky, kteří jsou znalci dané oblasti. Týkají se ekonomického, sociálního i environmentálního rozměru, které se mohou vzájemně prolínat.

Silné stránky

- velmi kvalitní přírodní prostředí (na poměry ČR, střední i západní Evropy) – cenné bezlesé krajinné úseky, tmavé jehličnaté lesy, pestrá mozaika rozdílných ekosystémů, potenciál divočiny,
- vnímání destinace jako oblasti klidu,
- nízká obydlenost z důvodu dřívějšího vysídlení,
- existence turistických přírodních atraktivit,
- pestré prostředí k rozvoji cykloturistiky, pěší turistiky a běžeckého lyžování,
- hustá a kvalitní síť turistických stezek,
- existence významných rekreačních center,
- ekonomická prosperita obcí uvnitř národního parku,
- dostatečná ubytovací kapacita,
- dostačující počet nouzových nocležišť,
- síť turistických informačních center provozovaných obcemi i národním parkem.

Slabé stránky

- časté střídání ředitelů NP Šumava (NP je hrou politických orgánů),
- neexistence strategie rozvoje turistického ruchu pro celou oblast Šumavy,
- nízká proorganizovanost,
- málo intenzivní spolupráce mezi aktéry,
- negativismus státní správy (povolit x zakázat),
- určité limity národního parku omezující investiční akce,
- udržitelnost v oblasti ochrany přírody není přesně definována,
- slabý marketing – zaštitění propagace celého šumavského regionu,

- nedostatečná propagace a málo informací o oblasti také v zahraničí,
- nejednotná vize s Bavorským národním parkem,
- mediální pokřivenost vzniklá kůrovcovou kalamitou,
- negativně podán a vnímán obraz suchých lesů,
- konflikty v oblasti ochrany přírody (rozdílné názory na bezzásahové zóny),
- konflikty mezi cykloturisty a pěšími turisty,
- nevyhovující struktura pracovních sil, jazyková nevybavenost místních lidí – chybí motivace se učit, problém přeorientovat se na práci ve službách,
- vzrůstá podíl jednodenních návštěvníků,
- nízký podíl zahraničních turistů – 5 %,
- nevyvážené časové rozložení turismu (sezona x mimosezona),
- rezignace na kvalitu ve službách – cena neodpovídá kvalitě, nepohostinnost, nevstřícné chování personálu,
- převládá ekonomické hledisko – snaha o rychlé zbohatnutí,
- nedostatečná vybavenost turistických středisek,
- v určitých lokalitách vysoká koncentrace turistů (Březník, prameny Vltavy, Povydrří),
- pro obce problémem prostupnost území (příkladem neotevření turistické stezky Luzenským údolím),
- nedostatečná dopravní obslužnost (Jihočeský kraj x Plzeňský kraj),
- slabé telefonní pokrytí,
- přerušení kulturně historického vývoje a socioekonomických vazeb (trojí vysídlení obyvatelstva),
- mezilidské problémy,
- vysoká sezonnost cestovního ruchu,
- nízké využití ubytovacích kapacit v mimosezóně,
- nedostatek alternativních programů pro návštěvníky při nepříznivém počasí,
- málo nadstandardních zařízení v oblasti restauračních a ubytovacích služeb,
- nedostatek regionálních produktů a tradičních suvenýrů.

Příležitosti

- zlepšení komunikace všech zainteresovaných subjektů,
- intenzivnější spolupráce mezi jednotlivými subjekty CR (veřejných, podnikatelských subjektů, neziskového sektoru i obyvatel),
- chybí výraznější spolupráce se zahraničními partnery,
- diverzifikace ekonomické základny drobným zemědělským hospodařením, ekologickými produkty a drobnou řemeslnou výrobou,
- nabídka místních pracovních sil a jejich další vzdělávání,
- přiblížit místním lidem ochranu přírody,
- přiblížit návštěvníkům kulturní dědictví (za Modravou se našlo pravidelné osídlení z mladší doby kamenné, přes Filipovu Huť k Luznému vede středověká obchodní cesta, která byla vybudována na příkaz Karla IV, na Modravě nejvýše položené rýžoviště zlata v České republice z doby Karolínské),
- růst poptávky v oblasti příjezdového, ale i domácího cestovního ruchu,
- tvorba nových a atraktivních programů a produktů (hipoturistika, průvodcovské služby, častější přednášky)
- rostoucí zájem o aktivní turistiku,
- potenciál pro rozvoj průvodcovských služeb,
- nabídka produktů na vyrovnání sezonnosti a při nepřízní počasí (kategorie seniorů),
- atrakce, které nejsou vázány na horský terén, směřovat do podhůří (koncept biosférické rezervace),
- potenciál pro rozvoj venkovského cestovního ruchu,
- příležitost rozvoje šetrných forem turismu,
- zvýšení kvality poskytovaných služeb v oblasti restauračních a ubytovacích služeb,
- výhodná geografická poloha pro zahraniční návštěvníky z Rakouska a Německa,
- využití potenciálu zaniklých obcí a vojenských prostor,
- obnovení místních tradic.

Hrozby

- kvalitní služby a marketing v Národním parku Bavorský les,
- rozvoj masově provozovaného cestovního ruchu (množství cyklistů),
- rostoucí konkurence Novohradské hory – srovnatelné přírodní podmínky, klid,
- změny klimatu, kalamity kůrovce,
- vysychání krajiny díky „mrtvým lesům“, vodní rezervoáry dosud neobnoveny,
- stárnutí obyvatelstva – úbytek ekonomicky aktivních obyvatel,
- nedostatek kvalifikovaných pracovních sil v oblasti služeb cestovního ruchu,
- ztráta konkurenceschopnosti kvůli nedostatečné kvalitě a infrastruktuře středisek cestovního ruchu,
- nedostatečná spolupráce i zapojení subjektů působících v oblasti cestovního ruchu,
- nejednotná podpora regionu ze strany státu i krajů,
- tlak na zástavbu, nerozvážené investiční akce, stavby neladící s přírodním okolím,
- ekologické důsledky z důvodu nevyvážené výstavby.

ZÁVĚR

Pojem udržitelný rozvoj patří mezi jeden z nejprogresivnějších trendů současné doby v oblasti plánování. Týká se samozřejmě i cestovního ruchu. Udržitelný cestovní ruch je takový cestovní ruch, při kterém nedochází k dlouhodobému a nenávratnému narušování přírodního, kulturního i sociálního prostředí. Je třeba zajisté myslet na zajištění celoroční zaměstnanosti obyvatel Modravska, zejména prostřednictvím provozování služeb v oboru turismu, avšak politika ochrany přírody by měla mít v národním parku rozhodně vyšší důležitost než ekonomický profit oblasti, aby tedy nedocházelo k nenávratnému poškozování krajiny nadměrnou návštěvností turistů.

Hlavním cílem práce bylo shromáždění a komparace pestrých zkušeností (pohledů) na různé aspekty problematiky udržitelného rozvoje cestovního ruchu v okolí Modravy, což se podařilo, respondenti se vyjadřovali obsáhle a provázaně, přitom však zajímavě. Z odpovědí bylo možné stanovit příslušné závěry a doporučení, také prostřednictvím SWOT analýzy, na základě souboru všech zodpovězených otázek a jejich srovnávání.

Z rozhovorů vyplynulo, že v dané oblasti dochází i v současné době k určitým střetům, je zablokovaná komunikace mezi Správou CHKO a NP Šumava, představiteli obcí, ekologickými organizacemi, podnikateli a dalšími subjekty, přesto můžeme u všech dotazovaných vysledovat určitý společný zájem – udržet hodnotný přírodní potenciál, přestože názory a formy ochrany přírody se různí. Díky tomuto potenciálu centrální oblast Šumavy prosperuje v ekonomické i sociální oblasti. Rozjíždí se i péče o kulturní dědictví – zatím se jedná spíše jen o obnovu poničených církevních památek a označování míst, kde stávaly bývalé vysídlené obce. Je však možné stavět i na starší historii. Bylo by vhodné zatraktivnit pobyt návštěvníkům novými produkty cestovního ruchu, například vycházkami po stopách solných stezek či po stopách pašeráctví na Šumavě. či vycházkami spojenými s hledáním křížků a pomníčků. Respondenti se však velmi skromně vyjádřili o plánech, jak smysluplně využít bývalé vojenské prostory. Zde můžeme navrhnout vybudovat naučné stezky, které by připomínaly nedávnou temnou historii.

Nejdůležitějším ekonomickým hybatelem rozvoje Modravska je rozhodně turistický ruch. Zásadním problémem tohoto zatím stále prosperujícího regionu je nevyváženost

návštěvnosti v jednotlivých sezonách (výrazná letní a zimní sezona), je tedy zapotřebí zvolit zajímavé cenové strategie, aby sem více lidí (také těch méně solventních) přijíždělo i v ostatních ročních obdobích – jaro, podzim. Dále převládá, i z důvodu nestálého počasí, počet jednodenních turistů (zejména cyklistů). Výrazně nevyvážený podíl v návštěvnosti mají zahraniční turisté – pouze 5 %.

Pro to, aby byli do této oblasti ochotni jezdit více cizinci (zejména ti sousední), můžeme vyslovit doporučení snížit ceny ubytovacích a stravovacích služeb. Přitom však rozhodně stavět na kvalitě, to znamená naučit se vycházet hostům vstříc, do toho spadá i ochotné a vstřícné jednání personálu. Často převládá kvantita nad kvalitou (vyšší počet ubytovacích zařízení není již v mnoha zdejších turistických centrech udržitelným stavem). Důležité je též zvýšení pestrosti nabízených aktivit. Ne pouze budování nákladné infrastruktury (například aquacentra, wellness služby), ale také rozvíjení dalších nabídek pro hosty. Pro sledovanou oblast by byly velkým přínosem hojnější vycházky s průvodci, kteří jsou interaktivní, pomáhají v návštěvnicích budovat ocenění i chránit hodnoty navštěvovaného území. Procházky i přednášky ve vnitřních prostorech mohou být nabízeny i v cizojazyčných verzích. Pro přilákání zahraniční klientely je zapotřebí budovat přeshraniční spolupráci, neboť ta zde funguje velice omezeně, a podporovat aktivity, které napomáhají učení se cizím jazykům (různé spolkové činnosti, výměnné pobyty). V této lokalitě připadá v úvahu zejména německý jazyk, pak bylo možné srovnávat práci ve službách cestovního ruchu u zahraničních sousedů. Průměrnou dobu pobytu návštěvníků mohou zvýšit i hojnější naučné stezky a zajímavá interaktivní návštěvnická centra. Zájem ze stran návštěvníků je i o hipoturistiku, ale zde je naráženo na nevstřícnost státní správy v určení pravidel a možností pro tuto aktivitu, která území nezatěžuje v environmentálním hledisku.

V období zimní sezony zde povětšinou nejsou provozovány aktivity spojené se sjezdovým lyžováním (z důvodu nižší převýšenosti terénu). V oblasti běžeckého lyžování je příkladem dobré spolupráce projekt Bílá stopa. Je však zapotřebí, zejména ze stran státní správy, zajistit další aktivity pro vyžití turistů v zimě. Jako perspektivní můžeme shledat určení tras pro sněžnice a skialpinistické lyžování. To jsou aktivity, které nesoustředí hlučné davy lidí na určitá místa, ale pomáhají rozprostřít návštěvnost do širšího území. Navíc mohou pomoci budovat ocenění pro kvalitní životní prostředí.

Je důležité, aby se rozvíjely i oblasti Šumavy vně národního parku. Pokud se tyto obce budou snažit, může část návštěvníků trávit svůj pobyt i v nich a do centrální oblasti Šumavy dojíždět na výlety. Pro toto rovnoměrnější rozprostření turistů můžeme doporučit maximálně podporovat hromadnou (autobusovou) dopravu. Je dobré, že se v obcích, zejména mimo oblast národního parku, začíná rozvíjet drobná řemeslná výroba, ekologické zemědělství a další aktivity, jenž mohou zlákat návštěvníky k delšímu pobytu. I tyto obce mohou růst po hospodářské stránce a centrální oblast Šumavy nemusí být přehuštena lidmi a jejich aktivitami, protože pak se krajina může stát pouze pozadím těchto aktivit a zráčí se genius loci této jedinečné lokality.

Vlastní sestavení přehledů ubytovacích kapacit s určením počtu lůžek vychází vstříc obcím i informačním střediskům, které postrádají pro potřeby svoje i potřeby turistů přehledné a komplexní souhrny ubytovacích i parkovacích možností. Přehledy v této práci sloužily též pro určení kvalifikovaného odhadu návštěvnosti oblasti Modravsko. Na základě průměrné obsazenosti ubytovacích kapacit v hlavních sezonách byla poté stanovena maximální reálná kapacita návštěvnosti tohoto regionu v podobě počtu pobytových dní – určeno 2.238 tisíc (přes 2 miliony) pobytových dní. Tyto vyšetřené údaje mohou sloužit jako podklad pro další výzkumy, s jakým počtem návštěvníků se přímo oblast Modravsko dokáže vyrovnat.

Konečné výstupy z rozhovorů se všemi 9 respondenty (také v podobě SWOT analýzy) mohou být použity jako podklady pro aktivity destinačního managementu či pro další marketingové strategie, sloužící k zajištění udržitelného rozvoje cestovního ruchu na Modravsku.

Přepisy rozhovorů se 3 vybranými respondenty jsou zařazeny v příloze této práce; dále přepisy řízených rozhovorů, písemné srovnání všech odpovědí od všech 9 dotazovaných na kompletní soubor 31 otázek i zvukové záznamy rozhovorů se nacházejí na přiloženém CD disku.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Seznam použitých českých zdrojů

ALBRECHT, Josef et. al.. *Chráněná území ČR: Českobudějovicko, svazek VIII*. Praha: Agentura ochrany přírody a krajiny ČR a EkoCentrum Brno, 2003. ISBN 80-86064-65-4.

ERHART, Josef a Marie ERHARTOVÁ. *Šumava: fotografie z let 1959–2009*. České Budějovice: Josef Erhart, 2009. ISBN 978-80-254-4438-2.

HAMARNEH, Iveta. *Geografie cestovního ruchu Česka*. Praha: Vysoká škola obchodní v Praze, 2010. ISBN 978-80-86841-27-4.

HAMARNEH, Iveta. *Mezinárodní cestovní ruch: vybrané kapitoly*. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského Praha, 2014. ISBN 978-80-7452-040-2.

HORNER, Susan a John SWARBROOKE. *Cestovní ruch, ubytování a stravování, využití volného času*. Praha: Grada Publishing, 2003. ISBN 80-247-0202-9.

KINTZL, Emil. *Zmizelý kousek Šumavy: aneb Komu za to „dík“*. Kašperské Hory: Karel Pokorný, 2004. ISBN 80-239-4182-8.

MAZNÝ, Petr, Pavel FENCL, František NYKLES a Tomáš BERNHARDT. *100 zajímavostí ze Staré Šumavy*. Plzeň: Starý most, 2010. ISBN 978-80-87338-07-0.

NEUMANN, Jiří. *Šumavské střípky: zajímavosti o lidech, přírodě a řemeslech*. Líbeznice: Víkend, 2014. ISBN 978-80-7433-077-3.

PÁSKOVÁ, Martina. *Udržitelnost rozvoje cestovního ruchu*. Hradec Králové: Gaudeamus, 2008. ISBN 978-80-7041-658-7.

PÁSKOVÁ, Martina a Josef ZELENKA. *Výkladový slovník cestovního ruchu*. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj, 2002. ISBN 80-239-0152-4.

PÁSKOVÁ, Martina a Josef ZELENKA. *Udržitelnost cestovního ruchu ve vztahu k ochraně přírody a krajiny*. In: Zelenka Josef a Karel MLS. *Dobrá praxe v udržitelnosti*

cestovního ruchu: sborník 1. ročníku konference Dobrá praxe v udržitelnosti cestovního ruchu. Hradec Králové: Gaudeamus, 2009, s. 58-66. ISBN 978-80-7041-923-6.

RYGLOVÁ, Kateřina, Michal BURIAN a Ida VAJČNEROVÁ. *Cestovní ruch – podnikatelské principy a příležitosti v praxi*. Praha: Grada Publishing, 2011. ISBN 978-80-247-4039-3.

SLABÁ, Marie. Nové trendy v cestovním ruchu a marketingu cestovního ruchu. In: RUX, Jaromír a Jiří ŠÍP. *Aktuální problémy cestovního ruchu: nové trendy a technologie v cestovním ruchu: sborník z mezinárodní konference*. Jihlava: Vysoká škola polytechnická Jihlava, 2012, s. 229-234. ISBN 978-80-87035-56-6.

SYSEL, Jiří a Josef ZURYNEK. *Management cestovní kanceláře a cestovní agentury*. Praha: UJAK, 2009. ISBN 978-80-86723-78-5.

ŠÍPEK, Jiří a Jiří ŠTÝRSKÝ. *Kapitoly z geopsychologie : (psychologicko-sociologické souvislosti cestování, turistiky a rekreace)*. Hradec Králové: Gaudeamus, 2007. ISBN 978-80-7041-813-0.

TITTELBACHOVÁ, Šárka. *Turismus a veřejná správa*. Praha: Grada Publishing, 2011. ISBN 978-80-247-3842-0.

VACEK, Stanislav a Vilém PODRÁZSKÝ. *Stav, vývoj a management lesních ekosystémů v průběhu existence NP Šumava*. Kostelec nad Černými Lesy: Lesnická práce, 2008. ISBN 978-80-87154-32-8.

VYSTOUPIL, Jiří a Martin ŠAUER et al. *Geografie cestovního ruchu České republiky*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2011. ISBN 978-80-7380-340-7.

ZELENKA, Josef. *Ekologie a environmentalistika*. Hradec Králové: Gaudeamus, 2007. ISBN 978-80-7041-645-7.

ZELENKA, Josef. *Marketing cestovního ruchu*. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského, 2010. ISBN 978-80-86723-95-2.

ZELENKA, Josef et al. *Percepce krajiny a genius loci*. Hradec Králové: Gaudeamus, 2008. ISBN 978-80-7041-191-9.

Seznam použitých zahraničních zdrojů

ABEND, Bernhard a Anja SCHLIEBITZ. *Bayerischer Wald*. Ostfildern: Baedeker, 2010. ISBN 978-3-8297-1185-2.

HARRIS, Rob, ed., GRIFFIN, Tony, ed. and WILLIAMS, Peter, ed. *Sustainable tourism: a global perspective*. London: Routledge, 2012. ISBN 978-0-750-68946-5.

Seznam použitých internetových zdrojů

BRODSKÝ, Karel et al. *Školení a vzdělávání pracovníků v cestovním ruchu: maximalizace potenciálu chráněných krajinných oblastí a národních parků v cestovním ruchu* [online]. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj, 2006. [cit. 2015-04-27]. Dostupné z: <http://www.mmr.cz/getmedia/d05fdc33-7921-42ac-9f88-275926c20be4/GetFile39.pdf?ext=.pdf>

Cyklotrans [online]. [cit. 2015-05-12]. Dostupné z: <http://www.cyklotrans.cz/>

CzechTourism. *Udržitelný cestovní ruch*. [online]. © 2008 – 2015 [cit. 2015-04-24]. Dostupné z: <http://www.eden-czechtourism.cz/udrzitelny-cestovni-ruch/>

Česká televize: ČT 24. *Zaniklé šumavské obce bude možné znovu projít díky 3D modelu*. [online]. 29. 12. 2013 [cit. 2015-04-05]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/regiony/256302-zanikle-sumavske-obce-bude-mozne-znovu-projit-diky-3d-modelu/>

ČSAD autobusy Plzeň [online]. [cit. 2015-01-11]. Dostupné z: http://www.csadplzen.cz/index.php?ob=sumava&ls1=menu_doprava

ČSAD České Budějovice [online]. [cit. 2015-01-11]. Dostupné z: <http://www.csadautobusy.cz/cs/pravidelna-doprava/jizdni-rady-po-linkach/>

DaTa EXPRES [online]. [cit. 2015-01-11]. Dostupné z: <http://www.dataexpres.cz/Ekolist>. *Místa zaniklých obcí na Šumavě představí série 30*

tabulí. [online]. 30. 10. 2014 [cit. 2015-04-05]. Dostupné z:<http://ekolist.cz/cz/zpravodajstvi/zpravy/serie-30-tabuli-provazi-na-sumave-po-mistech-zaniklych-obci>

Enviroportál. *Indikátory: indikátory TUR.* [online]. [cit. 2015-05-06]. Dostupné z:<http://www1.enviroportal.sk/indikatory/schema.php?schema=33>

IDNES: Budějovice a jižní Čechy. *V šumavských lesích leží tisíce kusů nevybuchlé munice, ukázal průzkum.* [online]. 17. 1. 2014 [cit. 2015-05-12]. Dostupné z:http://budejovice.idnes.cz/nevybuchla-munice-na-sumave-dp5-/budejovice-zpravy.aspx?c=A140117_153324_budejovice-zpravy_khr

IDOS [online]. [cit. 2015-05-12]. Dostupné z:<http://jizdnirady.idnes.cz/vlakyautobusy/spojeni/>

Karel TITTL [online]. [cit. 2015-05-07]. Dostupné z:<http://www.rezbarstvitittl.unas.cz/firma.htm>

Kudy z nudy. *Přechod Modrý sloup na Šumavě – místo ochrany vzácného tetřeva.* [online]. © 2013 [cit. 2015-05-07]. Dostupné z:<http://www.kudyznudy.cz/Aktivity-a-akce/Aktivity/Prechod-Modry-sloup-na-Sumave--misto-ochrany-vzac.aspx>

MANAGEMENT MANIA. *SWOT analýza.* [online]. © 2013 [cit. 2015-05-07]. Dostupné z: <https://managementmania.com/cs/swot-analyza>

Ministerstvo pro místní rozvoj. *Cestovní ruch a udržitelný rozvoj* [online]. Praha, 2007. [cit. 2015-05-03]. Dostupné z: http://www.mmr.cz/getmedia/b973337b-cccc-42a3-9d19-2b23356dcff2/GetFile15_1.pdf

Ministerstvo životního prostředí. *Udržitelný rozvoj.* [online]. [cit. 2015-02-16]. Dostupné z: http://www.mzp.cz/cz/udrzitelny_rozvoj

Modrava. *Infocentrum.* [online]. [cit. 2015-05-08]. Dostupné z:<http://www.ncd.sumavanet.cz/drevak/default.asp>

MUSIL, Martin, Kateřina DUŠÁKOVÁ, Martin LUŠTICKÝ a Jan VORÁČEK. *Potenciál a zatížení oblasti cestovním ruchem v souvislosti s ochranou životního prostředí: oponovaná výzkumná zpráva pro veřejnou správu a další zainteresované subjekty* [online]. Jindřichův Hradec: Vysoká škola ekonomická, Fakulta managementu Vysoké školy ekonomické, 2008 [cit. 2015-05-03]. ISBN 978-80-245-1430-7. Dostupné z: http://www.fm.vse.cz/km/wp-content/uploads/2012/03/IG4507_Oponovana_vyzkumna_zprava_web.pdf

NÁRODNÍ PARK ŠUMAVA. *Kůrovcová kalamita na Šumavě skončila*. [online]. © 2008-2015 [online]. [cit. 2015-05-07]. Dostupné z: <http://www.npsumava.cz/cz/1444/9006/clanek/kurovcova-kalamita-na-sumave-skoncila/>

NÁRODNÍ PARK ŠUMAVA. *Lokalita - Šumava*. [online]. © 2008-2014 [cit. 2014-02-26]. Dostupné z: <http://www.npsumava.cz/cz/1312/sekce/lokalita-sumava/>

NÁRODNÍ PARK ŠUMAVA. *Natura - 2000*. [online]. © 2008-2014 [cit. 2014-02-26]. Dostupné z: <http://www.npsumava.cz/cz/1310/sekce/natura-2000/>

NÁRODNÍ PARK ŠUMAVA. *Nouzová nocoviště*. [online]. © 2008-2015 [cit. 2015-05-12]. Dostupné z: <http://www.npsumava.cz/cz/1336/sekce/nouzova-nocoviste/>

NÁRODNÍ PARK ŠUMAVA. *Seznam nejdůležitějších právních norem*. [online]. © 2008-2014 [cit. 2014-02-26]. Dostupné z: <http://www.npsumava.cz/cz/1033/432/clanek/>

NÁRODNÍ PARK ŠUMAVA. *Základní údaje*. [online]. © 2008-2014 [cit. 2014-02-26]. Dostupné z: <http://www.npsumava.cz/cz/1261/sekce/zakladni-udaje/>

NÁRODNÍ PARK ŠUMAVA. *Zaparkuj a jdi dál 2015*. [online]. © 2008-2015 [cit. 2015-01-31]. Dostupné z: <http://www.npsumava.cz/cz/1546/sekce/zaparkuj-a-jdi-dal/>

NÁRODNÍ PARK ŠUMAVA. *Zelené autobusy 2014*. [online]. © 2008-2015 [cit. 2015-05-12]. Dostupné z: <http://www.npsumava.cz/cz/1194/sekce/zelene-autobusy-2014/>

Novinky. *Šumava si hýčká evropský unikát*. [online]. [cit. 2015-05-08]. Dostupné z: <http://www.novinky.cz/cestovani/350179-sumava-si-hycka-evropsky-unikat.html>

PROBO BUS [online]. [cit. 2015-01-11]. Dostupné z: <http://www.probo.cz/index.asp?menu=767>

RDS bus [online]. [cit. 2015-05-12]. Dostupné z: <http://www.rdsbus.cz/cs/linkovaaautobusovadoprava/>

SBP Consult. *Průzkum a analýza obsazenosti individuální automobilové dopravy – 2005 a 2006*. [online]. [cit. 2015-03-07]. Dostupné z: <http://www.sbp.cz/dokumenty/Abstrakta/ObsazenostIAD.pdf>

Stenbus – Stanislav Jirásek [online]. [cit. 2015-01-11]. Dostupné z: <http://www.stenbus.cz/>

STOKLASA, Josef. *Pomníčky Jizerské hory*. [online]. [cit. 2015-05-09]. Dostupné z: <http://www.stovi.info/pomnicky/>

ŠŤASTNÁ, Petra. *Únosnost a limity území*. [online]. [cit. 2015-05-03]. Dostupné z: www.csop.cz/svic/uploads/03_unosnost.ppt

ŠumavaInfo. *Historie*. [online]. © 2015 [cit. 2015-05-07]. Dostupné z: <http://www.sumavainfo.cz/Historie>

ŠUMAVA originální produkt [online]. *Certifikované služby*. © 2010-2014 [cit. 2015-05-07]. Dostupné z: <http://www.regionalni-znacky.cz/sumava/cs/certifikovane-produkty/?k=sluzby>

ŠUMAVA originální produkt [online]. *Certifikované výrobky*. © 2010-2014 [cit. 2015-05-07]. Dostupné z: <http://www.regionalni-znacky.cz/sumava/cs/certifikovane-produkty/?k=produkty>

TTG Czech republic. *Big data: Pomohou cestovnímu ruchu na Šumavě?* [online]. [cit. 2015-05-15]. Dostupné z: <http://www.ttg.cz/big-data-pomohou-cestovnimu-ruchu-na-sumave/>

Seznam použitých ostatních zdrojů

Kalendář pro rok 2014

Kalendář pro rok 2015

MELICHAR, Jan. *Využití cenového mechanismu pro regulaci turismu a financování péče o zvláště chráněná území ČR: odborná zpráva o postupu prací a dosažených výsledcích za rok 2014*. Praha: Univerzita Karlova v Praze: Centrum pro otázky životního prostředí, 2014.

Řízený rozhovor s MVDr. Jaromírem BLÁHOU, zástupcem ekologické organizace Hnutí DUHA. Český Brod 1. 8. 2014.

Řízený rozhovor s Emilem KINTZLEM, znalcem Šumavy a dlouholetým činovníkem KČT. Kašperské Hory 7. 8. 2014.

Řízený rozhovor s Ing. Jaroslavem NEUŽILEM, majitelem cestovní agentury v Prachaticích, vodáckým průvodcem a lektorem. Prachatice 5. 8. 2014.

Řízený rozhovor s Liborem POSPÍŠILEM, starostou Obce Prášíly. Prášíly 8. 8. 2014.

Řízený rozhovor s Ing. Vladimírem SILOVSKÝM, projektovým manažerem Regionální rozvojové agentury Šumava a koordinátorem Biosférické rezervace Šumava. Čkyně 5. 8. 2014.

Řízený rozhovor s PhDr. Janem STRÁSKÝM, bývalým ředitelem NP Šumava a předsedou KČT. Prachatice 5. 8. 2014 + emailová korespondence z června a července 2014 a května 2015.

Řízený rozhovor s Ing. Antonínem SCHUBERTEM, starostou Obce Modrava a předsedou Svazu obcí NP Šumava. Modrava 4. 8. 2014.

Řízený rozhovor s Mgr. Josefem ŠTEMBERKEM, metodikem marketingu Správy NP a CHKO Šumava. Vimperk 5. 8. 2014.

Řízený rozhovor s Václavem VOSTRADOVSKÝM, starostou Obce Kvilda. Kvilda 6. 8. 2014.

Správa NP a CHKO Šumava. *Zaparkuj a jdi dál*. Vimperk: Správa NP a CHKO Šumava, 2010. Informační leták.

Správa NP a CHKO Šumava. *Zelené autobusy v Národním parku Šumava*. Vimperk: Správa NP a CHKO Šumava, 2014. Informační leták.

TRASA. *ŠUMAVA – Povydří: turistická mapa*. [1 : 50 000]. 7. vyd. Praha: TRASA, 2013. ISBN 978-80-7324-365-4

SEZNAM OBRÁZKŮ A TABULEK

Seznam obrázků

Obrázek 1: Hořec šumavský (<i>Gentiana pannonica</i>) ve Filipově Huti	21
Obrázek 2: Příklad informační tabule u parkoviště „Zaparkuj a jdi dál“ Pod Vysokým hřbetem	28
Obrázek 3: Parkoviště „Zaparkuj a jdi dál“ pro návštěvníky Chalupské slati	28
Obrázek 4: Informační tabule nouzového nocoviště Bučina	62
Obrázek 5: Obrázek 5: Ruční výrobek s certifikátem originální produkt z výstavy v Srní (3. 8. 2014)	64
Obrázek 6: Dobrá Voda, interiér kostela sv. Vintíře	64
Obrázek 7: Pramen u Hauswaldské kaple – rodina na cyklistickém výletu	65
Obrázek 8: Originální produkt Šumavy – Betlém řezbáře Karla Tittla	68

Seznam tabulek

Tabulka 1: Počet dní zimního období 15. 12. 2014 – 15. 3. 2015	25
Tabulka 2: Počet dní letního období 1. 6. – 30. 9. 2014	25
Tabulka 3: Počty ubytovacích lůžek v jednotlivých obcích	26
Tabulka 4: Souhrnný počet parkovacích míst	29
Tabulka 5: Výpočet pobytových dní v oblasti Modrava	33
Tabulka 6: Význam proměnných a jejich hodnot ve Vzorcí pro výpočet z Tabulky 5	33
Tabulka 7: SEZNAM UBYTOVACÍCH ZAŘÍZENÍ OBCE BOROVÁ LADA – část 1	Příloha B
Tabulka 7: SEZNAM UBYTOVACÍCH ZAŘÍZENÍ OBCE BOROVÁ LADA – část 2	Příloha B
Tabulka 8: SEZNAM UBYTOVACÍCH ZAŘÍZENÍ MĚSTA HARTMANICE	Příloha B
Tabulka 9: SEZNAM UBYTOVACÍCH ZAŘÍZENÍ OBCE HORSKÁ KVILDA	Příloha B
Tabulka 10: SEZNAM UBYTOVACÍCH ZAŘÍZENÍ OBCE KVILDA – část 1	Příloha B

Tabulka 10: SEZNAM UBYTOVACÍCH ZAŘÍZENÍ OBCE KVILDA – část 2	Příloha B
Tabulka 11: SEZNAM UBYTOVACÍCH ZAŘÍZENÍ OBCE MODRAVA ...	Příloha B
Tabulka 12: SEZNAM UBYTOVACÍCH ZAŘÍZENÍ OBCE NICOV	Příloha B
Tabulka 13: SEZNAM UBYTOVACÍCH ZAŘÍZENÍ OBCE NOVÉ HUTĚ ..	Příloha B
Tabulka 14: SEZNAM UBYTOVACÍCH ZAŘÍZENÍ OBCE PRÁŠILY	Příloha B
Tabulka 15: SEZNAM UBYTOVACÍCH ZAŘÍZENÍ MĚSTA REJŠTEJN ...	Příloha B
Tabulka 16: SEZNAM UBYTOVACÍCH ZAŘÍZENÍ OBCE SRNÍ – část 1 ..	Příloha B
Tabulka 16: SEZNAM UBYTOVACÍCH ZAŘÍZENÍ OBCE SRNÍ – část 2 ..	Příloha B
Tabulka 17: Centrální parkoviště v obcích	Příloha B
Tabulka 18: Parkoviště "Zaparkuj a jdi dál" a odstavné plochy mimo obce	Příloha B
Tabulka 19: Parkoviště u hotelů a penzionů	Příloha B
Tabulka 20: Autobusové spoje do oblasti Modrava – léto	Příloha B
Tabulka 21: Autobusové spoje do oblasti Modrava – zima	Příloha B

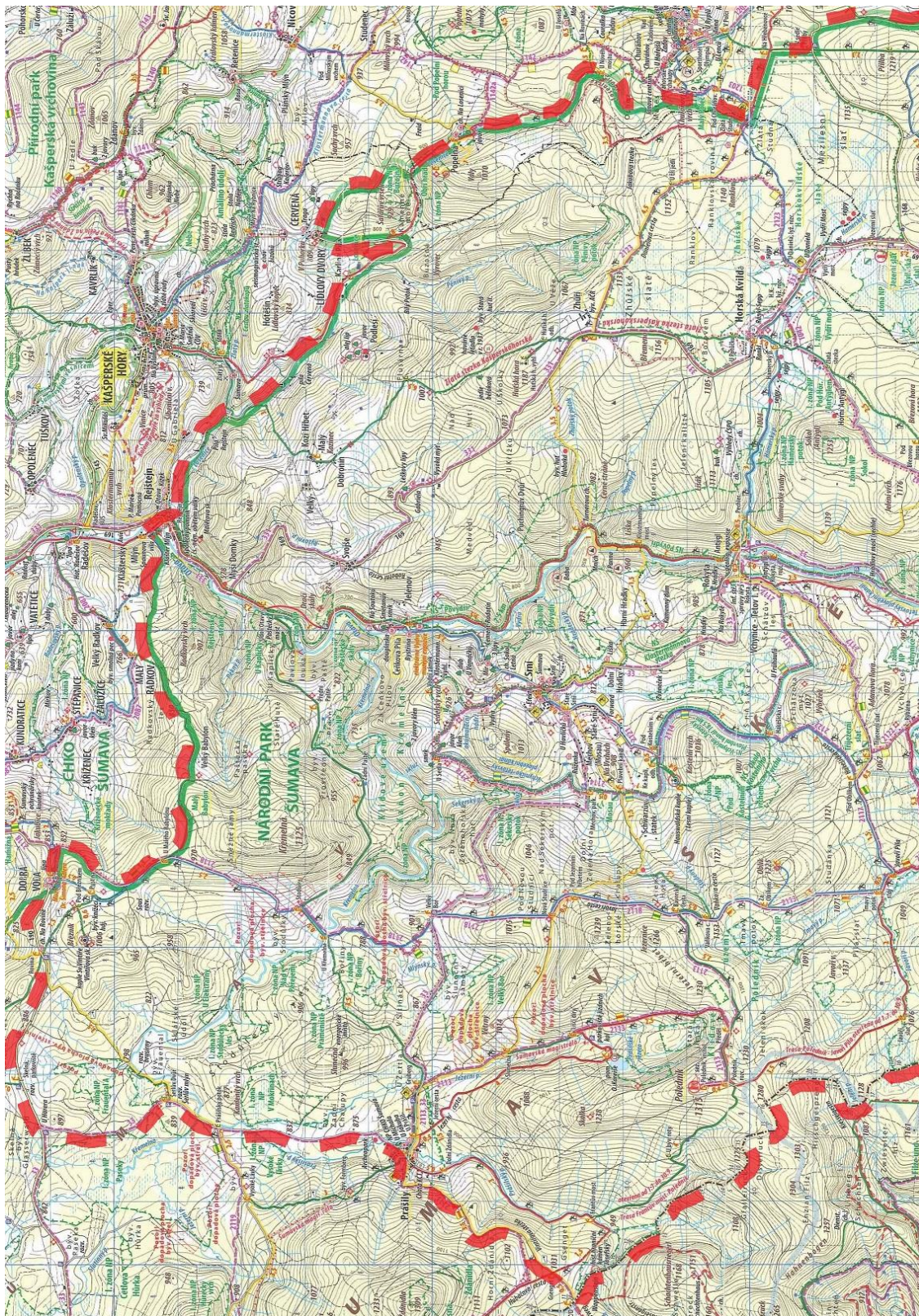
SEZNAM PŘÍLOH

Příloha A – Mapy.....	I
Příloha B – Tabulky.....	IV
Příloha C – Přepisy vybraných řízených rozhovorů.....	XXI

Příloha A – Mapy

Mapa 1: Modravsko sever	II
Mapa 2: Modravsko jih	III

Mapa 1: Modravsko sever

Zdroj: TRASA. ŠUMAVA – Povydí: turistická mapa [1 : 50 000]. 7. vyd. Praha: TRASA, 2013 ISBN 978-80-7324-365-4

Příloha B – Tabulky

Tabulky 1 – 6 jsou zařazeny přímo do textu

Tabulka 7: SEZNAM UBYTOVACÍCH ZAŘÍZENÍ OBCE BOROVÁ LADA – část 1	V
Tabulka 7: SEZNAM UBYTOVACÍCH ZAŘÍZENÍ OBCE BOROVÁ LADA – část 2	VI
Tabulka 8: SEZNAM UBYTOVACÍCH ZAŘÍZENÍ MĚSTA HARTMANICE	VII
Tabulka 9: SEZNAM UBYTOVACÍCH ZAŘÍZENÍ OBCE HORSKÁ KVILDA	VII
Tabulka 10: SEZNAM UBYTOVACÍCH ZAŘÍZENÍ OBCE KVILDA – část 1 ...	VIII
Tabulka 10: SEZNAM UBYTOVACÍCH ZAŘÍZENÍ OBCE KVILDA – část 2 ...	IX
Tabulka 11: SEZNAM UBYTOVACÍCH ZAŘÍZENÍ OBCE MODRAVA	X
Tabulka 12: SEZNAM UBYTOVACÍCH ZAŘÍZENÍ OBCE NICOV	XI
Tabulka 13: SEZNAM UBYTOVACÍCH ZAŘÍZENÍ OBCE NOVÉ HUTĚ	XI
Tabulka 14: SEZNAM UBYTOVACÍCH ZAŘÍZENÍ OBCE PRÁŠILY	XII
Tabulka 15: SEZNAM UBYTOVACÍCH ZAŘÍZENÍ MĚSTA REJŠTEJN	XIII
Tabulka 16: SEZNAM UBYTOVACÍCH ZAŘÍZENÍ OBCE SRNÍ – část 1	XIV
Tabulka 16: SEZNAM UBYTOVACÍCH ZAŘÍZENÍ OBCE SRNÍ – část 2	XV
Tabulka 17: Centrální parkoviště v obcích	XVI
Tabulka 18: Parkoviště "Zaparkuj a jdi dál" a odstavné plochy mimo obce	XVII
Tabulka 19: Parkoviště u hotelů a penzionů	XVIII
Tabulka 20: Autobusové spoje do oblasti Modrava – léto	XIX
Tabulka 21: Autobusové spoje do oblasti Modrava – zima	XX

Tabulka 7: SEZNAM UBYTOVACÍCH ZARÍZENÍ OBCE BORO VÁ LADA - část 1

katastrální území Borová Lada						
NÁZEV	POČET LŮŽEK		POZNÁMKA	ZDROJ POČTU LŮŽEK	V ZIMĚ	
	V LÉTĚ	V ZIMĚ			V LÉTĚ	V ZIMĚ
Apartmán u Hovorků	4	4		internetové stránky zařízení		
Apartmány 9	12	12		internetové stránky zařízení		
Apartmány Černý vík	7	7	(5 pevných + 2 přistýlky)	internetové stránky zařízení		
Apartmány Hofmanová Vladimíra	32	32		internetové stránky zařízení		
Apartmány Šumava (Stanislav Trajer)	20	20	(11 pevných + 9 přistýlek)	internetové stránky zařízení		
Apartmány u Hanurů	7	7		internetové stránky zařízení		
Apartmány U krále Šumavy	24	24		telefonické sdělení provozovatelky (Křidoňové Jany)		
Betonové stavby - nemovitosti, s.r.o.	2	2		osobní sdělení pracovnice Obecního úřadu v Borové Ladě (Šípanové Marcely)		
Chalupa Kahabka	12	12		internetové stránky zařízení		
Chata TJ Hrančář	0	0	již neubytovávají	telefonické sdělení majitelky		
Penzion Borováček	14	14		internetové stránky zařízení		
Penzion Borůvka	34	34	provozuje obec Borová Lada	http://www.sumavanet.cz/borovalada/ubytovani.asp		
Penzion Gabreta	20	20	(15 pevných + 5 přistýlek)	internetové stránky zařízení		
Penzion Hájenka (Knížecí Pláně)	24	24		telefonické sdělení majitele		
Penzion Na Radnici	20	20	provozuje obec Borová Lada	http://www.sumavanet.cz/borovalada/ubytovani.asp		
Penzion Pavla	17	17	připravují se další lůžka	telefonické sdělení provozovatelky (Barančálové Stanislavy)		
Penzion Pod Homolí	22	22		telefonické sdělení provozovatelky (Barančálové Stanislavy)		
Penzion U Křížku (Ubytování Šluněčkoví)	15	15	0 v provozu 3 měsíce v létě	osobní sdělení majitelky		
Ubytování u Králů	6	6	(2 pevná + 4 přistýlky), viz též Horská Kvilda	e-mailem		
Ubytování u sportovců	0	0	již řadu let neubytovávají	telefonické sdělení majitelky		
Ubytování v soukromí Jeniš Luděk	6	6		osobní sdělení pracovnice Obecního úřadu v Borové Ladě (Šípanové Marcely)		
Ubytování v soukromí Matulová Pavla	2	2		osobní sdělení pracovnice Obecního úřadu v Borové Ladě (Šípanové Marcely)		
Ubytování v soukromí Mikutová Štěpánka	2	2		osobní sdělení pracovnice Obecního úřadu v Borové Ladě (Šípanové Marcely)		
Ubytovna Borová Lada - Kameňák (NP Šumava)	29	29	(28 pevných + 1 přistýlka)	e-mailem		
Vějvoda BL, spol. s r.o. Praha	9	9		osobní sdělení pracovnice Obecního úřadu v Borové Ladě (Šípanové Marcely)		
Vinařova šumavská chalupa	12	12		internetové stránky zařízení		
Zlatá Lada (ubytování v soukromí)	15	15		telefonické sdělení majitele		
Celkem	367	352				

Zdroj: vlastní sběr informací 2. – 9. 8. 2014

Tabulka 7: SEZNAM UBYTOVACÍCH ZAŘÍZENÍ OBCE BORO VÁ LADA - část 2

katastrální území Nový Svět u Borových Lad					
NÁZEV	POČET LŮŽEK		POZNÁMKA	ZDROJ POČTU LŮŽEK	
	V LÉTĚ	V ZIMĚ			
Chalupa Nad Slatí	16	16		internetové stránky zařízení	
Penzion Nový Svět	45	45		telefonické sdělení majitele	
Ubytování Matějkoví (Tichý dům)	12	12 (6 pevných + 6 přistýlek)		telefonické sdělení majitele	
Ubytování U Hojdarů	7	7 (5 pevných + 2 přistýlky)		internetové stránky zařízení	
Celkem	80	80	-		-

katastrální území Šindlov					
NÁZEV	POČET LŮŽEK		POZNÁMKA	ZDROJ POČTU LŮŽEK	
	V LÉTĚ	V ZIMĚ			
Chalupa Šindlov	9	9		internetové stránky zařízení	
Chata na Šindlově	0	0	nyní soukromý objekt, neubytovává	http://www.treking.cz/chaty/chata-na-sindlove.htm	
Celkem	9	9	-		-

Zdroj: vlastní sběr informací 2. – 9. 8. 2014

Tabulka 8: SEZNAM UBYTOVACÍCH ZAŘÍZENÍ MĚSTA HARTMANICE

místní část Dobrá Voda				
NÁZEV	POČET LŮŽEK		POZNÁMKA	ZDROJ POČTU LŮŽEK
	V LÉTĚ	V ZIMĚ		
Domov sv. Vintře	35	35		internetové stránky zařízení
Dělní Archanděla Michaela (Ubytování v soukromí Tesařová Vladimíra)	15	15		internetové stránky Města Hartmanice
Chata Rovina	32	32 (26 pevných + 6 přistýlek)		osobní sdělení číšníka + internetové stránky zařízení
Celkem	82	82	-	-

Zdroj: vlastní sběr informací 2. – 9. 8. 2014

Tabulka 9: SEZNAM UBYTOVACÍCH ZAŘÍZENÍ OBCE HORSKÁ KVILDA

katastrální území Horská Kvilda				
NÁZEV	POČET LŮŽEK		POZNÁMKA	ZDROJ POČTU LŮŽEK
	V LÉTĚ	V ZIMĚ		
Apartmá Herbert Hones	12	12		osobní sdělení majitelky
Horská chata Hamerka	0	0	v současné době nebytovává (mimo provoz)	osobní sdělení ženy přítomné v zařízení
Hospoda U Krámu	6	6		osobní sdělení v hospodě
Hotel Rankl	70	70		osobní sdělení recepční
Lovecká chata	20	20		internetové stránky zařízení
Pension Helena Honesová	12	12		osobní sdělení majitelky Pensionu Hones
Pension Hones	20	20		osobní sdělení majitelky
Pension Horská Kvilda	20	20		osobní sdělení majitelky
U Vydřeho mostu	10	10		e-mailem
Ubytování u Chvalů	16	16		osobní sdělení majitelem
Ubytování u Králů	9	9	viz též ubytování v Borové Ladě	telefonické sdělení majitelky
Ubytování U Matějí	14	14		internetové stránky zařízení
Ubytování u Rypplů	10	10		internetové stránky zařízení
Ubytování U Slabů	10	10		osobní sdělení majitelky
Ubytování v soukromí Honesová Kornelie	8	8		osobní sdělení majitelky Pensionu Hones
Ubytování v soukromí Musil Petr	34	34		telefonické sdělení majitele
Ubytování v soukromí Vyhnalová Alena (Pod černými trámy)	4	4	téměř nevyužíváno	telefonické sdělení majitelky
Celkem	275	275	-	-

Zdroj: vlastní sběr informací 2. – 9. 8. 2014

Tabulka 10: SEZNAM UBYTOVACÍCH ZAŘÍZENÍ OBCE KVILDA - část 1

katastrální území Kvilda		NÁZEV	POČET LŮŽEK		POZNÁMKA	ZDROJ POČTU LŮŽEK
V LĚTĚ	V ZIMĚ		ZDROJ POČTU LŮŽEK			
	110	Aparthotel Teddy	21	110	(15 pevných + 6 přistýlky)	internetové stránky zařízení
	4	Apartmá Kvilda (Písek Petr)	4	4		internetové stránky zařízení
	6	Apartmáň Alda	6	6		internetové stránky zařízení
	7	Apartmáň Bohemica Ruskica	7	7		telefonické sdělení majitele
	4	Apartmáň Kvilda (Cabejšková Dagnar)	4	4		internetové stránky zařízení
	4	Apartmáň Lexová Radka	4	4		internetové stránky zařízení
	8	Apartmáň Malík	8	8*		internetové stránky zařízení (Obec Kvilda)
	8	Apartmáň Monika (Šťovíčková Monika)	8	8 (6 pevných + 2 přistýlky)		internetové stránky zařízení (Obec Kvilda)
	7	Apartmáň na Kvildě (Pečík Jaromír)	7	7		internetové stránky zařízení
	4	Apartmáň Na Lápce	4	4		internetové stránky zařízení
	4	Apartmáň Štěpánka	4	4		internetové stránky zařízení
	6	Apartmáň Šumava – Macková Petra	6	6 (4 pevná + 2 přistýlky)		internetové stránky zařízení
	10	Apartmáň Tichotová Jirina	10	10		sdělení pracovnice Obecního úřadu v Kvildě
	22	Apartmáň U Špiček	22	22 (19 pevných + 3 přistýlky)		internetové stránky zařízení
	2	Apartmáň U V omáček	2	2		internetové stránky zařízení (Obec Kvilda)
	31	Hotel Šumava Inn	31	31		e-mailem – sdělení recepční
	13	Chalupa Na Kvildě (Sudková Helena)	13	13		internetové stránky zařízení (Obec Kvilda)
	13	Chalupa Ve Stráni	13	13 (12 pevných + 1 přistýlka)		internetové stránky zařízení
	20	Chata Betty	20	20		internetové stránky zařízení
	7	Chata Kvilda (Vostradovský Václav)	7	7 (5 pevných + 2 přistýlky)		internetové stránky zařízení
	12	Chata Tereza	12	12		telefonické sdělení majitelky
	50	Chata U Krále Šumavy	50	50		internetové stránky zařízení
	24	Pekárna Kvilda	24	24		internetové stránky zařízení
	20	Penzion Černý vik	20	20 (18 pevných + 2 přistýlky)		internetové stránky zařízení
	50	Penzion Kilián	50	50		telefonické sdělení vedoucí provozu (paní Těžké)
	40	Penzion Panský dům	40	40		internetové stránky zařízení
	45	Penzion Pohoda	45	45*		internetové stránky zařízení
	40	Penzion U Malíků	40	40 (26 pevných + 6 přistýlky + 8 apartmán)		internetové stránky zařízení
	13	Penzion U Šulců	13	13		internetové stránky zařízení
	47	Penzion U Teplé Vhavy	47	47 (42 pevných + 5 přistýlky)		telefonické sdělení majitelky

Poznámka: * společný majitel zařízení

Zdroj: Vlastní sběr informací 2. – 9. 8. 2014

Tabulka 10: SEZNAM UBYTOVACÍCH ZÁŘÍZENÍ OBCE KVILDA - část 2

NÁZEV	POČET LŮŽEK		POZNÁMKA	ZDROJ POČTU LŮŽEK
	V LÉTĚ	V ZIMĚ		
Podniková chata VD služba	22	22	(20 pevných + 2 přistýlky)	e-mailem
Rekreační zařízení policie ČR	37	37		telefonické sdělení správce
Skipenzion Kvilda	21	21		telefonické sdělení majitelky
Srub U Pláštěk	12	12		internetové stránky zařízení
Školící zařízení Správy a údržby silnic Jihočeského kraje	8	8		e-mailem
ŠVS Kvilda (Salesiánské středisko mládeže)	29	29		internetové stránky zařízení
Ubytování na Kvildě (Pícková Alena)	15	15	(14 pevných + 1 přistýlka)	internetové stránky zařízení
Ubytování nad obchodem	8	8		internetové stránky zařízení
Ubytování u Cypkál	8	8		internetové stránky zařízení
Ubytování U Černých	17	17	(14 pevných + 3 přistýlky)	internetové stránky zařízení
Ubytování U hamru (Privát u Boldů)	11	11	(7 pevných + 4 přistýlky)	internetové stránky zařízení
Ubytování u Hřebeků	4	4		e-mailem
Ubytování U Tichotů	9	9		internetové stránky zařízení
Ubytování v soukromí Jakob a Justine	9	9		internetové stránky zařízení (Obec Kvilda)
Ubytování v soukromí Kvilda 155 (Hambálek Peter + bratr)	11	11	(7 pevných + 4 přistýlky)	e-mailem
Ubytování v soukromí Sudková Helena	11	11		telefonické sdělení majitelky
Ubytování v soukromí Špíchalová Věra	8	8		internetové stránky zařízení
Ubytování v soukromí U Pily (Orságová Jaroslava)	10	10		telefonické sdělení majitelky
Ubytování v soukromí U Vocolků	6	6		telefonické sdělení majitelky
Ubytování v soukromí Zgarba František	0	0	již 3 roky neubytovávají	telefonické sdělení majitelky
Ubytovna Botanický ústav	26	26	(23 pevných + 3 přistýlky), pro pracovníky, pedagogy a studenty	e-mailem
Ubytovna Lovecká chata Kvilda	18	18		internetové stránky zařízení
Ubytovna Teplárny Strakonice (Rekreační zařízení Kvilda)	30	30		e-mailem
Wellness chata Kaštanek	16	16	(8 pevných + 8 přistýlek)	internetové stránky zařízení
Wellness chata Rosnatka	14	14		internetové stránky zařízení
Celkem	1008	1008		

NÁZEV	POČET LŮŽEK		POZNÁMKA	ZDROJ POČTU LŮŽEK
	V LÉTĚ	V ZIMĚ		
Hotel Alpská vyhlídka	42	42	(31 pevných + 11 přistýlek)	internetové stránky zařízení
Nouzové nocoviště Bučina	15	0	10 běžných stánků	e-mailové sdělení IC Obce Práší (pí Karlové) – zjistit ovála na IC Kvilda
Celkem	57	42		

Zdroj: vlastní sběr informací 2. – 9. 8. 2014

Tabulka 11: SEZNAM UBYTOVACÍCH ZAŘÍZENÍ OBCE MODRAVA

katastrální území Filipova Huť			
NÁZEV	POČET LŮŽEK		POZNÁMKA
	V LÉTĚ	V ZIMĚ	
Apartmány Babský ranč	43	43	(29 pevných + 14 přistýlek)
Apartmány Modrava (Zimmer Marek)	12	12	
Apartmány Na Kobylce	12	12	(8 pevných + 4 přistýlky)
Frami - TZ Ligy lesní moudrosti (dříve Chata Kapka)	30	30	(25 pevných + 5 přistýlek)
Chalupa na Vyhlídce (Málek Jaroslav)	18	18	(14 pevných + 2 pro děti do 12 let + 2 přistýlky)
Pension Hájenka	46	46	v současné době probíhá kompletní rekonstrukce
Pension Korytko	20	20	(17 pevných + 3 přistýlky)
Ubytovací zařízení Archeologického ústavu ČSAV	5	5	pouze pro zaměstnance a rodinné příslušníky
Ubytování v soukromí Hodanová Ivana	30	30	
Ubytování v soukromí Rendlová Dagmar	13	13	
Celkem	229	229	-
katastrální území Modrava			
NÁZEV	POČET LŮŽEK		POZNÁMKA
	V LÉTĚ	V ZIMĚ	
Hotel Klostermannova chata	64	64	(43 pevných + 21 přistýlek)
Hotel Modrava	54	54	
Hotel Mádr (dříve Hotel Na Modravě)	56	56	
Modrý penzion	32	32	
Nouzové nocoviště Modrava	8	0	3–4 běžné stany
Penzion Arníka	27	27	(19 pevných + 8 přistýlek)
Penzion Modrava	56	56	*
Penzion Zlatá Stezka	26	26	(23 pevných + 3 přistýlky)
Přivovar Lyer	18	18	(16 pevných + 2 přistýlky)*
Rekreační zařízení U Petruha (ČSOB)	45	45	
Ubytování Dřevák (Návštěvnícké centrum dřevařství)	18	18	(14 pevných + 4 přistýlky - od 1.6.2015: 16 + 4)
Ubytování v soukromí Mayerová Eva	3	3	
Celkem	407	399	-
katastrální území Vchynice-Tetov II			
NÁZEV	POČET LŮŽEK		POZNÁMKA
	V LÉTĚ	V ZIMĚ	
Penzion Pupík	22	22	(20 pevných + 2 přistýlky)*
Celkem	22	22	-

Zdroj: vlastní sběr informací 2. – 9. 8. 2014

Poznámka: * společný majitel zařízení

Tabulka 12: SEZNAM UBYTOVACÍCH ZARÍZENÍ OBCE NICOV

katastrální území Studenec u Stach				
NÁZEV	POČET LŮŽEK		POZNÁMKA	ZDROJ POČTU LŮŽEK
	V LÉTĚ	V ZIMĚ		
Horská chata Na Losenici	46	46	(32 pevných + 14 přistýlky)	internetové stránky zařízení + letáček ubytovacího zařízení
Horský hotel Popelná	50	50		osobní sdělení majitelky
Celkem	96	96	-	-

Zdroj: vlastní sběr informací 2. – 9. 8. 2014

Tabulka 13: SEZNAM UBYTOVACÍCH ZARÍZENÍ OBCE NOVÉ HUTĚ

katastrální území Nové Hutě				
NÁZEV	POČET LŮŽEK		POZNÁMKA	ZDROJ POČTU LŮŽEK
	V LÉTĚ	V ZIMĚ		
Chata pod Zvěřínem	8	8	(6 pevných + 2 přistýlky)	osobní sdělení majitelky
Penzion Bílý dům (Wotan Forest a.s.)	29	29		telefonické sdělení kontaktní osoby (Klobásové Marie)
Penzion Na Výšluní	25	25		osobní sdělení majitelky
Penzion U Studeného potoka	28	28		internetové stránky zařízení
Celkem	90	90	-	-

Poznámka: Většina ubytovacích zařízení v Nových Hutích se nachází vně národního parku - do seznamu nezahrnuty.

Zdroj: vlastní sběr informací 2. – 9. 8. 2014

Tabulka 14: SEZNAM UBYTOVACÍCH ZARÍZENÍ OBCE PRAŠILY

katastrální území Prášíly	NAZEV	POČET LŮŽEK		POZNÁMKA	ZDROJ POČTU LŮŽEK
		V LETĚ	V ZIMĚ		
	Apartmány u Prášíského potoka	14	14		seznam ubytovacích zařízení z infocentra Obecního úřadu v Prášílech
	Dům u roty (Sporthotel Prášíly s.r.o.)*	46	46	www.prasilskyraj.cz	sdělení v soukromém infocentru v Prášílech
	Chalupa Prášíly (Pichlerová Marcela)	6	6		internetové stránky zařízení
	Chalupa U Vojtěcha	6	6		internetové stránky zařízení
	Chata U Jakuba	62	62		seznam ubytovacích zařízení z infocentra Obecního úřadu v Prášílech + internetové stránky zařízení
	Chata U vleku	4	4		seznam ubytovacích zařízení z infocentra Obecního úřadu v Prášílech
	Novozové nocoviště Polečnik	15	0	10 stání	e-mailové sdělení IC Obce Prášíly (pi Zámiskové)
	Penzion Brückneriv dům	16	16		seznam ubytovacích zařízení z infocentra Obecního úřadu v Prášílech + internetové stránky zařízení
	Penzion Karolínka (Sporthotel Prášíly s.r.o.)*	17	17	www.prasilskyraj.cz	sdělení v soukromém infocentru v Prášílech
	Penzion Paupeliska (Sporthotel Prášíly s.r.o.)*	18	18	www.prasilskyraj.cz	internetové stránky zařízení + sdělení v soukromém infocentru v Prášílech
	Penzion Škarďa	17	17		seznam ubytovacích zařízení z infocentra Obecního úřadu v Prášílech
	Penzion U Michala (Sporthotel Prášíly s.r.o.)*	17	17	www.prasilskyraj.cz	internetové stránky zařízení + sdělení v soukromém infocentru v Prášílech
	Turistická chata KČT	68	68		seznam ubytovacích zařízení z infocentra Obecního úřadu v Prášílech + internetové stránky zařízení
	Ubytování Vlna	6	6		internetové stránky Obce Prášíly
	Ubytovna Prášíly (NP Šumava)	13	13		internetový odkaz: www.apsumava.cz
	Věřejné táboriště Prášíly	40	0	(25 stání a 5 karaván), ve fungování od poloviny srpna 2014	e-mailové sdělení IC Obce Prášíly (pi Zámiskové)
	Vílla Karolína (Sporthotel Prášíly s.r.o.)*	16	16	www.prasilskyraj.cz	sdělení v soukromém infocentru v Prášílech
	Zámeček Prášíly	10	10		internetový odkaz: www.ceskehojry.cz
	Celkem	391	336		

Poznámka: * společný majitel zařízení

Zdroj: vlastní sběr informací 2. – 9. 8. 2014

Tabulka 15: SEZNAM UBYTOVACÍCH ZARÍZENÍ MĚSTA REJŠTEJN

katastrální území Klášterský Mlýn I					
NÁZEV	POČET LŮŽEK		POZNÁMKA	ZDROJ POČTU LŮŽEK	
	V LÉTĚ	V ZIMĚ			
Autocamping Klášterský Mlýn	244	0	26 chatek po 4 osobách, 20 karavanů, 50 stamů	telefonické sdělení provozovatele	
Penzion Klášterský Mlýn	60	60	včetně apartmání	internetové stránky zařízení	
Celkem	304	60			-
katastrální území Rejštejn					
NÁZEV	POČET LŮŽEK		POZNÁMKA	ZDROJ POČTU LŮŽEK	
	V LÉTĚ	V ZIMĚ			
Penzion Iris	0	0	již 4 roky zavřený	osobní sdělení pracovnice infocentra v Rejštejně	
Penzion Otava	0	0	v současné době neubytovává (mimo provoz)	osobní sdělení ženy pracovnice Penzionu Klášterský Mlýn	
Restaurace a penzion Černá Ruže	0	0	letos neubytovávají	osobní sdělení pracovnice infocentra v Rejštejně	
Turnerova chata	8	8		e-mailem	
Ubytovna Rejštejn (NP Šumava)	10	10	(9 pevných + 1 přistýlka)	internetové stránky zařízení (NP Šumava)	
Věřejné tábořiště Pavlova louka (Skautská základna Paulína louka)	112	0	100 osob ve stanech a až 12 lidí v chatce správce	osobní sdělení provozovatele + http://paulinka.webnode.com/srub/	
Celkem	130	18			-
katastrální území Svojše					
NÁZEV	POČET LŮŽEK		POZNÁMKA	ZDROJ POČTU LŮŽEK	
	V LÉTĚ	V ZIMĚ			
Hájovna Čerňkova pila (Benedik Libor)	12	12		internetové stránky zařízení	
Penzion sv. Florian	35	35	(32 pevných + 3 přistýlky)	internetové stránky zařízení	
Horská chata Čerňkova pila	20	20		internetové stránky zařízení	
Penzion Bystřina	52	52		internetové stránky zařízení	
Ekofarma Svojše	5	5	(4 pevná + 1 přistýlka)	internetové stránky zařízení	
Celkem	124	124			-

Zdroj: vlastní sběr informací 2. - 9. 8. 2014

Tabulka 16: SEZNAM UBYTOVACÍCH ZAŘÍZENÍ OBCE SRNÍ - část 1

NÁZEV	POČET LŮŽEK		POZNÁMKA	ZDROJ POČTU LŮŽEK
	V LETĚ	V ZIMĚ		
katastrální území Srní				
Apartmá Srní 110	5	5		internetové stránky zařízení
Apartmán Jolinda	4	4		internetové stránky zařízení
Apartmá Bubeníček	17	17		internetové stránky zařízení
Apartmá Eva	8	8	(6 pevných + 2 přistýlky)	e-mailern
Apartmá Pod Zelenou horou (U Františka)	25	25	(19 pevných + 6 přistýlek)	e-mailern
Apartmá Vydryšek	24	24	(12 pevných + 12 přistýlek)	internetové stránky zařízení
Autocamping Antýgl	61	61	lůžka v pokojích	internetové stránky zařízení
Autocamping Antýgl	1000	0	lůžka - stany a karavany (v roce 2012 v 1 den - 961 evidovaných lidí)	e-mailern
Hotel Srní + Hotel Srní dependance (dříve Hotel Šumava)	447	447	(294 pevných + 153 přistýlek)	internetové stránky zařízení
Hotel Vydra	74	74	(52 pevných + 22 přistýlek)	osobní sdělení recepční
Chalupa č. 17	6	6		internetové stránky zařízení
Chata Antýgl (Valášek Jiří)	7	7		internetové stránky zařízení
Chata Florian	24	24		internetové stránky zařízení
Chata Forward	49	49		internetové stránky zařízení
Chata Kamínek	11	11		internetové stránky zařízení
Chata Liška	18	18		telefonické sdělení majitelky
Chata Povydlí	82	82		internetové stránky zařízení
Penzion EFEKT No.2	44	44		internetové stránky zařízení
Penzion Kamenný dům	33	33		internetové stránky zařízení
Penzion Katka	10	10	(8 pevných + 2 přistýlky)	internetové stránky zařízení
Penzion Mechovský dvorec	26	26	(18 pevných + 8 přistýlek)	internetové stránky zařízení
Penzion Panenka	54	54		internetové stránky zařízení
Penzion Paukner	18	18	(12 pevných + 6 přistýlek)	e-mailern
Penzion Staré Srní	40	40	(26 pevných + 14 přistýlek)	osobní sdělení majitele
Penzion U Vendlí	18	18		internetové stránky zařízení
Penzion U Zlatého smrce	15	15		internetové stránky zařízení
Penzion Zvoneček	35	35		internetové stránky zařízení
Penzion Žabka	10	10	(9 pevných + 1 přistýlka)	internetové stránky zařízení
Turistická chata TJ Sokol Pízeň Letná	16	16		internetové stránky zařízení
Ubytování a restaurace Spálený vrch	9	9		sdělení pracovnice Obecního úřadu v Srní (Heřmanové Daany)
Ubytování Rokyta (NP Šumava)	14	14	(6 pevných + 1 přistýlka pro věť jnost, 7 pevných pro zaměstnance)	sdělení správce
Ubytování U Jiráků (JE + JE)	15	15		internetové stránky zařízení
Ubytování U Masků	6	6		http://www.hotel-ubytovani.com/Ubytovani-Srni-9597.html
Ubytování U Raků	18	18		internetové stránky zařízení

Zdroj: vlastní sběr informací 2. - 9. 8. 2014

Tabulka 16: SEZNAM UBYTOVACÍCH ZAŘÍZENÍ OBCE SRNÍ - část 2

katastrální území Srní				
NÁZEV	POČET LŮŽEK		POZNÁMKA	ZDROJ POČTU LŮŽEK
	V LÉTĚ	V ZIMĚ		
Ubytování v soukromí Dohmal Rošislav	6	6		internetové stránky zařízení
Ubytování v soukromí Hýnek Josef	16	16		internetové stránky zařízení
Ubytování v soukromí JOSKA	12	12		osobní sdělení majitelky
Ubytování v soukromí Kecová Mária	4	4	(3 pevná + 1 přistýlka)	telefonické sdělení majitelky
Ubytování v soukromí Peřovská Zdenka	8	8		sdělení pracovnice Obecního úřadu v Srní (Heřmanové Dany)
Ubytování v soukromí Šmíd Evžen	8	8		sdělení pracovnice Obecního úřadu v Srní (Heřmanové Dany)
Celkem	2297	1297		
katastrální území Vchynice-Tetov I				
NÁZEV	POČET LŮŽEK		POZNÁMKA	ZDROJ POČTU LŮŽEK
	V LÉTĚ	V ZIMĚ		
Hotel Antýgl	45	45		internetové stránky zařízení
Chalupa Rokyta	20	20		internetové stránky zařízení
Chalupa "U Fruhaufů"	11	11	(10 pevných + 1 přistýlka)	e-mailem - Ciao..., cestovní kancelář, s.r.o.
Celkem	76	76		

Zdroj: vlastní sběr informací 2. - 9. 8. 2014

Tabulka 17: Centrální parkoviště v obcích

Horské středisko	Umístění parkoviště	Přibližné rozměry [m]	Plocha (GPS) [m ²]	Maximální počet aut	Plocha na 1 auto [m ²]	Souřadnice	Poznámka
Borová Lada	před obchodem Borůvka	-	Neměřeno	10	-	N48° 59.411' E13° 39.570'	u obecního úřadu, max 30 min.
Borová Lada, centrální rozšířené	v zatáčce, u chalupy č.p. 51 Borová Lada	52x52,5	2 722	124	Průměr	N48° 59.466' E13° 39.658'	placené
Dobrá Voda u Hartmanic	naproti muzeu Dr. Adlera	5x24,5	122	11	11,09	N49° 09.339' E13° 26.208'	zdarma
Dobrá Voda u Hartmanic	před muzeem Dr. Adlera	-	Neměřeno	8	-	N49° 09.342' E13° 26.215'	pouze pro návštěvníky muzea
Horská Kvilda I	SZ od IC	4,5x55	248	21	11,79	N49° 03.263' E13° 33.818'	placené
Horská Kvilda II	JV od IC	4,5x62	279	24	11,63	N49° 03.242' E13° 33.861'	placené, z toho 2(I)
Kvilda - centrum	u hotelu Pohoda	33,5x35	1 167	57	20,48	N49° 01.094' E13° 34.753'	placené
Kvilda - centrum II	na druhé straně ulice	47,5x57	2 704	123	Průměr	N49° 01.102' E13° 34.826'	rozestavěné
Kvilda - Teplá Vltava	U pily - vlevo do Bučiny	trojúhelník 18x51,5	928	42	Průměr	N49° 00.931' E13° 34.788'	placené
Kvilda - Teplá Vltava	U pily - vpravo do Bučiny	9x36	323	22	14,68	N49° 00.926' E13° 34.761'	placené
Kvilda - U kostela	směrem na Horskou Kvildu	21x28,5	599	35	17,10	N49° 01.222' E13° 34.811'	placené
Kvilda - U mostu	směrem na Horskou Kvildu	44,5x78	3 478	158	Průměr	N49° 01.359' E13° 34.847'	placené
Modrava	centrum obce	mnohoúhelník 57x88	3 416	120	28,47	N49° 01.444' E13° 29.783'	placené
Prášky	centrum obce I.	28x30	842	50	22,93	N49° 06.336' E13° 22.728'	horní, placené
Prášky	centrum obce II.	13x23,5	305	22,93	N49° 06.327' E13° 22.741'	dolní, placené	
Prášky	lanový a archeo-park	13,5x33,5	452	20	Průměr	N49° 06.520' E13° 22.981'	z toho 1(I)
Rejstejn	Klostermannova ulice	20x71,5	1 428	65	Průměr	N49° 08.381' E13° 30.780'	zdarma
Srní	centrum obce, u benzínové pumpy	30x31	931	36	25,87	N49° 05.298' E13° 28.914'	placené
Celkem				926			
Parkoviště nezapočítaná do výpočtu							
Borová Lada, centrální základní	v zatáčce	24x42	1 012	46	Průměr	N48° 59.459' E13° 39.655'	součást rozšířeného parkoviště
Modrava - pro místní občany	u křižovatky	12x44,5	534	27	19,78	N49° 01.459' E13° 29.935'	parkoviště pro místní obyvatele a zaměstnance, z toho 1(I)

Zdroj: Vlastní sběr informací 2. – 9. 8. 2014

Údaje pro výpočet Průměru	
Plocha [m ²]	8 231
Počet aut	376
Průměr [plocha v m ² na 1 auto]	21,89

Poznámky

(I) = Invalida

Všechna parkoviště v obcích jsou udržována i v zimním období

Tabulka 18: Parkoviště "Zaparkuj a jdi dál" a odstavné plochy mimo obce

Název parkoviště	Umístění parkoviště	Přibližné rozměry [m]	Plocha (GPS) [m ²]	Maximální počet aut v létě	Maximální počet aut v zimě	Plocha na 1 auto [m ²]	Souřadnice	Poznámka
Čenikova píla	u bufetu, pod silnicí	-	Neměřeno	45	v zimě m. p.	-	N49° 06.432' E13° 29.632'	z toho 16 aut na silnici
Dobry Vora	v lese na hranici NP	9,5x21	199	14	14	14,22	N49° 09.293' E13° 26.664'	Z&D
Františkov	parkoviště v údolí Olšinky a Teplé Vltavy	8x22	174	8	8	21,79	N49° 00.250' E13° 36.809'	Z&D
Hrablový/ Hradlový most I	u mostu	11,5x20	230	10	10	23,00	N49° 02.350' E13° 30.231'	Rechle, Z&D
Hrablový/ Hradlový most II	u mostu	mnohoúhelník 32x32	1 024	43	43	Průměr	N49° 02.367' E13° 30.247'	Rechle Z&D
Hrablový/ Hradlový most III	na silnici	10x25	251	10	v zimě m. p.	Průměr	N49° 02.497' E13° 30.495'	odstavná plocha u silnice
Kubičkův les	u silnice směrem Železná Ruda	6x17,5	106	7	v zimě m. p.	15,13	N49° 09.526' E13° 24.384'	betonová odstavná plocha
Mechov	u Vchynicko-Tetovského plavebního kanálu	6x40,5	243	17	17	14,32	N49° 04.871' E13° 27.552'	Z&D, z toho 2 I
Mechov	odstavná plocha pod zatáčkou	11x38	418	17	v zimě m. p.	Průměr	N49° 04.832' E13° 27.334'	asfaltová odstavná plocha u silnice
Pod Přibou	v sedle Přibou	16x47,5	759	20	20	37,95	N49° 03.023' E13° 37.179'	Z&D
Pod Vysokým hřbetem I	38m od silnice na cestě	10x25,5	255	14	14	18,19	N49° 09.587' E13° 23.540'	Z&D
Pod Vysokým hřbetem II	u silnice směrem k Hartmanicím	-	Neměřeno	8	v zimě m. p.	-	N49° 09.593' E13° 23.670'	záliv na silnici
Pod Zvěřínem (Nové Hutě)	naproti chatě Pod Zvěřínem	10x32,5	324	16	16	20,22	N49° 01.582' E13° 39.138'	budoucí parkoviště Z&D
Popešná	na konci silničky ze Studence	12x39	466	19	19	Průměr	N49° 05.996' E13° 35.977'	pro Obří hrád
Prášly - Slunečná, celkem	pod Prášílským jezerem	složená plocha - viz níže	2 492	100	100	24,92	N49° 06.245' E13° 23.487'	viz níže
Rejstejn - Pavlova louka	vpravo od silnice směr Rejstejn	-	Neměřeno	7	v zimě m. p.	-	N49° 07.052' E13° 29.652'	záliv na silnici
Rokyta u Srní	u Info střediska NP	15,5x50	774	34	34	22,76	N49° 03.715' E13° 30.270'	Z&D
Rovina	u silnice Z od chaty	13,5x61	824	29	29	28,41	N49° 09.426' E13° 25.260'	Z&D
Skelná I	západně od křižovatky	11x19,5	215	10	10	21,50	N49° 09.405' E13° 23.006'	Z&D
Skelná II	u zastávky autobusu	-	Neměřeno	10	v zimě m. p.	-	N49° 09.421' E13° 23.044'	
Sviná Lada (Chalupská sláť)	parkoviště pro Chalupskou sláť	14x23,5	330	20	20	16,48	N48° 59.727' E13° 39.268'	Z&D
Šeráhův Dvůr (Vysoké Lávky)	na cyklostezce	12,5x18	225	7	7	32,18	N49° 08.322' E13° 23.398'	Z&D
Šindlov	na křižovatce silnic	13x22	288	10	10	28,79	N49° 01.570' E13° 40.025'	Z&D
Tetěvská sláť I	u silnice	2,5x60	150	10	v zimě m. p.	15,00	N49° 01.659' E13° 32.349'	záliv na silnici
Tetěvská sláť II	u silnice	2,5x60	150	10	v zimě m. p.	15,00	N49° 01.665' E13° 32.654'	záliv na silnici
U lezensí slati	začátek naučné stezky	16x42	668	32	32	20,87	N49° 02.360' E13° 34.694'	Z&D
U křížku	mezi Svojsje a Zhiňim	čtyřúhelník 49x49,5	2 419	103	v zimě m. p.	Průměr	N49° 05.550' E13° 32.128'	odstavná plocha
Velký Bor I. - východní	u pomníku obětem 1. svět války	11x25	276	8	8	34,53	N49° 06.154' E13° 25.812'	Z&D
Velký Bor II. - západní	u pomníku obětem 1. svět války	13x26	337	10	10	33,73	N49° 06.158' E13° 25.783'	Z&D
Zníří		11x29,5	326	13	13	Průměr	N49° 04.733' E13° 33.437'	budoucí parkoviště Z&D
Celkem				661	434			
Prášly - Slunečná I. (Grüberg)	pod Prášílským jezerem	24x54,5	1 305	57	57	22,89	N49° 06.245' E13° 23.487'	
Prášly - Slunečná II. (Grüberg)	pod Prášílským jezerem	21x34,5	721	27	27	26,70	N49° 06.270' E13° 23.532'	+2 autobusy
Prášly - Slunečná III. (Grüberg)	pod Prášílským jezerem	průměr 24,37m	467	16	16	29,16	N49° 06.291' E13° 23.586'	točna pro tanky

Údaje pro výpočet Průměru	
Plocha [m ²]	9 019
Počet aut	386
Průměr [plocha v m ² / 1 auto]	23,36

Poznámky a vysvětlivky

(I) = Invalida

m. p. = mimo provoz

Z&D = Zaparkuj a jdi dál

záliv na silnici = pro parkování je silnice rozšířena o další pruh, určený pro parkování

parkoviště Z&D jsou udržována i v zimním období

informace na letáku Správy NP Šumava a CHKO Šumava z r. 2010 se liší od vlastního průzkumu

Zdroj: NÁRODNÍ PARK ŠUMAVA. *Zaparkuj a jdi dál 2015*. [online]. © 2008-2015 [cit. 2015-01-31].

Dostupné z: <http://www.npsumava.cz/cz/1546/sekce/zaparkuj-a-jdi-dal/>

Správa NP a CHKO Šumava. *Zaparkuj a jdi dál*. Vimperk: Správa NP a CHKO Šumava, 2010.

Informační leták

Vlastní sběr informací 2. – 9. 8. 2014

Tabulka 19: Parkoviště u hotelů a penzionů

Horské středisko	Ubytovací zařízení	Umístění parkoviště	Přibližné rozměry [m]	Plocha (GPS) [m ²]	Maximální počet aut	Plocha na 1 auto [m ²]	Souřadnice	Poznámka
Antýgl	u autokempu	vedle stanovací plochy	-	1 040	86	12,09	N49° 03.422' E13° 30.749'	placené
Antýgl	hotel Antýgl	u hotelu	-	-	21	-	N49° 03.352' E13° 30.608'	
Borová Lada 14, Nový Svět	Chalupa nad Slati	před chalupou	-	-	6	-	N49° 00.409' E13° 40.224'	
Borová Lada 22, Nový Svět	penzion Nový Svět	u silnice	-	-	8	-	N49° 00.421' E13° 40.196'	
Borová Lada 25, Nový Svět	Tichý dům, Matějkovi	u silnice	-	-	4	-	N49° 00.649' E13° 40.119'	
Borová Lada 9, Nový Svět	U Hojdarů	u silnice	-	-	4	-	N49° 00.486' E13° 40.095'	+ 2 garáže
Filipova Huť	Babský ranč	vedle penzionu	-	137	12	11,42	N49° 01.717' E13° 31.073'	
Filipova Huť	penzion Hájenka	před penzionem	-	-	25	-	N49° 01.862' E13° 31.239'	ve výstavbě
Filipova Huť	penzion Korýtko 1	západně od penzionu	95,14x8,5	809	26	31,10	N49° 01.808' E13° 31.333'	
Filipova Huť	penzion Korýtko 2	východně od penzionu	30,05x8,5	255	12	21,28	N49° 01.790' E13° 31.429'	
Filipova Huť	penzion U Chládků	u penzionu	-	-	6	-	N49° 01.814' E13° 31.631'	+ 3 auta majitele
Filipova Huť	penzion Na Vyhledce	vedle penzionu	-	-	7	-	N49° 01.938' E13° 31.425'	
Filipova Huť	penzion Na Kobylce	vedle penzionu	-	-	5	-	N49° 01.863' E13° 31.465'	+ garáž
Filipova Huť	penzion Hodan	u penzionu	-	-	12	-	N49° 01.498' E13° 31.285'	
Filipova Huť	apartmány Modrava, Zummerovi	u penzionu	-	-	4	-	N49° 01.482' E13° 31.265'	+ garáž
Filipova Huť	Archeologická chata	u chaty	-	-	4	-	N49° 01.570' E13° 31.514'	
Hartmanice	chata Na Rovině u Dobré Vody	před chatou Na Rovině	-	-	14	-	N49° 09.434' E13° 25.292'	
Hartmanice - Dobrá Voda	Domov sv. Vintře	před penzionem	-	-	10	-	N49° 09.334' E13° 26.230'	Dobrá Voda
Horská Kvilda	Chata U Vydřího mostu	-	-	120	7	17,19	N49° 02.920' E13° 34.625'	
Horská Kvilda	penzion Horská Kvilda	-	-	-	6	-	N49° 03.113' E13° 34.197'	+ 2 garáže
Horská Kvilda	Lovecká chata	-	-	-	5	-	N49° 03.123' E13° 34.167'	+ 2 garáže
Horská Kvilda	U Slabů	u garáže	-	-	7	-	N49° 03.126' E13° 34.148'	+ 2 garáže
Horská Kvilda 18	Hotel Rankl	kolem hotelu	-	-	37	-	N49° 03.455' E13° 33.504'	
Horská Kvilda 33	penzion U Chvalů	-	-	-	11	-	N49° 03.500' E13° 33.337'	+ 3 garáže
Horská Kvilda 37	Kornelie Honesová	u stavení	-	-	6	-	N49° 02.976' E13° 34.539'	ubytování v soukromí
Horská Kvilda 50	penzion Helena Honesová	-	-	-	4	-	N49° 03.400' E13° 33.312'	
Horská Kvilda 61	Herbert a Jiřina Honesovi II	-	-	-	8	-	N49° 02.959' E13° 33.147'	manželé Honesovi II
Horská Kvilda 62	Herbert a Jiřina Honesovi I	-	-	-	10	-	N49° 02.977' E13° 33.198'	manželé Honesovi I
Horská Kvilda 69	penzion Hones	před penzionem	-	-	10	-	N49° 03.394' E13° 33.247'	
Horská Kvilda č. 23	Mgr. Peter Musil	před chatou	-	-	12	-	N49° 03.149' E13° 33.976'	
Kvilda	hotel Šumava Inn	vedle hotelu	-	-	16	-	N49° 01.087' E13° 34.787'	z toho 1 (I)
Kvilda	Ski penzion Kvilda	-	-	-	10	-	N49° 00.975' E13° 34.785'	
Kvilda 126, 127	apartmány Kvilda	u silnice	-	-	8	-	N49° 01.208' E13° 34.782'	+ garáž
Kvilda 18	Teplárny Strakonice	před rekreačním střediskem	-	-	8	-	N49° 01.126' E13° 34.753'	
Kvilda 29	Botanický ústav	za chalupou	-	-	4	-	N49° 01.061' E13° 34.803'	
Modrava	hotel Modrava	na druhé straně silnice	56x4,5	252	15	16,80	N49° 01.525' E13° 29.910'	
Modrava	hotel Modrava	u hotelu	-	-	10	-	N49° 01.532' E13° 29.915'	celkem 25 aut
Modrava	hotel Mádr (dříve hotel Na Modravě)	před hotelem	-	653	27	24,17	N49° 01.408' E13° 30.028'	
Modrava	Klostermannova chata	u chaty	-	-	26	-	N49° 01.456' E13° 30.060'	
Modrava	hotel Zlatá stezka	u hotelu	-	-	10	-	N49° 01.428' E13° 30.022'	
Nicov, Studenec	Horská chata Na Losenici	mezi objekty	-	828	36	23,00	N49° 05.991' E13° 36.096'	Popelná 24
Nicov, Studenec	Horský hotel Popelná	mezi objekty	-	1 078	46	23,43	N49° 06.048' E13° 35.959'	Popelná 4
Nové Hutě	penzion Bílý dům (Wotan Forest a.s.)	před chalupou	13x14,5	188	8	23,54	N49° 01.633' E13° 38.864'	v lese
Nové Hutě č. 5	chata pod Zvěřínem	před chalupou	-	-	9	-	N49° 01.439' E13° 39.202'	
Rejštejn	Ubytovna správy NP Šumava	u ubytovny	-	-	6	-	N49° 08.372' E13° 31.513'	
Rejštejn	penzion Klášterský mlýn	před penzionem	-	-	9	-	N49° 08.543' E13° 30.829'	
Srní	hotel Srní I (Šumava)	dolní parkoviště	-	-	24	-	N49° 05.246' E13° 28.891'	
Srní	hotel Srní II	horní parkoviště	-	-	50	-	N49° 05.154' E13° 28.893'	
Srní	penzion Panenka	před penzionem	-	-	18	-	N49° 05.195' E13° 28.820'	
Srní	hotel Vydra	-	12,5x82	1 026	46	22,31	N49° 05.696' E13° 28.660'	
Srní	penzion U Zlatého srnce	pod penzionem	trojúhelník parkoviště	132	10	13,20	N49° 05.040' E13° 27.878'	i pro houbaře
Srní	Staré Srní 123	po obou stranách silničky	-	-	26	-	N49° 04.806' E13° 28.648'	
Srní	Staré Srní 16	u chalupy i na silnici	-	-	10	-	N49° 04.751' E13° 28.578'	
Srní	chalupa Rokyta	u chaty	-	-	8	-	N49° 03.546' E13° 30.326'	
Šindlov	chata na Šindlově	u silnice	-	-	6	-	N49° 01.228' E13° 39.979'	soukr. - neubytovává

Poznámky
(I) = Invalida

Zdroj: Vlastní sběr informací 2. – 9. 8. 2014

Tabulka 20: Autobusové spoje do oblasti Modrava - léto (1. 6. – 30. 9. 2014)

Název linky	Trasa linky	Provozovatel	Dopravní systém	V provozu	Počet spojů za den			Počet spojů za léto	Poznámka
					So	Ne + svátky	Pracovní dny		
Modrá	Č. Budějovice - Prachovice - Vimperk - Kvilda	ČSAD JIHOTRANS a.s.	Cyklotrans	14.6. - 27.9.2014	1			16	cyklobus
Modrá	Č. Budějovice - Prachovice - Vimperk - Kvilda	ČSAD JIHOTRANS a.s.	Cyklotrans	28.6. - 31.8.2014		1		10	cyklobus
Zelená	Železná Ruda - Kvilda	ČSAD autobusy Plzeň	Zelené autobusy	28.6. - 31.8.2014	5	5	5	325	cyklobus
Zelená	Železná Ruda - Prášíly	RDS bus s.r.o.	Zelené autobusy	celoročně	3	3	3	366	-
Červená	Sušice - Prášíly	ČSAD autobusy Plzeň	Zelené autobusy	celoročně			1	87	-
Červená	Sušice - Prášíly	RDS bus s.r.o.	Zelené autobusy	celoročně	1	1	1	122	-
Červená	Sušice - Prášíly	ČSAD autobusy Plzeň	Zelené autobusy	28.6. - 31.8.2014	1	1	1	65	cyklobus
Červená	Sušice - Prášíly	RDS bus s.r.o.	Zelené autobusy	28.6. - 31.8.2014			1	45	-
Červená	Sušice - Prášíly	RDS bus s.r.o.	Zelené autobusy	celoročně	1	1		35	-
Červená	Sušice - Prášíly	ČSAD autobusy Plzeň	Zelené autobusy	28.6. - 31.8.2014	1	1		20	cyklobus
Červená	Sušice - Prášíly	ČSAD autobusy Plzeň	Zelené autobusy	celoročně			1	87	cyklobus
Červená	Sušice - Prášíly	RDS bus s.r.o.	Zelené autobusy	nejede 28.6. - 31.8.			1	42	-
Červená	Sušice - Prášíly	RDS bus s.r.o.	Zelené autobusy	celoročně	1	1	1	122	-
Červená	Železná Ruda - Prášíly	RDS bus s.r.o.	Zelené autobusy	celoročně	3	3	3	366	-
Zelená	Vimperk - Kvilda	ČSAD JIHOTRANS a.s.	Zelené autobusy	celoročně			3	261	-
Zelená	Č. Budějovice - Horní Planá - Lenora - Kvilda	ČSAD JIHOTRANS a.s.	Cyklotrans , Zelené autobusy	28.6. - 31.8.2014		2	2	110	cyklobus
Zelená	Lenora - Kvilda	ČSAD JIHOTRANS a.s.	Cyklotrans , Zelené autobusy	28.6. - 31.8.2014		2	2	110	cyklobus
Zelená	Lenora - Kvilda	ČSAD JIHOTRANS a.s.	Cyklotrans , Zelené autobusy	14.6. - 27.9.2014	2			32	cyklobus
Žlutá	Sušice - Srní - Kvilda	ČSAD autobusy Plzeň	Zelené autobusy	celoročně			2	174	-
Žlutá	Sušice - Srní - Kvilda	ČSAD autobusy Plzeň	Zelené autobusy	28.6. - 31.8.2014	3	3	3	195	-
Žlutá	Sušice - Srní - Kvilda	ČSAD autobusy Plzeň	Zelené autobusy	28.6. - 31.8.2014	4	4	4	260	cyklobus
Žlutá	Sušice - Srní - Kvilda	ČSAD autobusy Plzeň	Zelené autobusy	2.6. - 27.6. a 1.9. - 28.9.	1	1	1	54	cyklobus
Žlutá	Sušice - Srní - Kvilda	ČSAD autobusy Plzeň	Zelené autobusy	2.6. - 28.9.2014	1	1	1	109	cyklobus
Žlutá	Sušice - Srní - Kvilda	ČSAD autobusy Plzeň	Zelené autobusy	nejede 28.6. - 31.8.2014			1	42	cyklobus
Žlutá	Sušice - Srní - Kvilda	ČSAD autobusy Plzeň	Zelené autobusy	2.6. - 27.6. a 1.9. - 28.9.			1	40	-
Celkem								3095	-

Počet dní provozu autobusu v letním období	So	Ne + svátky	Pracovní dny	Celkem dní
1.6. - 30.9. (v provozu celoročně)	17	18	87	122
14.6. - 27.9.	16	15	75	106
28.6. - 31.8.	10	10	45	65
1.6. - 27.6. + 1.9. - 30.9. (nejede 28.6. - 31.8.)	7	8	42	57
2.6. - 27.6. + 1.9. - 28.9.	7	7	40	54
2.6. - 28.9.2014	17	17	85	119

Zdroj: *Cyklotrans* [online]. [cit. 2015-05-12]. Dostupné z: <http://www.cyklotrans.cz/>

ČSAD autobusy Plzeň [online]. [cit. 2015-05-12]. Dostupné z: http://www.csadplzen.cz/index.php?ob=sumava&ls1=menu_doprava

IDOS [online]. [cit. 2015-05-12]. Dostupné z: <http://jizdnirady.idnes.cz/vlakyautobusy/spojeni/>

NÁRODNÍ PARK ŠUMAVA. *Zelené autobusy 2014*. [online]. © 2008-2015 [cit. 2015-05-12]. Dostupné z: <http://www.npsumava.cz/cz/1194/sekce/zelene-autobusy-2014/>

RDS bus [online]. [cit. 2015-05-12]. Dostupné z: <http://www.rdsbus.cz/cs/linkovaaautobusovadoprava/>

Správa NP a CHKO Šumava. *Zelené autobusy v Národním parku Šumava*. Vimperk: Správa NP a CHKO Šumava, 2014. Informační leták.

Tabulka 21: Autobusové spoje do oblasti Modrava - zima (15. 12. 2014 – 15. 3. 2015)

Číslo linky / Číslo spoje	Trasa linky	Provozovatel	V provozu	Počet spojů za den			Počet spojů za zimu	Poznámka
				So	Ne + svátky	Pracov- ní dny		
370 040	Vimperk - Borová Lada - Kvilda	ČSAD autobusy České Budějovice	celý rok			5	305	
370 020	Vimperk - Zdlkov - Horská Kvilda - Kvilda	ČSAD autobusy České Budějovice	celý rok			2	122	
137444/3	Praha - Vimperk - Borová Lada - Kvilda	Stanislav Jirásek	1.3. - 15.3.2015			1	10	
137444/1	Praha - Vimperk - Borová Lada - Kvilda	Stanislav Jirásek	13.12.2014 - 31.3.2015	1			13	
137444/7, 9	Praha - Vimperk - Borová Lada - Kvilda	Stanislav Jirásek	celý rok kromě 5.4., 1.6-31.8.			2	34	
137444/11, 13	Praha - Vimperk - Borová Lada - Kvilda	Stanislav Jirásek	celý rok kromě 1.6-31.8.		2		26	
137 441	Praha - Vimperk - Borová Lada - Kvilda	PROBO BUS a.s.	celý rok	1	1		30	
137 442	Praha - Sušice - Rejstejn - Srní - Modrava	PROBO BUS a.s.	celý rok	1	1		30	
435 040	Železná Ruda - Prášíly - Sušice	RDS Bus s.r.o.	celý rok	3	3	3	273	
435 040	Sušice - Prášíly - Železná Ruda	RDS Bus s.r.o.	celý rok	3	3	3	273	
433 700	Sušice - Hartmanice - Prášíly	ČSAD autobusy Plzeň a.s.	celý rok			2	122	
440 002	Plzeň - Železná Ruda - Sklená - Hartmanice	DaTa EXPRES, a.s.	27.12.-28.3.	1	1		25	
433 550	Sušice - Rejstejn - Kašperské Hory	ČSAD autobusy Plzeň a.s.	celý rok	1	1	1	91	vytíženost do Rejstejna 5%
433 570	Sušice - Rejstejn - Srní - Modrava - Kvilda	ČSAD autobusy Plzeň a.s.	celý rok			1	61	
433 570	Sušice - Rejstejn - Srní - Modrava - Kvilda	ČSAD autobusy Plzeň a.s.	celý rok			1	61	
433 570	Sušice - Rejstejn - Srní - Modrava	ČSAD autobusy Plzeň a.s.	celý rok	1	1	4	274	
Celkem							1 750	

Počet dní provozu autobusu v zimním období	So	Ne + svátky	Pracovní dny	Celkem dní
15. 12. 2014 – 15. 3. 2015 (v provozu celoročně)	13	17	61	91
13. 12. 2014 – 31. 3. 2015	13	17	61	91
27. 12. 2014 – 28. 3. 2015	12	13	54	79
1. 3. - 15. 3. 2015	2	3	10	15

Zdroj: ČSAD autobusy Plzeň [online]. [cit. 2015-01-11]. Dostupné z:

http://www.csadplzen.cz/index.php?ob=sumava&ls1=menu_doprava

ČSAD České Budějovice [online]. [cit. 2015-01-11]. Dostupné z:

<http://www.csadautobusy.cz/cs/pravidelna-doprava/jizdni-rady-po-linkach/>

DaTa EXPRES [online]. [cit. 2015-01-11]. Dostupné z: http://www.dataexpres.cz/PROBO_BUS

[online]. [cit. 2015-01-11]. Dostupné z: <http://www.probo.cz/index.asp?menu=767>

RDS bus [online]. [cit. 2015-01-11]. Dostupné z:

<http://www.rdsbus.cz/cs/linkovaaautobusovadoprava>

Stenbus – Stanislav Jirásek [online]. [cit. 2015-01-11]. Dostupné z: <http://www.stenbus.cz/>

Příloha C – Přepisy vybraných řízených rozhovorů

1. Řízený rozhovor s panem MVDr. Jaromírem Bláhou,
vůdčím členem Hnutí DUHA XXII
2. Řízený rozhovor s panem Ing. Antonínem Schubertem, starostou Modravy XLIV
3. Řízený rozhovor s panem PhDr. Janem Stráským, bývalým ředitelem NP
Šumava a předsedou KČT,
emailová korespondence z června a července 2014 a osobní rozhovor LXIII

Řízený rozhovor s MVDr. Jaromírem Bláhou, vůdčím členem Hnutí DUHA

Termín: 1. 8. 2014, 21:55–24:00 hodin, autorizováno 30. 11. 2014

Zúčastnění:

MVDr. Jaromír Bláha

– aktivista, vedoucí a zakladatel programu Lesy v Hnutí DUHA

Ing. Miloslav Vorel, CSc.

– člen sekce lyžařské turistiky a výboru Středočeské oblasti KČT

– člen sekce ochrany přírody tamtéž

Dagmar Haltufová

– zpracovatelka diplomové práce

Bláha: Zkuste mi říkat ten kontext. Co je cílem a obsahem, je to hodně rozkročené. Poslala jste mně otázky.

Haltufová: Otázky mám rozkročené, protože zatím jsem nevěděla, jak to mám zúžit. Studovala jsem k tomu nějaké věci a podle toho jsem ty otázky psala, podle té literatury. Podle toho, co jsem viděla, že by bylo dobré, čeho všeho se toto téma týká, abych měla celé téma pokryté. Otázky jsou sestavené pro různé strany a pro konfrontaci názorů.

Bláha: Jaké je téma a jaký je cíl diplomové práce?

Haltufová: Téma je udržitelný rozvoj cestovního ruchu v příhraničí Šumavy v oblasti Modrava. Stanovila jsem si zeměpisnou oblast, co zahrnuje Modrava, oblast Modrava, ne přímo obec, ale i nějaké okolí.

Bláha: Je to hodně široké, je to hodně široká oblast.

Vorel: Je to od Bučiny až po Gsenget, od státní hranice až po Rejštejn.

Bláha: Čili vlastně jádro parku.

Vorel: Jádro parku, ano.

Haltufová: Vedoucí mojí práce to asi neví, nebo nevím, že to pojmu tak široce. On chtěl zúžit tu diplomovou práci, to vím, ale když uvidí, že to mám dobře propracované, tak mu asi to vadit nebude.

Bláha: Na jaké je to škole?

Haltufová: Mám soukromou vysokou školu, obor management cestovního ruchu, Univerzita Komenského v Praze. Cílem práce je vyhodnocení rovnováhy mezi ochranou přírody a cestovním ruchem v této oblasti. Myslela jsem sledovat tam ubytovací zařízení, parkovací místa, jestli pokrývají tu poptávku a naopak, jestli zase nepřekračují podmínky přírody.

Bláha: Jak jsou naplněny stávající kapacity ubytovacích zařízení, počty turistů, jak sledovat počty. Strážci národního parku mají odhady. Oni vědí, kolik zhruba tam je návštěvnost, u takových míst jako je Březník, prameny Vltavy, Kvilda, Modrava. Já to někde i mám – ta jejich data za nějaký minulý rok. Tuším, že mám. Jenže tam se to může překrývat, jeden návštěvník, který tam je několik dní, tak navštíví víc těch bodů. Dnes jsem koukal na monitor tisku, že něco dělají s mobilními operátory, nějaký zajímavý průzkum.

Haltufová: To jsem četla, že se to sleduje. Když má člověk vypnuté to zařízení (mobilní telefon), tak nevím, jestli to jde sledovat, nebo ne.

Vorel: Ne, musí mít zapnutý mobilní telefon.

Bláha: Já na to jenom kouknul a vůbec nevím, co to umí a co to neumí. Já jsem jenom viděl, že něco takového bylo v tisku.

Vorel: Člověk, který nemá mobilní telefon, toho sledovat nemohou, ale ten, který má mobilní telefon, tak oni vědí, kde je. Dejme tomu na Modravě je buňka, to je ta věž na mobilní telefony a oni vědí, že tam je přihlášených na tu věž nebo do té buňky 500 mobilních telefonů. Odhadnou obyvatele Modravy, já nevím kolik jich je – 400, takže je tam jen stovka turistů. Anebo je tam přihlášeno 2000 mobilů a pak je tam 400 místních obyvatel a 1600 turistů. Buněk je tam víc, takže oni dovedou určit i kolik je jich na Kvildě nebo kolik je jich na Březníku. Ten mobilní telefon je do jedné buňky přihlášený, ale sledujete provoz a posílá ten signál dotazovací i na ostatní buňky. Oni operátoři vědí, jestli je na Březníku či na Modravě nebo prostě, kde se asi nachází. Neumějí to určit úplně přesně, ale dejme tomu na 100 m až 1 km dovedou určit, kde ten mobilní telefon je. Ale jakmile někdo mobilní telefon nemá, tak to nejsou schopni určit. Takže o tomhle tam mluvili. Ty firmy, pro které se to sleduje, což může být penzion nebo restaurace nebo tady u nás na Karlštejně, tam to sledovali, kolik tam mají vlastně návštěvníků pomocí těch mobilních telefonů. Takže na té Šumavě je to tak. Nevím, jestli obec, ale myslím si, že spíše některé ty penziony nebo větší hotely si to platí, aby jim mobilní operátoři dali statistiku, kolik tam bylo přihlášených mobilních telefonů nebo těch lidí, aby se na to specializovali. Něco za to platí, ale je to anonymní, oni operátoři přesně vědí jaké je to (telefonní) číslo, ale to už jim nepředávají. Jedná se jenom o počty a oblasti, kde se nacházejí ti lidé. Takže tohle dělali. Tohle zaváděli na Šumavě.

Bláha: To je zajímavé. Já vím, že tam ty ubytovací kapacity stávající naplněny nejsou. Nastavěli tam řadu nových hotelů. Na Modravě je nový hotel, teď jej prodávají, jsou tam různé apartmány, nabízejí je, ale to přesně zjistíte, když si to penzion po penzionu, hotel po hotelu zjistíte.

Já možná k tomu tématu bych vám něco řekl, co si myslím, kde je problém, a potom, že byste se ptala konkrétně, co by vás zajímalo.

Bláha: Já si k tomu přinesu nějaké mapy.

Vorel: Turistickou mapu mám tady.

Bláha: Já mám ještě jiné.

Bláha: Tam ten střet, to téma je výborné, ta kolize. Teoreticky, posláním národního parku je ukazovat přírodu lidem. Takže rozvoj turistického ruchu je v podstatě v souladu s posláním národního parku. Na druhou stranu cílem parku na prvním místě je ochrana přírody, a někdy se to může střetnout. To jsou oblasti, zrovna ta oblast té Modravy nebo to širší pásmo, centrální území je nejhodnotnější. Ještě plus Trojmezna a Mrtvý Luh na jihu, ale ta centrální oblast Modravských slatí je to nejcennější, co na Šumavě je.

Zrovna třeba starosta Modravy upozorňuje na to, že omezování vstupu lidí do těchto cenných oblastí vlastně brzdí ten turistický rozvoj. Zároveň ta divoká příroda je určitým hybatelem toho turistického ruchu. Lidé jezdí za tím, aby viděli divokou přírodu.

Já už nevím, co jsem vám posílal a co jsem Vám neposílal. My jsme si dělali výzkum právě u pramenů Vltavy, to je hezké místo, které tam máte také zahrnuté v té oblasti, kterou sledujete. Tak tam jsme dělali ankety mezi lidmi, to jsem Vám posílal?

Haltufová: Nevím.

Vorel: My jsme tam byli před dvěma lety, té ankety jsme se zúčastnili.

Bláha: Každý rok jsou jiné anketní otázky. Neposílal jsem vám výsledky těch anket?

Haltufová: Ano posílal jste, ale tohle jsem nestudovala, ale vím, že jste je posílal.

Bláha: Tak dobře, tak to máte. Ptali jsme se lidí, co očekávají od národního parku. Vysoké procento lidí (v podstatě přes 60 %) odpovídalo, že očekávají přírodu bez zásahů člověka. Čili je to něco, kvůli čemu ti lidé tam jezdí a ty studie toho EFTEC, co jsem vám poslal, ty zase dokumentují nějaké současné světové trendy nárůstu turistiky za přírodou, stagnaci toho rezortního, střediskového turismu a rostoucí poptávku po přírodní turistice. To je obrovská deviza, kterou ten národních park má. Je to tím, že ta Šumava je málo obydlená, díky tomu, že tu byli vysídlení Němci. Je tam jenom pár obcí, ale je to obrovská oblast, kde je potenciál pro to, aby člověk nechal tu přírodu být. Je tam obrovský potenciál, který Evropě, ve střední a západní Evropě nikde jinde není a může z toho ta oblast vydělávat (to jsou závěry i té studie). Nicméně je tam ten střet v těch stávajících oblastech, kde ta divoká příroda je, je tam ten střet zájmů. To jsou oblasti citlivé, z důvodu, že tam žije tetřev, který potřebuje klid na to, aby mohl vyhnízdit, jsou tam rašeliniště, kde také není možné pustit lidi, stovky lidí denně, ať si jdou, kudy chtějí, přes rašeliniště, to také nejde. Účelem pro ten předmět, kvůli kterému tam lidé jezdí, je, aby zůstal stále atraktivní pro ty turisty. Teď pomínu názory, důvody biologické nebo ochrannářské, ale z pozice i těch turistů, je to problém, který řeší v řadě národních parků ve světě. „Umilovat k smrti“, se tomu říká. Těch lidí jezdí tolik a tak rádi, aby viděli tu přírodu a v takovém množství, že nakonec to, kvůli čemu tam jezdí, zničí. Ochrana přírody je zde proto, aby k tomu nedošlo. My jsme si dělali návrh, který i ten EFTEC posuzoval jako jeden ze scénářů možné zonace národního parku. To znamená, kde je ten potenciál pro to, nechat tu přírodu bez zásahů, bez regulace bez lesnického a zemědělského hospodaření. Vyšli jsme z mapování Natura 2000, které nám ukázalo, kde jsou předměty ochrany, které má význam chránit v tom režimu bezzásahově. Což jsou jednak horské smrčiny, tam není konflikt s turisty, turistikou. Ty vyžadují potřebu bezzásahového managementu. To znamená nechat být bez lesního hospodaření, to jsou nejvyšší horské polohy, kde v podstatě nejsou smíšené lesy, nebyly smíšené lesy, roste

tam smrk a jeřáb. Historicky se obnovují prostřednictvím polomů, kůrovcových kalamit atd. Jakékoliv těžební zásahy to otvírají větru. Rozbíhá se tam kolotoč polomů a holin. Nevede to k ochraně těch lesů, ale naopak. Nicméně nějaká neřízená turistika je nepoškodí, tam není s turisty problém. Rozsah těchto horských smrčín je zhruba 25 % rozlohy parku. Dále jsou to zachovalé bučiny, z nich jsme brali jenom ty, kde se zachovala přírodní struktura, ne jenom druhová ale i struktura vnitřních porostů. Zde také není žádný problém s turistikou, tam člověk ničemu neublíží, když tam bude chodit. Pak jsou další cenné biotopy, ty už jsme dali dohromady, protože ty jsou méně zastoupené, z nich je problém u podmáčených lokalit, u vrchovišť jako rašelinišť, pramenišť a rašelinných lesů prostě těch podmáčených eko-systémů, kde když vtrhne dav lidí, tak to rozšlapou. Tady v té mapě je nemáme specifikované, ale nebyl by problém, si je z té „naturovy“ vzít a bylo by vidět, kde jsou roztroušené. Nacházejí se také hodně v té centrální části a v tom Vltavském luhu tadyhle. Pak také tady kolem horního toku Křemelné to jsou Novohuťské a Hůrecké slatě. Patří sem také kaňony divokých řek, tam turisti neublíží těm vlastním kaňonům, tomu morfologickému fenoménu, ale většinou jsou tady třeba hnízdiště, je tam hnízdiště sokola, jsou tam vydry, čili z toho hlediska ochrany druhů tady už může být s přístupností problém. Dále co je klíčové – je tetřev, jediné místo vlastně v republice, kde se samostatně rozmnožují tetřevi. Je to kriticky ohrožený druh a tam je problém, protože každé vyrušení pro toho ptáka je negativní. V době, kdy v zimě ti ptáci nemají co žrát, jsou odkázaní na jehličí, které není energetické, pak trávy, to co nazobou na podzim. Každý přelet navíc znamená vyčerpání zásob a pták, který se zvedne několikrát a přeletí několikrát za zimu, tak ti ptáci potom hynou na jaře. Také období hnízdění je citlivé pro ně, protože slepice tetřeva je prostě slepice, je hloupá. Když ji vyplaší člověk z hnízda, ona ho nenajde. Nenajde pak třeba ani kuřata, když vodí. Takže tyto oblasti, které jsou takzvané jádrové oblasti tetřeva, kde ti tetřevi hnízdí, tak tam je problém, tato místa vyžadují nějakou regulaci. Jak vidíte, tak je to zrovna velká část té oblasti, kterou jste si vybrala jako zájmovou. Takže když se to dá takhle dohromady, udělá se překryv, tak tam po nějaké arondaci (zaokrouhlování, scelování – pozn. autorky) vyšlo to, že smysluplná ochrana, přísná ochrana, to znamená nehosподаření, by měla být na 50 % národního parku. Ale z toho jenom část jsou území, kde je nutné nějakým způsobem regulovat návštěvnost, tam je potřeba vzít ty výskyty na rušení citlivých druhů plus ty podmáčené plochy. Ty si dát přes sebe. Myslím, že teď k něčemu podobnému směřuje ministerstvo v tom svém návrhu, ve kterém říká – oddělíme zonaci od regulace. Což je rozumná věc. Může se do některých prvních zón docela klidně chodit, když to ničemu neublíží, ale musí se říci, kde je ta regulace potřeba a na to oni budou zadávat tak zvané „naturové“ posouzení, to znamená poměrně rozsáhlou odbornou studii, která jim řekne, kde je co možné a kdy. A v některých oblastech, kde žije tetřev, tak například na podzim, když vyvedou mladé, asi by nebyl problém, aby tam lidé chodili.

Haltufová: Já se tedy ještě zeptám, tady mám starší studii asi z roku 2011. Je v ní myšlenka, že by se měla zvyšovat první zóna až na 75 % a pak tady je stanovení IUCN na 30 až 40 %, takže já teď nevím, jak je to v současnosti.

Bláha: V současnosti to není jednoduché, v podstatě ta obecná doporučení světového svazu ochrany přírody pro národní parky jsou postupně dosáhnout 75% rozlohy ponechané přírodě, 25% zázemí pro turisty a pro lidi a nějaké extenzivní hospodaření.

To, co my jsme ukázali tady tou studií, tak tou ukazujeme, že aktuálně je to možné udělat okamžitě na 50 % a k těm 75 % se dostat časem. Světový svaz ochrany přírody doporučuje prostě to přechodné období zhruba 30 let a během těch třiceti let se tam dostat. Nicméně pro Šumavu, když tady byla ta expertní mise v roce 2002, tak tam právě řekli 30 až 40 % hned a nehovořili o těch 75 %. Tehdy byl v plánu péče ten cíl 50 % do roku 2030 a ten jim stačil, protože Šumava je mnohem větší než ostatní národní parky. Takže oni akceptovali, že pro Šumavu by to mohlo být 50 nebo alespoň minimálně 50 %. Já osobně si myslím, pakliže se ta Šumava nezastaví a nezničí, tak nakonec lidé přijdou na to, že ta deviza, kterou ta Šumava má, je v potenciálu divočiny, ale bude to pár let ještě trvat. Problémy s rizikem zástavby tam jsou, je tam velký tlak stavět. Lidé si myslí, že tam prostě jezdí 2 000 000 turistů ročně, že tedy je tam zlaté koryto. Ubytovací kapacita, podle toho co vím, ani teď už není naplněna. Další problém je v tom, že hodně lidí proto, aby tam pobývali delší dobou, potřebují a chtějí alespoň nějakou pestrost aktivit. Dva tři dny si dojít do té divočiny, pak třeba do bazénu nebo někam jinam. A je snaha tohle všechno nacpat do těch obcí, které jsou uvnitř parku. Proto já jsem vám psal, že není úplně šťastné brát část národního parku jako ten Modravský region, ale vzít ten koncept biosférické rezervace, což je širší oblast, to je ještě víc za chráněnou krajinnou oblastí. Koncept biosférické rezervace je vlastně o nějaké takové souhře využívání krajiny a přírody člověkem, kde je nějaký prostor pro divočinu a nějaký prostor pro ostatní využívání, ať už hospodářské nebo právě turistické. A nesnažit se vše narvat do těch obcí, co jsou uvnitř národního parku, i ty umělé atraktivita. V Bavorském národním parku nyní spíš ubytovávají lidi po obvodu národního parku, ale tam nejsou obce uvnitř parku, tam jsou asi dvě obce v parku. Samozřejmě obce, které jsou mimo národní park, mají pravidla trochu volnější pro to, co v nich lze umístit. Neměly by se tam stavět nějaké mega – nějaké lunaparky, stále to je chráněná krajinná oblast a mělo by to být založeno na harmonii člověka a krajiny. Ledacos se tam může a tím pádem i ten ekonomický profit z toho turistického ruchu by nebyl vázaný jenom na těch několik obcí uvnitř parku, ale těžil by z toho mnohem širší region.

Když se podíváte, já to zde někde mám, příjmy obcí, které jsou uvnitř parku, to jsou ty červené, jsou výraznější než u obcí, které jsou v okolí toho národního parku. Všechno se to snaží řešit jenom uvnitř toho parku. Chtělo by vytvořit nějaký strategický dokument, se kterým musí podle mě přijít kraje a k tomu by měly sloužit i nějaké zásady územního rozvoje, které se řeší na krajích. Tím, že Šumava je vlastně ve dvou krajích – Jihočeském a Plzeňském, tak každý ten kraj to řeší zvlášť, neřeší se to pro celou oblast národního parku, jako to řeší v zahraničí. Tam tyto koncepty bývají pro celou oblast národního parku, jak se to většinou nazývá.

Tak se ptejte.

Vorel: Ty ses některých otázek už dotknul. Takže zkus ty otázky přečíst, co si myslím. Téma víš. Zkus některé otázky najít, já vím, že 3 otázky jsou přímo pro tebe.

Bláha: Já na některé ty otázky odpovědět nedokážu.

Vorel: To je jasné, to je kvůli tomu..., no řekni to sama. Její vedoucí původně myslel, že ten rozhovor povede s 20 lidmi, prostě s velkým množstvím lidí.

Haltufová: To ne, to říkal někdo jiný. Můj vedoucí je spokojený, že povedu rozhovory. To mně říkal hned na začátku, že je důležité o tom mluvit s lidmi, ale že se musím opírat o data, o tvrdá data, abych to měla podložené. Že rozhovory s lidmi jsou zkušenosti, že jsou zajímavé, ale kostra musí být ta data.

Vorel: Zkus přečíst ty otázky, o kterých se Jára zmiňoval.

Otázka 1) Vyzdvihněte prosím nejzásadnější problémy bránící trvale udržitelnému rozvoji cestovního ruchu v Národním parku Šumava (v ekonomické, sociální i environmentální oblasti).

Haltufová: To jsou tři oblasti.

Bláha: Jedna věc je ta neexistence strategie rozvoje turistického ruchu pro celou oblast Šumavy, to znamená nejen národního parku, ale i té oblasti, která národní park obklopuje, řekněme té biosférické rezervace. Činnosti se tříští. Každá obec se to snaží řešit pro sebe, a chybí ten nadhled na ty problémy a činnosti.

Haltufová: Vy jste mně to psal. Já jsem si říkala, že ty podněty mají přijít zezdola, z těch obcí a zaštiťující orgán neví, co se v nich děje.

Bláha: Ví, měly by vědět. Ty kraje to vědí. Ta jedna obec zná pouze svůj katastr, ale ten kraj ví co a kde. Tady je v zimě obrovský potenciál běžeckého lyžování, tady je to slabší. Tady je splouvání Vltavy. Tady jsou slatě, a kde jsou realizované další aktivity, kde jsou informační střediska, kam si mohou ti lidé chodit, kde jsou další zajímavé věci, informační centra, muzea, další přírůstky, prostě kam ti lidé, když tam přijedou, chtějí jít. Celé to ještě provázat s tím Bavorskem, aby to nebylo jednoduché.

Haltufová: Já jsem se ptala nebo psala jsem starostovi Modravy, jestli mají nějakou strategii, a on napsal, že ne, že je jen Šumava západ strategie a tam, že je to definované pro ty jednotlivé obce. Tak jsem na to zběžně koukala.

Bláha: A ještě je další problém bránící udržitelnému rozvoji cestovního ruchu podle mě, slabý marketing. Myslím, že by to mohlo být mnohem silněji viditelné téma v cestovních kancelářích, u operátorů turistického ruchu, ale tam chybí zase někdo, kdo by se tomu věnoval pro celou oblast Šumavy. Existují cestovní kanceláře, které vozí lidi na Šumavu, ty si marketing dělají samy, hold každé ubytovací zařízení si to dělá samo. Ale jaké jsou možnosti těch jednotlivých zařízení, lidí? Nějaké to zaštitění šumavského regionu jako celku v marketingu.

Haltufová: Tuto otázku jsem vám položila, protože si myslím, že každý shledává ten problém trochu někde jinde.

Otázka 2) Jakým způsobem je zde pravidelně sledován a vyhodnocován stav složek životního prostředí (čistota ovzduší, čistota povrchové a podzemní vody, kontaminace půdy ...)?

Bláha: Ovzduší asi hydrometeorologický ústav, obec Modrava se chlubí, že je nejčistší obcí v republice. Myslím, že Šumava je na tom dobře, ale data nemám. Stav půdy, to je věc, která se velmi liší místo od místa. A tam, kde se dělal nějaký výzkum, tam ho

převážně dělal hlavně Ústav půdní biologie Akademie věd ČR. I čistota vody se sledovala, to není úplně moje parketa, vím o nějakých měřeních, dílčích studiích, které prováděl Výzkumný ústav vodohospodářský, něco dělala přírodovědecká fakulta něco Akademie věd ČR (Hydrobiologický ústav Akademie věd). Stav vody v jezerech sleduje hodně Hydrobiologický ústav Akademie věd ve spolupráci s Přírodovědeckou fakultou Jihočeské univerzity. Tyto ústavy mají dlouhodobý monitoring na tu čistotu vod a mohly by vás nasměrovat. Doc. Vrba, prof. Vrba na čistotu vod. Profesor Vrba z hydrobiologického ústavu a Ondřej Simon z vodohospodářského ústavu by asi věděl, jak je to se sledováním čistoty vod. Simon je z VÚV – Výzkumný ústav vodohospodářský T. G. Masaryka. Ale je možné, že bazální monitoring dělá ČHMÚ, ale tím si vůbec nejsem jistý. Vody fakt nevím.

Otázka 5) *Vadí turistům a místním obyvatelům nepestrost zdejších lesů (smrkové monokultury)?*

Bláha: S těmi monokulturami to je mýtus, cha, cha, cha. Na Šumavě se říká, že je to smrková monokultura, a ve skutečnosti je to velký rozsah přirozených horských smrčín. To jsem vám ukazoval, tady na té mapě. To je 25 % Šumavy. Tam ta „monokultura“ ve smyslu toho, že to je jednodruhový smrkový les s nějakou příměsí jeřábu, to je přirozený stav. Tam prostě nerostou buky, jedle, stejně jako tam neporostou palmy, protože to je ve vyšších polohách nebo podmáčených polohách, kde ten buk, ani jedle nepřežije. Je to náhorní plato Šumavy, které má velmi specifické podmínky. Ohledně smrku, výskytu smrku je má celá Šumava. Na Šumavě roste smrk v polohách, kde převažuje přirozeně, kde jinde by byly smíšené lesy s převahou buku. O tomhle hodně psal pan Hubený, to je ten, co ho teď udělali ředitelem. Stejně tak dělal analýzu věkové struktury těch smrkových lesů celé Šumavy, nejenom národního parku, ale i CHKO. Zjistil, že lesy, o kterých si všichni mysleli, že to jsou uměle zasazené monokultury, jednověkové, tak že jsou věkově nesmírně rozmanité. Ty smrky sice vypadají stejně, ale každý přitom je jinak starý. Takže rozsah těch skutečně monokultur (tzn. jednodruhových a jednověkových ve smyslu kulturních smrčín – tzn. uměle vypěstovaných smrkových lesů) je na Šumavě jenom nějakých 30 %. Čili většina smrků na Šumavě není monokultura ve smyslu kulturního, uměle vypěstovaného lesa v místech, kde by měl být smíšený les. A nakolik to lidem vadí, to nevím, jestli někdo takový průzkum dělal. Ono se o tom hodně mluví, ale bylo by to zajímavé. Bylo by to zajímavé, ptát se lidí, jak se cítí v těch kulturních smrčínách, uměle vysazených, kde jsou smrky, jehličí a nic jiného. Jak se cítí v horské smrčíně, která je mnohem rozvolněnější, je tam borůvčí a prostě ten les skutečně působí na člověka úplně jinak, než umělý „smrčák“ v místech, kde by neměl být, kde by měl být smíšený les, ale pochybuji, že tohle pocitové vnímání někdo někdy někde zkoumal. Jestli to tedy byla otázka, na kterou jste se ptala?

Haltufová: Ano, ano, přesně, na to jsem se ptala.

Bláha: Nevím o studii, která by tohle prozkoumala, bylo by to hodně zajímavé, ale to by předpokládalo brát lidi na různé typy smrkových lesů a ptát se jich na jejich pocity. Bylo by to hodně zajímavé to udělat, ale myslím si, že nic takového není.

Otázka 6) *V I. zóně národního parku se stromy napadené kůrovcem nekácejí přímo, ale napadené stromy se odkorní (odkŕují) nastojato a odkorněné kmeny se nechají stát a napadená kŕa se spálí nebo odveze. Dovedl byste odhadnout, o kolik let se prodlouží životnost tohoto lesa při včasném zásahu tímto způsobem? Existuje vědecký odhad? Jak se postupovalo ve II. zóně národního parku v oblasti Ptačího potoka? Zde se napadené stromy kácejí, nebo se postupuje jako v I. zóně?*

Bláha: Hlavně ta vazba na zóny už není. Jak jste se ptala na ten rozsah, kolik území je ponechané přírodě? První zóna tvoří jenom 13 % rozlohy parku a je rozkouskována na nějakých 135 malých kusů, rozptýlených po celé Šumavě. Po orkánu Kyrill se to scelilo.

Bláha: Já to zkusím ukázat. Myslím, že tady něco mám.

Haltufová: To najdeme.

Bláha: V roce 2006 nebo 2007 byl Kyrill. Do roku 1999, mám tady takový graf. Do roku 1999 to bylo tak, že se v prvních zónách nekácel kŕovec, nechávalo se to být. Ve druhých zónách se všechny kŕovcem napadené stromy těžily. Po roce 1999 se začalo vlastně kácat a právě odkorňovat, jak jste to popsala, i v některých prvních zónách, ale ne ve všech. To dřevo se tam nechávalo ležet jakoby odkorněné, k tomu směřuje ta otázka. Ale nebylo to ve všech prvních zónách. V těch druhých zónách se proti kŕovci zasahovalo. Jedna gradace kŕovce taková větší byla v druhé polovině devadesátých let, roku 95, 96, 97. To je tenhle ten vrchol. Tahle ta křivka je kŕovcová těžba ve druhé zóně. A tam došlo k tomu, že se vytvořily v těch horských smrčínách holiny a následovalo to, že i při relativně malých vichřicích v roce 98 a 2001, tam padly polomy. Otevřeli vlastně ty horské lesy větru a pak se to každý rok vždycky zvětšovalo. Ty stromy na okraji popadaly, když se do nich opřel vítr a ty holiny se rozšiřovaly. Takže třeba v roce 2006, myslím, já se podívám, jestli tady mám tu fotku, asi ano.

Mám příklad, který to ukazuje na té Trojmezné. Kde tohle je hranice první zóny – Trojmezná, Trojmezenský prales, kde se proti kŕovci nezasahovalo a kde vlastně padly stromy po Kyrillovi. Pod Trojmezenským pralesem se vytvořily holiny nebo polomy. Polomy až při tom Kyrillovi, tedy v této části. Orkán Kyrill byl v roce 2007. Ten to rozmetl, ty horské smrčiny úplně a tam, kde se kácelo prostě pod tím (Trojmezenským) pralesem, tak tam postupně vznikala, tím jak se do toho opíral vítr, jedna velká holina. Takže rozdíl pak mezi tím pralesem, kde se nezasáhlo a zůstaly ty stromy stát je takový: Tohle je oblast, která je na snímku tady a to je snímek odněkud tady, kousek semhle. Podobně to bylo i jinde. Tohle to je třeba Černá hora, to už jsou ty polomy po Kyrillovi. Zde vidíte prostě vytěženou plochu předešlou a na ní polomy, jak to přišlo přes hřeben a opřelo se to do toho lesa. Tady je podobný obrázek, tohle bude možná Plesná z té západní strany, tady je vykácená holina, tady obrovský polom. Tam, kde holiny nevznikly a ten les prořídil, tam to dopadlo podobně, když se snížilo zakmenění toho lesa kácením jednotlivých napadených stromů. Takže v momentě, kdy ten les byl řidší, tak neměl stabilitu, tak to dopadlo stejně. To je Plesná z východní strany. A proto vlastně tehdy v tom roce 2006 po Kyrillovi, když tohle to se stalo a byla už vlastně jasná ta příčina a souvislost rozvratu lesů polomy po předchozí asanační těžbě, tak tehdy se přistoupilo k tomu, že se ty vysokohorské smrčiny ponechaly bez zásahu, rozmnožil se tam kŕovec.

Byla obrovská gradace kůrovce, to je tahle křivka, která v tom roce 2010, 2011 začala klesat. Tehdy bylo jasné, že buď by se postupně ty lesy všechny vykácely, nebo prostě se nechaly bez zásahů, ale s rizikem, že je napadne kůrovec.

Haltufová: V kterém roce jsme tam byli, jak tam byli ti aktivisté u Ptačího potoka?

Bláha: U Ptačího potoka, to byl rok 2011. To byl rok 2011, kdy už v podstatě... Protože došlo ke změně vedení, v roce 2010 nastoupil, no v roce 2011 nastoupil Stráský jako ředitel parku a Mánek jako náměstek. A oni se snažili kácet opět v těch oblastech, které byly po Kyrillu ponechány bez zásahu. Jenže to bylo rozhodnutí ředitele parku a ministra, které nemělo oporu v zákoně, ale nedošlo ke změně těch prvních zón. Zůstaly dál rozkouskované na 135 malých kusů a dál pokrývaly jenom 13 % rozlohy národního parku. Ale k těm prvním zónám se přidalo část těch druhých zón a v podstatě plus-minus režimu bez zásahů anebo nedestruktivním managementem. To znamená, že to kácení bylo jednotlivé, sem tam někde, tak to bylo asi 30 % rozlohy parku po Kyrillovi, po orkánu Kyrill. A blokáda Ptačího potoka byla v roce 2011, protože se začalo kácet v místech, které už byly ponechány jako divočina. Otázka byla na to, jak dlouho, o kolik se zbrzdí rozklad těch kmenů, když se to nechá.

Haltufová: Ta otázka je pro vás položena špatně. Dovedl byste odhadnout, o kolik let se prodlouží životnost tohoto lesa při včasné zásahu tímto způsobem? No vlastně dobře. Na stojato, kmeny se nechají stát a napadená kůra... Ano, ano, když jsou nastojato.

Bláha: Tam jde o to, co se prodlouží?

Haltufová: Životnost tohoto lesa.

Bláha: Životnost lesa, co to je životnost lesa? Buď to ponecháte bez zásahu, stromy uschnou a pod nimi vyrostou nové, tak to funguje prostě po tisíciletí v těch horských smrčínách. Životnost lesa není přerušena nebo se to vykácí, což významně vychýlí tu trajektorii vývoje lesa v tom, že tam vznikne holina. Ta se většinou musí uměle osázet nebo nemusí a zaroste taky, ale už vzniká jiný typ lesa, už ten les vypadá jinak. A hlavně na té holině, tam pere slunce. Tak tam dochází k selekci těch stromků na typ stromků, které vydrží ty výkyvy teplot a to slunce. To jsou takzvané pionýrské typy, které jsou krátkověké, po stu plus-minus letech jim končí životnost, kdežto stromy, které rostou v mládí v zástinu, ty se dožívají třeba tři set, čtyř set let. To jsou klimaxové typy smrků. Takže tím vykácení se to hodně mění. Kdežto pod těmi soušemi – tam to je něco mezi. Tam se uplatňují oba ty typy a největší měrou nějaké přechodové typy. Takže životnost lesa je v podstatě tou holinou přerušena. Pakliže se to loupe nastojato, tak v podstatě ty stojící kmeny, které tam zůstanou, fungují jako ty souše. Záleží také na tom, jak to provedou, jestli hodně citlivě a ořežou málo větví. Zde je důležitý ten efekt souší nad půdou, když vlastně ten strom napadne kůrovec, on uschne, tak opadá jehličí a zůstane ta struktura větviček i rok. Menší větvičky opadávají až po čtyřech, pěti, sedmi, deseti, patnácti letech, jak který strom, a potom se to celé láme. Takže změny v půdě jsou pozvolné, ten život v půdě zůstává a stejně tak vegetace má nějaký čas se adaptovat na postupné změny světlosti, než když se to najednou vykácí. Když to oloupou nastojato, tak tam zůstávají souše stát, to plní tu funkci suchých stromů, ale oni jim často odřežou větve, jak tam ti lezci lezou, do dvou třetin to odřežou. Takže tam je větší skok, ale není to tak

výrazné, jako když se to pokácí. Tu úlohu suchých stromů, vlastně ty stojící suché stromy plní. Kdežto ty ležící odkorněné, když to pokácí, odkorní, tam je to najednou odcloněné. Oni to tam nechají tak. Je to lepší, než když to odvezou, ale má to mnohem blíž k té holině než k tomu uschlému lesu.

Haltufová: My jsme tam viděli takové zářezy také na těch kmenech jakoby suchých, stojících.

Vorel: To je, podle mě, jenom z estetických důvodů, ten strom neuříznout takhle, ale že se dělají takové 3 zuby.

Bláha: To je ale úplně jiná věc. To se dělá podle cest, kde chodí turisté, kde se kácejí ty suché stromy, normálně jinde se nekácejí stojící suché stromy v těch bezzásahových územích. Ale tam, kde procházejí turistické stezky těmi bezzásahovými lesy, tak tam pro to, aby to nespadlo na turisty, to skácejí dřív. A proto, aby to vypadalo jako přírodní zlom, tak to napodobují. Někde se jim to nedaří a někdy to dělají rychleji hrozně. To také Stráský udělal, když nastoupil, že poslal harvester, aby plošně vykácel ty stromy podél cest. A pak lidé, kteří jdou, aby viděli tu divočinu, tak jdou prostě po vykácených jakoby pruzích, což nebylo dobře. Myslím si, že je lepší, když to dělají takhle, i když to třeba působí divně, ale je to lepší, ale to je kvůli ochraně turistů.

Vorel: Já jsem myslel, že je to z estetických důvodů.

Bláha: Ano z estetických, aby to trochu jako napodobovalo přírodní zlom, protože ty stromy se nejčastěji lámou zhruba v té třetině výšky, v důsledku hniloby troudnatcem páskovaným, který tam je nejčastější houbou, která vlastně způsobuje rozklad toho dřeva a ztrátu pevnosti dřeva. Takže to je odpověď na tu vaši otázku. Já jsem neporozuměl, jaký má vztah k turistickému ruchu.

Haltufová: Souvisí to, i když vzdáleně, s přírodním prostředím, kam ti turisté jezdí.

Bláha: Buď jdou do těch suchých lesů, lesů s uschlými stromy. Tam to na ně působí. To máme také v těch anketách. Na to jsme se ptali, jak to na ně působí? Což je zajímavé, 50 % zhruba říká, že se jim to nelíbí, a 50 %, že s tím nemají problém, ale jenom asi tři a půl procenta nebo 4,5 % říká, že se jim to nelíbí do té míry, že by tam nechtěli jezdit. To znamená, že to vychází podobně jako ty sociologické studie v Bavorsku. Tam asi 3,9 % lidí (těch turistů) uvádí, že se jim to nelíbí do té míry, že by tam nechtěli jezdit. Zde je důležitý moment z hlediska toho turismu, jestli to prostě odradí turisty, že ten člověk není zvyklý pohledu na suché stromy.

Haltufová: To mně právě říkal bratr, on tam jede teď, jestli tam nejsou samé suché lesy.

Vorel: O tom mluvil i pan Schubert v televizi, když se kácelo na Ptačím potoce. On tvrdil, a teď si to nemusím pamatovat přesně, že turisté přestanou na Modravu jezdit, kdyby v okolí byly tyhle ty suché stromy, protože oni tam jezdí kvůli živým zeleným stromům.

Bláha: Jenže živé, zelené stromy neudrží za těchto disturbancí, jak se tam říká. A má na výběr, buď tam bude vykácená plocha, nebo tam budou ty suché stromy. To loupání nastojato je strašně drahé. Tam do toho Ptačího potoka vrazili v roce 2012 11 milionů (korun), to je nezdůvodnitelné ekonomicky.

Vorel: My jsme to viděli i na Smrčíně, tam také stromy odkorňovali tímto způsobem – loupání nastojato a šlo mu to hodně pomalu, tam to muselo být hodně drahé.

Bláha: Otázka z té ankety na vykácené plochy ukazuje, že mnohem větší procento lidí odrazují spíše vykácené plochy, než ten suchý les, a naopak zhruba 30 % lidí říká, že se tam přijede podívat znovu do těch lesů s uschlými stromy, aby viděli, jak to dopadne. Naopak se to stává zdrojem opakovaných návštěv. Přitom schválně porovnejte ty naše ankety s tím sociologickým průzkumem, co dělali Bavorském lese, tam to vychází skoro na procento stejně. A také se mění názor, když se ptají lidí v době, kdy suché stromy vidí z dálky, a v době, kdy již stojí mezi nimi. To na člověka úplně jinak působí, když vidí suchý les z dálky, mnohem hůř, než když se s tím setkají uvnitř toho suchého lesa. Lidé to cítí lépe, když už to není z dálky. Jsou mezi suchými stromy a vidí, že ten les žije. To cítí mnohem lépe. Takže ty obavy, že by ty uschlé stromy mohly odrazovat turisty, se nenaplnily. Naopak stávají se zdrojem opakovaných návštěv, protože je to něco, co je zajímavé.

Haltufová: Ty zážitkové trasy se také budují?

Bláha: Bohužel málo.

Vorel: Na Poledníku.

Bláha: Na Poledníku, i na té Trojmezí, byla na Březníku, tam to zrušili.

Vorel: Tam to zrušili, ale letos prý udělali novou, ale ne na horskou smrčínou, my se tam chceme podívat. Na tom Březníku už jsi byl? Na té nové?

Bláha: Na té nové?

Vorel: Na tu nové, je tam nová. Starou zážitkovou stezku uzavřeli a udělali tam novou.

Bláha: Ale to je už déle a tu pak také zrušili.

Vorel: Ano?

Bláha: Teď nevím, jestli tam je nějaká úplně nová.

Vorel: Já jsem pochopil z internetu, že to bylo nově otevřené v letošním roce.

Bláha: Tak v tom případě je tam úplně něco nového.

Vorel: Četl jsem, na Březníku starou stezku zrušili a zavedli tam novou a byla tam přesně popsána, že povede 800 m od té silničky směrem na... Teď nevím, jestli na Velkou, nebo Malou Mokrůvku? A pak se stezka vrací zase zpátky na tu silnici před Březníkem.

Bláha: Ne tak to je na Malou Mokrůvku, tam stezka byla, ale ta podle mě už je zavřená, protože byla mizerná. Tu udělali tak hloupě, že tam vlastně nic vidět pořádně nebylo.

Vorel: To je možné, to nevím. Uvidíme. Půjdeme se tam podívat a zjistit to. Dobře.

Haltufová: Takže tady tu otázku, už jste v podstatě zodpovídal.

Otázka 7) Můžete zhodnotit tlak podnikatelské sféry na budování nové infrastruktury (dalších ubytovacích kapacit, lanovek, vleků, sjezdovek ...) v oblasti Modrava?

Bláha: Co se týče ubytovacích kapacit, objevují se tam nové ubytovací kapacity. Majitelé mají problém je naplnit, teď třeba to prodávají. Mají problém s uplatněním. Je tam hodně velký tlak, už ne na nějaké penziony nebo hotely. To už si myslím že, nové ubytovací kapacity se tam moc nebudují, ale je tam tlak, na budování sídel a rekreačních objektů pro vyšší vrstvy z Plzně, z Českých Budějovic a Prahy, protože to je prostě móda. V tom je problém. A co se týče lanovek, je tam jeden podnikatelský záměr, vybudování lyžařského areálu na Kvildě. Také se o tom psalo v novinách, že tam chtějí dělat lyžařskou školu. Vystavět v oblasti Kvildy obrovský lyžařský areál, nejenom na sjezdové lyžování, ale i na běžecké sporty, a dokonce tam počítají, tady to mám... Že navrhuji převést první a druhé zóny NP do třetí zóny. Teď kdyby schválili ten senátní návrh zákona, tak to tam mají jako přílohu, celou tuhle rozsáhlou oblast lesů nad Kvildou, kde počítají s tím areálem. To znamená, že to jde až k Jezerní slati, tady je cesta, to je silnička z Kvildy na Filipovu Huť.

Vorel: To chtějí tam stavět?

Bláha: Tady chtějí dělat obrovský lyžařský areál.

Otázka 8) *Jak se daří v národním parku budovat environmentální osvětu na straně poptávky (návštěvníků, turistů), nabídky (pracovníků parku, soukromých poskytovatelů služeb) i představitelů veřejné správy?*

Bláha: Mohu říci jenom svůj názor, ale nemám to doložené úplně daty. Jenom z toho, jak lidé reagují na informační stánek na pramenech Vltavy. Poptávka je velká a není uspokojena, to lidé tam říkají. A dost často reagují: „Konečně si s někým o tom mohu popovídat, prostě chybí mně, aby mi to někdo vysvětlil.“ A to přesto, že Šumava má dobrá informační střediska. Na Kvildě je informační středisko a stále poptávka po těch informacích je vyšší. Podle mě trochu chybí to, aby tyto problémy vysvětlovali pracovníci parku lidem přímo v terénu. V místech, kde to ti lidé vidí, tam aby někdo stál a říkal jim to, prostě bavil se s nimi o tom. Děláme také hodně, že do penzionů a do hotelů rozvážíme informační materiály. Majitelé jsou za to hrozně rádi, protože mají co těm turistům nabídnout. Po tom je poptávka.

Haltufová: Protože v médiích je jakoby prezentace jen taková povrchní, zkrácená.

Bláha: Lidé, kteří přijíždějí, obecně to je vlastnost hodně turistů, že když někam jedou, tak se snaží o navštíveném místě pořídit informace. Berou si informační materiály, čtou je a často pak máme zpětnou vazbu od nich: „Tohle to jsem četl, tohle já vím, vidím, jak to vypadá, ještě mi řekněte tohle.“

Otázka 13) *Nebylo by lépe velkoplošnou příhraniční oblast patřící do 1. zóny národního parku rozšířit například až do vzdálenosti patnácti až dvaceti km od státní hranice a zároveň vyčlenit z ní intravilány měst či vesnic (Modrava, Kvilda, Filipova Huť apod.)? Příklady nacházíme jak v sousedním Bavorsku, tak v Krkonoších.*

Bláha: Ano je to určitě možnost, vyčlenit obce uvnitř parku z parku, aby nebyly součástí území parku tak, jak je to třeba v Krkonoších. U takto vyčleněných vesnic bude větší riziko staveb, které nebudou respektovat krajinný ráz, jako to je v Krkonoších. A hodně lidí jezdí na Šumavu a říká, já jsem dřív jezdil do Krkonoš, ale už je to v těch obcích tak

nabité a tak nepěkné, že raději jezdím sem. Turisté na tu tradici neudržitelnou zástavbu reagují hrozně negativně, na další zástavbu budov, která narušuje krajinu. Ale řešení to samozřejmě je vyčlenit obce z parku, asi by se tím ukončila řada sporů. Samy obce vyčlenění z parku nechtějí, protože obce, které jsou v parku, mají řadu výhod, větší žádosti o dotace a tak dále. Na Šumavě není poptávka obcí po tomto řešení. Řada lidí už z věčného sporu, z toho konfliktu mezi obcemi a ochranou přírody, už je naštvaná. To je důvod, proč říkají: „Vyčleníme obce z parku, ať si tam dělají, co chtějí. A jinde prostě rozšíříme status ochrany, ať přestanou obce mluvit do toho, co dělá ochrana přírody na státním území...“ Ten mandát obcí do toho mluvit, do ochrany přírody, je tehdy, když by ta ochrana ohrožovala nějakým způsobem ty místní lidi. Pakliže to neohrožuje, tak by neměly tak silně do toho mluvit. A naopak ten mandát ochrany přírody mluvit obcím do toho, jak se tam staví, je omezenější, když to nelikviduje třeba krajinný ráz. Je to logické. Něco jiného je narušení krajinného rázu, narušení krajiny nějakou stavbou, která tam vlastně nepatří. Ale když už lidem říkají, jakou mají mít střešní krytinu, jak natírat ploty u plotů, tak to je přehnané.

Otázka 14) *Je lépe turisty v hlavních sezonách ubytovávat přímo v národním parku a zvýšit tu ubytovací kapacitu, nebo je ubytovávat ve vzdálenosti patnácti až dvaceti km od národního parku a do parku je vozit veřejnou dopravou (například ekobusy)?*

Bláha: O tom jsem v podstatě mluvil, když jsem říkal, že právě by bylo logičtější rozptýlit ty turisty do širší oblasti, co se týče ubytování a tak, aby ten ekonomický zisk se rozptýlil do více obcí. Samozřejmě ty ekobusy, to funguje velmi dobře, třeba v tom Bavorsku. Je to právě podle mě směr, kterým by se měly ty úvahy ubírat.

Otázka 22) *Jak je dále rozvíjena aktivita pozorování volně žijících živočichů (či volně rostoucích rostlin)?*

Bláha: Pokud vím, tak se plánuje postavit pozorovací věž na Chlumu. Jde o to, kde a jak tam bude umístěna. Pozorovatelnou chtějí dát někam, kde je tokaniště tetřívků. Přitom, kdyby byla o trošku vedle, tak to tetřívkům nemusí vadit a lidé mohou ptáky pozorovat. Vltavský Luh se vlastně nabízí jako jedna taková lokalita. Plánuje se výběh s vlky na Srní. Fungují ty obory s jeleny.

Vorel: U Srní je pozorovatelná pro jeleny.

Bláha: Těch obůrek je asi 5 a ty pozorovací místa, myslím, že jsou 2, ale nejsem si tím jistý. Pozorovatelnou zvěře jsou hodně velkým hitem v západní Evropě a ve Spojených státech a přináší to veliké peníze, za to lidé platí neskutečné peníze. Je to určitě námět, se kterým by se mělo pracovat lépe.

Haltufová: A ta zvířata se tam pak běžně pohybují?

Bláha: V těch výběžích ano. Ve volné přírodě se musí dobře postavit to pozorovací místo.

Haltufová: A ti vlci, jak jste říkal?

Bláha: Ti budou také ve výběhu, ale má to být nějaký velký výběh, že nebude jistota, že je opravdu uvidíte. Není to jako v zoologické, kde jsou na malém prostoru a vlků tam je hodně.

Vorel: Já jsem byl před 14 dny v zoologické zahradě v Táboře. Víš o ní, četl jsi o ní?

Bláha: Ne.

Vorel: V Táboře je soukromá zoologická zahrada a tam mají v jednom výběhu vlky s medvědy. A ti vlci s těmi medvědy se docela snášejí, zvláště když jsou to velcí medvědi hnědí. Ve výběhu byla velká mláďata medvědů hnědých. Vlci na ně útočí, ale neublíží jim. Vlci měli ve výběhu nory a běhali ve výběhu spolu za sebou. Navzájem si hráli ti vlci přímo ve výběhu v tábořské zoologické zahradě.

Bláha: To je zajímavé.

Vorel: Já jsem to nikde jinde neviděl, v pražské zoo jsou asi 3 vlci. Tak tam běhají kolem. V pražské zoo mají výběh, já nevím, asi 20 x 30 m. V Táboře mají výběh 100 x 200 m nebo 150 m, takový kaňon. Je tam kaňon, kudy tekl potok nebo má téci potok a medvědi se tam bahnili s vlky ve vodě.

Bláha: To je pěkné. To jsem nevěděl – soukromá zoologická zahrada.

Otázka 26) Jsou nouzová nocoviště v letní sezoně plně využívána?

Bláha: Nevím, nemám to zmonitorované, je to dobrá věc, ale... Vidím, že využívaná jsou, ale plně, nebo neplně, nevím. To by vám řekli strážci NP.

Haltufová: Ještě, jak jste mluvil o tom, že by strážci měli dělat osvětlu, tak jestli jich je dostatečný počet.

Bláha: Ne není, je to naprosto podhodnocený počet. Na správu parku je nahrnuta taková agenda, v podstatě mají kontrolovat dodržování zákona o ochraně přírody a krajiny a ostatních přidružených zákonů, mají dělat informační a osvětovou činnost, mají zajišťovat první pomoc, teď ještě požární hlídky a počet strážců na území NP Šumava je nízký. Když přepočtete, já jejich počty zde s sebou nemám, tak to v životě nemůžou stihnout. Když srovnáte, kolik připadá na jednoho strážce hektarů v Národním parku Bavorský les a u nás, tak to je nesrovnatelné. Těch strážců by mělo být nejméně 2x, 3x tolik.

Haltufová: Je to tím, že jakoby Česká republika není tak bohatá, anebo se ty peníze investují jina, kde jsou neefektivní?

Bláha: Je to můj názor, ale spíš ta druhá možnost. Já si dovedu představit, že se zruší řada jiných (pracovních) míst v národním parku a posílí se strážní služba.

Haltufová: Tady jsem měla někde otázku, teď nevím, jestli ji tam mám (otázka 19). Jaký je počet těch strážců?

Bláha: Z hlavy nevím, mám to někde napsané.

Vorel: To se zeptáme někoho z národního parku.

Bláha: Pokud byste to nesehnali, já to někde mám.

Haltufová: Celkový počet zaměstnanců národního parku.

Bláha: To je v ročence. A strážců to já vytažené mám. Takže, kdyby bylo potřeba, tak to někde najdu.

Haltufová: Terénní pracovník rovná se strážce?

Bláha: Terénní pracovník může být i lesník. To nevím, jak to je, jakého terénního pracovníka máte na mysli?

Haltufová: To jsem se špatně vyjádřila. Tu otázku nemám upřesněnou.

Bláha: Terénní pracovníci jsou vlastně pracovníci informační strážní služby anebo také lesní personál. To jsou venkovní pracovníci. Terénní pracovníci mohou být i z oddělení, které dělá vědu a výzkum. Správa NP má v terénu lidi, kteří dělají biomonitoring.

Bláha: Já mám počty pracovníků informačním strážní služby. Je to uvedeno ročenkách, kde jsou i počty lesního personálu. Kolik lidí z toho vědeckého oddělení jsou pracovníci v terénu, to nevím.

Haltufová: Ta ročenka je na internetu?

Bláha: Ano, to by mělo být na internetu.

Otázka 29) Máte vizi nových šetrných produktů v oblasti cestovního ruchu vhodných pro danou lokalitu?

Bláha: Teď myslíte jakých produktů, všech produktů? Určitě budu jmenovat typy produktů, jejichž výčet určitě nebude kompletní. Jiné lidi bude napadat něco jiného. Velká poptávka je právě po výletech do divočiny s průvodcem. Vycházky s průvodcem má správa parku rozprodané během několika dní nebo mívala je rozprodané velmi rychle.

Haltufová: To se myslí, že se jde třeba přes zavřené území?

Vorel: Do prvních zón. My jsme vycházky s průvodcem hledali. Chtěli jsme jít na Luzný, našli jsme si, že 6. 8. letošního roku už mají dlouho dopředu naplánovanou vycházku Luzným údolím z Březníku. Z Březníku, Luzným údolím přes Modrý sloup na Luzný a zase zpátky. A oni to..., ty jsi tam psala, tak to dopověz.

Haltufová: Já jsem tam psala, tak mi odpověděl nějaký ten odpovědný člověk, že ten přechod nebyl otevřen.

Vorel: Že letos nechali přechod Modrý sloup zavřený.

Bláha: Ano je zavřený. Oni vycházku s průvodcem mohou umožnit na výjimku v době, kdy má ten tetřev vyvedeny mladé.

Vorel: Tak zřejmě letos ten výlet na Luzný je zrušený, z důvodu neotevření přechodu.

Haltufová: Kvůli neotevření přechodu.

Vorel: Kvůli neotevření přechodu, ale přechod neotevřeli třeba z důvodu, že v Luzném údolí hnízdí tetřívci.

Bláha: Ano to je komplikované, protože oni chtějí obejít a obcházel ten povinný „naturový“ posudek. Chtěli to prosadit prostě bez toho. Takže, proto to není otevřené. Kdyby si byl býval Mánek nechal udělat „naturové“ posouzení nebo alespoň dodržoval

trasu úbočím Špičnicku, kudy to povolené bylo, tak tyto vycházky mohly fungovat. Kdyby dodrželi stanovené podmínky kompenzačních opatření, tak to mohlo fungovat.

Bláha: Oni to pořád házeli na nás, jako na ochránce přírody, že tomu bráníme, ale ve skutečnosti to bylo tak, že oni nedodržují podmínky, za kterých to bylo povolené. Tam bylo jako kompenzační opatření uloženo vlastně zlikvidovat tu cestu Luzenským údolím pro auta, aby tam nemohla jezdit auta. To ani neudělali.

Tohle je jeden produkt, o kterém vím, že je poptávka u turistů velká.

Myslím si, že velký potenciál je v produktech místní výroby. Obrovský úspěch má třeba pekárna na Kvildě, teď tam otvírají místní pivovar. Na Modravě je místní pivovar, už je hotový ten místní pivovar v Kvildě. Já tam jednou byl a je stále nabitý i hospoda s ním spojená. Prostě hospoda si vaří sama pivo. Podobně si myslím, a mám to ověřeno jenom u jednoho zemědělce, že mléko od krávy se prodá všechno, od kozy se prodá také všechno. Tohle určitě ano, co se týče těch produktů zaměřených na přírodu. Ptají se lidé často na infostánku po nějakých razítkách. Znamky a podobné věci, které se prodávají na informačních centrech NP. Stejně tak si myslím, že by těch zážitkových stezek mělo být víc a vůbec by to nebylo na škodu.

Vorel: My jsme šli tu zážitkovou cestu u pramene Vltavy.

Bláha: Tu, jak zrušili?

Vorel: U pramene Vltavy, jak ji zrušili, ano. Oni ji snad ani neotevřeli.

Bláha: Otevřeli.

Vorel: Otevřeli? Ano, na pár dní byla otevřená?

Bláha: Ona byla otevřená, možná rok nebo dva.

Vorel: My, když jsme tam byli, tak jsme jí sice šli, ale byly tam cedulky zákaz vstupu. Pak jsem četl, že ji mají přestěhovat, tak ji asi někam přestěhovali, ale já jsem neobjevil kam.

Bláha: Nevím o tom, že by ji někam přestěhovali.

Haltufová: Proč ji zavřeli?

Bláha: Tam byly ideologicky závadné texty. Cha, cha, cha... To jedno možné vysvětlení, protože tam prostě popisovali, jak v té lokalitě se to vyvíjelo, jak se tam prostě kácelo, otevřelo se to větru, spadlo to tam, a že pro ten les je lepší řešení nechat les bez zásahu. Bylo to tam přesvědčivě ukazované na leteckých snímcích z té lokality. Další důvod je, že stezku nastavěli do lesa, kde ty stromy mohly spadnout na turisty. Museli by prostě skácet velké množství suchých stromů, aby to na lidi nespadlo.

Vorel: Ano, tak to je možné. To bylo v té stráni, když se jde od pramene (Vltavy) na Kvildu, tak po levé straně, já nevím, 100 nebo 150 m od pramene (Vltavy) směrem ke Kvildě? A po levé straně tam byly železné rošty a chodilo se tam po těch chodnicích.

Bláha: Já jsem tam byl. Třetí důvod může být, že na to neměli stavební povolení, ale o tom jsem slyšel, že by ho úřady daly dodatečně.

Vorel: Už je dost hodin, ptej se.

Haltufová: Já to mám tedy prošlé dost narychlo. Nebo jestli se chcete ještě vrátit? Zakroužkované otázky jsme probrali. Nevím, co by vás zajímalo?

Otázka 4) *Je vhodné umísťovat další odpočívadla (mezi nová nápaditá odpočívadla patří Pokoj v krajině na soutoku Roklanského a Modravského potoka) i ostatní zázemí pro turisty (odpadkové koše a podobně) při naučných stezkách?*

Bláha: S tím umísťováním, to zázemí pro turisty, co se týče odpadkových košů. Já souhlasím se správou parku, že by si lidé měli svoje odpadky odnášet. Dávat jim k odpočívadlům záchodky, odpadkové koše, pocitově si myslím, ne. Lidé by do přírody měli skutečně jít s tím, co si sami unesou a to si také vzít zpátky. Tato zařízení by ale měla být v obcích, ve kterých by lidé měli mít příležitost odpadky vyhodit.

Bláha: Pokoj v krajině na soutoku působí na lidi různě, někomu to přijde jako pěst na oko a něco naprosto odporného – spíš co se hodí jinam, někomu se to líbí. Já si myslím, že to hodně ničí atmosféru toho místa, ale názory na to jsou různé. Jinak odpočívadla typu tak, jak to park dělá, ty stříšky s dřevěnými stoly, to je určitě věc dobrá. Je pěkné dát si svačinku a sednout si k tomu na lavičku u stolu, když to neruší, když to nepůsobí rušivě a je to na nějakém dobrém místě, myslím si, že ano, že by to mohli lidé uvítat.

Otázka 9) *Kdo jsou návštěvníci tohoto území (domácí x zahraniční, věkové kategorie ...) a jaká je návštěvnost v jednotlivých ročních obdobích?*

Bláha: Na tohle, kdo jsou návštěvníci tohoto území, na to má práce Těšitel, ten to tam sledoval s Čihařem. Toto sledovali velmi podrobně.

Haltufová: Pánové jsou přímo ze správy národního parku?

Bláha: Ne, já si myslím, z Ústavu pro životní prostředí Univerzity Karlovy. Když si tam zadáte Čihař – Těšitel, tak vám vyjede X prací od nich na téma turistického ruchu na Šumavě. Ty dělali dlouhá léta, 10 let výzkumů – např. struktury návštěvníků v parku s podrobnými dotazníky. Ano toto podle mě chybí, výzkumy s jakým počtem turistů se dovede příroda vypořádat, to znamená stanovit limity návštěvnosti určitých oblastí a říci – tady se vejde tolik návštěvníků – a víc už je kontraproduktivní, jak pro ty návštěvníky, tak pro přírodu.

Poznámka autorky: RNDr. Martin Čihař, CSc., Ústav pro životní prostředí přírodovědecké fakulty Karlovy university, a Ing. Jan Těšitel, CSc., Ústav systémové biologie a ekologie AVČR.

Vorel: O tom jsi mluvil na začátku, vlastně jakmile je mokřina, tak tam těch návštěvníků mohou jít jednotky, maximálně desítky za den, a už je to na přírodě vidět. Když půjdou po asfaltu a půjdou do první zóny do horské smrčiny a je tam sucho, tam jich může jít víc a nikomu to vadit nebude.

Bláha: To je další problém, jsou cesty, že po tom parku se chodí po asfaltu. Na to si stěžuje obrovské množství návštěvníků, že do přírody chtějí chodit po vlastních pěšinách.

Haltufová: To jsou pozůstatky armády ten asfalt?

Bláha: Ano, pozůstatek lesních cest, prostě pro hospodářské lesy oni to neodstranili a obce brání tomu, aby se to odstranilo, ten asfalt.

Vorel: Takže oni to občas zřejmě i někde opravují.

Bláha: Naopak to opravují a perou se tam státní peníze pro firmy, které to dělají.

Vorel: Teď otvírali nový most přes Roklanský potok u Modravy možná, že jsi o tom četl.

Bláha: No, vím, to je tam asi dobrá věc.

Otázka 12) *V současné době existují v národním parku například tyto poplatky: poplatky za průvodce, poplatky za splouvání vodních toků. Shledáváte potřebu zavést v národním parku nějaké další poplatky za využívání zdrojů?*

Bláha: Co se týče poplatků, tak si myslím, že některé poplatky by mohly být vyšší, třeba poplatky za splouvání řek. Regulace návštěvnosti by měla více využívat formu poplatků. Jestliže jsou některé lokality přetížené, tak si myslím, že řešením, spíš než zakazovat vstup, je zavést v sezoně poplatek. V době mimo sezonu třeba zadarmo, aby se tam lidé mohli podívat. Ale lidé, kteří tam jedou na dovolenou v sezoně, proč by za to nemohli platit?

Otázka 15) *Do oblasti Modravy není zavedena žádná železnice vyjma bývalé obce Nového Údolí, kde je osobní železniční doprava stále aktivní. Když se oprostíme od finančních nákladů, doporučoval byste z hlediska ochrany přírody do oblasti Modravy zavést elektrifikovanou železniční osobní dopravu?*

Bláha: Co se týče zavádění železniční dopravy, ten projekt existuje, železniční koleje vést na Kvildu. Stavba nové železnice by byl silný stavební zásah, který si myslím, že by nebyl dobrý. Ta doprava těmi ekobusy... Jasně železnice je lepší, ale vystavět ji tam novou, to je citelný zásah. Tam by se muselo jít údolím Vltavy.

Otázka 17) *Shledáváte výrazný přínos v přeshraniční spolupráci národního parku?*

Bláha: Výrazný přínos příhraniční spolupráce národního parku – ten je obrovský. To je jednak výměna, jednak to, že turisté mohou vidět prostě Národní park Bavorský les, který je starší. Má už mnoho věcí, které u nás se teprve řeší, tak tam už je mají vychytané. Je to i obrovský zdroj financí na projekty odborné, projekty přeshraniční spolupráce třeba z česko-bavorských fondů přinášejí peníze do té oblasti. Výměna know-how a hlavně to, že to v tom Bavorsku prostě ukázali, když se ta příroda ponechá, i když tam žere kůrovec, že ta příroda funguje. Existují memoranda o spolupráci mezi parky, které se teď pár let nedodržovala, když ve vedení NP byl Stráský s Mánkem. Nové vedení NP říká, že se spolupráce obnoví a dokonce spolupráci skutečně obnovují. Náměstek jezdí, ministr byl teď podepisovat nějakou dohodu o obnovení spolupráce s bavorským ministrem.

Otázka 31) *Významný potenciál pro zvýšení atraktivnosti návštěvnosti této oblasti zajisté skrývají zaniklé obce a bývalé vojenské prostory. Co podniknout pro významnější využití tohoto potenciálu?*

Bláha: Co se týče potenciálu pro zvýšení atraktivnosti návštěvnosti této oblasti – skrytých, zaniklých obcí a bývalých vojenských prostorů – toho bych se velmi bál, kdyby někdo chtěl obnovovat zaniklé obce.

Vorel: Nemyslela jsi jenom návštěvnost?

Haltufová: Já jsem myslela jenom návštěvnost.

Vorel: A hřbitovy třeba, ty tam jsou pořád vidět. Ne, aby se obnovovaly ty obce.

Bláha: Tak to ano, tak to ano. Je to riziko, jak jsme o tom mluvili, zástavby. Zástavba by se ještě více soustřeďovala do intravilánů obcí, to se ještě více obce zohyzdí. Ještě aby se zástavba rozšiřovala mimo současné obce – to ne. To by skutečně pro tuto oblast, ve které je klid pro zvířata na velké ploše, a do toho nasázet další baráky, to by byl průšvih.

Haltufová: Spíš jsem myslela nějaké informační cedule, co tam kdysi bylo, ty zaniklé obce.

Bláha: To ano, to si myslím, že turisté určitě přivítají. To já když provádím, také беру lidi na Knížecí Pláně, ke hřbitovu, k tomu rozbitému kostelu. Když jim říkám, co se tam stalo, tak je to evidentně zajímavá. Co se dělo a tak, rozstřílený kostel, zničený hřbitov. Vlastně potomci bývalých obyvatel, kteří tam byli pohřbeni, zpětně ty náhrobky obnovují.

Vorel: Dobré. My Ti mockrát dík.

Haltufová: Ještě jsem se chtěla zeptat. My jsme byli u Černého jezera a hledali jsme tam cedulku. Já jsem na internetu našla, že tam byla umístěna do jezera urna nějakého milovníka Šumavy (poznámka autorky, informace o Juliu Polákovi na webu http://www.retour.cz/mesta/zeleznaruda/j_cern.htm). Bylo to už dříve, já nevím, kdy zemřel, v sedmdesátých, osmdesátých letech, mám dojem. Takže se nechal pohřbít, to bylo jeho přání, do toho jezera a vojáci PS pak na ni stříleli, na tu tabulku, která byla přidělaná na skále.

Vorel: Informační cedulka malá, dali ji na tu stěnu u Černého jezera na druhou stranu, než je hráz a pohřbili ho v urně. Urnu pustili do toho jezera, byl to nějaký český lyžař (Julius Polák).

Bláha: To nevím, to jsem neslyšel, zajímavá historka, to by také lidi zajímalo.

Bláha: Já nevím, jestli jsem vám moc pomohl.

Haltufová: Určitě hodně.

Otázka 23) *Vyprofilovávají se zde některé současné turistické trendy či poptávka turistů po aktivitách na Šumavě?*

Bláha: Nabízet turistům možnost i v oblastech, které jsou krásné a které nejsou tolik turisticky využívány, ale ne nějak uměle, násilným způsobem tam něco umísťovat, nějaké akce, ale různé zajímavosti. Teď myslím vyjížďky s koňmi na saních v zimě, to je docela zajímavá nabídka a nemusí se to dělat, jako to dělají na Modravě, na Kvildě. Tohle, kde by naopak ty obce, které tam jsou, ale nemají tolik turistů jako bohatá Modrava, Kvilda, tak by mohly být rády za to. Výlety na sněžnicích v zimě realizovat tam, kde nejsou protahované turistické lyžařské stopy.

Haltufová: Těch lyžařských stop je tam jakoby dostatek?

Bláha: Nevím.

Vorel: Mezi Kvildou, Horskou Kvildou jsou. Já jsem tam také jezdil na lyžích, tam je to krásné a je jich tam hodně – těch lyžařů.

Bláha: Řada turistů nám říká, že je na Šumavě problém s nepohostinností.

Haltufová: Aha. To slyším poprvé.

Bláha: Že jsou předraženi, že cena neodpovídá poskytované kvalitě.

Vorel: Myslíš restauračních služeb?

Bláha: Ano, restauračních služeb. Poskytovatelé restauračních služeb si myslí, že když tam jezdí mraky turistů, že turistům mohou za vysoké ceny nabízet nekvalitní jídla. Nabídka borůvkových knedlíků na Filipově Huti v sezóně, kdy rostou borůvky... Člověk by předpokládal, že dostane knedlíky z čerstvě natrhaných borůvek. V knedlíkách je cosi, podivná hmota borůvky připomínající, zaručeně ne tuto sezónu natrhaných, za cenu výrazně vyšší než by odpovídala. U ubytování řada lidí říká, že přijeli večer a už je prostě vyhodili, než aby jim šli ustlat.

Vorel: Tak to je divné.

Bláha: To se i mně stalo, že mně přijeli filmaři a nechtěli bydlet u nás na chalupě. Tak jsme objeli asi tři penziony, než nás ubytovali. – Na jak dlouho chcete? – Na jednu noc. – Tak to běžte jinam. Pak turisté nařikají na nevstícné chování lidí, personálu. Nepříjemné jednání. Už v těch hotelích nebo restauracích. Hodně často se s tím setkáváme. Ti turisté nám to na tom informačním stánku takto říkají. Letos jsme tam dali i takovou otázku, do té ankety, cokoli, co turistům vadí, dali jsme tam pár, takových, co nejvíce vadí. Aby zaškrtnli tři možnosti, co jim vadí nejvíce a vyjmenovali jsme tam 7 nebo 8 možností z těch, co jsme se dřív od turistů dozvěděli. To bylo zajímavé.

Haltufová: Já jsem četla strategii rozvoje Šumava západ přímo pro Modravu, tam bylo uvedeno, že je problém s kvalifikovaným personálem oblasti cestovního ruchu, že tam stárne i obyvatelstvo zaměstnané v cestovním ruchu, takže mě to překvapilo. Jestli tedy odcházejí za hranice pracovat? Nevím.

Bláha: Ty demografické údaje máte o tom, jak kolísá počet obyvatel v těch obcích?

Haltufová: To jste mi posílal?

Bláha: Já nevím, jestli to tedy potřebujete?

Haltufová: Možná ano, protože je tam málo místních obyvatel, protože většinou to tvoří turisté.

Vorel: V letní sezóně několikanásobně převyšují turisté místní obyvatele.

Haltufová: Myslím, dneska jsem četla, 66 že je místních obyvatel v Modravě.

Bláha: Tam bylo nějakých 55.

Haltufová: To je statistika z roku 2012, ne opravuji k 1. 1. 2011.

Bláha: Tak vida, přibývá to, přibývá to.

Bláha: Důležité je, až budete mluvit se Schubertem, tak mu hned na začátku řekněte, že ta vaše oblast je širší. Vy to máte pojmenované Modravsko, protože on bude jinak myslet, že se to týká jenom jeho obce.

Vorel: To jsme si vybrali my, tu mapu, co jsi viděl. My jsme tam chtěli dát tu (oblast), kam si myslím, že by ta první zóna měla sahat, více do vnitrozemí, ne aby to bylo roztržštěné na jednotlivé (rezervace), takže jsme to takhle vlastně nějakým způsobem určili, proto to není jenom obec Modrava, ale od Prášil až po Borovou Ladu.

Bláha: To je to centrum Šumavy.

Haltufová: Ještě jsme se chtěli zeptat, na co se pana Schuberta přímo ptát cíleně, nevím kolik on je ochoten nám věnovat času.

Bláha: On je vlastně uvolněný starosta, má 60 lidí, a přitom na plný úvazek starostuje.

Vorel: Ono je to dané tím, že má peníze od toho, že tam bydlí pana Bakala a jeho žena.

Bláha: Teď už snad ne, teď už ho tam nemají, ale pořád mají prostě na kontě obrovské peníze. Takže by na vás měl mít čas. Teď již možná neplatí takové daně, takže už tolik nedostávají.

Bláha: To se ho zeptejte na úvod, kolik má času.

Vorel: Asi hodinu, my máme tam být v 15 hodin.

Haltufová: Dívala jsem se, že pracovní dobu má do 16 hodin v pondělí a pozval nás přímo na 15. hodinu.

Bláha: Akorát upozorňuji, on je alergický na tu studii toho EFTEC. On ji totiž nepochopil. On třeba říkal v médiích, že je to o tom, že se Šumava má zavírat pro turisty, my říkáme rozšířit oblast té divočiny pro turisty, to je naopak. My říkáme, že oblasti jsou přetížené, navíc je tam konflikt s tetřevem a dalšími předměty ochrany lesa, tak je potřeba tu oblast zvětšit, aby tu divočinu viděli turisté i jinde, kde ale nebude ten konflikt s těmi chráněnými fenomény. A pak, že ta studie vyčísluje i ekosystémové služby, a on nepochopil, co je to ekosystémová služba, že to je nějakým způsobem přepočítáno na jiný přínos. Ekosystémy něco přinášejí, já nevím, např. čistý vzduch a tak dále. Ta biodiverzita je nějakým způsobem oceněna, že to nejsou peníze, které by dostal on jako starosta nebo které by reálně přinesl turistický ruch. To tam je vyčíslené také, ale jinde. On vzal tu největší cifru a říká, že je to nesmysl, že ty peníze tady nikdo neviděl. To neviděl, to je teoreticky vyčíslená hodnota té přírody nebo služeb, které ta příroda přináší pro člověka, to jinak vyčíslet nejde. Tak to jenom upozorňuji, že s tím byste se mohli setkat.

Haltufová: Nevím, jestli projdu z toho nějaké otázky. Za hodinu toho moc nestihneme.

Vorel: Za hodinu toho moc nestihneme, teď už jsme tady 2 hodiny nebo dvě hodiny debatujeme, takže za hodinu toho moc nestihneš. Já bych ho spíš vzal na ty otázky, co se týkají ne moc ochrany přírody a lesů, ale na ten management, na peníze možná, rozvoj cestovního ruchu a tak.

Bláha: Modrava je bohatá obec, oni si dovolují zpracovávat, a mají tam určitě vlastního piáristu (Public Relations), asi různé marketingové tahy pro tu obec.

Haltufová: To mně ale neřekl, já jsem se ho na to ptala, jestli má něco k dispozici a on řekl, že obec nic nemá, že je to jen v té strategii Šumava západ, že to tam je na (webových) stránkách.

Bláha: On tam zaplatil, dotáhl tam Bernarda, Fejka ještě někoho, nějaký seminář, prostě dělali seminář, jak zlepšit marketing turistického ruchu na Modravě. Z toho musí mít nějaké výstupy.

Vorel: Ty si to poznamenej a můžeš se na to zeptat.

Bláha: Tyto tři úspěšné manažery pozval na seminář.

Haltufová: Bernard, Fejk a ten třetí, koho jste říkal?

Bláha: Já myslím, jestli tam nebyl Tůma, jako guvernér České národní banky, ale nejsem si tím jistý. Možná ještě další lidi, že tam měl, ale určitě Bernard a Fejk, on to dával do médií, a pak se ještě vyjadřovali, jaký je nevyužitý potenciál z marketingu.

Haltufová: Já ještě jsem se chtěla zeptat, indikátory udržitelného rozvoje, já se na to ještě musím podívat, co to zahrnuje, aby se dala lépe strukturovat ta práce. Já jsem oslovila inženýrku Páskovou, nevím, jestli ji znáte? Ale ta říkala, že je hodně zaneprázdněná.

Bláha: Ta je totálně zaneprázdněná. Takže k udržitelnému rozvoji, já přemýšlím, kdo by jiný tohle to, to je parketa. Bedřich Moldan.

Haltufová: To je jedno, já jsem se na ni chtěla zeptat, jestli ji znáte.

Bláha: Znáám ji. To je sympatická ženská.

Haltufová: Já, že jsem vycházela v těch otázkách z její prezentace, Vy jste říkal, že o tom něco ví.

Bláha: Bedřich Moldan, ten je také zaneprázdněný.

Haltufová: Dneska jsem volala Dr. Křenové a ta právě je také zaneprázdněná. Ta říkala jen, až to budou mít více promyšlené, abych jí poslala otázky přímo pro ten její obor, aby pro mě byla hodně přínosná.

Bláha: A sejde se s vámi?

Haltufová: Ona teď ne, křičelo jí tam dítě, a že teď odjíždí na 10 dní. Možná až září, říjen.

Řízený rozhovor s panem Ing. Antonínem Schubertem, starostou Modravy

Termín: 4. 8. 2014, 15:00–17:00 hodin, autorizováno 3. 4. 2015

Zúčastnění:

Ing. Antonín Schubert

- starosta Obce Modrava
- předseda Svazu obcí NP Šumava
- předseda Mikroregionu Šumava – západ
- místopředseda Rady NP Šumava

Ing. Miloslav Vorel, CSc.

- člen sekce lyžařské turistiky a výboru Středočeské oblasti KČT
- člen sekce ochrany přírody tamtéž

Dagmar Haltufová

- zpracovatelka diplomové práce

Otázka 1) *Vyzdvihněte prosím nejzásadnější problémy bránící trvale udržitelnému rozvoji cestovního ruchu v Národním parku Šumava (v ekonomické, sociální i environmentální oblasti).*

Schubert: Dovolím si připomínku. Už se nepoužívá termín trvale udržitelný rozvoj, ale jenom udržitelný rozvoj. Ten má skutečně tři základní pilíře – ekonomický, sociální a environmentální, ale politika moderního udržitelného rozvoje zná ještě tři další oblasti. Jedním je výzkum, vývoj, vzdělávání, druhým je efektivní mezinárodní spolupráce na rozvojových projektech a třetím je správa věcí veřejných. Pokud chceme udělat objektivní analýzu současného stavu, musíme se podívat do historie. Rozhodným je rok 1938. Od této doby do dnešních dní je vývoj a rozvoj Šumavy řízen státními zájmy. V roce 1938 bylo zdejší území Sudet zabráno pod správu německé Říše a veškeré obyvatelstvo české národnosti se muselo urychleně vystěhovat. Druhá světová válka neměla žádný pozitivní vliv na rozvoj a poválečné uspořádání katastrofu dokončilo. Dekrety prezidenta republiky vystěhovaly obyvatele německé národnosti a v první osídlovací vlně na Šumavu přišli dosídlenci nejenom z tehdejšího Československa, ale i z Bulharska, Rumunska a Ukrajiny. Výsledkem takového procesu byla praktická likvidace socioekonomických vazeb, kterou dokonalo znárodnění v roce 1948 a následné budování železné opony.

Zanikla česko-bavorská spolupráce, zaniklo tradiční vlastnictví, zemědělské hospodaření, drobná řemeslná výroba ale i malé šumavské továrny a téměř zanikl i do té doby dobře se rozvíjející turismus. Šumava se stala územím vojenských újezdů a územím železné opony, kde smělo fungovat pouze lesnictví a živočišná výroba ve státních statcích.

Rok 1991, kdy byl na Šumavě vyhlášen národní park, měl být počátkem nových šumavských nadějí. Restituce a privatizace měly napravit křivdy ze znárodnění a plánovaného hospodaření a cestovní ruch za poznáváním šumavské přírody měl být hlavním ekonomickým motorem. Od samého počátku ale na Šumavě chyběla, a do dnešní doby chybí, důvěryhodná a smysluplná koncepce. Stručně řečeno co, proč, kde, kdo a jak bude na Šumavě konat, aby byla i v tomto národním parku naplněna politika udržitelného rozvoje. Skutečnost byla a je taková, že bylo všechno ponecháno podivně svobodně neviditelné ruce trhu a z rozdávaného státního šumavského koláče si mohl kdokoliv ukousnout s ohledem na svůj osobní zájem. Ale národní park byl vyhlášen ve státním zájmu.

Ale pojďme k tomu ekonomickému poliří. Pokud měl být hlavním ekonomickým motorem cestovní ruch, tak ten se může rozvíjet pouze za předpokladu, že má jasnou koncepci a že bude mít systémovou podporu ze strany tehdejšího zřizovatele národního parku – vlády ČR, ale zejména Ministerstva životního prostředí a Správy Národního parku Šumava. V normálním prostředí by docházelo k naplňování základní koncepce národních parků: „Poznávej a chraň“. Ale je normální takové prostředí, kde je vstup turistům do širokých oblastí národního parku zakázán? Je normální, aby i čtvrt století po pádu železné opony a v době platnosti Schengenské smlouvy byla státní hranice prostupná mnohem hůř, než za existence hraničního pásma a železné opony? Přirozený ekonomický model předpokládá, že vnitřní státní hranice členských států EU nebude bránit obchodu, ekonomickému rozvoji a vzájemné spolupráci. Náš čtyřicetiletý boj za otevření turistické stezky Luzenským údolím přes Modrý sloup je dokladem, že jsou na Šumavě uplatňovány naprosto nepřirozené a tím pádem udržitelně nefunkční modely.

A problematika demografie a sociálního vývoje na Šumavě? Vysídlením Šumava ztratila tradičního obyvatele a dosídlenci nebyli schopni přirozeně navázat na kulturně historický vývoj. Navíc po vybudování železné opony mohl v její blízkosti žít a pracovat pouze ten, kdo nebyl pro tehdejší režim bezpečnostním rizikem a mohl být držitelem propustky do hraničního pásma. V okamžiku, kdy někdo v hraničním pásmu pracoval a o propustku přišel (jako to bylo v mém případě), tak byl nucen odejít do vnitrozemí (já skončil na Křivoklátě). Bez takové propustky zde nebylo téměř možné pracovat a tak železná opona určovala základní rozdělení obyvatelstva. Ti, co propustku měli, a ti, co ji neměli. Ti, co ji měli, byli prověřeni a potenciálně méně nebezpeční pro tehdejší státní zřízení. Ti, co ji neměli, byli určitě pod pravidelným dohledem svých tzv. spolupracujících sousedů. Ti, co ji měli, byli zcela jistě pod dohledem těch, kteří ty uvědomělé spolupracující občany řídili.

Dalším problémem je věkové složení obyvatelstva. Naprostá většina příhraničních obcí trpí stárnutím obyvatelstva, čili značným úbytkem ekonomicky aktivního obyvatelstva. Výsledkem je, že je pracovní síly nedostatek a lidé sem za práci dojíždějí.

A pak je tu ještě jeden problém, kterým je kvalifikace ekonomicky aktivního obyvatelstva. Jedním z hlavních povolání v minulosti byl pohraničník. Státní lesy a vojenské lesy a statky pak potřebovaly lesníky a zemědělce v různé škále vzdělanosti. Od pologramotného pastevce po vysokoškolsky vzdělaného správce či ředitele. A pak zde bylo pár zaměstnanců v oboru, který by se dnes dal nazvat služby a rekreace. Tehdy

zde určitě neexistovala politika cestovního ruchu. Tehdy existovala rekreační střediska socialistických podniků a pak družstevní Jednota – staraly se o svoje provozovny. Z pohledu kvalifikace vyžadovalo toto území docela úzké profesní zaměření v porovnání s dnešními kvalifikačními požadavky. Ale toto zaměření se změní až generační změnou, ale dvě desítky let není dostatečná doba, kdy se může z dřevorubce stát číšník, recepční či pracovník turistického informačního centra. A to je další problém stabilizace. Pracovní příležitosti vyvolávají přirozenou potřebu na budování bytového fondu, protože lidé bydlí přirozeně tam, kde je práce. Ale my nemůžeme byty stavět, protože stát nám odmítá na bytovou výstavbu převést pozemky. Uvedu praktický příklad. Automobilky v Mladé Boleslavi potřebují kvalifikovanou pracovní sílu a tak realizují novou bytovou výstavbu. Stabilizuje se výroba, stabilizuje se město Mladá Boleslav. V Národním parku Šumava je vysoká poptávka po kvalifikované pracovní síle, ale stát brání stabilizaci, protože je tu národní park. Obce mají své územní plány, které jsou jasnými a nedílnými pravidly udržitelného rozvoje, ale naše územní plány jsou ze strany orgánů ochrany přírody prakticky nerespektovány. A do toho všeho ekoaktivisté ohlupují politiky a veřejnost tím, že šumavské obce chtějí zastavět šumavskou přírodu developerskými stavbami. A bohužel je těmto nesmyslům nasloucháno. I když se jedná o zcela nereálné a nerealizovatelné bláboly, nedá se na ně díky jejich propagandistickému základu rozumně reagovat. Modrava je 400 leté tradiční sídlo a všechno, co je potřeba vybudovat ke spokojenému životu místních obyvatel a ke spokojenosti návštěvníků Modravy, tak k tomu bohatě stačí intravilán obce. K tomu není zapotřebí šumavská příroda. Tak je tu proto, aby se chránila a aby ji člověk poznával. Takže jedním ze zásadních problémů udržitelného rozvoje je neochota státu vypořádat se s převodem pozemků obcím v souladu se zákonem. Zajímavý je i fakt, že původně to byly pozemky obyvatel, kteří tady odsud byli vystěhováni. Čili nejednalo se o státní pozemky. Kdyby to bylo jinde mimo národní park, tak by ty pozemky byly už dávno převedeny do vlastnictví obcí. Ale samozřejmě že jeden nešvar s pozemky zde existuje. Jsou to náhradní restituce a divoká privatizace. Ale tento nešvar s podivem vůbec nikoho nezajímá.

A ekonomický pilíř? Tím by měla být zejména turistika, tedy poznávání přírody národního parku. Ale pozor. Pokud by byla ekonomika založena pouze na turistice, nešlo by o diverzifikovanou ekonomiku a jako taková by se mohla časem potýkat se závažnými problémy udržitelnosti. A čím místní ekonomiku diverzifikovat? Určitě drobným zemědělským hospodařením, místními zemědělskými produkty s vysokým ekologickým potenciálem, drobnou řemeslnou výrobou a podobně.

Otázka 2) Jakým způsobem je zde pravidelně sledován a vyhodnocován stav složek životního prostředí (čistota ovzduší, čistota povrchové a podzemní vody, kontaminace půdy ...)?

Schubert: Nedomnívám se, že v této oblasti existuje ze strany státu nebo správců národního parku pravidelný monitoring. I když se snažíme na obecní úrovni o co nejvyšší ekologické cíle, a daří se nám to, tak je naše území znečišťováno dálkovými přenosy.

Otázka 3) Naplňují zdejší návštěvníci svoji společenskou odpovědnost k přírodnímu a kulturnímu dědictví?

Schubert: Přírodní a kulturní dědictví? Když si přečtete názory konzervativních ochránců přírody, tak na Šumavě kulturní dědictví prakticky neexistuje. A to přírodní? Jak ji mohou naplňovat, když to dědictví nesmí ani spatřit? A o ten prožitek právě jde. Já jsem si donesl anketní lístek z jedné letošní ekoaktivistické ankety pořádané na Pramenech Vltavy a tady je napsáno: „V Národním parku Šumava se pohybuji: jako pěší turista, cykloturista, jiné.“ Řekněte mi, jak jste se pohybovali v národním parku? Já vám to řeknu, že jste se pohybovali v největším případě autem.

Vorel: My jsme to šli z Vyššího Brodu do Železné Rudy pěšky, je to 3 roky.

Schubert: Ale teď, když jste sem přijeli?

Vorel: Teď jsme sem přijeli autem po silnici.

Schubert: Problémem je, že lidé ani neví, kde národní park začíná a tak se domnívají, že začíná tady za Modravou. Ale národní park začíná u Rejštejna, takže návštěvník přijíždějící od tohoto směru jede 15 km autem do Modravy, odkud ujede 7 km na Březník, kde narazí na cedule ZÁKAZ VSTUPU a myslí si, že prošel národní park pěšky. Takže po Šumavě se víc jezdí autem, než chodí. A auto příliš prožitku z kulturního a přírodního dědictví neposkytuje. No, a když už někam dojdou, tak je tam zákaz vstupu! Ve všech národních parcích celého světa je to o tom, že lidé musí předměty ochrany přírody, přírodní fenomény (proč byl národní park vyhlášen) vidět a prožít si je. Já tomu tady říkám fenomenologicko-interaktivní forma – prožít si to, vidět to, šáhnout si na to, stoupnout do té vody, bahna, vidět nějaký ten chráněný druh, vidět, že tady je uschlý strom a vedle je zelený a mít možnost vidět vývoj přírody v každém následujícím roce. Jenže správci parku tady návštěvníky vychováváme zákazy. Pak ale těžko nemůžeme v lidech vyvolat pocit odpovědnosti k přírodnímu a kulturnímu dědictví. Potažmo když základ politiky konzervativní ochrany přírody spočívá v tom, že tady kulturní dědictví téměř není. A přitom to je obrovská nepravda. Přes Filipovu Huť až k Luznému vede středověká obchodní cesta, která byla vybudována na příkaz Karla IV, tedy v době gotické. Jinde by byla taková část dobově zachované štetované cesty kulturním dědictvím. Na Šumavě ne a navíc je tam vstup zakázán! Za Modravou se našlo pravidelné osídlení z mladší doby kamenné, kde po tři roky probíhal archeologický průzkum. Jinde atrakce, ale tady se to tutlá. Na Modravě je nejvyšší položené rýžoviště zlata v České republice a možná i ve střední Evropě z doby Karolínské, tedy je to z doby vlády Karla Velikého a jak se k tomu chováme, komu to říkáme? Nikomu, proboha živého, jen to nikde neříct, že tady jsou zlatokopecké sejpy z karolínské doby. Takže potom nemůžeme chtít po lidech, aby chránili něco, o čem nemají ani tušení.

Otázka 4) Je vhodné umístit další odpočívadla (mezi nová nápaditá odpočívadla patří Pokoj v krajině na soutoku Roklanského a Modravského potoka) i ostatní zázemí pro turisty (odpadkové koše a podobně) při naučných stezkách?

Schubert: Při naučných stezkách nejspíš ne, ale jsou místa, která jsou, řekl bych, přírodními galeriemi, kde je jejich umístění žádoucí. Jsou to místa, kde se lidé zastaví, protože tam něco je - nějaké panorama, nějaký útvar, nějaký výhled, kde se návštěvníci zastaví, kde si sednou, odpočinou a hledí na něco lahodného pro oko. A tam by

samozejmě měl návštěvník mít možnost – odpočinku, ochrany před nepřízní počasí i odpadkový koš. A opravdu nemusí být taková návštěvnická infrastruktura pouze rustikální, ale může to být i nápadité. My jsme toho nápaditého nezbudovali víc, ale soutok Modravského a Roklanského potoka, to je prostě přírodní fenomén. V minulosti tam bylo nehezské chrástí, lidé tam chodili na záchod, bylo to strašné. Fenomén, který tady sloužil jako hezké okolí „kadibudky“. Takže jsme to tam upravili podle svého.

Haltufová: Pokoj v krajině.

Schubert: Autorem je pan architekt Šépka, který za toto své dílo sbírá plno mezinárodních ocenění. A tady je to některými poplívávané. Ale skoro všichni tam chodí, jděte se tam podívat.

Vorel: My jsme tam byli včera. My jsme byli včera tady na Modravě.

Schubert: Tam je pohoda, takže je vhodné je na taková místa umísťovat. A je jedno, jestli je to naučná stezka nebo je to prostě turistická stezka – to by se nemělo rozdělovat.

Otázka 5) Vadí turistům a místním obyvatelům nepestrost zdejších lesů (smrkové monokultury)?

Schubert: Zdá se, že zdejší hospodářská smrková monokultura je vlastně základem problému, který tady na Šumavě je. Místním lidem, a domnívám se, že i většině turistů, přímo monokultura nevadí, ale vadí jim to, co se s ní může stát v případě kalamitních přemnožení kůrovců. Kdyby lidé mohli vidět vývoj přírody v průběhu času, tak jak jsem jej měl možnost zaznamenat já za dobu 40 let života na Modravě, tak by na to měli někteří jiný názor. Ale většině se stav, kůrovcem zničené smrkové monokultury, nelíbí, ale zdravý smrkový monokulturní les jim nevadí.

Haltufová: My jsme to viděli v informačním centru, kde jsme byli naposled.

Vorel: Já bych se k té monokultuře vrátil. Teď možná, že to nebudu říkat přesně, ale pana Bláha nám říkal, že v těch vyšších nadmořských výškách – jakoby na Poledníku – že žádná jiná kultura být nemůže, že se to nedá nazvat smrková monokultura, že je to horská smrčina, a tam by nic jiného než ty smrky vlastně nežilo, jakoby nebylo.

Schubert: Tak se tam podívejte, vidíte tam, že je tam přirozeně příměs jeřábu, čili už se nedá hovořit o monokultuře, protože je tam přirozený výskyt jiného druhu. A to je právě základ fabulace a argumentačních nepřesností, kdy si pan doktor veterinárních věd plete aktivismus s přírodou. Jaká jsou fakta. Poledník je 1315 m vysoko. Pojdme se podívat přes Modrý sloup do Národního parku Bavorský les. Díky tomu, že tamní národní park má jižní expozici, tak se ten buk tlačí až těsně pod kamennou homoli Luzný (1375 m n. m.). Takže dejme tomu, že buk je ve výšce 1315 m přirozený a jeřáb je přirozený i na samém vrcholu. A já vycházím nikoliv z laických názorů, ale z vědeckého výzkumu pana profesora Stanislava Vacka, který zkoumá lesní ekosystémy Šumavy a Krkonoš přes 35 let. Z krypto-podzolových analýz a pylových analýz, které jsou poskytovatelem naprosto konzervativních dat o vývoji druhové skladby lesa v daném prostředí. Takže říkat, že tam nic jiného než smrk nikdy neporoste... Ano, můžeme se

shodnout na termínu, že dnes se jedná o klimaxovou horskou smrččinu – to bezesporu ano, ale není to smrková monokultura. Smrk je zde dominantní, ale není jediný.

Vorel: To jsem možná špatně vyjádřil.

Schubert: Ne, ne, on to takhle říká, že tam nic jiného než smrk neporoste. Je to klimaxová horská smrččina, kde ten smrk bude převládající, ale opravdu jenom v té je naprosto vrcholkové části. Ale oni to nedořeknou vždycky do toho úplného konce. Co to je vlastně ta vrcholková část? A jak se skladba lesa vlastně postupem doby, tak jako odcházel ledovec, měnila? A bylo období, že i tady nebyl vůbec žádný smrk a zdejší les tvořily borovice a lísky. Tehdy byla průměrná roční teplota o 4 a půl stupně vyšší. Třeba se to celé mění a třeba tady někdy ten smrk vůbec nebude. Ještě nedávno zde bylo obrovské množství jedle. A kde ta jedle je? Byl tady tis, kde je dneska tis? Za Malým Roklanem je tisový háj, proč není tady? Protože nic z toho nebyla hospodářská dřevina, tak se všechno ve jménu budování smrkové hospodářské monokultury vyrubalo. Ale proč hospodářská monokultura? Podívejte, kam jenom u nás v obchodech posunul vývoj za posledních 15 let. Od papíru k umělým hmotám. Vše se balilo do papíru a tak dřevozpracující průmysl zpracovával obrovské množství dřevní hmoty, aby měl papírenský průmysl dostatek vlákniny. A na to se musela naplánovat skladba lesa. Žili jsme v době, a pořád žijeme, v době strategického plánování. Jenže les není bramborové pole, a jestli ho někdo před 30, 50, 70, 80 lety vysázal jako hospodářskou smrkovou monokulturu, tak se na jaře z takového lesa nestane přirozený druhově a věkově strukturovaný prales. Více jak 200 let byl šumavský les zásobárnou strategické suroviny smrkovým dřívím. A vůbec nelze ani tvrdit, že tady někdo budoval v době socialismu prales, jak mnohdy slyším a to ani v hraničním pásmu. Jak to bude do budoucna? Někdy mi připadá, že je smrk znevažován. To, že ho tady správci parku nechávají hynout po milionech kusů, může přinést riziko, které se nám do budoucna nemusí vyplatit.

Otázka 6) V I. zóně národního parku se stromy napadené kůrovcem nekácejí přímo, ale napadené stromy se odkorní (odkūrují) nastojato a odkorněné kmeny se nechají stát a napadená kůra se spálí nebo odveze. Dovedl byste odhadnout, o kolik let se prodlouží životnost tohoto lesa při včasném zásahu tímto způsobem? Existuje vědecký odhad? Jak se postupovalo ve II. zóně národního parku v oblasti Ptačího potoka? Zde se napadené stromy kácejí, nebo se postupuje jako v I. zóně?

Schubert: V I. zóně, která je zónou nej přísnější ochrany přírody, nemůžeme používat hospodářskou terminologii. Tam se nekácejí, ale provádí se tam mimořádná opatření s cílem ochránit ekologickou stabilitu první zóny. V I. zóně se tedy kůrovcem napadené stromy asanují tím, že se stromy nastojato odkorní (zbaví kůry), odkorněné kmeny se nechávají stát a napadená kůra se nechá ležet na místě pod stromem. Ani se nepálí, ani se neodveze.

O kolik let se prodlouží životnost toho lesa při včasném zásahu? To je geometrická řada – 1 kůrovcem napadený strom vyplodí v ideálních podmínkách tolik kůrovců, kteří mohou zahubit 8 dalších stromů. Takže jedním včas asanovaným stromem můžeme zachránit život dalším 8 stromům. To je potřeba znásobit počtem rojení za sezonu. To hodně záleží na počasí. Při chladném létu a podzimu se může stát, že rojení proběhne

pouze 1x. Při ideálních teplotních podmínkách a dlouhém teplém podzimu se může stát, že rojení proběhne 3x. Ale dejme tomu, že průměrně 2x každý rok, což znamená, že osm na druhou, což je 64 zachráněných stromů. Na jednom hektaru je na Šumavě průměrně 350 dospělých stromů. Mnohdy problém začíná u 7 stromů napadených kůrovcem a za 2–3 roky je z toho 50 ha kůrovcem sežraného lesa.

Otázka 7) *Můžete zhodnotit tlak podnikatelské sféry na budování nové infrastruktury (dalších ubytovacích kapacit, lanovek, vleků, sjezdovek ...) v oblasti Modrava?*

Schubert: Tady žádný takový tlak není. V rámci ubytovacích kapacit můžeme stávající situaci porovnat s územním plánem Modravy z roku 1987. Na Modravě měl stát v rámci areálu U Pstruha obrovský mnohapatříkový komunistický rekreační objekt, dále pak obrovská lesní správa s obslužným a ubytovacím objektem, bytový komplex v místě, kde dnes stojí Hotel Modrava a nad Klostermannovou chatou obrovská kasárna pohraniční stráž. Nic z toho nebylo díky listopadu 1989 zrealizováno a zaplat'pánbůh, naopak byly některé rozestavěné objekty zbořeny. Celkově lze říci, že současný stav odpovídá jedné třetině tehdejšího plánovaného stavu. Tady to je asi tak třetinový objem, než který měl mít. A existuje vůbec tlak developerů na Šumavu? Development je uskupení, které realizuje velmi výhodné a rozsáhlé ekonomické projekty. Rozsáhlé – to je myšleno rozsahem zásahu do krajiny. Developer je realizátor, který potom prodává budoucímu provozovateli to, co vybudoval. Developer tedy v naprosté většině případů nikdy není provozovatel toho, co vybudoval. Hlavní developerské projekty jsou dvojí – rezidenční a nerezidenční. Rezidenční – pro bydlení, to jsou stavby nájemních domů nebo víkendových domů. Development Metrostavu budoval tunel Blanka, development Sekyry budoval vysokou školu, Homolku stavebně rozšiřovali také developeři. Kdyby developeři mohli stavět dálnice, tak už zřejmě jezdíme po krásných a trvanlivých dálnicích. To není o tom, že developer je sprosté slovo. To je o tom, že developer je skutečně, produkt tržní ekonomiky, který se snaží reagovat na potřeby trhu a potřebuje svůj produkt v každém případě prodat. Ale o Šumavě se nedá tvrdit, že je stabilním ekonomickým prostředím. Ale to nejspíš ekoaktivisté vědí a tak za developera považují každého, kdo si postaví malý penzion. To opravdu není developer, to je investor, který investuje svoje finanční prostředky do nějakého projektu, který chce sám provozovat. Sjezdovka tady vybudovat nejde, lanovka tady vybudovat nejde. A to že tady vyrostl třeba Pivovar Lyr, tak to je moderní produkt cestovního ruchu, který sem lidi přitáhne a taky je sem přitahuje. Ale investorem nebyl developer, ale mladý zemědělec, který navíc získal v rámci strukturálních fondů podporu. To znamená, že developer těžko získá ze strukturálních fondů nějakou podporu, protože developer nechce a ani nemůže nic provozovat. A když nic nebude provozovat, tak na to nezíská finanční podporu, protože nesplní podmínky Evropské unie, že bude ten provozovatel.

Vorel: Ta osmička je také pro národní park.

Otázka 9) *Kdo jsou návštěvníci tohoto území (domácí x zahraniční, věkové kategorie ...) a jaká je návštěvnost v jednotlivých ročních obdobích?*

Schubert: Teď probíhá v rámci projektu Technologické agentury České republiky projekt, který měří návštěvnost. Ale domácí 98 %, zahraniční 2 %. Kategorie podle toho, jaké je

roční období. V mezisezoně jsou to matky s dětmi a senioři s vnoučaty, v sezoně jako úplně celá široká škála, ať v letní nebo v zimní sezoně. Četnější návštěvnost je v létě, méně četná návštěvnost je v zimě. Ale návštěvnost se odvíjí od dvou globálních aspektů. Prvním globálním aspektem je počasí a druhým globálním aspektem je ekonomika. Takže je to velmi složitě měřitelné. Chtělo by to prostě opravdu sledovat tu návštěvnost několik let a mít hlavně opravdu dobrou metodiku, podle které se výsledky uspořádají do nějakých smysluplných tabulek. A samozřejmě se návštěvnost také odvíjí od toho, co chce turista vidět a prožít. Do Šumavy se pustili cyklisté, je to český fenomén, kdy 80 % návštěvníků jezdí na kolech, 20 % návštěvníků chodí pěšky. V národním parku by měl být ten poměr obráceně. Jestliže chci vidět fenomény národního parku, tak je z kola nevidím.

Vorel: To jede moc rychle, jak jsem se kochal, tak jsem vjel do řeky.

Otázka 10) *Zabývalo se vedení NP Šumava výzkumem, s jakým počtem turistů (návštěvníků) se dovede příroda vypořádat? Tento počet jistě závisí jednak na délce vegetačního období a tedy na nadmořské výšce, ale i meziročních výkyvech teplot, proto je počet návštěvníků Šumavy potřeba v tomto výzkumu sledovat dlouhodobě – např. v období deseti let.*

Schubert: Nevím, že by tady takový výzkum probíhal.

Haltufová: Spíš jedenáctku.

Otázka 11) *Vyjádřete svoji představu o řešení nerovnoměrně rozloženého turismu v čase a prostoru pro příslušnou lokalitu.*

Schubert: To je o nabídce, která zajistí, že návštěvnost daných lokalit nebude masová, ale rozloží se v prostoru. Co to znamená a co asi i tou otázkou sledujete? Pokud si vezmeme pro příklad Povydří. Je to až nechutné, jaký je to Václavák (čili když lidé chodí v davech). Přeplněné parkoviště a silnice na Čeňkově Pile a dav lidí jdoucí směrem na Antýgl. Přeplněné parkoviště na Antýglu a na Rokytě a davy lidí krácející k Čeňkově Pile. Tak to asi nemůže být žádný prožitek. Ale určitě jsou tady lokality, kam by se lidé rádi podívali a to mnohem raději než na Povydří. Ale protože tam nemůžou, tak jdou masově tam, kam můžou a kde nejsou obtěžováni ani koly, ani auty. Ale takových míst nabízí správci parku, i přes naše tlaky, velmi málo. Přitom pěší turista by měl být pro správce národního parku ten nejváženější turista. Ale to bychom byli opět u problematiky turistické cesty k Modrému sloupu.

Otázka 12) *V současné době existují v národním parku například tyto poplatky: poplatky za průvodce, poplatky za splouvání vodních toků. Shledáváte potřebu zavést v národním parku nějaké další poplatky za využívání zdrojů?*

Haltufová: Ty poplatky.

Schubert: Víte, neshledávám potřebu. Je to národní park. Kdyby to byla zpoplatněná služba soukromému subjektu, který tu službu provází, tak je to poplatek za službu, jeli-to poplatek za to, že užívám národní park jako jeho návštěvník, tak já už si ten národní park, jsem-li plátce daně, platím ze svých daní.

Vorel: Já si to myslím také.

Schubert: Platit, ještě navíc za to, že národní park vidím, je dle mého soudu opravdu nehoráznost. Kdyby to byla služba, kterou poskytuje nějaký podnikatelský subjekt v rámci svého podnikání jako průvodce, tak ať je to zpoplatněné. Ale když někam někoho vede státní zaměstnanec, tak státní zaměstnanec není čistý daňový poplatník, ale je daňový spotřebitel, který z daní žije a v rámci daňového systému část daně odvádí zpátky do daňového systému. A jestliže mě doprovází daňový spotřebitel za to, že já platím ty daně a mám mu ještě platit, to je takové trošku komunistické.

Otázka 13) *Nebylo by lépe velkoplošnou příhraniční oblast patřící do I. zóny národního parku rozšířit například až do vzdálenosti patnácti až dvaceti km od státní hranice a zároveň vyčlenit z ní intravilány měst či vesnic (Modrava, Kvilda, Filipova Huť apod.)? Příklady nacházíme jak v sousedním Bavorsku, tak v Krkonoších.*

Schubert: Víte co, bylo, nebo nebylo? A co tedy s tím, když by bylo? Co by byly ty stávající intravilány.

Vorel: Někde to je – v tom Bavorsku to je, v Krkonoších to je. A oni si tam v tom vlastním – ve Špindlerově Mlýně – postaví akvapark, a pak tam budou jezdit ti turisté na podzim, a když se jim zkaží počasí, tak půjdou do akvaparku. Taková by byla představa.

Schubert: Takže otázka nezní, jestli bylo lepší, nebo nebylo, ale co by bylo, kdyby to bylo vyjmuté. Co by to potom skutečně pro Šumavu znamenalo, protože díky snížení územní ochrany by tady samozřejmě pak mohl hrozit nějaký tlak na výstavbu, která by se tady nehodila... To nevím, to předjímám.

Vorel: Stejný názor měl i pan Bláha.

Haltufová: Tady by byly umělé atraktivity.

Schubert: To já nevím, víte, ten Bláha.

Vorel: Ale v tomhle případě s vámi souhlasil.

Schubert: Ale, to je právě – oni říkají umělá atraktivita. Já povídám, pane Bláha, čím jste přijel na jednání? Autem. A proč jste nešel pěšky? To je vývoj. To právě musíme říct. Jaká je základní strategie toho státu k tomuto území? Má právo na udržitelný rozvoj? Kdyby se řeklo, že ne, což neřekl nikdy nikdo, ale kdyby se řeklo, že ne, tak po románském slohu nikdy nepříjde gotika, nikdy nepříjde renesance, nikdy nepříjde secese, nikdy nepříjde baroko. To je právě to. Na jakém bodě chtějí zastavit vývoj přírody? Vždyť i ta příroda se tady měnila. Před miliony lety byla Šumava vysoká jako Alpy, a dneska je to takový krcálek a za 1 000 000 let to bude ještě menší krcálek. Možná se tady zvedne nějaká zemská deska a třeba zase možná bude větší než ty Alpy, já nevím, jak to bude. Já mám rád, když se v některých věcech s panem Bláhou shodneme. Ale zásadně se neshodnu v tom, pojmenovávat věci zkratkovitě, jak to aktivista umí. Oni by měli aktivizovat určitý problém a měli by pak tlačit na politiky, aby ten problém řešili ku prospěchu lidí. Vezmu si tady nějaký příklad o tom, co se jim právě na Šumavě nedaří. Jaderné úložiště u Chanovic. Měli by říct, jaderné úložiště u Chanovic nejde vybudovat z těchto a těchto důvodů a spojí se se samosprávou a oba bojují proti jaderným úložištím.

Ale v případě Šumavy bojují aktivisté proti zájmům samosprávy, zájmům místních lidí, to je ten rozdíl. A druhý rozdíl je, že je to okolo Chanovic opravdu hezké a ani já nevidím důvod, proč by tam jaderné úložiště mělo být. Ale jsem spotřebitel elektrické energie. Stát má nějakou energetickou koncepci a už za komunistů zahájil koncepci snížení výkonu uhelných elektráren. V roce 1974 se vybudovala distribuční soustava, díky které se měly utlumit elektrárny v severních Čechách, protože energii bude dodávat atomová elektrárna v Temelíně. A to také nejde prostě změnit den ze dne. Ale jsem spotřebitel té energie, která někde musí být vyrobena.

Vorel: No ano. To ani ti aktivisté by se bez ní neobešli.

Schubert: Ano, tak co tedy? Na Šumavě je plno vodních toků a bylo by možné vybudovat krásnou kaskádu vodních elektráren. Ale nemůžou zde být, protože by likvidovaly přírodní prostředí. A v české plance je složité vybudovat vodní elektrárnu. Tak kde sebereme potřebnou ekologickou elektřinu? Tak jsme zemědělskou krajinu změnila na krajinu fotovoltaických polí a oslavujeme to jako ekologickou energii z obnovitelných zdrojů. No, teď se provaluje, že si tím někdo pěkně namastil kapsu. A to jsem zvědavý, kdo ten obnovitelný zdroj bude za 10 let likvidovat, až tomu dojde životnost, protože ty fotovoltaické panely byly z větší míry čínské šmejdy, u kterých ne že se snižuje výkonnost za rok o 1 %, ale za rok o 5 až 10 %, takže za 10 let nebude ta fotovoltaická elektrárna vyrábět ani watt. A jaké my tady máme možnosti výroby elektrické energie? Buď z tepelných elektráren, které spalují uhlí a notně smrdí, nebo z vodních elektráren, které zaplavují přírodu, nebo větrných, které vadí zejména ptactvu, nebo solární, které jsou zřejmě ekologickou bombou, anebo tu jadernou, která má obrovskou nespoutanou sílu. No a aktivisté všechno rádi zkritizují a tak se z možné koncepce stane antikoncepce. Takže zpět k té otázce. První zóna se bezesporu může zvětšit. Ale musí být zhodnocena všechna rizika, která z takového zvětšení vzniknou. A rizika jistě budou. Na druhou stranu tam ale musí být zajištěn vstup lidem, aby lidé první zónu mohli vidět a mohli vidět předměty ochrany přírody a krajiny. A mohli konečně realizovat to, že ochrana přírody není jen jalovou proklamací, ale opravdu životním stylem.

Haltufová: Ta 14 s tím souvisí.

Otázka 14) *Je lépe turistů v hlavních sezonách ubytovávat přímo v národním parku a zvýšit tu ubytovací kapacitu, nebo je ubytovávat ve vzdálenosti patnácti až dvaceti km od národního parku a do parku je vozit veřejnou dopravou (například ekobusy)?*

Schubert: Není potřeba zvyšovat ubytovací kapacitu. Počet turistů navštěvujících Modravu nebo národní park se nezvyšuje, ale spíš snižuje. A zvyšování ubytovací kapacity je vlastně příliš mnoho spotřebitelů na ten koláč. To je z hlediska ekonomiky neudržitelný stav. Počet turistů klesá.

Haltufová: Mohou se zeptat, proč klesá? Je to z důvodů ekonomických?

Schubert: Ne, ne, ne. Tak ta Šumava nenabízí nic nového. Když to porovnáte s Národním parkem Bavorský les, tak byla stará Luzenská část Národního parku Bavorský les, a pak ji rozšířili o novou Falkesteinskou část. No a co udělali v té nové části? Teď tady seděla dcera, víte, kde byli s dětmi? V Národním parku Bavorský les – v zoologické zahradě

Haus zur Wildnis. Tady národní park staví 2 obrovská centra, každé za 54 milionů korun. Ale pořád jsme si, myslím, nevzali příklad z Bavoráků, že to co budujeme, je a bude opravdu to, co ti lidé chtějí. V minulosti byla na Borových Ladech za pár milionů korun vybudována soví voliéra, kterou navštívilo 54 tisíc lidí. Je to otevřeno jenom přes léto. Takže za málo peněz hodně muziky, a my tady budujeme prostě obrovská centra, ale pochybují, že tím bude navýšen počet nově příchozích lidí. Šumava je chudá na nabídku v době, když prší. Když si někdo zaplatí na Šumavě týdenní dovolenou a začne na Šumavě pršet, vydrží to 1 den a odjíždí domů. My jsme na Modravě vystavěli návštěvnické centrum dřevařství, ale vystavěli jsme to jako produkt cestovního ruchu, aby tady lidé měli nějakou nabídku. V nepřízni počasí tam můžou strávit i půl dne, než projdou všechno, co návštěvnické centrum nabízí. Ale nevím, že by v národním parku existovalo jiné podobné návštěvnické centrum, tematicky zaměřené na něco jiného.

Haltufová: To je právě interaktivní.

Schubert: Když jsme na Modravě naplánovali takový malý wellness, jehož studii nám nakreslil pan architekt Homolka, tak to se mohla správci parku zbláznit. Modrava má nejnižší ubytovací kapacitu ze všech parkových obcí, která činí 550 lůžek, a máme zájem, aby zde byly kvalitní služby. Ale když jsou lidé v nepřízni počasí zavření na hotelu či penzionu, protože tady nemají žádnou nabídku, protože tady žádná být nesmí, tak odjedou. Když jsem byl v Krkonoších ve Špindlerově Mlýně, byl jsem ubytovaný v hotelu Lesana. Není žádný veliký hotel, ale mají v nabídce wellness. Tady mohou lidé dojet do nového bazénu do Sušice, což je také jediná možná nabídka, kterou možná lidé využijí. A k těm ekobusům, kdo ty ekobusy zaplatí?

Vorel: To je ze státních peněz všechno.

Schubert: Není. Na dopravu šumavských ekobusů přispívají kraje a obce. Tak je to vždycky. Jezdit veřejnou dopravou je dobré, ale kdo to zaplatí? U většiny národních parků je to zařízení tak, že je buď návštěvníkům umožněn vjezd co nejvíce do přírody, anebo je do přírody vozí pravidelná ekologická doprava. Na Šumavě tomu tak ale není. Kam si myslíte, že vozí bavorský ekobus návštěvníky tamního národního parku? Vozí je kilometr a půl pod Luzný na Luzenparkplatz, na Parkplatzhauser, vozí před Roklanské jezero.

Vorel: Tam jsme jeli před dvěma lety.

Schubert: A to jsou vlastně ty největší vzdálenosti, protože pak už by ten autobus šplhal do neprůjezdného kopce. Mají to prostě v Bavorsku vyladěné a správci našeho parku nejsou schopni jejich zkušenosti převzít. Možná je tím důvodem fakt, že Bavoři chtějí, aby lidé jejich národní park viděli. Aby prostě viděli to, co si platí ze svých daní.

Otázka 15) *Do oblasti Modravý není zavedena žádná železnice vyjma bývalé obce Nového Údolí, kde je osobní železniční doprava stále aktivní. Když se oprostíme od finančních nákladů, doporučoval byste z hlediska ochrany přírody do oblasti Modravý zavést elektrifikovanou železniční osobní dopravu?*

Schubert: To nejde, technicky to nejde.

Vorel: To pan Bláha říkal také. Nebylo by ani kudy ji zavést a technicky nemyslitelné.

Schubert: Opravdu by to byl zásah, nejde ani kudy. Kdysi se před druhou světovou válkou plánovala trasa: Lipka – Borová Lada – Kvilda. Ale pak už by to z Kvildy nebylo možné, protože by vlak těžko překonával stoupání přes horu Tetřev a pak klesání dolů do Modravy. To by na tehdejší dobu bylo technicky velmi náročné a dnes už to není možné.

Otázka 16) *Uved'te prosím příklady meziřesortní, mezioborové a veřejno-soukromé spolupráce v oblasti Modravska.*

Schubert: Nula. Víte, ty veřejno-soukromé spolupráce, to jsou přesně ty PPP projekty, Public Private Partnership, kterými se každý ohání, a když se o ně budete zajímat, tak prakticky neexistují.

Haltufová: Tam je problém té státní koncepce?

Schubert: Jistě, Evropa jede. My jsme se byli před zahájením posledního plánovacího období podívat v Řecku, kde jsme měli možnost vidět i typický a funkční PPP projekt. Mnohokrát jsem se obracel na Správu Národního parku Šumava, zda by nebylo možné zrealizovat nějaký společný projekt. Nebylo! Naše zákony to neumožňují. Je to prostě nastaveno tak, že stát nemůže vkládat finanční prostředky do projektů, kde není jejich 100% vlastníkem. Takže skutečně problém státní koncepce. Spíš antikoncepce.

Otázka 17) *Shledáváte výrazný přínos v přeshraniční spolupráci národního parku?*

Schubert: Jaká, když je tady uzavřeno 24 km státní hranice s Bavorskem a ani přes jediný metr se nemůže dál. Když nemůžete k sousedům, tak s nimi nemůžete ani dobře spolupracovat. Jak spolu spolupracují oba národní parky Šumava a Bavorský les to neví. Oni nás k žádné vzájemné spolupráci nezvou.

Otázka 18) *Probíhají nějaká školení pracovníků turistických informačních center, aby dokázali vhodně reprezentovat příslušnou destinaci?*

Schubert: Plzeňský kraj dělá pravidelné setkávání pracovníků infocenter a pracovnice našeho infocentra tam pravidelně jezdí.

Vorel: I další otázky jsou pro správu parku, 21 by asi šla.

Otázka 21) *Osvědčuje se program národního parku „Zaparkuj a jdi dál“?*

Schubert: U nás tady není ani jeden úplný projekt „Zaparkuj a jdi dál“.

Vorel: Tady na Modravě vlastně není.

Schubert: Parkoviště je na našem katastru pouze u Hradlového mostu, ale turisté jdou dál jenom po plavebním kanálu, a to už je srnský katastr. Modrava má sice největší přírodní fenomény – Modravské slatě (3615 ha), podmáčené horské smrčiny, nejrozsáhlejší pásmo vysokohorského lesa, fenomenální vody – ale to „jdi dál“ není naplněno, protože do většiny území je vstup zakázán.

Otázka 23) *Vyprofilovávají se zde některé současné turistické trendy či poptávka turistů po aktivitách na Šumavě?*

Schubert: Asi nejrozšířenějšími jsou in-liny, ale správa parku tady dělá všechno pro to, aby tady in-lany nebyly, protože stav komunikací, kde by se in-liny mohly provozovat, je zoufalý. Nutno také říci, že kdyby tady ty komunikace byly v odpovídajícím stavu, tak by se ještě více zvětšil vzájemný konflikt jednotlivých uživatelů komunikací. Protože tady jsou lidé nahnáni do jednoho koridoru, ve kterém chodí pěší, jezdí tam cyklisté, jezdí tam nákladní auta, jezdí tam osobní auta, jezdí tam matky s kočárky. A to všechno se děje na cestě Modrava – Březník. A když jsme chtěli oddělit alespoň pěší, tak nám to národní park nedovolil, že to je prostě zátěž na přírodu, že by se musela zase vybudovat nějaká cesta. Naše argumentace, že pěší turista potřebuje jenom pevnou půdu pod nohama, vůbec neobstála. Dalším rozvíjejícím se fenoménem jsou v zimě sněžnice, ale tady je problém tetřev. Aby turista chodil po sněžnicích tam, co se upravují stopy běžecké, to je nesmysl. Ten člověk musí chodit někudy, kde se ty stopy neupravují. No a tam mají správci parku tetřeva. Skialpinismus, to jsou opravdu jenom jednotlivci, ale jsou. Vím o nich, chodí načerno.

Otázka 24) *Jakou měrou je v oblasti Modrava podporováno pro svůj nižší environmentální dopad běžecké lyžování oproti sjezdovému lyžování?*

Schubert: Běžecké lyžování finančně velmi podporujeme, z rozpočtu ročně zhruba 350 000 Kč. Do sjezdového lyžování nedáváme ani korunu.

Vorel: Protože tady proto nejsou podmínky.

Schubert: Jsou tady dva lyžařské vleky, jeden nad Pivovarem Lyer a druhý za penzionem Arnika, ale opravdu je nepodporujeme.

Otázka 25) *Jakým způsobem jsou podporovány a rozvíjeny sportovní a rekreační aktivity jako například: cykloturistika, hipoturistika, vodní turistika, geocaching...*

Schubert: Obecně řečeno můžeme podporovat zejména to, co se děje v rámci intravilánu obce. Co bychom chtěli podporovat na pozemku jiného vlastníka, potažmo státu, to musíme s vlastníkem dohodnout. Limitující je ochrana přírody. V rámci vodní turistiky, když je na jaře dostatek vody, tak lidé si můžou sjet alespoň 4 km Vydry z Modravy do Antýglu. To jsme podpořili. Zabývali jsme se problematikou geocachingu, ale narazili jsme na spoustu nepochopení ze strany Správy Národního parku Šumava. Hipoturistika, to je stejný problém. Chtěli jsme zrealizovat hipotrasu Železná Ruda – Hartmanice – Srní – Modrava – Kvilda – Bučina. Nejdřív nám správa parku tvrdila, že hipostezka může být jakákoliv stezka, která je vyznačená pro pohyb lidí, ale teď nám oznámili, že to tak není. A vyznačit a provozovat hipotrasu bez povolení správců parku nejde. Druhá věc je, že kůň není auto, ten není na klíček. Musí žrát, musí pít, měl by mít možnost se pást, na trase musí být úvaziště, napájecí místa, ustájení. Není to opravdu nic jednoduchého a nic z toho není správou národního parku podporováno. Na našem názoru nesejde.

Vorel: My jsme byli u té farmy na Filipově Huti, tam nějaké ty koně mají, jenomže tam kolem nejsou žádné stezky, tam jsou pro ty pěší, ale kde chodí kůň, teď to říkám za Klub českých turistů, nemůže chodit pěšák – ne z důvodu, že by ten kůň ho nějak napadnul, ale když tam projde 10 koní a prší, je tam bahno, do kterého pěší turista zapadne po kolena.

Schubert: Tu farmu na Filipově Huti postavila naše obec, aby tady taková služba byla. Bydlí tam mladá rodina.

Vorel: Se sněhem je to to samé. Koně musejí mít svoje stezky mimo cesty, kudy chodí pěší, lyže, kola.

Haltufová: My jsme s paní mluvili.

Schubert: Jedná se o zdařilý projekt v rámci našeho programu demografické stabilizace. Malá koňská farma a rodinný domek, ve kterém jsou v podkroví čtyři apartmány pro ubytování, kde bydlí mladá rodina se dvěma dětmi. Čili obnovili jsme něco, co bylo na Filipově Huti tradiční a neměl by to být problém. Ale problém je, že ty koně prostě nikam nemůžou. Poptávka po koních je, ale o tom kam můžou, o tom rozhoduje správa národního parku. Čili o existenci koní na Šumavě rozhoduje správa parku.

Vorel: To je ta chyba, tam by potřebovalo speciální prostor, nemusel by být velký, klidně 2–3 km kolem, kdyby tam směli turisté na těch koních jezdit, musejí mít svoji trasu, myslím si, oni by nezajížděli do lesa, aby tam něco zničili, oni by jeli jenom po té stezce pro koně.

Schubert: Podívejte se, odbočím trochu s jedním poznatkem. Vloni se tady běžel speciální čtyřiadvacetihodinový závod. Okrašlovací spolek Zdíkovska povolení závodu zpětně napadl s argumentem, že v noci mohl být rušen tetřev. I když těmi zónami, kde se tetřev možná vyskytuje, probíhali účastníci závodu ve dne, tak Ministerstvo životního prostředí dalo tomu spolku za pravdu a ten závod už se na Šumavě nepoběží. Teď to porovnejte s jednou švýcarskou vesnicí, která je slavná tím, že se tam každoročně jede závod psích spřežení. A kde je ta vesnice? V jediném národním parku, který Švýcarsko má.

Otázka 26) Jsou nouzová nocoviště v letní sezoně plně využívána?

Schubert: Nouzová nocoviště jsou dobrý projekt. Využívána jsou, ale je jich málo.

Vorel: Jedno je i tady, to jsme viděli. To asi není moc využíváno?

Schubert: Využívána jsou zejména mimo sezonu, kdy Šumavu navštěvují lidé s trampským srdcem. Proto je na těch nocovištích více stanů na jaře a na podzim než v plné letní sezoně. To spíš lidi bivakují uprostřed šumavské přírody a ne hned za Modravou. Proto tvrdím, že jich je málo.

Vorel: Vidíš, my jsme prošli v plné sezoně, a to byly nocoviště téměř prázdné, my jsme tam byli sami.

Otázka 27) Jmenujte prosím lokální příklady udržování tradičního životního stylu místních obyvatel.

Vorel: To jste říkal, že tady moc není.

Schubert: Původní obyvatelé byli vystěhováni a ti kteří tady mohli zůstat, tak ti už skoro vymřeli. Ale můžu hovořit z vlastní zkušenosti. Já mám 2 děti na Horské Kvildě a to jsou po manželce poloviční „Sudetáci“. Žijí se svojí matkou tam, co jsou ty chlupaté krávy – skotský náhorní skot, nevím, jestli jste tam šli? Ale že by nějak tradičně žili, to opravdu ne.

Vorel: Ne, tam jsme ještě nebyli.

Haltufová: Tam se chystáme.

Schubert: Já si vzpomínám, když jsem byl kluk, tak vedle nás na Filipově Huti bydleli staří sudetští Němci Kricklovi. Pan Stefan Krickl chodil od pondělka do soboty v modrákách, ale v neděli, když nakrmil dobytek, tak chodil vyšňořený v obleku, bílé košili, vestičce – prostě byla neděle. Držely se poutě a v rodinách bylo poznat, že je pout', protože bylo naklizeno, napečeno, prostě sváteční nálada. Dnes nepoznáte, že by nějaká pout' byla, že by se kromě Vánoc a Velikonoc držel nějaký tradiční svátek. Přišlo mi tehdy úsměvné, že když přišla bouřka, tak s prvním bleskem babka Kricklová zamkla barák, zhasla světlo, zapálila hromnici v okně a po celou dobu bouřky se modlila. Tradiční lid byl bohabojný, ale dneska do kostela nechodí nikdo. Že by se vařila a pekla tradiční jídla? Když ještě na Filipově Huti bydlela bába Hužerová, rodilá Němka Schwarzová, tak ta vařila jídla, která díky jejich bavorským názvům neumím ani pojmenovat, ale jejich příprava nebyla nijak složitá. Ale vařila jídla, která patřila k tradičnímu životnímu stylu. V každé chalupě tady uměl někdo naklepat ostří kosy, aby dobře sekala trávu. Nemyslím si, že by tady někdo uměl naklepat kosu a myslím, že plno lidí ani neví, co se při tom vůbec dělá. Už je to dávno, co jsem tady naposledy někoho viděl, jak seče trávu kosou a seno suší hráběmi.

Vorel: Já mám také pozemek a už jsem to 2–3 roky nedělal, protože s těmi motorovými stroji to jde podstatně rychleji, co si budeme povídat.

Schubert: Je to škoda. Ale proč to není? Protože ti staří vymřeli a díky vývoji je pohodlnější se místo tradic věnovat požitkům z vývoje. Tradice se opouští a to je škoda. A jsme zpátky u koncepce. Proč stát neudělá něco pro to, aby se tradice zachovala jako kulturní dědictví. Proč tady nemáme nějakého dědka k udržení nějaké místní tradice, který jako např. v Rožnově pod Radhoštěm štípe brousky a každý si tam ten brousek koupí. Protože tohle území prošlo díky vysídlení kulturním exodem. Tak na čem to chcete obnovit? Pokud by stát chtěl, aby tady byla obnovena historická kontinuita, tak by na to musel mít nějakou koncepci. Dejme tomu obnova tradiční výroby šindele. Stát by zrealizoval výstavbu domu, kde by budoucí výrobce šindele štípal šindel. Lidé by na to hleděli s otevřenými pusami, jako hledí u našeho Návštěvnického centra dřevařství, když tam pan Korčák sochá ze dřeva nějakou sochu. No a na výrobu takového šindele by garantovala správa parku nejen dodání kvalitního dřeva, ale byla by i odběratelem šindele pro svoji potřebu. Ale stát raději utratí miliardy za nesmyslné projekty namísto toho, aby ochránil či obnovil něco smysluplného. A proč do toho tahám stát? Protože výrobce šindele potřebuje kvalitní dřevo a stabilní odbyt. A v tomto území mu to může zajistit pouze stát. A jsme zpět u toho, že toto území je pod kuratelou státu.

Vorel: Tam bych se rád podíval k tomu panu Korčákovi, já jsem ti o tom říkal, ale pan starosta nám řekne, kde to najdeme. To je někde u toho hotelu na Horské Kvildě, že?

Schubert: To byl pan Tittl.

Vorel: To je Tittl, jo takhle, to jsem si popletl.

Schubert: Ale pan Tittl už na Horské Kvildě fakt není. Žije ve Velharticích.

Vorel: Za panem Korčákem bychom se rádi podívali, kde ho najdeme?

Schubert: On pracuje v „Dřeváku“, což je Návštěvnické centrum dřevařství a bydlí tady na Modravě v tom druhém dvojdomku od hotelu Modrava. Za domkem stojí kaplička, kterou postavil on sám a je vysvěcena jako kaple Smíření. Krásný příklad obnovy starého životního stylu. Kdo dneska postaví pro svoji potěchu a z důvodu bohabojnosti kapličku? Ale mám i jiný příklad snahy o záchranu kulturního dědictví. Když chtěla starostka Srní přihlásit do UNESCO Královácký dvorec na Antýglu jako součást kulturního dědictví Šumavy, protože se jedná o jediný zachovaný Královácký dvorec, tak správa parku byla první proti, aby se tak stalo. Z důvodu víte jakého? Že by to zvýšilo návštěvnost.

Vorel: To by zvýšilo návštěvnost.

Schubert: Já jsem byl v jordanéské Petře. Když Jordánskou Petru vyhlásili novodobým divem světa, tak z 1 000 000 tam najednou bylo 10 000 000 návštěvníků ročně. Ale tady je to úplně jiné. Tak vysokou návštěvnost tady nikdo nechce ale ani tady nikdy taková nebude.

Haltufová: 28 ta s tím souvisí.

Otázka 28) *Můžete uvést příklady ekologicky šetrných výrobků a služeb (případně jejich ekocertifikaci) pocházejících z lokality Modravy?*

Schubert: Víte co, to je právě ono – ekologicky šetrný výrobek. Na začátku jsme si řekli, že tady nedošlo k obnovení drobné řemeslné výroby. A přidaná hodnota ekologie. Nejsem si jist, že se v tomto území vůbec něco takového předpokládá. Ale na Šumavě existuje regionální značka Šumava – originální regionální produkt a my máme šumavského ptáčka, kterého vyrábíme v našem Dřeváku. Tady se opravdu vyrábí – vyřeže, namaluje a lidé si ho za 390 Kč kupují jako diví. A ekologicky šetrná služba? Já bych za takovou službu považoval lyžařské stopy. Dokud nebyly strojově upravované, tak se z Filipovy Hutí na Horskou Kvildu jezdilo zhruba sedmi různými cestami. Dnes se jede jen jednou stopou. Proto se snažím přesvědčit Ministerstvo životního prostředí a správu národního parku, že strojově upravovaná trasa v národním parku je ekologickou službou. Za ekologickou službu bych mohl prohlásit i náš ekologický program. My jsme po 4 roky rozdělovali každý rok z rozpočtu obce 1 000 000 Kč na zateplení rodinných domů místních lidí a na změnu kotle nebo kamen z uhlí na ekologičtější palivo nebo za elektrokotel. Podpora od obce byla 80 % a 20 % si musel doplatit příjemce podpory. Zrovna tak podporujeme ty, kteří se zapojí do systému likvidace komunálního odpadu. V obci máme známkový svozový systém a kdo si koupí vývoz každý, tak mu 50 % přispějeme. Pravidelně svážíme nebezpečný a objemový odpad. Nikde pak nevznikají žádné černé skládky. Na počet obyvatel tady máme zřejmě nejméně nádob na separovaný odpad. Tak to jsou, myslím si, služby, které mají co do činění s ekologií, ale nevím, jestli jsou to přímo jakoby ekologicky šetrné služby. Protože ekologicky šetrná služba je, dejme tomu, ekologická doprava. Ale to by ji tady někdo musel podporovat.

Otázka 29) *Máte vizi nových šetrných produktů v oblasti cestovního ruchu vhodných pro danou lokalitu?*

Schubert: To jsem teď tady říkal. My můžeme mít vizí milion, ale hlavní slovo tady má správa parku.

Otázka 30) *Jak byste zhodnotil současnou propagaci destinace Modravsko? Můžou mimo tištěných materiálů výrazně pomoci také aktivity ve formě krátkých filmových dokumentů – kupříkladu video Zmizelá Šumava (jako průvodce zde vystupuje místní znalec Emil Kintzl)?*

Schubert: Nevíte, jestli se náhodou ten Emil nenarodil v Praze? Já si myslím, že ano.

Haltufová: Aha. On má německé příjmení.

Schubert: Já si myslím, že se narodil v Praze a až potom jeho rodiče přišli na Šumavu. Ale je to úžasný člověk, já ho mám hodně rád. A opravdu se známe čtyři desítky let. V minulosti jsme dávali hodně peněz do propagace Modravy. Domnívám se, že máme jako jediná obec jednotný vizuální styl, který nám zpracovával pan akademický malíř Aleš Najbrt. Zpracoval nám také vizuální styl webových stránek, který začali napodobovat všichni na Šumavě. Financovali jsme propagační krátké filmy, jezdili na veletrhy cestovního ruchu, ale nemohu říci, že se to setkalo s nějakým výrazným pozitivním dopadem na zvýšení návštěvnosti Modravy. Šumava je atraktivní pro určitý segment lidí a opravdu sem víc lidí nepřijede, přikládám to nedostatku služeb a tím pádem nižší nabídky. Negativní dopady na turistiku může mít i obrovská negativní kampaň k Šumavě, kterou řídí ekoaktivisté, zejména z Hnutí Duha, kteří mají představu, že Šumava bude nádherná, až ji celou sežere kůrovec. Jedna část politiků hlásá, jak je to dobře, druhá část politiků hlásá, jaká je to katastrofa. Ale nikdo z nich nepropaguje krásy šumavské přírody a krajiny. Říkat, že smrt několika milionů stromů je něco hezkého, je proti zdravému rozumu. Je pravdou, že když kůrovec strom zabije a ten se postupem času za přičinění hub a organizmů postupně rozpadá, tak se stává životodárnou nebo živnou půdou pro budoucí generaci. To ale má svoje pravidlo, že ten les je v prvním případě přirozený, protože pouze v přirozeném ekosystému mohou probíhat přirozené procesy. Druhé pravidlo je, že v takto přirozeném ekosystému nikdy nebude probíhat tak rozsáhlý rozpad stromového patra, protože tam probíhat ani nemůže. Když se v přirozeném prostředí dožije smrk svého přirozeného věku 350 let, pomalu umře a padne. Ale za dobu svého života zplodí obrovské množství svých potomků a ti až on padne a uvolní se světlo, tak ti jeho potomci kvapně porostou vzhůru za slunce. Krásný koloběh života a smrti. A jak vypadá přirozený koloběh? Takový, kdy ten smrk má za sousedy jedli, jeřáb, javor, břízu, kleč, tis a všichni rostou pospolu, všichni ochraňují vodu a žádným způsobem si nekonkurují. Chtěl jsem vlastně říct, jak krásné by byly filmy o přirozených procesech a přírodních krásách Šumavy. Ale tohle nikdo nefilmuje, nikdo nevysílá a tam, kde je to nejkrásnější, tam je vstup zakázán.

Vorel: Vy jste vlastně teď, odpověděl i na tu otázku 31. Nevím, jestli jste konkrétně teď na ni odpovídal?

Haltufová: Jenom já jsem se ještě chtěla zeptat, jak jste mluvil o tom architektu...

Schubert: Šépkovi?

Haltufová: Já jsem si napsala Najbrt.

Schubert: Ano Najbrt, Šépka dělal ten Pokoj v krajině. Ano, Aleš Najbrt.

Haltufová: Takže ten dům Dřevák má výraznou modrou barvu a pak ještě jsme šli po té naučné stezce...

Schubert: Dřevák má výrazně modrou barvu, protože je to Modrava a modrá je dobrá.

Haltufová: No právě, jak jste říkal, že to všechno má jednotný styl.

Schubert: Víte co, dělám tady 20 let starostu. Já se snažím nějakým způsobem od počátku, aby byla Modrava funkční a reprezentativní. Modrou mám rád. Modrava se ale nejmeneje od modré barvy, že by to tady bylo modré. Jde o počestění německého názvu Mader.

Vorel: Já jsem myslel, že je to od modré barvy.

Schubert: Ne, ne, ne. Za první republiky se v tomto území hodně počestovalo. Tehdy se Modrava jmenovala Modrá na Šumavě. Místní sudetští Němci tehdejší název Modravy Mádr vyslovovali jako muodr, ale stejně tak muodr byla kuna.

Haltufová: Ta naučná stezka, pardon, ta byla také z Filipovy Hutě.

Schubert: Na tu jsme pyšní a jsme rádi, že nám ji správci parku povolili. Ty informační cedule na této stezce jsou vyrobené podle vizuálního stylu pana Najbrta. My se opravdu snažíme, aby to bylo trochu jednotné, aby uživatelé měli představu, co kde je a co mohou očekávat. No a taky až tady nebudeme, tak nás třeba budoucí generace nepomluví.

Haltufová: Já jsem myslela právě ten Architekt Holan.

Schubert: Hodan.

Haltufová: Hodan, jak jsme byli na Filipově Huti.

Schubert: Hodan. Ano. Stavebně zničil Filipovu Huť.

Haltufová: Aha.

Schubert: Dům pana architekta Hodana je vydesignovaný a nejde o něm v žádném případě říci, že je ošklivý. Ale nehodí se sem. Zastupitelstvo bylo jednohlasně proti tomu, aby tam něco takového vyrostlo, ale práva parku a ministerstvo mu to povolily. Od té doby s panem architektem nevycházíme. Měl tam stát jako dům podobný Králováckému dvorci.

Vorel: To jsem si říkal, že kdyby tam byl ten klasický šumavský, ať už ne obdélníkový, půdorys nemusí být obdélník, tak by to vypadalo lépe.

Schubert: Kdyby prostě stál někde jinde, tak budiž. Ale jinak ty pořady Emila Kintzla, když to vždycky natáčel, tak jsem se na každý ten pořad díval, je to zdařilý pořad.

Haltufová: Ano určitě, on s nadšením o tom mluví.

Otázka 31) Významný potenciál pro zvýšení atraktivnosti návštěvnosti této oblasti zajisté skrývají zaniklé obce a bývalé vojenské prostory. Co podniknout pro významnější využití tohoto potenciálu?

Schubert: Co bychom jim tam vlastně měli ukazovat? Ten strašný zmar vysídlení, kterým tyto oblasti v minulosti prošly, anebo sílu přírody, která umí časem zahladit veškeré stopy

po lidském žití? Jsou to oblasti, kde bylo zlikvidováno kulturní dědictví po lidech, kteří položili základy našeho nynějšího žití na Šumavě – vesnice, školy, kostely a hřbitovy. Dnes děláme, jako by Šumava exodem vysídlení původního obyvatelstva nikdy neprošla. Ale pokud se s touto neslavnou historií vypořádáme, pak bez přílišného uzardění můžeme potenciál takových území využít. A to jak potenciál síly šumavské přírody, tak potenciál připomenutí kulturního dědictví a slavné historie těchto míst. Ale pokud se nevypořádáme s minulostí, pokud lidem nepřipomeneme slavnou šumavskou historii, tak pak jsme založili národní park na velmi špatných základech. Pravdou však je, že se správci parku na Šumavě primárně zaměřují pouze na konzervativní ochranu přírody a na kulturně historický kontext zřejmě záměrně zapomínají. Ale šumavská historie nemá svůj počátek v založení národního parku. Už po několik staletí není Šumava neprodyšným pralesem, ale člověkem kolonizovaným územím, ve kterém probíhalo nejen lesnické a zemědělské hospodaření, ale také industrializace. A to jsou faktory, které Šumavy měnily. A podle toho, jak člověk využíval ke svému prospěchu šumavské bohatství, měnila se i tvář krajiny a skladba šumavského lesa. Pak přišla doba, která vyvolala zánik tradičních sídel, dala vzniknout železné oponě a vojenským újezdům. To všechno jsou také svým způsobem fenomény, které, každý z nich, významným způsobem změnil tvář šumavské přírody a krajiny a vytvářely další fenomény. Ale základ těchto fenoménů není nijak pozitivní a velmi těžko bych se osobně srovnával s tím, že bychom měli oslavovat železnou oponu, která podle některých vědců pomohla k ochraně šumavské přírody. Žádný pozitivní efekt nemůže omluvit tak strašný lidský výtvar, kterým byla železná opona – vysoký ostnatý plot nabitý elektřinou o vysokém napětí. I vojenský újezd Dobrá Voda na Šumavě byl v takovém místě, kde mohli vojáci tehdejší Československé lidové armády likvidovat při svých vojenských cvičeních bývalé šumavské vesnice a osady. A tady jsme u jiného problému. Návštěvník národního parku nejspíš vychází z toho, že si v šumavské přírodě odpočine, zregeneruje svoje síly a pozná fenomény prostředí. Ale bývalé vojenské výcvikové prostory jsou území s velkou pyrotechnickou zátěží. To znamená, že jsou územím s neurčitým množstvím nevybuchlé munice. A neurčité množství, to není v žádném případě veličina o nízkém počtu.

Takže Šumava už dávno není romanticko-tajemným územím protkaným pašeráckými a obchodními stezkami. Ale dám vám jeden příklad. Jedním z fenoménů Šumavy bylo sklářství. Předsedám Mikroregionu Šumava – západ, v jehož rámci jsme se snažili prosadit projekt – Stezka po zaniklých sklárnách. A v každé vsi tady byla sklárna, i v těch zaniklých, a my jsme se snažili sehnat podporu pro projekt, který by propojil stezkou místa, kde sklárny stály – to jak na české, tak i na bavorské straně. Pro projekt jsme nikde nesehnali podporu. Vůbec nikde. Nevím, zda je vůbec snaha povolit využití takového potenciálu.

Vorel: Dobré. Děkujeme, ono už je hodně hodin.

Haltufová: My jsme vás hodně zdrželi.

Řízený rozhovor s panem PhDr. Janem Stráským, bývalým ředitelem NP Šumava a předsedou KČT

Termín: emailová korespondence z června a července 2014 a osobní rozhovor z 5. 8. 2014, 17:00 – 18:20 hodin

Zúčastnění:

PhDr. Jan Stráský

- bývalý ředitel správy NP Šumava
- člen Rady NP Šumava
- bývalý ředitel Krajského úřadu Jihočeského kraje
- bývalý předseda KČT

Ing. Miloslav Vorel, CSc.

- člen sekce lyžařské turistiky a výboru Středočeské oblasti KČT
- člen sekce ochrany přírody tamtéž

Dagmar Haltufová

- zpracovatelka diplomové práce

Korespondenční emailové odpovědi z června a července 2014:

Otázka 3) Naplňují zdejší návštěvníci svoji společenskou odpovědnost k přírodnímu a kulturnímu dědictví?

Stráský: Česko a nejbližší země střední Evropy jsou kolébkou české turistiky. Náš Klub českých turistů již loni oslavil 125. výročí založení, i na našem území nás předběhli o pár let naši německy mluvící spoluobčané. Masová turistika současnosti však neplní původní roli turistiky: pohybovou poznávací aktivitu zaměřenou na přírodní a kulturní fenomény. Mění se v pohybovou relaxační aktivitu, která se často (zejména, když se opustí pěší chůze) mění v rozšíření stadionu do přírody. Lidská společnost je pestrá: najdeme uvnitř ní jedince a skupiny, kteří se zaměřují na obnovu kulturních památek na Šumavě (podrobnosti, případy a adresy na vedoucí takových skupin mohou dodat). Najdeme autentickou skupinu turistů, kteří využívají na Šumavě „nouzová nocležiště“. Najdeme formálně i neformálně organizované skupiny, které s pravidelností pořádají jednodenní i vícedenní turistické akce. Samozřejmě převažují individuální návštěvníci Šumavy, využívající běžnou turistickou infrastrukturu (hotely, penziony, noclehárny). Stále více však roste počet návštěvníků s jednodenním programem, kteří si odjedou (nejčastěji na kole, méně často pěšky) svůj počet kilometrů a večer se stáhnou do svých koupelen a ke svým televizím. Mezi nimi asi nejspíš najdeme ty, kteří se k přírodě nechovají vždy nejcitlivěji.

Otázka 4) Je vhodné umísťovat další odpočívadla (mezi nová nápaditá odpočívadla patří Pokoj v krajině na soutoku Roklanského a Modravského potoka) i ostatní zázemí pro turisty (odpadkové koše a podobně) při naučných stezkách?

Stráský: Odpočívadla patří do parku. KČT s Lesy ČR buduje taková zařízení při turistických trasách i mimo parky. Jsme za ně rádi, i když někteří ochránci se obávají, že odpočívadla se stanou nežádoucím nocovištěm. Diskusní jsou odpadkové koše: jejich síť vyvolává potřebu svozu odpadků, který zcela citlivě nelze zajistit. Jsem pro zásadu: co sis přinesl, tak si odnes.

Otázka 5) Vadí turistům a místním obyvatelům nepestrost zdejších lesů (smrkové monokultury)?

Stráský: Pestrost má svou odbornou stránku: v každé nadmořské výšce lépe a hůře rostou a v některé už vůbec nerostou některé druhy dřevin. Proti tomu lze těžko něco mít. Má i svou estetickou stránku: někomu se víc líbí borové lesy, někomu smrkové, jinému listnaté. A pak už zůstává jen „obliba“ suchých lesů.

Otázka 6) V I. zóně národního parku se stromy napadené kůrovcem nekácejí přímo, ale napadené stromy se odkorní (odkúrují) nastojato a odkorněné kmeny se nechají stát a napadená kůra se spálí nebo odveze. Dovedl byste odhadnout, o kolik let se prodlouží životnost tohoto lesa při včasné zásahu tímto způsobem? Existuje vědecký odhad? Jak se postupovalo ve II. zóně národního parku v oblasti Ptačího potoka? Zde se napadené stromy kácejí, nebo se postupuje jako v I. zóně?

Stráský: Odkornění stromu z lana je cca sedmkrát dražší než porážení stromu. Používá se nejen v I. zóně (jako výjimka k bezzásahovosti), ale i ve 2. (největší) zóně, zejména ve vlhkých místech, kde by mohlo při klasické těžbě dojít k porušení půdního povrchu. Druhým důvodem volby této nákladné (a mnohými zesměšňované) metody je, že se po několika letech prodlouží zastínění sousedního prostoru a tím usnadnění obnovy lesa.

Otázka 7) Můžete zhodnotit tlak podnikatelské sféry na budování nové infrastruktury (dalších ubytovacích kapacit, lanovek, vleků, sjezdovek...) v oblasti Modrava?

Stráský: O expanzi podnikatelů na Šumavu se hodně mluví a píše. Jen na Šumavě se o tom málo ví. Kdo by chtěl podnikat tam, kde si nemůže být jistý, že zítra se rozhodne o změně zonace, čímž se člověk nikam nedostane, poněvadž všechny neznačené cesty v okolí jsou okamžitě uzavřené a místo nalezených míst na houby za penzionem bude moci vstoupit do lesa až několik kilometrů od právě nového penzionu?

Otázka 11) Vyjádřete svoji představu o řešení nerovnoměrně rozloženého turismu v čase a prostoru pro příslušnou lokalitu.

Stráský: Tuto otázku bude třeba upřesnit. Největší problém, který do ní asi spadá, je spor o přístup do rakouského lyžařského areálu na společné česko-rakouské hoře Smrčina. Tento areál využívají z české strany tisíce lyžařů, které sem v zimě denně svázejí autobusy, organizované majiteli ubytovacích kapacit na české straně Šumavy, desítky kilometrů po nekvalitní úzké komunikaci velmi kvalitním životním prostředím. Je to

jediný mediálně velmi frekventovaný problém nerovnoměrného rozložení turistů. Šumava na to reagovala tím, že dnes je po české Šumavě šest set kilometrů upravených lyžařských stop. S tím ovšem sjezdaři uspokojeni nejsou.

Otázka 12) *V současné době existují v národním parku například tyto poplatky: poplatky za průvodce, poplatky za splouvání vodních toků. Shledáváte potřebu zavést v národním parku nějaké další poplatky za využívání zdrojů?*

Stráský: Nejsem zastánce toho, aby volný vstup do přírody byl zpoplatněn, ale může se stát, že časem stále častěji tomu tak bude. Přesto oba stávající režimy obhajují: splouvání Vltavy (velké organizační náklady) a výlety s průvodcem (to je správné). Jako nezbytné regulační opatření pokládám zpoplatnění mimořádných vjezdů motorovými vozidly na území NP.

Otázka 13) *Nebylo by lépe velkoplošnou příhraniční oblast patřící do I. zóny národního parku rozšířit například až do vzdálenosti patnácti až dvaceti km od státní hranice a zároveň vyčlenit z ní intravilány měst či vesnic (Modrava, Kvilda, Filipova Huť apod.)? Příklady nacházíme jak v sousedním Bavorsku, tak v Krkonoších.*

Stráský: Vyčlenění intravilánů sedmi obcí, které jsou s celým katastrem na území NP, není plně sdíleno dotčenými obcemi. Museli bychom se podívat na výhody a nevýhody. Udělat I. zónu 15-20 km od hranic by znamenalo rázem „uzavřít“ cca třetinu Šumavy. Co znamená „uzavřít“ třetinu Šumavy si můžeme vyjasnit v dalších kolech výměny informací. Hodně to souvisí s otázkou 14.

Otázka 14) *Je lépe turisty v hlavních sezonách ubytovávat přímo v národním parku a zvýšit tu ubytovací kapacitu, nebo je ubytovávat ve vzdálenosti patnácti až dvaceti km od národního parku a do parku je vozit veřejnou dopravou (například ekobusy)?*

Stráský: Otázku 13 a 14 je třeba spojit. Z mnoha důvodů potřebujeme mít Šumavu obydlenu. Můžeme o nich napříště mluvit. Šumavu navštíví ročně cca 2 mil. lidí. Ty musí obsluhovat tisíce lidí. Kvalifikovaná část této obsluhy už dnes na Šumavu dojíždí (denně, týdně) a svou dopravou silně zatěžují přírodu. Vezmeme-li za výchozí – např. při lůžkové kapacitě na území NPS – že na Šumavě musí být k zajištění provozu všech ubytovacích a dalších provozních kapacit, ale i k zajištění jiných funkcí parku, mj. strážní služby, je třeba zajistit na území parku životní podmínky pro stovky pracovníků a podmínky pro relaxační činnost pro tisíce návštěvníků. Představa, že park bude „prázdný“ a obsluha i návštěvníci do něj budou dojíždět na jednodenní návštěvy a večer se vracet – byť se obávám, že někteří zastánci „divočiny“ ji sdílejí – se vztahuje ke zcela jinému modelu „života na Šumavě“. Je vhodná pro malé parky (u nás Podyjí, Švýcarsko) v rozměrech denní chůze s infrastrukturou kolem. Určitě se i u nás najde klientela pro takový model (viz výlety do divočiny s doprovodem, výlety s koňským povozem nebo se skútreem pro hendikepované atd.). Nemůže to však být obecný model pro Šumavu. Zde mají místo dálkové přechody (viz např. nouzová nocležiště) nebo hvězdicová nabídka lákavých tras kolem několika center. Ekobusy jsou určitě na místě, je třeba je zavádět i v souvislosti s přeshraničními turistickými aktivitami. Ani tam nejsme úplně na začátku.

Otázka 15) Do oblasti Modravý není zavedena žádná železnice vyjma bývalé obce Nového Údolí, kde je osobní železniční doprava stále aktivní. Když se oprostíme od finančních nákladů, doporučoval byste z hlediska ochrany přírody do oblasti Modravý zavést elektrifikovanou železniční osobní dopravu?

Stráský: Elektrifikovaná železniční doprava na Modravsku. Je to finančně velmi náročná představa. V době boomu železnice vzniklo na Šumavě několik železničních tratí všude tam, kde to terén umožňoval. Určitě nějaké možnosti zůstaly i pro nás, ale pochybuji, že je to Modravsko. To by vyžadovalo rozsáhlou analýzu. Zkušenost: před cca 15 lety byl postaven penzion v Novém Údolí. Z naší strany se lze k němu dostat autem do Stožce a pak cca 6 km jednu stanicí vlakem. Klientela však tuto nabídku nepřijala: nebyla ochotná nechat auto přes noc (noci) ve Stožci.

Otázka 26) Jsou nouzová nocoviště v letní sezoně plně využívána?

Stráský: Nouzová nocležiště. Považuji to za geniální nápad. Nevím, v jaké úrovni má Správa NPŠ informace o návštěvnosti těchto nocležišť – rámcově asi ano, poněvadž správa zajišťuje odvoz odpadků a WC. Zrovna na Modravě se místo nouzového nocležiště nepodařilo zvolit optimálně (je příliš blízko obce a zneužívají ho návštěvníci nikoliv k přespání na přechodu, ale jako bezplatného kempu).

Řízený rozhovor uskutečněný dne 5. 8. 2014, 17:00 – 18:20 hodin v Prachaticích

Stráský: Co ještě můžeme doplnit. Silovského jste poznali, Silovský je člověk, který pracoval na parku. Je to člověk, který je tím poznamenaný. Patřil k těm konzervativcům, se kterými jsme se úplně neshodli, ale z hlediska cestovního ruchu ano, takže si jej vzal Pícek do svého ansámblu, což je vlastně ta Regionální rozvojová agentura Šumavy. To je agentura, která byla založena hned po převratu, takovým zvláštním způsobem, že si ji vlastně vytvořily Šumavské obce. Ty jsou také vlastně jejími tvůrci a držiteli těch hodnot i zájmů. Pícek, já nevím, zda jste se s ním setkali?

Vorel: Nesetkali jsme se s ním.

Stráský: Já jsem to doporučoval paní kolegyni, ale nevím, jak to dopadlo.

Haltufová: Nepsal jste tento týden?

Stráský: Ano psal jsem tento týden, po tom, co jsem se vrátil z Jeseníku, Vy jste to možná nečetla.

Haltufová: Ano, to je ono.

Stráský: Já jsem na to reagoval, když jsem se vrátil, tak narychlo. Já jsem tady čtyřicet hodin nebo pětatřicet. Vy jste mně položila tu otázku, kterou jsem Vám já nahrál. Zda jsou ještě nějakí další lidé, se kterými se máte sejit. Tak jsem Vám popsal pana kolegu s regionální agentury. Vy jste mně ještě říkala o jednom, nyní mně připomeňte.

Haltufová: Štemberk?

Stráský: Ano, Štemberka a majitele cestovní kanceláře, pana Neužila. To je můj soused zde v sousedním baráku.

Vorel: S tím máme schůzku asi ve středu.

Haltufová: Panu Neužilovi jsem měla dnes volat.

Vorel: Za ním bychom se mohli dnes zastavit. Jinak, pozdravuje Vás pan Štemberk, nyní jsme od něj odjeli. Odjížděl narychlo.

Stráský: Jeho paní byla velmi aktivní v obecní politice a s panem Štemberkem se známe, protože byl už pracovníkem parku, když jsem já tam byl. Pan Štemberk se docela úspěšně angažuje v cestovním ruchu. To si nyní povíme, co jste získali za dojmy. Nyní se setkáváme v době, kdy všichni by oběsili Mánka, že ano, podle posledních informací, což souvisí s cestovním ruchem, takže se můžeme bavit.

Vorel: Pan Silovský se o panu Mánkovi vyjadřoval buď neutrálně, nebo pozitivně.

Stráský: To je dobře.

Vorel: Pan Silovský se myslím vyjadřoval negativně o Žlábkovi.

Stráský: Pan Žlábek byl ředitelem parku dlouhá léta před deseti lety. Ještě přede mnou, ještě před Krejčím, ještě Pavlíčkem. Před ním byl Žlábek, podle mě je to člověk, který nejlépe tomu parku rozuměl, protože byl lesák. Pavlíček je člověk, se kterým já rád půjdu na túru po Šumavě, ale nebudu se s ním bavit o zelené problematice. To je také souseď, je také z Prachatic. Moje dcera u něj měla v nájmu krám. Takže se známe dobře, tykáme si. Známe se ještě před tím, než jsem byl v parku, říkám, že je to bezvadný člověk, ale hodně zelený. Zatímco pan Žlábek byl lesák, takový manažer lesácký a ten toho kůrovce v roce dva tisíce jedna, dva tisíce dva, úplně zlikvidoval.

Vorel: Pan Silovský říkal, že pan Žlábek jako manažer byl na jedničku, lepšího manažera od té doby park téměř neměl.

Stráský: Tak to se shodujeme. Otázky nechám na Vás.

Haltufová: Tady jste mně psal, že podrobnosti, případy a adresy na vedoucí takových skupin mohu dodat. Skupiny, které se zaměřují na obnovu kulturních památek na Šumavě.

Stráský: Ano, to mohu. Třeba je pak najdeme, já je nebudu říkat z paměti. Tedy určitě to nebudou jen ty, co já říkám. Tady je velmi významná skupina jihočeská, ale ta zasahuje především mimo Šumavu, ta zasahuje do Novohradských hor a tam udělala spoustu užitečné práce, ale já bych mluvil potom, ale když jsem já to takto napsal, tak jsem měl na mysli spíše skupinu plzeňskou. To jsou Plzeňáci, jejichž jádro je Javorník. Když před nějakými deseti lety vznikla otázka, co s Javorníkem, tak já už jsem byl známý tím, že jsem již trochu věděl, co s Boubínem. Tak za mnou Ti javorničtí přijeli a říkali, co bychom udělali s tím Javorníkem. Javorník je pro mě srdeční záležitost. Když mně bylo tak polovina, než je Vám, tak jsem byl poprvé na Javorníku, z toho bylo krásně vidět. Tak jsem si to zafixoval jako ideální polohu pro pohled na Šumavě. Pak jsem samozřejmě prožíval to, že z něj dvacet let nebylo vidět nic, poněvadž jej stromy přerostly. Když tito pánové, o kterých jsem mluvil jako o skupině, oni jsou ještě taková členitá skupina, k tomu se dostaneme, přišli s tím, co s Javorníkem, tak jsem říkal dobrá, já vám dám také těch pět tisíc, což se tenkrát dávalo jako vklad do založené spolku pro obnovu toho

Javorníku. Já jsem to viděl jako dlouhodobou záležitost, poněvadž jsem měl za sebou čtyřletý boj o Boubín, ale ono se to vyřešilo velmi rychle. Během měsíce mě navštívil Telecom, jako ředitele Krajského úřadu. A říkal: „My bychom od Vás, pane řediteli, potřebovali, abyste nám předjednal vybudování těch našich záloh (vysílačů), a jmenovali Libín. Tak jsem říkal, Libín to je město Prachatice, protože městu patří ta rozhledna. To se můžete poradit tam. Pak jmenovali Boubín, tak jsem říkal, to zapomeňte, to mám teď na starosti já, a kdybych přišel ještě s myšlenkou, že tam dáme nějaké navrch zařízení, tak by to neprošlo, poněvadž to jsem bojoval se čtyřmi ministry, než se to vůbec podařilo, ale pak řekli Javorník. Takže ten Javorník, to je bezvadné, to mně dejte. Zařídil jsem, že během měsíce měli povolení a během čtvrt roku ta rozhledna stála. Je přistavená o 15 metrů výše, než byla, nikdy jí už nic neohrozí a tahle ta unikátní představa se naplnila. Řekl bych jako fenomén cestovního ruchu, nad kterým plakal Klostermann, který tam má sochu pod ní. On snil o té rozhledně, ta rozhledna má zajímavý osud. Ta byla postavená těsně před druhou světovou válkou, a když se otevřela, tak během dvou měsíců byla vyhlášena říše, to znamená zábor pohraničí. Ta rozhledna byla 20 m od hranic Česko-říšských a zároveň byla nejvyšším bodem toho, co z Česka zbylo, poněvadž Česko přišlo o Sněžku, o všechny ty vršky. Takže Javorník byl nejvyšším bodem toho Protektorátu Čechy a Morava. Tedy ta rozhledna má pro mě takové konotace, jak vidíte, nicméně dneska je to ideální, pokud jste tam nebyli, tak Vám to doporučuji.

Vorel: Já jsem tam byl na koni, tedy pod tou rozhlednou.

Stráský: Je to nádherné místo. Místo, kde je ten spolek, o kterém chci mluvit, protože jste se mně ptala na ty skupiny. Kontakty Vám seženu a dodám, abych to teď nevytáhal. Tak ti usilují z toho Javorníku něco udělat. Ten Javorník je taková odlehlá obec, kde je pár lidí, takže tu iniciativu mají ti chataři, kteří tam žijí. A ti chataři, stejně jako ty další skupiny, o kterých budu mluvit, jsou vázaní na Plzeň. Druhá skupina, o které budu mluvit, má také vztah k rozhledně, a to rozhledně na Sedle. Sedlo je hora, která je nad Sušicí, je vlastně v dohledu Javorníku, je v té rovině s Javorníkem. Tato rozhledna vznikla o chvíličku později. Také jsem se v ní angažoval, ale jim se podařilo bez mé pomoci, nemusím se vytahovat, tu rozhlednu postavit. A postavit rozhlednu, o které já jsem přesvědčený, že je na Šumavě nejhezčí, ta na Sedle. Oni ji udělali dřevěnou, skutečně klasicky.

Vorel: Na Boubíně je pěkná.

Stráský: To je věž, o té můžeme mluvit, tam byl boj o to, jak to udělat. Například ochránci nám nakázali, že ta rozhledna nesmí mít střechu, protože kdyby měla střechu, tak by tam ti divoši spali po nocích. Takže bylo potřeba, aby ta rozhledna neměla střechu, takže ji nemá. Uhráli jsme to, že je trvale otevřená, že nemusíte nikam běhat pro klíč, můžete celý rok jít nahoru a nahoře zapadáte sněhem, protože nemá střechu.

Vorel: Ano, přesně. Já jsem tam byl i v zimě, a když fouká vítr, je to věž, tak prostě tam vydržíte 10 minut, protože pak je vám zima, fouká tam vítr.

Stráský: Ano, to je rozdíl od toho Sedla, to je prostě dřevěná kompaktní věž, uzavřená až nahoru.

Vorel: Tam jsme nebyli.

Stráský: Tam jste nebyli, tam se tam až někdy mimo tuto práci třeba jed'te podívat. Ta skupina je pořád aktivní. Dělá tam každý rok dvě tři akce. Sejde se tam plno lidí. Ta rozhledna stojí na starém keltském a slovanském hradišti. Odtud už je to jako po rovině pod Kašperk. Byť je to takových, já nevím, 5 km nebo 6 km pod ten Kašperk. Takže to je druhá skupina, jména dodám. Třetí skupina, ale oni se všichni navzájem znají, takže ani nevím, jestli je dobře rozdělují do skupin, je skupina také Plzeňáků, kteří mají chaty, ale spíše na hartmanické straně. Vzali si do hlavy, a hned řeknu, co už se jim z té hlavy podařilo zrealizovat, že oni obnoví tu stráň, která je od Hartmanic k Vydře. Ta stráň dříve nesla název dvou obcí a to Přední a Zadní Paště. Ty obce tam mají jenom základy, pár věcí. Nicméně tito lidé s pomocí známé jihočeské spisovatelky, nevím, jestli ji znáte, paní Malé, která napsala několik knížek a která se narodila na těch Paštích v německé rodině. Byla odsunutá do Německa. Je stará jako já. Takže byla jako dítě odsunutá, ale když mohla, tak se vrátila, žije tady a vydala už 4 knížky o Šumavě o této oblasti a zároveň v této oblasti s pomocí této skupiny Plzeňské, o které mluvím, našla na místě 3 kapličky. My už máme všechny tři ty kapličky obnovené, díky ní a díky té Plzeňské skupině ale mnoha dalším lidem, které oni seženou, poněvadž se tam znají i ti chataři, to jsou také chataři z Plzně. Znají, kde je jaký zedník a toho přesvědčí a on jde, vytáhá ty nějaké zbytky a namaluje ten pláneček. Takže tam už dneska stojí tři kaple, z nichž jedna je kaple svatého Martina. Kaple, ve které letos už třetím rokem, takže dvakrát už to bylo, byla mše na Martina, říkám to dobře, 11. listopadu. Ano. Je tam mše, což je riziko, poněvadž tam může být někdy metr sněhu. Zatím tam metr nebyl, jednou tam sníh byl, jednou nebyl. Další dvě kaple jsou nedaleko toho a tu poslední jsme, jak bych to řekl, zasvětili, protože u toho byl farář, před čtyřmi měsíci. Třetí kaple, která je na Zadních Paštích. Jsou Přední Paště a tohle jsou Zadní Paště.

Vorel: My jsme byli v Hartmanicích loni, Dáša šla to synagogy, já jsem šel na Dobrou vodu a kapličku sv. Vintíře.

Stráský: V tom oni mají prsty, ale na to by nestačili, to dělaly Hartmanice a hartmanický starosta, pokud ho znáte, je velký bojovník za tohle. On je ještě k tomu lidovec, takže má náboženské vztahy k těm místům.

Vorel: Ty jsi s ním mluvila, ale neuvědomuješ si to, přišel za námi do té synagogy.

Stráský: Jistě, to je jeho dílo.

Vorel: To je ten člověk, který ji obnovoval. Byla tam v pokladně paní a pak tam přišel starší pán a to byl on. Ty sis to možná neuvědomila, ale mluvila jsi s ním.

Haltufová: Aha, no.

Stráský: To je bezvadný upovídaný pán a velmi přátelský, bezvadný, já ho mám moc rád, a vzhledem k tomu, že je lidovec, tak má k tomu o trochu hlubší vztah než máme my. Ta synagoga je jeho dílo, ale tím pádem i ten Vintíř a tak dále, i ta Dobrá Voda, protože to všechno patří k nim (k Hartmanicím).

Vorel: My jsme tam byli.

Stráský: Pokud budete chtít kontakty na tyto lidi, tak já vám je dodám, třeba za chvíli nebo na přání nebo dodatečně. Já mám tu výhodu, že jednou z vedoucích postav této

skupiny je manželka syna mého učitele tělocviku z Plzně. Mě na obchodní akademii učil nějaký pan profesor Burka tělocvik. Maminka je ještě živá a jezdí sem za mnou na Libín. Jeho snacha je hlavní osobou těchto aktivit, o kterých mluvíme, i když její muž, známý novinář Burka, je v té partě také. S touto partou, pokud jí budete k čemukoliv potřebovat, vás samozřejmě rád seznámím.

Stráský: Další otázka.

Haltufová: Já jsem se ještě chtěla zeptat, jestli nevíte. My jsme byli u Černého jezera a tam měla být připevněna cedulka, se jménem člověka, který se tam nechal jakoby pohřbít v urně do toho jezera, vysypat popel možná do toho jezera.

Stráský: To nevím.

Vorel: To byl nějaký lyžař z Plzeňska.

Haltufová: To bylo již ve 30. letech.

Vorel: On lyžoval před válkou a pak se tam nechal pohřbít.

Stráský: To nevím, kdybyste to nutně potřeboval sehnat, tak mám spolužačku, která se jmenuje Langová a její dědeček je známý zakladatel všech těch chat tam. Ta tím žije a ještě do dneška lyžuje, na rozdíl ode mě, já již jenom běžkuji, ona ještě sjezduje, jako celý život. Určitě bych Vás s ní seznámil. Romana, ta by vám to ráda vyložila, ta žije v Plzni.

Vorel: To ne, on se dá najít na internetu, my jsme to hledali na internetu, je to tam.

Stráský: Myslím, že by to našel Kintzl. S Kintzlem jste také nejednali?

Vorel: Ne, o tomhle tom jsme s ní nejednali.

Stráský: A o něčem jiném ano? Kintzl je z Kašperka a to je tady velký znalec Šumavy a turistického ruchu. Je to náš značkař, Klubu českých turistů.

Vorel: Tak to ne, to si pletu.

Stráský: Budeme tak stejného věku s ním a je to velmi aktivní člověk.

Haltufová: Na Liberecku, ne?

Vorel: Ne, to si pleteš s Ginzelem z Jizerky.

Stráský: Toho znám také, ale to je jiný příběh. Tam jsme jezdili jako horolezci k němu na chalupu.

Vorel: Hnojový dům. To jsi myslěla tohohle. Tohle to je jiný Ginzel.

Stráský: Tento se jmenuje Kintzl, tam je Ginzel.

Vorel: Toho Kintzla, to je ten....

Stráský: Také vydává knížky, on byl učitel, také tady nějakou mám, mohl bych nějakou ukázat.

Vorel: Nesetkali jsme se s ním.

Stráský: Je to také velmi inteligentní člověk, je s ním bezvadná řeč. Ten měl tu smůlu, že musel vyznačit cestu z Březníku na Modrý sloup a když to vyznačil, tak tři dny před otevřením to soudním rozhodnutím bylo uzavřené. Tak to zase musel sundat. Aby to mohl vyznačit a neporušil zákon, tak jsem ho musel zaměstnat v národním parku, protože člověk normálně nemůže vstoupit do toho parku (do I. zóny). Jako zaměstnanec to vyznačil a jako zaměstnanec to tři dny před otevřením stáhnul. A my všichni věříme, že to zase někdy natáhne z Březníku na Modrý sloup.

Vorel: My jsme i s panem Štemberkem o této cestě mluvili.

Stráský: Štemberk to, myslím, chápe, nevím, co říkal. Myslím, že už není teď proti.

Vorel: Ne, není proti a věří, že to jednou bude.

Stráský: Ví, že to jednou bude a bere to profesionálně, nebude říkat, že on pro to, bůh ví jak, bojuje.

Haltufová: Česko a nejbližší země střední Evropy jsou kolébkou české turistiky. Náš Klub českých turistů již loni oslavil 125. výročí založení. I na našem území nás předběhli o pár let naši německy mluvící spoluobčané. Já jsem psala: „Můžete rozšířit odpověď, v čem nás předběhli o pár let?“

Stráský: Já už jsem vám ji snad napsal do toho, co jste říkala, že jste ještě nečetla, ale to já rád zopakuji. Samozřejmě, že oni byli aktivnější. Když si vezmeme z tohoto území, tak Libínskou rozhlednu postavili němečtí turisté, ale byli to obyvatelé Prachatic. V Prachaticích jsme měli 2/3 německého obyvatelstva, Volary 95 % německého obyvatelstva. Byly to německé turistické kluby, které měli Sudeten Deutschland prostě v názvu, že jsou naše, že jsou sudetské, že nejsou německé. Byli jako němečtí občané a o několik let nás předběhli. Načež reagoval Vojta Náprstek, jak bych to řekl přátelsky, ale prostě fanatik, který cítil, že tohle je třeba napravit a tak při vši jeho aktivitě, kdy on založil 16 všelijakých klubů a nejslavnější je Klub anglických dam, který založil a ještě pořád trvá, pořád mají kancelář a knihovnu v tom jejich domě poblíž Náprstkova muzea. Tak také založil Klub českých turistů a byl jeho prvním předsedou. Jenže ho to tak moc nebavilo, jako ty dámy, tak toho za rok a půl nechal. Takže to byl jen historický fakt. Ten historický fakt se projevil v tom, že třeba Jizerky mají všechny ty rozhledny původně německé. Ty postavily německé spolky, ale územně z Čech. To samé jako tady, to byli prachatictí občané, ale mluvili německy a založili si německy mluvící spolek a německy vedený a postavili Libín. Jiný ostud je Klet, tu postavil přímo majitel, že ano, na Kleti. To je nejstarší naše zděná rozhledna v Čechách, postavená v roce 1825, ale tu postavil majitel toho území. Kdežto všechno, co říkáme, postavily spolky.

Vorel: Ty německé spolky byly založeny dříve než české.

Stráský: Ty byly o pět, deset let dříve, nebylo to o žádné století. Bylo to o pár let. My jsme na to hned reagovali. Národní obrození bylo obecné, nesmíme jej chápat jen česky. Tady si nikdo neuvědomoval před rokem 1800, jestli je Čech nebo Němec. Mluvil česky nebo německy, ono jim rozumět německy není ani teď, když mluví tou jejich sudetskou němčinou. Prostě to tak brali, že tady takto žijí a vůbec to nebrali, jestli jsou němečtí. Oni žili na českém území a mluvili tak, jak mluvili. Takže, když si založili spolek, tak si

založili spolek, tak jak oni mluvili. V tom období, kdy o těch spolcích mluvíme, tak už to obrození začalo, to znamená, už se neměli tak rádi navzájem. Kdyby se takto neměli rádi 700 let, tak by to nemohlo vydržet. To vydrželo, protože jim to vůbec nevadilo, jak je ten Přemysl Otakar II. pozval a kolik z nich mluvilo německy a kolik z nich mluvilo jinak. Takže tady 700 let žili docela v pohodě, ale pak vzniklo to, čemu my říkáme národní obrození, ale ono to bylo obecné. Najednou si všichni uvědomovali, že někam patří, že jsou pod nějaký národ, podle řeči. A to vyvolalo ten konflikt, který konec konců vyvrcholil až tou druhou světovou válkou a tím zabrání těchto území, že ano. Ta území nemají žádný historický důvod, proč by měla být německá, kromě toho, že se tehdy rozhodlo, že kdo tady žije, toho to je. Kde mají většinu Němci, to rozhodl nejprve Hitler, když sem přišel. Řekl, já chci všechna území, kde žije více Němců než Čechů, a to se stalo kritériem i potom pro vystěhování, že ano. To nebylo, že bych před vámi tajil kdoví jaké německé úmysly, to prostě oni nás o chvílku předběhli, protože spolky byly založeny o 10, 20 let dříve, a tudíž některé ty symboly, které po nic zůstaly, jsou jejich. Libín po nich nezůstal, ten oni postavili, všichni to uznáváme. Pak ho měl Klub českých turistů, jim to také nevadilo, že ho má, ale pak to bylo znárodněné a dnes Libín patří obci Prachatice, není žádných turistů. Což je další problém a o tom můžeme mluvit, až vás to napadne.

Haltufová: Myslíš, že ten e-mail se ztratil?

Vorel: Nevím, je to možné, to nevadí. Teď to vyřídíte tady. S tím si nic nedělej, mohl se ztratit. Nevím.

Stráský: Já vám ho pošlu znova.

Haltufová: To budete hodný.

Stráský: To víte, že ano.

Haltufová: Já vím, že přišel a byl úplně prázdný. Tento týden to bylo.

Stráský: Je možné, že jsem zazmatkoval i já. Já jsem ten počítač měl s sebou a posílal jsem to v Plzni, tam jsem přijel v sobotu a tam jsem jej určitě v sobotu psal. Včera jsem tam byl v nemocnici v Plzni a teď jsem si je přivezl sem. Určitě tam je, pošlu jej, ano. Není žádný problém.

Vorel: Dobré, díky.

Haltufová: Psal jste mně, že dělat první zónu 15–20 km od hranic by znamenalo rázem uzavřít přibližně třetinu Šumavy. Co znamená uzavřít třetinu Šumavy, si můžeme vyjasnit v dalších kolech výměny informací.

Stráský: Tak si to vyjasníme. Tak za prvé, my teď prožíváme období úsilí o úplně nový zákon. To nevím, do jaké míry to sledujete nebo víte. Dneska je situace taková, že Šumava, která má 690 km², má 13 % prvních zón. Má je od roku 95. Od té doby jsme se tady nedohodli na tom, jak je rozšířit. Všichni víme, že by se rozšířit měly, z různých důvodů, které si můžeme popsat, ale nikdy jsme se na tom nedomluvili. Ten nový zákon, teď jsem hodně skočil, až nový zákon, který teď vymyslel poslední ministr (Mgr. Richard Brabec, pozn. autorky), ten říká: „Na zóny se vykašleme, do první zóny klidně pustíme lidi,“ říká. O tom můžeme pak diskutovat. Já jsem to teď dopsal, připomínky pro pana

ministra, teď jsem mu je odeslal. Takže, on říká: „Pustíme lidi do první zóny, ale zavedeme chráněná území.“ „Zavedeme území, která zavřeme.“ A teď se dostávám k vaší otázce. V roce 95 těch 13 %, skutečně vzniklo tím, i když jsem to pozoroval v té době trochu z dálky, ale vím to, že se tady pohybovaly stovky odborníků a skutečně strom od stromu hledali, co je původní a co si zaslouží za to to chránit jako národní park. Tím jim vyšlo těch 13 %. Tím jim ovšem vyšlo také 135 ostrůvků. Ty do dneška jsou, tak to je. Právní stav je, že první zóna má 13 %, 135 ostrůvků.

Vorel: Pan Štemberk o tom mluvil také.

Stráský: Tak bezva, některé jsou veliké jako Modravské slati, kde to je ve stovkách hektarů, některé nejsou větší než tento pokoj. Samozřejmě, že za těch 5 a 14, 19 let, se leccos změnilo, protože toto bylo prohlášeno za I. zónu, to znamená, že na tomto území se nesmí: a) nic těžít, b) zasahovat proti kůrovci a c) ani nic vysázet. Takže kdybychom si dneska prošli těchto 135 ostrůvků, tak je tam stromů méně než polovina toho, co byla, protože ostatní kůrovec sežral, ale všichni, i ti se kterými já nesouhlasím a oni se mnou nesouhlasí, tak by uznali, že těch 135 ostrůvků je špatně. Protože to znamená, že to malinké území přírody je velké chráněné území, aby to mělo nějaký význam, kdybych Vám to chtěl přiblížit, tak řeknu Boubínský prales má 75 ha, ale ochranné pásmo je skoro 1000 (ha) a jediné tím ho máme, ten Boubín. Kdybychom chránili těch 75 ha, tak nám ho dávno již vyvrátil první vítr a první kůrovec a tak dál. Takže kolem jsou lesy, které chráníme, takže můžeme na těch 75 ha více méně nezasahovat. Říkám to takto opatrně, protože třeba Krále Šumavy jsme porazili, ten smrk. To byl největší strom, pamatuji se na něj jako kluk. My jsme tam ještě chodili pěšky k němu.

Vorel: Já ho také pamatuji.

Stráský: Ano, takže ano, byly to uvážlivé racionální zásahy a věděli jsme, že nám to pan (Josef) John, což je nadlesní od pana (Adolfa Josefa) Schwarzenberga, který jej přesvědčil, aby tento kus lesa nekácel a nechal nám ho jako park, někdy v roce 1850, 1854, nebo jak to přesně bylo (PR od r. 1858, pozn. autorky). Díky tomu ho máme. Tak jaksi přijal tu myšlenku samozřejmě, že chcete-li chránit nějakou krajinu, potřebujete velké ochranné pásmo. Takže bylo jasné, že ke 135 ostrůvkům na Šumavě, nelze vytvořit žádná ochranná pásma, takže ty ostrůvky dneska neodpovídají tomu zjištění v roce 95 a zonace, která je teď v zákoně, který senát přijal a dává jej teď do parlamentu, má už těch ostrůvků jenom 35, o sto méně.

Vorel: To ani nevím. Víím, že o tom zákoně se teď dohadují.

Stráský: To je ten zákon, který se tady léta dělal. Já už jsem u 11. zákona o Národním parku Šumava, tak můžu o tom mluvit, to byste si popsala celý sešit, to nechci, ale prostě teď ti poslední tři ministři se velmi aktivně angažovali. (Miloš) Kužvart (1998–2002, poznámka autorky) byl nejbliž a to již v roce 2001 k přijetí toho zákona, ale pak ta politika se převrátila, a Šumava je závislá na politice, to je špatně. Šumava je věčná a politika je měnlivá. Jakmile to dáme dohromady, tak je to průšvih. Takže ano, tento zákon, který teď senát schválil a dal ho do poslanecké sněmovny, je zákon, který se tady tvořil poslední čtyři roky, za posledních tří ministrů. Je to zákon, za kterým stojí usnesení Plzeňského kraje, usnesení Jihočeského kraje, za kterým stojí všechny obce, jenom nový ministr teď

říká, že on žádný zákon o Šumavě nepotřebuje. Ty připomínky k zákonu jsem teď dělal. Existuje jeho námět, že on by chtěl předělat zákon č. 114/92 o ochraně přírody a krajiny jako jeden zákon a do toho dát všechny parky. Nyní je situace taková, ale to nevím, jestli se to tak moc vztahuje k té vaší práci, to musíte uvážít sama, ale do jisté míry ano a já o tom budu diskutovat.

Teď je představa, že by se zrušily zóny, tak jak jsou teď, z čehož nejpodstatnější je, že dnes je v zákoně 114/92, že do prvních zón národních parků se nesmí vstupovat, jediné po značených cestách. Ty značky zřídili turisté. Bojoval jsem tady za každou cestu, moc jsem jich nevybojoval, protože je to těžké do té I. zóny něco vybojovat. Zatímco ve II. a III. zóně můžete chodit nyní, kde chcete.

Vorel: Sbírat houby, borůvky.

Stráský: I na houby. Teď jediné těch 13 % bylo takto. Pravda je, že od toho roku 95 uplynulo 18 let nebo 19. A od té doby se nikomu nepodařilo projednat se všemi těmi zainteresovanými, to je všemi obcemi, oběma kraji, jak se to má zvýšit těch 13 %. Takže nyní vznikl nový směr, že se o to nebudeme starat, že pustíme lidi všude, i do I. zón, ale že vyhlásíme ochranné zóny, kam se nesmí vůbec. A situace je taková, že my dneska víme, že I. zóny mají 13 %, ale vůbec nevíme, kde budou mít ochranné zóny, poněvadž o tom nikdo nemluví, jaký bude jejich rozsah. Ochranné zóny je institut, který by byl teď v zákoně, ale byl i před tím. Dneska je v zákoně v článku 16 (zákonu č.) 141/92 řečeno, že ochrana přírody má právo v případě mimořádných okolností, ohrožujících přírodu, na určitou dobu uzavřít určité území. Podle tohoto rudimentu (prvotní, základní, pozn. autorky) je to i v dnešním zákonu. Takže když jsem já nastoupil jako ředitel parku, tak jsem měl takových území šest, tak jsem povídal, tak pánové, kde máte ta práva, proč tam má být zavřeno. A všechny jsem zrušil, protože ty práva, proč to tam má být, už dávno nebyla. Ta práva si dovedeme představit, já si je představit dovedu a určitě to mělo své opodstatnění, že někde vyplyne něco, kam by teď člověk neměl chodit. Představuji si, že tetřev se stáhne do jednoho území a tam bude a já ho potřebuji tam uchránit, tak lidem na půl roku zavřu Šumavu. S tím tetřevem se nějak vypořádám, nejspíš tak, že on se rád přestěhuje jinam, ale k tomu ho musím vést. Takže prostě takto to jde udělat. Takto to v tom zákoně dnešním je. Teď by bylo v tom novém zákoně, že I. zóny budou všechny přístupné, ale že budou zóny ochrany, a s tím se ty obce nesmíří tady, tak hloupé nejsou. To by nám musel někdo říci, že ty zóny ochrany nebudou více než těch 13 % nebo budou 16, ale ne že zákonem odsouhlasíme takovýto nástroj, který by umožnil kdykoliv prohlásit cokoli za území, kam se nesmí. Takže to je ten vztah těch zákonů. Tak je stav takový, že ten zákon, o kterém mluvím, že jsme tady dělali a jednotliví ministři jej opravili a Plzeň ho pak hodně opravila, ale pořád za ním všichni stojíme, je ten, který asi před měsícem schválil senát a senát ho předal parlamentu. Vláda ho minulý týden, co jsem tady nebyl, to jsem si přečetl, nepřijala. Nedala souhlas k tomu zákonu, nicméně i tak, bude projednáváný v poslanecké sněmovně. Vedle toho tento ministr (Mgr. Josef Brabec, pozn. autorky), vytvořil zákon, o kterém nás poučil přesně večer, než jsem odjel do Jeseníků, který by byl o ochraně přírody a krajiny a byl by obecný o všech parcích, které máme. My to považujeme za naprostý nesmysl, protože naše čtyři parky se sobě vůbec nepodobají. Dejme tomu, že ty tři můžeme nějak přiblížit, to jsou Krkonoše s přírodou

zničenou, s přírodou, kterou je třeba chránit. Ať se tam chrání, ona se tam chrání, vy do těch údolí nemůžete. Ona stojí na těch rovinných částech kolem pramenů Labe. To jsou nejcennější části národního parku Krkonoše, kde nikde nemáte víc než 3 km ke druhé chatě. Ale kdybychom takhle chtěli zalidnit Šumavu, kde máte i 40 km ke druhé chatě, tak to vůbec bychom tady neobstáli, oni obstojí, protože to prostě mají takto uděláno. Takže takto Krkonoše jsou. Krkonoše jsou asi 40% velikosti Šumavy, Šumavského národního parku. Ty další dva parky, které máme, jsou maličké. To je Českosaské Švýcarsko nebo tedy České Švýcarsko a Podyjí.

Vorel: Jsou úplně jiného charakteru.

Stráský: To jsou úplně jiného charakteru, mají logiku, kterou dovedu každému vysvětlit. To je cenné přírodní území, tak ho chraňme, na Šumavě se říká, to je cenné přírodní území, tak jej změňme, aby bylo ještě cennější. To je ten rozdíl. To je ten rozdíl, protože na Šumavě každý ví, že tyhle lesy vysázal Schwarzenberg a chceme-li park, tak musíme zvolit jednu z cest, jak to udělat, aby to bylo jako v parku. Jednu z cest, oni mají jednu, všechno nechat sežrat kůrovcem a za 500 let je tady ten správný les. Zatímco my říkáme, ne to takto nejde, to si takto nemůžeme zjednodušovat. Musíme pomaloučku kácet tam ty smrky a pomaloučku sázet ty jiné dřeviny. Poněvadž odborníci na rozdíl ode mne dobře vědí, že na Šumavě před 150 lety bylo 50 % smrků, dnes je 88 % smrků. Bylo 30 % jedlí, dnes jich je ani ne 2 %. A tak můžeme pokračovat dál. A to byl les, který měl rovnováhu z hlediska přírody a mohl jsem se jako člověk domnívat, že tam si ta příroda poradí i s tím kůrovcem. Ona si s tím vždycky poradila. Ten kůrovec potřebuje tu svou hustotu té své potravy, jakmile mu ty stromy namícháte, on nějaké sežere, ale pak už neví kam dál a vychcípá. Jakmile mu je nenamícháte, tak on je hrozný, on z každého stromu během jednoho léta vyletí do osmi stromů, to vám jistě také vykládali.

Haltufová: Ano.

Stráský: A když se mu to podaří dvakrát za rok, což se občas podaří, tak je to 64 stromů z osmi. To znamená, že za dva roky jsme tady stejně, jako když jsem do toho parku nastoupil jako ředitel. To mě hrozně štve. To může být za dva roky stejně, jako to bylo. Přitom kůrovec je prostě fenomén přírody. Vždycky tady byl, to věděl Schwarzenberg nebo kdokoliv jiný, to ví také náš lesní zákon, to znamená, že když budete mít les a tam se objeví kůrovcový strom a vy ho okamžitě neporazíte, tak přijde lesní policie a dá vám pokutu, protože ví, že ohrožujete to lesní hospodářství, tím kůrovcem. Zatímco, když se na Šumavě objeví kůrovec, tak podáme úctyhodné žádosti, jestli ho náhodou můžeme porazit. Většinou zjistíme, že ho porazit nemůžeme, takže se šíří touto rychlostí. Toto absurdum já nechci zdůrazňovat, abychom si rozuměli, to je ta podstata. Ano. Jedna strana má pravdu, že chceme rovnováhu té přírody, tak musíme do té přírody nezasahovat, aby měla tu rovnováhu, ale druhá strana má větší pravdu, že musíme nejprve tu rovnováhu vytvořit. Já jenom říkám, ten park, pánové, který jste vyhlásili, ten se musí udělat. To je práce, ne, že tady zajistíme různé dozorce, kteří budou kdekoho vyhánět, ale tím ten park nevznikne, ten se musí udělat. To znamená porazit 20 % smrků. Dát tam ty jeřáby. Dát tam ty jedle a ono to postupně bude. To ten park dělá. To dělá, jen to nesmí dělat v I. zóně, takže tam to nedělá. To složení dřevin se určitě za těch 20 let hodně změnilo, ani bych to neuměl z paměti. Ale za mě se vysázelo milion stromů a byl jsem tam rok a půl na té

funkci. Takže to se určitě dělá, jenomže se to nedělá v I. zóně a druhá strana by ráda, aby byla 50 %, ta I. zóna. Takže pak se to nestačí. Ale teď jsme došli k tomu, že tento ministr (Mgr. Richard Brabec) to vymyslel takhle, já se s nimi nebudu hádat o zóny, já řeknu, že se všude může a kam se to nebude moci, tam se vyhlásí území, kam se nemůže vůbec. Tomu my nevěříme, takže je to těžké, takže se hádáme. Teď jsem dopsal připomínky, těsně před Vaším příchodem jsem je odeslal Schubertovi (starosta Modravy, pozn. autorky), který mně slíbil, že on to rozšíří ještě do večera i na ministerstvo, poněvadž oni mají termín 5. (srpna 2014 pozn. autorky), proto to zdůrazňuji, ty připomínky k tomu zákonu. A teď můžeme k tomu diskutovat do nekonečna. Já nevím, vy jste spíše přes cestovní ruch a já Vás nutím do hospodaření Šumavy.

Haltufová: Já jsem na to také měla přímo otázku.

Stráský: Já jsem ochoten o cestovním ruchu mluvit, ale o Šumavě nejsem k zastavení. To já uznávám.

Haltufová: Tady ještě jste psal: „Z mnoha důvodů potřebujeme mít Šumavu obydlenou, můžeme o nich napříště mluvit.“

Stráský: Tak, abychom to nebrali dogmaticky. Možná, že jsou důvody, že ji nepotřebujeme mít obydlenou, Yosemite, Yellowstone nejsou obydlené, nikdy nebyly (Yosemite je NP na východě střední Kalifornie – USA, Yellowstone je NP převážně na území amerického státu Wyoming, pozn. autorky.). Jsou to národní parky, a přesto tam člověk musel zasahovat, ať chtěl nebo ne, protože ony by shořely. Na Šumavě byl pro mě hlavní boj, těch půldruhého roku uznat, že Šumava by neměla shořet. Takže Šumava dneska má tři hasičské útvary. Má cesty, které jsem zachránil, aby sama hasila, kdyby hořela, ale co jsem již nestačil, je obnovit nádrže, aby v nich byla voda, až bude Šumava hořet. To říkám jenom pro ilustraci, to není to hlavní. To abychom si rozuměli. Tam někde je ta otázka, jestli to může být úplně bezzásahové. A dostáváme se k těm lidem. Samozřejmě Šumava, začnu z druhého konce, má jeden problém, indiferentní, jestli jsem zastáncem takového či onoho pojetí. Šumava má velmi cenné krajinné úseky, kterým se říká bezlesé. O tom vám každý, i moji největší nepřátele, jako páni profesori Jihočeské university, řekne, a oni je uznávají, že v těch bezlesých žije desetkrát více cenných živočichů než v lese, ať ptáků tak i jiných živočichů. Byly vytvořeny tím, jak člověk postupně kolonizoval tu Šumavu a někdy kvůli sklu, někdy kvůli pozemkům prostě těžil ta území, ty lesy odstranil. Někdy pro to, aby měl co jíst, aby tam měl svá pole a vytvořil to, co je na té Šumavě zdaleka nejkrásnější. Když jsem se teď vrátil z Jeseníků, já Jeseníky miluji, ale Jeseníky to jsou kompaktní lesy se strašnými roklemi, o kterých se na Šumavě ani nesní. Tam převažovala místa, kde jdete ve třinácti stech metrech a koukáte se do pěti set. Takovýchto šílených strání a roklí. To Šumava je daleko malebnější, daleko klidnější a samozřejmě právě proto má ta cenná bezlesí, které ti lidé vytvořili. Těch bezlesí, za těch 24 let, co je park, jich je jenom 50 %. Protože příroda má svou přirozenou tendenci to zakrýt, to prostě propojit, sukcesy, něco nalétá, vyrostě tam kdoví co, jestli to je dobře, nebo špatně, na tom záleží jenom tomu, kdo si tu otázku připustí. Ten, kdo řekne, že je dobře všechno, co příroda udělá, tak musí být spokojený s tím, co tam je. Bezlesí je dneska jeden z odborných problémů, který se tak moc neříká,

protože bychom se dostali do sporu jiného, protože v tom se shodneme, že bezlesí by mělo zůstat.

Vorel: Od roku 89, Dášo, se plocha republiky, kde je les, zvětšila.

Stráský: Na Šumavě teprve.

Vorel: Prostě toho bezlesí ubývá.

Stráský: Tam kde se to obdělávalo, tam je ten sedlák. Do dneška to máme pár sedláků, vám to mohou popsat. Vy jste ještě se sedláky nemluvila. Také můžete nějakého navštívit, co jsou na Šumavě. Samozřejmě ti mají ten problém, aby si udrželi ty plochy, tak musí pořád odstraňovat ty nálety. Jinak tam za 5 let budou mít les a nebudou tam mít pole, že ano. A to jde děsně rychle, to nejsou žádné staleté procesy. To jsou procesy hrozně rychlé. Takže ano, bezlesí je jeden z těch problémů, kde se víceméně shodneme – obě ty strany, poněvadž i ta vědecká část těch pohledů na Šumavu je fascinovaná tím bezlesím, tou jeho úrovní. Nicméně zároveň říká, že se nemá zasahovat. Tak my říkáme, tak dobře, tak si vyberte. My nebudeme zasahovat, vám to zaroste, nebo budeme zasahovat, pak nás musíte nechat zasahovat. Musíte nás nechat to odstraňovat, musíte nás nechat vytrhávat ty stromy. Prostě myšlenka bezzásahovosti, čím víc o tom přemýšlím, je naprostý nesmysl. To říkám jako závěr, můžeme zase klidně od toho odstoupit, že to si myslím já. Ten člověk v tom má vždycky nějakou roli a je dobře, že ji má.

Vorel: To je ten rozdíl mezi názorem pana Bláhy a ostatních, dejme tomu i tady pana Dr. Stráského. Bláha říká nezasahovat, ale co to znamená? 500 let bude trvat, než ten les se obnoví do toho stavu.

Stráský: To číslo mohu doložit, mohu jmenovat toho pana profesora, který řekl, že to bude 500 let. Já ho nutil, aby mně to řekl.

Vorel: Já jsem nevěděl 500 let, ale odhadoval jsem stovky let, to byl můj odhad, 300 let bude trvat, než se obnoví.

Stráský: Jakou máte za to zodpovědnost za 500 let. Já tady budu 10 let, vy 20, co to je za rozhodnutí, pro které nemáte žádný jiný argument, než že vy tomu věříte.

Vorel: Kdežto ta verze, že se bude zasahovat, ale bude se zasahovat tím, že se tam budou sázet ty různé stromy duby, jeřáby, tak ten jakoby prales nebo to původní složení a ochrana proti kůrovci se udělá za jednu generaci, to znamená za 70 let, 70 až 100 let, a je tady ten les původní.

Stráský: To původní složení má daleko větší schopnost rovnováhy než tohle. To není žádná teorie, to se můžeme podívat do Bavorského parku. V čem se ten Bavorský park liší od našeho? Za prvé, co tam bylo smrkové, to mají sežrané jako my, pouze že toho měli daleko méně. A teď jsme u toho, proč měli méně? Za prvé proto, že ta Šumava na jejich straně je jenom úzký pruh, za druhé proto, že tam všude měli smíšený les, neměli Swarzenberga. Když tam dneska půjdete, já nevím, od *Neuschönau*, kde je ta krásná vyhlídka, že ano, o které se dneska mluví, kterou máme teď také na Lipně, kde jezdí metro po stromech. Když od toho *Neuschönau* půjdete, tak půjdete dlouho lesem. Budete říkat, jak je to možné, v Čechách my to nemáme, teď se rozhlédnete a řeknete, to jsou ale samé buky, ty smrky jsou také pryč, ale ty buky tam zůstaly, oni to měli hrozně vysoko, tam

nebyl takový zásah, jaký byl u nás. Schwarzenberg byl až druhý, kdo to udělal. První to způsobila vichřice roku 1870, která to všechno smetla, a Schwarzenberg řekl, nejvíce se mně hodí smrk do té továrny na dřevo. Takové bylo pořadí, ne, že by si to vymyslel. Takže teď jdete po té straně a řeknete si, aha teď už jsem zase na těch jedenácti stech metrech a tady také nemají nic. A také nemají, když půjdete na Luzný z druhé strany, tak dojdete ke stejnému jako u nás. Pouze že ten les je tam daleko výš, je to les, protože měl tu bukovou vrstvu, tu listnatou vrstvu, kde oni z těch 50 % zhruba měli listnaté stromy. A celé to jejich pohoří je užší. Když se podíváte z té Šumavy, tak to je jedna stěna, a pak už je rovina, kdežto my to máme až k Plzni, nejméně ke Klatovům, když to vezmeme nějak rozumně. To pořád nejsme u cestovního ruchu. Ptejte se na cokoliv. Vy jste vedoucí té práce?

Vorel: Ne, já jsem jenom řidič.

Haltufová: A odborný poradce.

Vorel: Znáám pana Bláhu, znám Vás a další. Sleduji to v televizi. Znáám pana Štemberka. Pana Štemberka znám už dlouho, od té doby, kdy jste mě tam poslal nebo byl jsem tam za Klub českých turistů, to bylo za Havelky ještě. To bylo kvůli těm průvodcům, které školí NP a já jsem tam měl koordinovat nebo zajistit, aby NP vyškolil víc členů Klubu českých turistů pro tu průvodcovskou součinnost, ale stalo se to, že to bylo v době, kdy se přecházelo z oblastí župních, dřívějších na tu novou strukturu státoprávní. Ta spolupráce mezi Plzeňským a Jihočeským krajem na úrovni Klubu českých turistů byla téměř nulová. Tam se mně nepodařilo vůbec prosadit. Takže od té doby znám pana Štemberka.

Stráský: To je prachatický občan a dlouholetý zaměstnanec národního parku přes tento obor a jeho žena je tady významná zastupitelka.

Haltufová: Možná tu jedničku. Pan doktor začal trojkou jakoby.

Stráský: No dobrá, kam jste zatím dospěla, o tom povídat můžeme. Jak si představujete vy, co to je udržitelný cestovní ruch na nějakém území, že mohou být lidé, od zlomené nohy k doktoru 100 km nebo jenom 50 nebo že mají být hospody 30 km od sebe nebo 20. To je ten problém, jak já chápu ten udržitelný. To neteoretizují nijak. A ta Šumava má místa, kde toto není splněno, tak dobře. Jděme po tom, ale po tom problému. Ten teď odnáší Mánek v posledních dnech, jestli jste četli poslední výroky tisku, tak mu to vytýkají. Ano on došel k tomu, nechci se ho ani zastávat, ani to nebyla moje myšlenka, já jsem věděl, že je to nebezpečné, že je třeba tu Šumavu zalidnit, protože jinak sem nedostaneme maminku s kočárkem. Abych řekl jednu krajnost toho cestovního ruchu. Ano, abychom sem dostali lidi, jako jsme my dva, kteří jdou tu Šumavu a jsou rádi, že to mohou přejít s báglem a mohou na šesti místech přespat. To park udělal a já to považuji za jeden z nejlepších činů, co udělal, že jsou tam ta nocležiště, že se tedy nemusím bát, že mě někdo bude nadávat nebo pokutovat. Mám tam záchod, mám tam vymezený prostor, kde si mohu postavit stan nebo si lehnout jen tak a přespat tam. To je pro určitý typ cestovního ruchu. Já schválně jsem začal tím druhým, tou krajností, těmi maminkami s kočárkem a teď jsme někde mezi, já myslím, že je někde odborně řečeno, jak musí být zalidněná krajina, aby se tam mohly potulovat všechny typy obyvatel. A to je to, na co se

mě ptáte, já bych na to neuměl odpovědět, jaké je to území. To věděli ti, kteří obsazovali Krkonoše, tak věděli, jak musí být chaty daleko od sebe, aby těch mrtvých mezi těmi chatami měli co nejméně. A ta Šumava tohle zajištěné nemá. To znamená, že já začínám tou bezpečností, ale ono to je daleko přízemnější – někde se najíst nebo napít. Tam, kde se najím nebo napiji, tak mně také poradí nebo zajistí se zlomenou nohou, to je pravda. Ona to je jedna síť toho zalidnění té krajiny. První je, aby na Šumavě byl dostupný telefon, to není, jsou obrovská území Šumavy, kde vám je ještě pořád mobil na nic. Nicméně jsou tam již tabulky, jak zavoláte horskou službu, když se dostanete k tomu místu, kde to jde. A podle mého, to je zárodek toho, jak tu krajinu připravit pro cestovní ruch. Druhý zárodek je tedy, abych se tam mohl najíst, třetí zárodek je, abych se tam mohl ubytovat. Teď ale musíme pokračovat dál, chceme-li, aby tam lidé 21. století byli více než týden, tak oni mají požadavky, které i pro mě jsou sporné. No dobře, ale já tady chci bazén, já tady chci dráhu na in-liny (brusle). A tam se dostává ta moderní civilizace do sporu s tou ochranou přírody. Do sporu, který já legitimně uznávám, že je spor. Jde o to ho najít a to je to, o čem by takovéto práce měly být. Pro jaký typ cestovního ruchu, při jejich požadavcích na ochranu přírody, může být Šumava vybudovaná. Protože znám ty diskuze, ano. Tak jako lidé říkají – to je bezva, ale pak také někdy prší a vy tam nemáte žádné kino, vy tam nemáte nic, vy tam nemáte žádný program pro to, když tři dny prší. Na jedné straně uznávám, že to je legitimní požadavek a na druhou stranu uznávám, že někdo může říci, vlez si na záda, tak si běž tam, kde to máš a neotravuj na Šumavě. To je ten problém, o kterém máte psát tu práci. No, kde je ta hranice toho, kde ta Šumava jako řekněme vysoce chráněná oblast obstojí, a kde je třeba vyhovět 21. století a jeho představám o volném čase. To jsme řekli ve smyslu k těm návštěvníkům, ale ono to také znamená o představách těch obyvatel, co oni tedy musí udělat, aby tam ty návštěvníky měli. Jinak žijeme v tom, v čem žijeme – na Šumavě ubývá obyvatel, kteří jsou tam. Nikdy by mě nenapadlo, před těmi 25 lety, že až se otevře Šumava, že tam bude méně lidí než teď. Myslel jsem, že se všichni zase vrhnou zpátky, tam se zase bude ledacos podnikat, a ony vám obce dokazují, že jim ubylo tady 7 obyvatel v obci, tam 9, tam 11 neboli vůbec to k dosídlení Šumavy nesměřuje. No samozřejmě může směřovat jediné tehdy, když splníme to, co jsme šumavským občanům říkali, když jsme zakládali park. Řekli jsme: „My vám zakážeme pěstovat obilí, my tady zakážeme zemědělství.“ Co jsme všechno udělali? Zrušili jsme si dotace. Tady prostě, když jste byli na Libínském sedle, kde já tedy jsem, tak byste viděli baráky, kde ještě před těmi 25 lety byla kukuřičná pole, vysoce dotovaná, ale pěstovala se tam kukuřice. To dnes není, to jsme jim také říkali, to v parku také nebude. Ale my vám zajistíme, že všichni se sem pohnou, vy tady budete vařit polévky v jednom kuse, obstarávat ty turisty v jednom kuse, protože jich tady budou kvanta. A ono se to nedostavuje. Ono, když dneska jedete po Šumavě, tak vidíte – prodám, prodám, prodám – i penziony se ruší a nedostavují. Ta Šumava neztrácí na přitažlivosti a neztrácí ani na počtu návštěvníků, zatím ne, ale ztrácí na počtu návštěvníků, kteří tady chtějí být přes noc, natož aby tady chtěli být tři dny. Na tom nepochybně ztrácí. To víme. To drží ty oblasti, které jsou mimo park, jako je to Lipensko, ty holandské kolonie, které máme na Lipně. Tam je to dělané, že tam na týden jezdí ti Holanďané stále, zatímco u nás to klesá. A to je otázka, klíčová otázka cestovního ruchu. Tady převažují lidé, kteří sem přijedou ráno, odjedou si na kole těch 80 km, ale večer jsou u své televize a ve své koupelně. To je určitý typ toho cestovního ruchu, ale ten tu Šumavu neuživí. No

to je v ekonomické i sociální oblasti, to jsem řekl jednou větou. Ekonomická je zajistit, aby tady mohli žít. Když se dneska podíváte na Kvildu, která je řekněme vizuálně vzorová obec cestovního ruchu, na té Kvildě, když se ocitnete v 10 hodin dopoledne, tak máte pocit, že jste na Václaváku, protože tam přijíždějí autobusy ze všech stran a vrhají tam ty turisty. Ta Kvilda má dnes 170 obyvatel, před třiceti lety měla o mnoho víc. A samozřejmě naprostá většina lidí, kteří na té Kvildě pracují, sem dojíždějí.

Vorel: To říkal pan Schubert také. K němu na Modravu také.

Stráský: To vyplývá z toho, to není jednoduché řešení. My jsme tu Šumavu zalidnili Rumuny, vším možným. Na Libínském sedle jsou všichni Rumuni, nikdo už rumunsky neumí, protože to jsou mnohé generace, a ta co sem přišla, je to už nenaučila. Ale pravda je, že sem přišla za určitým cílem, který tenkrát připadal, ano budeme dělat to samé, co v Rumunsku, pěstovat ovce. A dneska na nich chceme, aby uměli vařit v tříhvězdičkovém hotelu. Tak to oni neumí, takže to si musí p. Schubert (starosta Modravy) najmout toho kuchaře od Brna.

Vorel: Nebo ze Sušice a musí tam jezdit.

Stráský: Ze Sušice si ještě pomůže bez něj, bez Schuberta. To se ještě dá, ale to je jedno. Rozumíme si. Takže toto je dlouhodobý problém, to nemá jednoduché řešení a musím říct, že jak to tady sleduji, tak to řešení je horší, než jsem si myslel. Já vám budu jmenovat mnoho lidí tady na Šumavě, kteří před dvaceti lety se ujali penzionu, svoje děti dali do hotelových škol a ty děti jsou dneska v Praze. Typický příklad je Nové Údolí. To je krásný nový penzion. Hodně jsem pomáhal, aby se mohl postavit, toho pána ani nemusím jmenovat, ten už je teď v důchodu. Ten dal obě děti na hotelové školy. Jeho dcera, která k tomu byla ještě krásná, tak se provdala do hotelu, je to u Hradčan. Za chvíli si vzpomenu na jméno. Provozuje hotel, ale v Praze, a ten syn, ten druhý, jezdí tady v záchrance se záchrannou službou a řekl, já tohle to nezvládám, pro mě to není se tam flákat v těch horách. To není tak jednoduché k tomu ty lidi přimět. Ale mohu říkat další případy. Výjimkou bude Talián, jestli jste na to jméno narazili. Talián je člověk, který má miliardy, který byl ředitelem státního pedagogického nakladatelství, zprivatizoval ho, takže on vydává všechny učebnice, to mu vynáší těžké peníze, takže si mohl dovolit, abychom se vrátili na Šumavu, že dokončil a provozuje ten penzion na Bučině.

Haltufová: Já již jsem na to jméno narazila.

Vorel: Tam jsme byli na obědě.

Stráský: No jistě, takových jako je Bučina, má tady na Šumavě 14. V několika jsem mu pomohl, ba dokonce jsem chtěl, aby to koupil, protože jsem myslel, že je to záchrana pro turistiku. Ještě u jednoho případu jsem to chtěl, ale on už to koupit nechce – to je chata v Lenoře. Tam je chata KČT a mě to hrozně mrzí, oni mu jí stále nabízejí, ti majitelé, a nevědí, co s tím. Pup na to nemá a on už na to také nemá teď i Talián, proto to uvádím, ale má jich 14 takových a žije tady s těmi problémy. To je člověk, který by Vám povídal do nekonečna. To, co já vím v kostce, tak on ví v detailech. Ale zároveň ví, že to znamená prostě holt dát do toho těžké peníze. Bojovat s tou ochranou přírody. Ta Bučina byl problém. Bučina je nejvýše položená obec v Česku, když to byla obec. Teď to obec není, ale když byla, tak byla. Pro mě jako laika, ale zároveň fanatického turistu, je to jediné

místo, kde ze země vidím dokonale Alpy. Všude jinde na ně musím lézt na nějaký vršek, tady je vidím ze země. Je to vesnice, která měla 400 obyvatel, když měly Knížecí pláně, které jsou 4 km pod tím, 1200 obyvatel. Dneska Knížecí pláně i Bučina mají vlastně nulu obyvatel. To nejsou trvalí obyvatelé. A z té Bučiny se zachránilo pár jako stavení v rozpadu v roce 89 a jedině tuhle jednu stavbu on dotáhl do konce, že to je dneska velký penzion, krásný. Pokud jste tam byli, on je ještě fanatik všeho možného, tak tam má kus té zdi drátěné na tom a tak dál. Inicioval opravu té kaple, která je kousek tam odtud atd., atd. Dobře, to je člověk, který uspěl, protože měl šílené peníze. Takže též žije z toho, že má hotel v Kašperkách, který mu vydělá třikrát tolik, než potřebuje na tu Bučinu. Ale takové lidi neseženete, to není cesta k trvale udržitelnému rozvoji. On je nositelem toho, akorát že nemá žádné příbuzné, takže kdo ví, jak to s ním dopadne, dneska je mu také pětadesát. Jak to s ním dopadne dál a také již je v koncích, už není v tom rozvoji, jako byl před těmi deseti lety, ale on tady nese podstatnou část toho cestovního ruchu. Jemu patří Polka, on koupil to Nové Údolí. Já jsem mu říkal, to je mně tak líto, ten se tak snažil a ty děti se mu takhle zvrhly. Takže tady má 14 takovýchto zařízení. Takže on tady významně nese ten cestovní ruch, pokud tím rozumíme ruch skutečně uvnitř té Šumavy. Nemyslíme hotely v Prachaticích nebo hotely ve Volarech a tak dál. Ale má tyto problémy. To jste hezky postavil, ale tam se autem nemůže, jak tam ti lidi budou?

Vorel: Na Bučinu se nesmí autem, jen autobusem a pak se musí kousek pěšky.

Stráský: Ale vyřešili jsme to, on má 16 povolení, on to může těm návštěvníkům dát. To je další problém, jestli vás to baví, tak jenom stručně. To samé bylo v tom Novém Údolí. Nové Údolí, tam se nesmí autem, protože tam vede železnice až do Nového Údolí. Takže se řeklo, nezlob se, tady prostě musíš tou železnicí, on klidně pivo vozí železnicí. To všechno se dá zorganizovat. Ale lidi nechtějí nechat auto v tom Stožci, těch 6 km od toho, že jim někdo ukradne zrcátko.

Vorel: My jsme ho tam nechali na tom parkovišti, asi za stovku na den.

Stráský: Víte tedy, o čem mluvíme. Takže to se ukázalo, že toto také není cesta. Tenhle pan Talián dokonce na Kvildě koupil tu pilu, která je poslední stavení za vodou, když jdete k němu z Kvildy, takové velké stavení, že tam udělá parkoviště pro ty lidi. Oni mu tam stejně nechtějí nechávat auta, že se toho bojí. A že to není žádná dovolená, když má auto 10 km od toho, kde bydlím a ještě nevím, jestli mně tam někdo něco neukradne. Je to sociologický výsledek, mě by to nenapadlo. Já bych ho tam asi nechal, pro jednu, než by mně to ukradli. Pak bych ho možná taky nenechal. Takže, to jsou problémy cestovního ruchu tady. Teď jde o to, jestli se blíží doba, kdy lidé budou respektovat jinou turistiku než autoturistiku a nebudou na tom autě lpět. Jako jsme my v mládí nelpěli na žádném autě. Chodili jsme po Šumavě, kde to šlo nebo po jakýchkoliv horách, ale to se zdá, že tu Šumavu neuživí. Je to bezvadné, že těch 6 tábořišť, co máme po Šumavě, je velmi využitých i v zimě, to mě překvapuje.

Haltufová: To právě přesně nevěděli ti lidé, se kterými jsem mluvila.

Stráský: To Štemberk musí vědět.

Vorel: My jsme to šli v létě a byla prázdná, byli jsme tam sami a pan Schubert říkal na jaře, na podzim, mimo sezonu, popřípadě v zimě jsou vytížená.

Stráský: Já jsem to šel celé. Nicméně, to se jedná o jedno promile cestovního ruchu Šumavy. Je to bezvadné, že to je, že to existuje, ale to nevyřeší tu Šumavu, aby to uživilo ty 2000 obyvatel, kteří dneska zhruba žijí v parku.

Vorel: Nevím, jak se domluvit, kdy budeme končit. Jak by to vyhovovalo vám.

Stráský: Mně je to jedno, já jsem doma. Já s vámi budu mluvit do půlnoci.

Vorel: No, my jsme v chatě v Prášilech. Pan Rada je tam a ten myslím se o to stará dobře, jako ti Rošičtí.

Stráský: To máte před sebou pěkný kus. Ten je nový, co to dalo práce, to je třetí od Rošických. To jsme museli dva vyhodit.

Vorel: Včera jsme jej viděli, jak sám luxoval tam koberce.

Haltufová: Koše vynášel.

Vorel: Jestli se na to nevykašle a bude to takto vést dál.

Stráský: Zatím mám zprávy, že je to dobré.

Vorel: Je to výborné.

Stráský: To jsem rád. To byl dva roky problém, po Rošických. Rošický byli bezvadní. To je naše jediná chata, co jsme postavili. Teď stavíme druhou na Moravě v Beskydech, Bezručova chata. Napřesrok by měla být hotová.

Vorel: Já bych doporučoval, abychom se dostali rozumně domů, končit třeba v 6 nebo tak nějak.

Stráský: To jak chcete, jak se domluvíte. To tam dojedete za světla, když vyjedete v 7, zase tak daleko to není.

Vorel: Já už jsem starší člověk a musím mít určitou pozornost na to řízení a pak bych se i rád navečeřel.

Vorel: Já jsem myslel tuto desítku. Pan doktor dělal i ředitele parku, tak by o tom mohl něco. Zkuste tu desítku. Tak ji přečti.

***Otázka 10)** Zabývalo se vedení NP Šumava výzkumem, s jakým počtem turistů (návštěvníků) se dovede příroda vypořádat? Tento počet jistě závisí jednak na délce vegetačního období a tedy na nadmořské výšce, ale i meziročních výkyvech teplot, proto je počet návštěvníků Šumavy potřeba v tomto výzkumu sledovat dlouhodobě – např. v období deseti let.*

Haltufová: Zabývalo se vedení NP Šumava výzkumem...

Stráský: Tuhle tu otázku já vím, tu jste mně poslala. Moc se nezabývalo, ale teď se zdá, že se zabývá. Vy si máte ty nová čísla z minulého týdne?

Haltufová: Ne, ne.

Stráský: Oni to teď zahájili a mají to, kolik je to set tisíc a tak. Teď to park má. My jsme se tím zabývali obecně, ale ono to je nyní i technicky podrobně sledované, budu říkat ano. Park má několik míst, ve kterých sleduje každého živoáčka, který ho navštíví. Takže vy

najdete, kolik lidí navštívilo informační centrum na Kvildě, kolik navštívilo na jiných místech, ale to není to podstatné. To podstatné je, kolik opravdu lidí navštíví Šumavu a kolik lidí tam přespalo. To „stat’ák“ (Český statistický úřad) hlídá. I já musím poslat tady z Libínského sedla statistický výkaz, kolik lidí tady přespalo za rok. Takže řekněme, to je druhý zdroj. Ale ten hlavní nápor jsou lidé, kteří sem přijedou na den těmi autobusy, to nyní park zkoumá. Jestli jste o tom nemluvili, tak to Štemberk by teď nově měl umět říct. Mají nově první výsledky, které byly v tisku.

Vorel: Pan Štemberk Ti dal nějaké časopisy, ale já jsem se do toho nedíval.

Stráský: To jsou ty Šumava.

Haltufová: On říkal, že kdybych chtěla, že mně ještě něco pošle.

Stráský: To Štemberk má, to se nyní objevilo i v tisku, kolik je to lidí.

Vorel: Mluvili jsme s řidičem autobusu a nějaké záznamy také máme. Kolik tam jezdí linek, ty telené linky, to nám dal také, takže z toho by se dalo určit, kolik tam vlastně přijíždí jednodenních návštěvníků těmi zelenými linkami.

Stráský: To také, ale to snad existuje také z minulých let. To problém dát to dohromady v nějakou celkovou návštěvnost Šumavy. Ty jednotlivé zdroje by se daly. A oni teď, říkám, že jsem to četl asi před deseti dny, mají první výsledky toho nového průzkumu o návštěvnosti Šumavy. Tam bude i ten problém, že ta Šumava dneska je česko-bavorská, že sem přijde spousta Bavoráků a ti zase během dne odejdou. A je jich tady hodně, na běžkách, oni jsou na běžky fanatičtí. To vím, že když jsem tady jezdil na běžkách, že jsem potkal polovinu Bavoráků, kteří sem vjeli ze Zvonkové a zase se někudy vrátí, že ano. Ale dobře, to já chápu, že ten průzkum by měl být. Ano ta otázka je zajímavá, to by mě zajímalo, jestli vám na ni někdo odpověděl. Kolik je únosnost té krajiny? Snese 2 miliony, máme usilovat o 4 nebo tím ničíme tu přírodu? Nikdo to nechce říct, ani ti vědci to nechtějí říct.

Haltufová: No, ano, ano.

Vorel: Zmínil se o tom pan Bláha a ten to řekl v tom smyslu, a já to teď budu opakovat, že pokud je to suchá horská smrčina, jako je les bez rašelinišť, jako je na Poledníku, tak tam do toho lesa můžeme klidně pustit desítky lidí denně, možná stovky a tomu lesu neublíží. Těm stromům oni neublíží. Ale jestliže pustíme dvacet lidí do rašeliniště, které je podmáčené, tak zničí to rašeliniště.

Stráský: To je samozřejmé, to si lehko domyslíte, to ano.

Vorel: A teď je něco mezi tím a on se i zmiňoval...

Stráský: A na Šumavě to platí jako celek. Ano jistě, že po mokřinách. V mokřinách nesmíte ani těžít, ani tahat to dřevo, poněvadž byste strašně porušila ten povrch, že ano, samozřejmě. Proto se mně zdá legrační, když pan ministr řekne, že pustí všechny lidi do I. zóny. Ty I. zóny jsou především ty podmáčené, to znamená, jak pustí lidi do povodí Vltavy. To si vyřizujeme společně s panem ministrem.

Takže ten počet by byl zajímavý, bylo by zajímavé posoudit tu únosnost, protože ta otázka mě vždycky irituje, protože z ní vyplývá, čím více budu mít na Šumavě přístupných cest,

tím může být na Šumavě víc lidí. Čím více ty cesty smrsknu, že jich bude málo, tak budu dříve bojovat s tím, že už se nám sem lidé nevejdou. Zvláště dneska, když máme velký rozpor mezi pěšákem a cyklistou. A to tady máme ještě koně, že ano. To je okrajová věc, ale ti cyklisté, ti jsou hlavní věci.

Vorel: To pan Schubert o tom mluvil, že vlastně národní park mu řekl, že koně mohou tam, co chodí pěšáci, jenomže to už zase my dva víme, že tam co jde jeden kůň, tam může jít mezi těmi pěšáky, ale tam co projde deset koňů a mělo by tam být dvacet pěšáků, tak se spolu nesnesou, ti nemohou chodit po stejné cestě. To je zrovna tak jako lyžařská stopa a pěšák nebo lyžařská stopa a kůň. To se prostě zničí. Tam to nejde.

Stráský: Ještě kromě toho, co říkáš, tak ještě ti koně jsou tak těžcí, že oni cestu, kterou pěšák ani nepoznamená, tak oni rozdoupou. To my víme od cyklistů.

Vorel: To jsou zkušenosti mimo Šumavu.

Stráský: My máme zkušenosti, máme svoji sekci koňské turistiky. Takže to víme. Kromě toho to bere ještě jednu věc, že lidé to nemají rádi. Vy musíte, jako Klub českých turistů projednat s každým vlastníkem, přes kterého vede cesta, projednat tu cestu. Takže ti pěší jsou problém, ale dobře, po 50 km máte takovýto balík smluv, které musíte sepsat s každým, že to dovolí. Cyklisté už to mají horší, tam už ti lidé říkají ne. Já tady mám malé děti, ty vyběhnou z chaloupky a vy mě je přejedete. A koně, to je úplně tak, nemůžete ten souhlas získat od poloviny lidí, kteří to nechtějí, aby jim ti koně šli kolem chaty a kolem těch cest. Takže tohle je problém, to je jasné, kromě toho, že je to problém vzájemný. Všechny ty přesunové prostředky po jedné cestě. Konají se evropské konference, jak to udělat, aby se pěšák nepotkal s cyklistou.

Tak tohle to by mě zajímalo, kdybyste k něčemu došla, až co z toho uděláte, až se dopracujete k nějakému číslu, kolik by byla tak únosná roční návštěvnost Šumavy.

Haltufová: Tady jsem se chtěla zeptat. Příklady udržování tradičního životního stylu místních obyvatel (otázka 27). To nám bylo řečeno právě, že to tam není už, že to je spíše na okrajových částech Šumavy, tam že lidé žijí ještě tradičně, ale na centrální Šumavě ne.

Stráský: To je asi pravda, to by asi Schubert měl pro to větší cit než já zase. On bude říkat, tam už žijí lidé, kteří se dovedou netradičně uživit, ale ti se neživí tím tradičním způsobem, že ano. Tak jak to myslíte? To já bych také řekl, že to tak bude. Na té Modravě nebo v okolí už jsou to lidé, kteří si našli způsob obživy, který není takový ten, jak se uživit, když vám napadá 2 m sněhu v zimě za chalupou a musíte na všechno mít všechny potraviny doma.

Vorel: Zkus 22, jestli by se Vám líbila. To o tom se zmiňují zase všichni.

Otázka 22) Jak je dále rozvíjena aktivita pozorování volně žijících živočichů (či volně rostoucích rostlin)?

Stráský: No dobře, ale o tom jste získali spousty podkladů.

Vorel: Máme, dobře.

Stráský: Mě to až udivuje, že naše společnost si může dovolit žít tolik lidí, kteří nic jiného nedělají, než sledují rysa, jelena a tak dál, ale respektuji to, že to asi do té přírody patří. To jsou ti volně žijící živočichové. Samozřejmě, ten problém cítíte za tou otázkou. Máme sem na tu Šumavu vrátit medvědy? Ten je za tou otázkou. Samozřejmě, ti zelení by to rádi, to je ta původní příroda. Já mám za sebou pětadvacet setkání s medvědem tváří tvář. Tak já sám za sebe říkám, že to není tak strašné, ale na druhou stranu, až roztrhají ti medvědi tři děti, tak z toho bude diskuze politická, že ano.

Vorel: Možná, že tahle zvířata by mohla žít v nějaké jakoby oboře. Jako se sledují jeleni, že vás přivedou do dřevěné budky a tam je odtud dalekohledem sledujete.

Stráský: No dobře, ale to je jenom ty tři měsíce, jinak jelen musí žít volně.

Vorel: Chápu.

Stráský: Tam žije jenom v zimě, a to se nám podaří asi dvě třetiny jelenů nahnat do těch obůrek, a to proto, aby nekousali ty čerstvé stromy, abychom je tam krmili, aby vyšli zase až na jaře, protože jinak... To je další diskuze o přírodě, kterou máte nechat bez zásahů člověka. Tak tam nemůžete nechat jelena. Ano. Ten stromeček tam vyrostе, když ho nechám, a ten jelen mně ho sežere. Takže do té bezzásahové filozofie patří příkaz ředitele národního parku, který jsem musel vydat – 700 jelenů zastřelit ročně. To jsem je strašně hlídal, bylo to hodně hlídané, aby jich opravdu zastřelili 700. Takže to není žádná bezzásahová příroda, to je také regulovaná příroda. A tak jeleny zavíráme do těch obůrek na tu dobu zimní, kdy nemají potravu a oni by sežrali ty nové stromečky. Museli bychom zase každý stromeček chránit, jak to známe z civilizovaného lesa. To by se v parku nemělo objevovat, stejně se to objevuje, že jsou chráněné ty stromečky. To by být nemělo, ale my to tam máme, protože ten jelen to sežere. Rys si poradí se srnci. Srnci nám nehrozí, ty by rys sežral. Ale na jelena si netroufne, jenom na hodně starého, nemocného, neboli jelen tady nemá predátora. Nemá tady nikoho, kdo by jej reguloval. Tak to reguluje člověk. Číslo je 700, vím, že to bylo za mě a je to i teď. Číslo je – 700 ks jelení zvěře zastřelit za rok na území parku. A teď je diskuze, jestli se může střílet i v I. zóně, pak tam člověk musí vstoupit, aby ho mohl zastřelit. To jsou tady ty legrační záležitosti, které se tady řeší. Takoví lesníci, takoví fanatici mně tvrdí, že ten jelen není tak blbý a již to dávno pochopil, takže on se snaží držet v té I. zóně, aby ho nemohli zastřelit, no. Já nevím, jestli tomu mám věřit, ale oni to říkají.

Vorel: V každém případě, jelen si vybere místo, kde je nejmíň lidí a kde ho nejmíň ruší. To ví každé zvíře.

Stráský: Tím se tam dostanou, do té I. zóny a tam se drží. Tam já ho nesmím jít zastřelit.

Vorel: S tímhle tím možná souvisí, v Bavorsku mají jakoby zoologickou zahradu, my jsme tam nebyli, takže nevím, kde mají vlky. A lidi vlastně chodí pozorovat ty vlky v těch ohradách, a teď nevím, jestli pan Schubert se o tom zmínil. Pěstovat nebo mít ohrady i v okolí Modravy a chovat tam tato zvířata.

Stráský: Mluvíte o zoologické zahradě v Neuschönau. Ta je jediná. To je velká zoologická zahrada, kde potřebujete celý den, protože je postavená tak, že každé zvíře tam má tak velký prostor, jaký potřebuje k životu. A medvěd ho tam má, to jdete půl

hodiny, než to obejdete. Je to bezvadné, to není tak daleko. Já tam jezdím velmi často s dětmi, ale znamená to několik hodin času, protože je to daleko. Není to zoologická, kde je jedno vedle druhého. Jsou to veliká území těch jednotlivých zvířat. Tito kopytníci, to jdete přímo mezi ně, to si otevřete tu ohradu, zavřete za sebou a chodíte mezi nimi. Pokud jde o ptáky, chodíte v těch voliérách a oni jsou tam vevnitř. Ale samozřejmě pokud jde o medvědy, rysy, buvoly, bizony, to tam všechno je. Tak tam se na to jenom koukáte a je to nekonečně veliké, než to obejdete. To jsme chtěli udělat tady, a na Šumavě zvítězila myšlenka, že my jsme veliký park, takže my každé to zvíře dáme do jedné vesnice. Dneska už máme 7 takových míst s velkými výběhy, to nejsou jenom jeleni, kde se můžete podívat na jeleny. Už je 7 míst, kam můžete jet. Já zase proti tomu říkám, že tím jsme vytvořili nové automobilové cíle, že ano. Když tomu někdo propadne, tak chce všech 7 objet a najezdí po Šumavě 300 km, zatímco v tom Neuschönau postaví auto a musí už všech 7 obejít. Takže je to také věc názoru, ale tady zvítězil názor, že to není na jednom místě. Je to zatím na sedmi místech, sedm různých živočichů.

Vorel: Ty vydry jsou u Turnerovy chaty?

Stráský: Přímo na Turnerově chatě.

Vorel: Tam je vidět jedna, to je jedna z nich, asi.

Stráský: To je jedna z nich. Tam to vidíte také v tom Neuschönau. Vydry vidíte. Nikdy jsem ještě neviděl bobry, ti jsou vždycky poschovávaní, ty jsem nikdy neviděl a byl jsem tam alespoň dvacetkrát. Ale mají tam i bobry. To je jedna myšlenka, samozřejmě, to je pro cestovní ruch. Lidé se chodí dívat na ta zvířátka. Teď jde o to, jak rozhodnout, jestli mám udělat velkou zoologickou zahradu, nebo to rozstrkat po té Šumavě, ale zvítězila druhá varianta. Je to rozstrkané po Šumavě. Nově máme teď sovy. To je u Borových Lad. To je nově otevřené letos na jaře, to se za mě stavělo, ale už se to nedokončilo. Vzal jsem celý jeden velký pískový lom a ten se celý zakryl obrovskou voliérou a v té voliére se nadělaly klece – také drátěné, tam je asi devět druhů sov a ty tam jsou celý rok. V zimě se musí stáhnout, ony většinou nevydrží venku. Na to jste asi narazil, nedaleko Borových Lad, ale na druhou stranu je jedna naše nemocnice parku, kde léčíme živočichy, které najdeme raněné. Takže pod to patří i tenhle ten sovinec, když jsou tam živé a zdravé ty sovy – všechny možné od puštíka až po velikého výra. To patří do toho, o čem se bavíme. To jsou ty cíle, ty zvířecí cíle.

Otázka 29) Máte vizi nových šetrných produktů v oblasti cestovního ruchu vhodných pro danou lokalitu?

Stráský: To se zeptejte nového ředitele, ať vám poví, jestli má. Ten jich měl tolik, můj předchůdce nyní, až jsou toho plné noviny. Takhle, vize se dá nadělat, to je jasné. Jednu věc si můžeme říci obecně. Já se teď chystám o tom něco napsat. Na park nemůžeme brát ekonomická kritéria, což je mně hrozně cizí, protože jako ekonom chápu, že všechno má vynášet, nic nemá být prodělečné, ale to v parku nejde. Ten park je sám prodělečný. Tam shnije za 2 miliardy dřeva ročně. Takže ano, je to ta úlitba tomu, že jsme řekli, že chceme park. To nyní odnáší můj předchůdce, protože on opravil ten Březník. Tam jste už se byli podívat?

Vorel: Byli loni.

Stráský: Loni, Takže opravil ten Březník a teď mu to předhazují, že má zaplatit 11 milionů, které do toho dal, poněvadž to bylo moc drahé a nikdy se to nevrátí. Ta Šumava nesnese ekonomická kritéria, budeme-li tam chtít něco takového dělat. Buď to dělá proto, že je to dar těm lidem, tak jako darem je ten park, že oželíme 2 miliardy za dřevo a ještě k tomu dáme miliardu, aby byla správa národního parku, čili jsme přišli o tři miliardy, ale nemůžeme takhle hodnotit jednotlivé počiny, ani ty restaurace tam, ty drobné věci. Ty náklady budou velké.

Vorel: Předloni jsme tam byli.

Stráský: Teď byste to nepoznal, je to udělané moc hezky. To udělal on, já jsem k tomu tak moc odvalu neměl tohle dělat. Udělal to hezky, jsou tam umělecká díla, takže v té jídelně jsou vyřezávané hlavní osobnosti Šumavy, které kdy byly a tak. To stálo peníze a teď ho to stojí krk, poněvadž mu to hází na hlavu. A k tomu mu hází na hlavu, že to pronajal Modravě, která tam provozuje ten stravovací provoz. A oni mu to vytýkají, že určil nízký nájem. A jsme zase u toho, pokud to nechce Modravě prodat, což by teoreticky mohl, ale asi to neudělá v národním parku, tak to může pronajmout a to podle platných zákonů maximálně na 8 let. Déle u nás nelze státní majetek pronajímat. Když to nepronajme na 8 let, tak mu ani Schubert, který je hodný a vy jste jej poznali, do toho nevloží žádné peníze s vidinou, že za 8 let přijde jiný chytrák a řekne něco jiného. Takže on to má v nájmu. Podle mého názoru to ani nikdo jiný nemůže dělat, protože tam je problém, aby se tam dostali lidé, myslím zaměstnanci, i zboží v zimě. A to on zajišťuje tím, že Schubertovi zajišťuje lyžařskou stopu na ten Březník. Takže on tam musí jezdit s tím skútrek nebo s tou rolbou, takže tam už za mě vozil ty potraviny a ráno tu paní, co tam začala dělat to kafe. Tím získal to, že on to má v nájmu. A kdo jiný by to dělal, je to nejbližší obec tam. Teď jsou toho plné noviny, že Modrava to má za 8 tisíc měsíčně, platí nájem, a že by to mělo být až 31 tisíc měsíčně, kdyby se to mělo vrátit. Těch pět milionů nebo kolik do toho ten Mánek dal. On do toho dal více, poněvadž tam jsou ty umělecké věci. Celkem asi 11 milionů. Tam byl problém, tam není elektrika, takže tam je agregát. Když je tam agregát, tak jde o to, jestli tam dokážete navozit tolik nafty, abyste vydržel celou zimu, protože v zimě ji tam nedovezete.

Vorel: Tam není elektrika. Já jsem myslel, že tam byla rota, ne? Ta tam měla agregát také asi.

Stráský: To asi měla, ale na Březníku nebyla rota.

Vorel: Nebyla, hm. Že je tam nějaký ten pomník toho padlého pohraničníka, no ale to tam nebyla rota.

Stráský: To asi ano. Takže to jsou tyhle problémy, že tedy se tam musely udělat velké nádrže, to jsem ještě nechal já nadělat, aby to tam celou zimu mohlo běžet, ale znamená to, že tam musíte celou zimu topit tím agregátem, neboli není to na to, aby tam lidé bydleli, aby se jim topilo v noci. To by nešlo. Je to taková to hra, ale je to hra o cestovním ruchu, no. Jistě, že by Březník byl hezký na to tam bydlet a lidé by dali ne dvě stovky, ale třeba i tři za nocleh, jako je dají tomu Taliánovi na Bučině.

Vorel: Tak co ještě myslíš?

Otázka 30) *Jak byste zhodnotil současnou propagaci destinace Modravsko? Můžou mimo tištěných materiálů výrazně pomoci také aktivity ve formě krátkých filmových dokumentů – ku příkladu video Zmizelá Šumava (jako průvodce zde vystupuje místní znalec Emil Kintzl)?*

Stráský: To je on, jak jsme o něm mluvili. To je ten, co vyznačil ten Modrý sloup, můj kamarád.

Haltufová: Aha, to je tohle.

Stráský: Akorát, že se jmenuje Kintzl a ne Ginzel. Emil, ano, to je místní učitel. On tam 40 let učil.

Haltufová: Tak 31.

Otázka 31) *Významný potenciál pro zvýšení atraktivnosti návštěvnosti této oblasti zajisté skrývají zaniklé obce a bývalé vojenské prostory. Co podniknout pro významnější využití tohoto potenciálu?*

Stráský: To jste zase u klíčové otázky. Ano Šumava, česká Šumava, na rozdíl od té Bavorské, je místem, kde chodíte každou hodinu po hrobech svých předků. To u těch sousedů není. Ti buď tam mají ten hřbitov a ten tam mají po staletí. Jenže my nemáme nic, než že najdete občas tu starou třešni a pod ní ten hřbitov. A teď jsme u vaší otázky. Máme to tedy udržovat, nebo naopak tak, jak chtějí naši odpůrci, z toho udělat prales, aby to už nikdo nikdy nepoznal, že tam žili nějakí lidé. A jsme u toho, teď můžeme říkat, co chceme podniknout, můžeme si vyjmenovat místa, kde se podařilo za těch 20 let obnovit ty hřbitovy.

Vorel: Třeba Pláně, Knížecí Pláně.

Stráský: Třeba Knížecí Pláně, to všechno dělali Němci. Můžeme si jich jmenovat plno. To vám vyjmenuji. No anebo to byla chyba, měli jsme říkat – to už je 50 let staré, tady bude teď prales, tady už nechceme o lidech nic vědět. To nejste u toho, na co se dá odpovědět, to jste u toho, o čem se dá filozofovat. Jestli to má být tak, nebo to má být tak. Já jsem pořád přesvědčený, že Šumava je kulturní krajina a že by si těch kulturních fenoménů prostě měla vážit a měla je udržovat, protože to byli lidé, kteří se tam dřeli, kteří tam pracovali, kteří tam žili 200, 300 let, kteří to tam prostě poznamenali. A nebyl bych rád tím, kdo za svými předky zamazává stopy. To je odpověď, kterou vám rád dám, ale je to odpověď do té diskuze. Ano, zatím platí rozhodnutí, že nikde se nesmí žádné stavení obnovit. To platí. To je rozhodnutí přes ochranu přírody, že se nesmí. Nemají nic proti tomu, když se tam dá křížek nebo tak, ale jsou zatím pořád proti obnovení. Já si myslím, že i to může být nesmysl, poněvadž se mohou, ne z nostalgie, o které teď mluvím, ale z racionálních důvodů najít místa, kde by lidé rádi byli. Já pořád uvádím příklad té maminky s kočárkem, která má dojít ze Strážného na Knížecí Pláně. Obě dvě ta místa známe, mezi nimi není nikde člověk, nikde žádné stavení, nikde ani telefonní signál. Takže máme tak divokou přírodu, jakou snad ani nechceme, takhle divokou. A kdybychom chtěli tam dát váš udržitelný cestovní ruch, tak musíme přemýšlet o tom, že by tam mělo být místo, kde někdo má důvody být, třeba proto, že tam má čtyři krávy,

má důvody vám z toho místa prodávat ty šlehačky a polárkové dorty a tak dále, jako to znáte jinde ze světa. A zároveň máte zajištěno, že až mu přijдете říct, že jste si zlomila nohu, tak ví, co má udělat, kam dojít, kam dát nějaký signál a tak dál. Neboli mně pořád přijde, že ta Šumava není dostatečně zabydlená pro cestovní ruch obecně. Obecně myslím pro lidi, kteří jsou citlivější, než jsme byli my, když jsme chodili po Šumavě. Byli jsme rádi, že nás 7 dní nikdo nevidí, ano.

No a co podniknout pro vydání, to já myslím, že se podniká, to znamená to, co si můžete přivlastnit nebo upozornit, že někde to není dostatečné. Ale mluvíme-li o obnovených kapličkách, mluvíme-li o obnovených křížových cestách, které na Šumavě vznikly, několik se jich obnovilo. To je to, co máme na mysli, to jsou ty cíle. Normální člověk nechce jít do přírody bez cíle. Jako já, ale uznávám, že to není každý. Ten chce jít k této kapličce a zase zpátky nebo k tomuhle cíli. Takže ano, to je to využití tohoto potenciálu a obnova těch míst. Ano, Knížecí Pláně jsou dneska zachráněné, díky stavbě té hospody, ta má svůj román, která je na Knížecích Pláních. Tu znáte?

Vorel: Hm.

Stráský: Krásná, s kapličkou, ano. Samozřejmě, že ještě pořád platí demoliční výměr, že se má zbourat, rozhodnutí parku.

Vorel: To jsem nevěděl.

Stráský: Ale nikdy se to nestane. Věřím.

Vorel: Já ji znám, že tam byla budova, už kdysi dávno.

Stráský: No jistě.

Vorel: Akorát, že nepadla, no. Tak ji obnovili.

Stráský: To je obnovená budova. Nebo zachráněná je teď ta Bučina tímhle jedním stavením. Mezitím jsme propojili ty autobusy, o tom jsme mluvili. Já jsem nechal udělat tu točnu o kilometr dál, takže teď je to až u hranic.

Vorel: Až dole?

Stráský: Ano, až dole.

Vorel: Aha, to jsem netušil.

Stráský: To za mě se stalo, že jsme ji tam dali, ale nejde to přes ten most. Což je zajímavé, ten most patří vlastně Bavorskému národnímu parku a ten to nechce, že by to neuhlídal, že by tam lidé jezdili autem, že se nebude opravovat. Takže přes ten most musí přejít pěšky na německý autobus. No, ale už je to otázka pěti minut, ani ne, jak je to blízko. Ale nemůže se jezdit souvisle v pruhu, jako se může na Železnorudsku, musí se přestoupit.

Vorel: Tady vlastně v té centrální části Šumavy není žádný silniční přechod nebo přejezd. Tam těch přechodů je asi 5, pěších, na lyžích nebo na kole. Začíná to tím Gsengetem. Co tam je pak?

Stráský: Začínáte od shora.

Vorel: Od shora. Nemám mapu.

Stráský: První je Ferdinandov, to znamená u Rudy, tam se dá přejít.

Vorel: To ano, ale já jsem myslet v té oblasti, kterou jsme si vybrali u Modravy a to je od Gsengetu po Červený potok. To jádro. Tam je těch přechodů, myslím, jenom 5. Sedm skal, Sieben...

Stráský: Siebensteinkopf.

Vorel: Tam je další přechod.

Stráský: Ten je nový.

Vorel: Bučina je jedna z nich.

Stráský: Siebensteinkopf je mezi Prameny Vltavy a Bučinou.

Vorel: Ano.

Stráský: Na tamtom vršku se teď může přejít. Je to tam vyznačené našimi značkami. A přijdete na Siebensteinkopf, což je ještě nedávno bývalý prales, ale úplně smetený tou poslední vichřicí. Takže Siebensteinkopf je holý vršek.

Vorel: A dva jsou zavřené. Modrý Sloup a pak tuším, že byl pod Poledníkem. Tam byl také nějaký jeden nebo dva roky. Tam se mohlo přecházet pěšky.

Stráský: To se teď také nemůže.

Vorel: Tam se teď také nemůže. Takže těch hraničních přechodů... A na to si stěžoval i pan Schubert, že ta přeshraniční turistická spolupráce pěších návštěvníků je skoro nulová.

Stráský: My jsme se teď domlouvali, že budeme znovu na to útočit. My jsme tady něco udělali, když se otevíral Schengen. Tak jsme udělali projekt na ty hraniční přechody, bylo jich asi pětadvacet po celé té hranici Plzeňského i Jihočeského kraje. No a podařilo se nám jich 17 otevřít, ale nejsou na té Šumavě. Tam se jich podařilo jen málo, takže ještě to zopakujeme. Vyzveme rakouské obce ke spolupráci, ještě jednou budeme útočit na Modrý Sloup. Pak je, jak oni tomu říkají, nějaký chodník. To je jako, že se pak jde na Roklan. Jde to od Modrého sloupu k Poledníku a tam ještě je odbočka, kde byla cesta. Já si nepamatuji ten název, oni umí i ten název.

Vorel: Česky tomu říkají Pod Poledníkem, ten přechod.

Stráský: Tak to je blíž. Ještě jeden je mezi nimi.

Vorel: Takže takhle.

Stráský: Ještě jeden je mezi...

Vorel: Jasně.

Stráský: Ten i Němci chtějí, i park německý. Takže se chceme spojit, abychom ještě tento udělali. To máme ještě takovýto životní úkol, tenhle přechod.

Vorel: To si myslím, že pokud by se to podařilo, tak že by to bylo dobře pro ty turisty. Přechody, aby tam mohli turisté chodit.

Haltufová: Ten pan Kintzl bydlí kde?

Stráský: V Kašperských Horách, ten by vám vyprávěl do nekonečna. Pan učitel. Žije tady, celý život tady žije. My sem pořád jenom dojíždíme, já jsem tady už 18 let, ale před tím jsem sem celý život jenom jezdil, že ano. Zatímco on tady žije. Já jsem jezdil z Plzně, kde jsem se narodil, pak z Prahy.

Vorel: My vám mockrát děkujeme. Já si myslím, ono je čtvrt na sedm, že bychom pomalu měli jet, abychom se dostali rozumně do těch Prášil.

Stráský: Prášily, to je druhý okraj Šumavy, je to daleko.

Vorel: Zase tak daleko to není, to pořád ještě jde. Na Lipno je to mnohem dál.

Stráský: Tam odtud, tady odtud ne. Tady odtud je na Lipno blíž než do Prášil.

Vorel: Co myslíš ty? Stačí to takhle?

Haltufová: Já myslím, že ano.

Vorel: Dobré. To jsem rád.

Stráský: Když dojdete k závěru, že to nestačí, tak zase se ozvěte.

Haltufová: Určitě, no, no, no.

Vorel: Případně to zítra pošleme, připomeneme, jestli byste nám ten mail, co jste posílal teď, z té Plzně, zopakoval.

Stráský: Já to zopakuji a to za chvíli, jen co si k němu sednu. Počítač mám tady. Konečně jej nemám na Libínském sedle, ale tady.

BIBLIOGRAFICKÉ ÚDAJE

Jméno autora: Dagmar Haltufová

Obor: Management cestovního ruchu

Forma studia: kombinované studium

**Název práce: Udržitelný rozvoj cestovního ruchu v příhraničí Šumavy – oblasti
Modrava**

Rok: 2015

Počet stran textu bez příloh: 78

Celkový počet stran příloh: 91

Počet titulů českých použitých zdrojů: 21

Počet titulů zahraničních použitých zdrojů: 2

Počet internetových zdrojů: 37

Počet ostatních zdrojů: 15

Vedoucí práce: Prof. PhDr. Václav Horčíčka, Ph.D.